

HYÖTYKASVIYHDISTYS * NYTTOVÄXTFÖRENINGEN

Siemenluettelo

**Vuoden
vihannes on
kurpitsa**

VILJELYOPAS
2021

Hyötykasviyhdistys ry / Nyttväxthörelningen rf

POSTIOSOITE, TOIMISTO,

Alku & juuri -puoti
Mechelininkatu 51,
00250 Helsinki

PUHELIN

040 455 7141

SÄHKÖPOSTI

toimisto: info@hyotykasviyhdistys.fi
tilaukset: tilaus@hyotykasviyhdistys.fi

ANNALAN PUUTARHA

Hämeentie 154, 00560 Helsinki,
annala@hyotykasviyhdistys.fi

PUHELIN

040 592 2122 (toiminnanjohtaja) ja
044 272 1259 (puutarhuri)

PUHEENJOHTAJA

Annamari Arrakoski-Engardt,
040 0477878,

puheenjohtaja@hyotykasviyhdistys.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Katja Uski, 040 592 2122

katja@hyotykasviyhdistys.fi

TOIMISTONHOITAJA

Sari Erjamo-Seppä, 040 455 7142

KIRJANPITÄJÄ

Maija Pulkkinen

PÄHKYLÄ

viestinta@hyotykasviyhdistys.fi

ALUEOSASTOT:

Kuopio: Tarja Martikainen,

040 527 7445

parsapottu@gmail.com

https://hyotykasviyhdistyskuopio.fi/

Päijät-Häme: Pirjo Jokinen,

040 938 9577,

pirjopipsa.jokinen@gmail.com

https://www.facebook.com/hyotykas-

viyhdistyspajathameenalueosasto

Oulu: Tarja Käckman, tarjakack-

man@gmail.com

Pirkanmaa: Elisa Majara,

050 3415083

pirkanmaanhyoty@gmail.com

http://pirkanmaanhyotykasviyhdis-

tys.blogspot.com/

Varsinais-suomi: Tuija Suokas

050 387 6001,

tuijair.suokas@gmail.com

JÄSENMAKSU 2021

29 € / henkilö, 59 € / yhteisö

Jäseneksi haluava voi liittyä verkko-

kaupan kautta tai ottaa yhteyttä

puhelimitse, kirjeitse tai sähköpostin

kautta yhdistyksen toimistoon.

Yhdistyksen säännöistä saa halutessa

jäljennöksen toimistonhoitajalta.

Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia ja

testamentteja toimintansa tukemi-

seen tilille FI76 1023 3000 2142 91.

HYÖTYKASVIYHDISTYKSEN

JÄSENYYS

Jäsenmaksu on 29 euroa

vuodessa. Jäsenedut:

hyotykasviyhdistys.fi/jasenyys

PUHELINNEUVONTA

PUUTARHURIMME

NEUVOVAT JÄSENIÄ

PUUTARHA-ASIOISSA

TI–TO KLO 13–15.

044 272 1259

JÄSENASIAT JA

OSOITTEENMUUTOKSET

info@hyotykasviyhdistys.fi

040 455 7142

Huom! Maistraattiin, postiin

tai hyötykasviyhdistyksen

verkkokauppaan tehty

osoitteenmuutos ei välity

jäsenrekisteriimme.

TERVETULOA

LEHTIARKISTOON!

Klikkaa www.hyotykasvi-

yhdistys.fi -sivulla olevaa

Jäsensivuille-linkkiä.

Käyttäjätunnus on jäsen-

numerosi, joka on Pähkylän

osoitelipukkeessa.

Salasanasi on ensimmäisellä

kerralla etunimi+postinumero

(esim. Liisa54500).

Vaihda salasanasi.

Hyötykasviyhdistyksen 28. siemenluettelo

TOIMITUS & TAITTO: Satu Sainio, Elina Sauvola, Tarja Mäkinen, Katja Uski,
Mervi Pusztai, ja Johanna Luoma-Tuominen (taitto)

KUVITUS: Tupu Vuorinen copyright

PAINOPAIKKA: Grano Oy, Helsinki

ISSN: 1237-6671

Kannen
'Muscat de
Provence'
-kurpitsan
kuvasi
Suvi Ruotsi.

Kasvatuksen iloa!

Haluamme tarjota monipuolisen siemenvalikoiman sekä runsaasti vanhoja lajikkeita ja luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä. Luettelossa on myös monia uusia sortteja.

Valitse luonnonmukaisia ja biodynaamisia siemeniä, jolloin

- kasvatat kotipihaan ja luomuviljelyyn sopivia lajikkeita.
- tuet luonnonmukaista ja biodynaamista siementuotantoa.

Valitse vanhoja viljelykasveja ja lajikkeita, jolloin:

- saat helppohitoisia ja varmoja kasveja. Pitkään viljeltyt kasvit pystyvät liittoutumaan sienijuuria kasvattavien sienten kanssa uusia lajikkeita paremmin. Sienijuuret auttavat kasveja ravinteiden- ja vedenotossa sekä parantavat niiden vastustuskykyä tautia vastaan.
- edistät geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaiden lajien säilymistä.
- korjaat herkullista satoa ja kasvatat ihastuttavia kukkia.

MUUTOKSIA NIMISTÖSSÄ

Siemenluettelon nimet on tarkistettu Viljelykasvien nimistön (2017) mukaan. Moni tuttu kasvi löytyy luettelosta nyt uudistetulla nimellä. Esimerkiksi parsaherne on nyt punaparsamaite.

Lisäksi monen kasvin nimi on tarkentunut lajinimellä. Esimerkiksi merikaali on nyt euroopanmerikaali, laventeli puolestaan tähkälaventeli. Jos suvussa on useita lajeja, ne on ryhmitelty saman otsikon alle.

MERKKIEN SELITYKSET

Mv = monivuotinen

Yv = yksivuotinen

Kv = kaksivuotinen

★ = Uutuus

= Luonnonmukaisesti tuotettu siemen

= Biodynaamisesti tuotettu siemen

= Perinnelajike eli pitkään viljelty lajike

Näin ostat siemeniä

VERKKOKAUPPA: siemenet tulevat verkkokauppaan sitä mukaa, kun ne saapuvat myyntiin. Tilausten toimitus alkaa tammikuussa ja jatkuu niin kauan kuin tuotetta riittää. Siementen saatavuudessa voi tapahtua muutoksia.

TILAUSLOMAKE: täytät keskiaukeamalla oleva lomake ja postita se meille. Puuttuvan lajikkeen tilalle tarjoamme parasta mahdollista vaihtoehtoa.

ALKU & JUURI -PUOTI: hanki samalla muut viljelytarvikkeet. Mechelininkatu 51, Helsinki.

TAPAHTUMAT: olemme mukana useissa tapahtumissa, kuten esimerkiksi Helsingin Kevätmessuilla 25.-28.3. Osa siemenvalikoimasta on myynnissä Annalan puutarhan tapahtumissa, hyotykasviyhdistys.fi/tapahtumat-ja-kurssit.

Takuu ja palautusoikeus

Siemenet täyttävät EU:n siementarkastuslain määräykset. Siemenet säilyvät pisimpään kuivassa ja viileässä paikassa.

Asiakkaalla on oikeus palauttaa tavara 14 päivän sisällä sen saatuaan. Tuotteen tulee olla vahingoittumaton ja avaamattomassa alkuperäispakkauksessa.

Otamme mielellämme vastaan palautetta ja toiveita.

TUOTENUMEROHAKU VERKKOKAUPASSA

Hakutoiminto helpottaa verkkokaupassa asiointia.

- Mene osoitteseen: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tuotteen-lisays-ostoskoriin>.
- Katso tuotenumero siemenluettelosta tai verkkokaupasta.
- Kirjoita numero kenttään ja klikkaa painiketta 'Lisää'. Voit syöttää kaikki tilausnumerot peräkkäin ja lisätä/muuttaa lukumäärää vasta 'Ostoskori'-vaiheessa. Myös tuotteen poistaminen onnistuu vielä tässä vaiheessa. Muista tarkistaa tilaus!

Ahkerallisa	111	Jättihibiskus	112	Koristehirssi	111
Aitoelämänilanka	89	Jättikarhunputki	74	Koristekurpitsa	23
Aitohunajakukka	104	Jättikurpitsa	22	Koristemaissi	27
Aitokissanminttu	50	Jättipietaryrtti	74	Koristeporkkana, rikkaporkkana	93
Aitoukonhattu	88	Jättisipuli	45	Koristeportulakka	93
AJURUOHOT	50	Jättitilikukka	53	Koristetupakka	102
Alppiakileija	70	Jättiverbena	91	Korutsinnia	101
Alppiikkiputki	82	JUURIKKAAT	12	KOSMOKSET, KOSMOSKUKAT	94
APILAT	104	Juuripersilja	61	Kotipelargoni	113
Arovuokko	70	Juurisikuri	44	KÖYNNÖSKRASSIT	94
AURINGONKUKAT	89	Kaali	13	Köynnöspinaatti	24
Avomaankurkku	19	KAALIKASVIEN SUVUN SALAATTIKASVEJA	17	Kreikanmäkimeirami	61
BASILIKAT	50	Nopekasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia	17	Kruunusuvikakkara, vihanneskrysanteemi	19
Brokkoli-varsiparsakaali, brokkoli	13	KAALIT	13	Kuitupellava	105
Chiasalvia	64	Kääpiöaurionkukka	89	Kukkakaali	14
Chilipaprika	31	Kääpiöjapaninäkileija	70	Kultakärsämä	78
ELAMANLANGAT	89	Kääpiösametतिकukka	65	Kumina	54
Elefantiheinä	110	KAENKUKAT	77	KURKUT	19
Endiivi	43	Kähäräpersilja	62	KURPITSAT	21
Esimerkkiseos (herne & kaura & ruisvirna)	104	Kähäräsiniappi	17	Kurttukkaali, savojijinkaali	14
Esparsetti	105	Kaktus-sekoitus	112	Kuukausimansikka	24
Etelänmunkki	70	Kaliforniantuliuinikko	91	Kvinoa	42
Etelänrasti	90	Kamferibasilika	51	KYNTELIT	55
Etelänruusu ruoho	70	Kamomillasaunio	53	Kyssäkaali, kaalirapi	15
Euroopanapilppitähti (edelleweiss)	71	Kanarianköynnöskrassi	95	Lääkärinkukka	95
Euroopanmerikaali	9	Kanelibasilika	51	Lakritsikasvi	55
Haisusametतिकukka	65	Kangasajuruoho	50	Lampoinaatti (uudenseelanninpinaatti)	24
Harjaneilikka	81	Karhunjuuri, "karhunkumina"	54	Lännenkermesmarja	109
Härkäpapu	11	Karhunlaukka	45	Lanttu	24
Harmaakäen kukka	77	KARSAMOT	77	Latva-artisokka	25
Harmaamalvikki	71	Kärsimyspassio, kärsimyskukka	112	LAUKAT	55
Härmeakaali (kailaan, kiinanbrokkoli)	13	Karviakoiso, "ananaskirsikka"	26	Lehmänpapu, pitkäpapu (parsapapu)	25
Hehkuvarakkaus	77	Kasvihuonekurkku	20	Lehtikaali, koristekaali	15
Helminukkajäkkärä	71	Kaukasianmaksaruoho	79	Lehtimangoldi	27
Herne	9	Kaukasianpitkäpaiko	74	Lehtisalaatti	39
Herne	107	KAUNOKIT	74	Lehtoakileija	70
HERNEET	9	Kaunopunahattu	62	Lehtosalvia	78
HIBISKUKSET	112	Kaurajuuri	19	Lehtosinilatva	78
HIERAKAT	10	Kaura parantaa maata	107	(Leipä)vehnä	107
HIETASINAPIT	10	Kehtolehti	75	Lemony, sitruunakissanminttu	50
Hiilosipuli	44	Keijunmekko	91	Liperi (lipstikka)	55
Hiippa	90	Kellokärhö	76	Liuskaratamo	26
Himalajanjalkalehti	71	Kelloköynnös	91	LOBELIAT	95
Hopeahärkki	71	Kellopeippi	76	Loistokevätesikko	79
Hopeamaruna	71	KELLOT	75	Loistosädekukka	79
Huiskuvuoriminttu	51	Kelta- apinankukka, lapinorvokki	112	luppiot	56
Humala	72	Keltajuurikas	13	LYHTYKOISOT	26
Hunajameloni	28	Keltakaunokki	74	Maariankello	75
Hyasinttipapu	90	Keltakosmos	94	Maarianohdake	56
Hyvänheikinsavikka	42	Keltalupiini	105	Maissit	26
IDATETTAVAT		Keltapunahattu	62	Maitokello	75
JA VERSOTETTAVAT SIEMENET	107	Keltasauramo, värisauramo	109	Makeastevia	56
iISOT	52	Keltasinappi	105	Mäkimeirami	61
ilitahelokki	52	Keltauonhattu	88	MAKSARUOHOT	79
Isoaurankukka	90	Keltavaleunikko	88	Maloppi	96
Isoaurionkukka	89	Keräkaali, valkokaali	13	MALVAT	80
Isoaurionkukka	105	Keräsalaatti	39	Mangoldi	27
Isoaurionkukka	108	Kesäharso (kesäraunikki)	92	Marjasavikka, "mansikkapinaatti"	42
isohelokki	72	Kesäiiso	52	MARUNAT	56
isohietasinappi,		Kesäkurpitsa	21	Maurinkiihtomalva	60
villirukola	10	Kesäkuuruoho	92	Maustebasiilika	51
Isohirvenjuuri	53	Kesäkynteli	55	Maustebasiilika	108
Isokaunosilmä	72	Kesämalvikki	92	Maustefenkoli	60
Isokirjopeippi, "värinokkonen"	112	Kesäpäivänhattu	92	Maustekirveli	60
Isokonnantatar	72	Keto-orvokki	81	Maustemeirami	61
Isoköynnöskrassi		Kevätruusuheinikki	76	Maustesametतिकukka	65
(köynnöskrassi)	94	Kevätvuohenjuuri	76	(Mauste)tili	66
Isolehtinen basilika, mamenttibasilika	51	Kiinanasteri	92	MEIRAMIT	60
Isoilyhtykoiso, "juutalaiskirsikka"	72	Kiinansipuli, kiinanruohosipuli	45	Meloni	27
Isomaksaruoho	79	KILKAT	76	MELONIT	27
Isonokkonen	12	Kirjohtalonkukka	93	Mirrinminttu	80
Iso-olkikukka	90	Kirjolupiini	77	Mooseksenpalavapensas	80
Isopäivänkakkara	72	Kirjopäivänsini	90	Morsinko	109
Isoräpelö	110	Kirjoperhoskukka	93	Morsiusharso	80
Isoametतिकukka	97	Kirjorevönhäntä	36	Mukulaselleri	43
Isoisiniheinä	110	Kirsikkapaprika	32	Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)	28
Isotähtiputki	73	Kirsikkatomaatit	48	Mungopapu	108
Iso-tsinnia	101	Kivikärsämä, nukkakärsämä	77	Munkkinielikka	81
Isokonkello	75	Kivikkokäenminttu	54	Mustajuuri	29
Italianpantaheinä	110	Kivikkokilkka	76	Mustasievikki	98
Jaloängelmä	73	Kivikkosuopayrtti	85	Mustasilmäsusanna	113
Jalokallioinen	73	Koiruoho, mali	56	Myskikurpitsa	23
Jalokirurinkannus	73	Komeasiikkikukka	98	Myskimalva	80
Jaloritarinkannus	73	Koreakärsämä	78	Myskialvia	65
Jänöhäntä	111	Koreaniiso	52	Namenia	18
Japaninkaali (mizuna)	17	Koreatörmäkukka	93	Narsissitupakka	103
Japaninretikka, daikon	35	Korianteri	54	Nauris, turnipsi	29
Japaninryttiputki (mitsuba)	53	KORISTEHEINÄT	110	Neidonmaksaruoho	79

NEILIKAT	81	Rohtonukula	63	Tähkätädyke	87
Niittykullero	81	Rohtopähkämä	63	Taittoydinherne	9
Nukenkaulus	96	Rohtopunahattu (rohtopäivänhattu, auringonhattu)	62	Talvikurpitsa ja jättikurpitsa (talvisquash)	22
(Nurmi)kaunokainen	74	Rohtopurasuolo (kurkkuyrtti)	63	Talvikurpitsa (talvisquash)	23
Nurmilauha	111	Rohtorosmariini	64	Talvikynteli	55
Ohra	107	Rohtosalkoruusu	63	Tarha-ajuruoho, timjami	50
Okra	30	Rohtosamenttikukka	66	Tarhaidänunikko	88
Oleanteri	113	Rohtosarviapila	108	Tarhaillakko	86
Öljyretikka	107	Rohtosormustinkukka	85	Tarha- ja pensaspavut	32
Oopiumiunikko	103	Rohtosuopayrtti	85	Tarhakehäkukka	99
ORVOKIT	81	Rohtovirmajuuri	64	Tarhakehäkukka	106
Palavarakkkaus	77	Ruiskaunokki, ruiskukka	97	Tarhalaukkaneilikka	86
Pallerokiurunkukka	96	Ruisvirma	106	Tarhaleukoja, väliherenleukoja	100
Palmukaali, mustakaali	16	Runkotomaatit	49	Tarhalobelia	95
Palsternakka	30	Ruoholaukka, ruohosipuli	46	Tarhamaltsa	47
Palturitupakka (kessu)	103	Ruokaparsa	37	Tarhaneito	100
PAPRIKAT	31	Ruokaporkkana	37	Tarhaorvokki	100
Parakrassi	61	Ruokaretikka (kiinanretikka)	36	Tarhapetunia, petunia	96
Parsakaali, brokkoli	16	Ruotimangoldi	27	Tarhaportulakka	66
Parsakaali, brokkoli	108	Ruotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri)	43	Tarhaportulakka	108
Parsakukkakaali	14	Ruusukaali, brysselinkaali	16	Tarharaparperi	47
Parsasalaatti	40	Ruusumalva	80	Tarharistikki	86
PARSAT	113	Ruusunätkelmä	84	Tarhasalkoruusu	86
PAVUT	32	Ruusupapu	33	Tarhasarviorvokki	82
PELARGONIT	113	Ryhmäleijonankita	97	Tarhasuolaheinä	10
Peltoherne	106	Ryhmäsamenttikukka	98	Tatsoikaali	18
(Peltokaura	107	Ryytineito	64	Teehibiskus (rosella-tee)	112
Peltolinnunjalka	106	Ryytisalvia	65	Thaibasilika	51
Pensasköynnöskrassi (pensaskrassi)	95	Saksankirveli	64	Tiikerikaunosilmä	110
Pensaspaprika	32	SALAATIT	39	Tiikerikaunosilmä	100
Pensastomaatit	48	Salaattifenkoli	41	Tomaatti	47
Pensasväriherne	109	Salaattisherne	9	Tomatillo	26
Perhosorvokki	82	Salaattikleitonja (talviportulakka)	41	TSINNIAT	101
Persianapila	104	Salaattisikuri	44	TULIKUKAT	86
Persija	61	Salaattivoionankaali	41	Tummatulikkukka	87
PERSILJAT	61	Salkopapu	34	Tuntomimosa (tuntokasvi)	114
Pesusenienkurkku	34	SALVIAT	64	Tuoksuampiaisyrtti	67
Piiankieli, ratamoneidonkieli	96	SAMETTIKUKAT	97	Tuoksuheliotrooppi	114
PIIKKIPUTKET	82	SAMETTIKUKAT (yrttikäyttö)	65	Tuoksuherne, hajuberne	101
Pikarikarstaohdake	83	Sango-retikka	108	Tuoksuhernelajitelma	102
Pikkubasilika	51	Sareptansinappi	18	Tuoksurjenpolvi	87
Pikkuluppio	56	SAVIKAT	42	Tuoksuorvokki	82
Pillisipuli, talvisipuli	45	SELLERIT	43	Tuoksupielus	102
Pinaattikiinanakaali (pak-choi)	18	Sidesalaatti	40	Tuoksuresesta	102
Pinaatti	34	SIEVIKIT	98	Tuoksuruuta, viiniruuta	67
Pioniunikko	103	SIKURIT	43	TUPAKAT	102
Pitkä avomaankurkku	20	SILKKIKUKAT	98	Tupastarella	87
Pohjanrantakukka	83	Silkkiunikko	106	Turbaanikurpitsa	23
Pohjanruusujuuri	84	Silkkiunikko	103	Turkinunikko	103
Polkuhaarikko	83	Siloendiivi (escariol)	43	UKONHATUT	88
Preeria-auringonkukka	83	Silopersija	62	Unelma	113
Preeriaväriminttu	68	Silpoydinherne	9	Unelmatädyke	87
Puistolemmikki	83	Sinappikaali (rukola)	44	UNIKOT	88
Puna-apila	104	Sinappikaali (rukola)	108	UNIKOT	103
PUNAHATUT	62	Sini-ikiviuho	99	Vaahtera-aulio	114
Punahierakka, viinisulaheinä	10	Sinimailanen, alfalfa	106	Vahapapu	33
Punajuurikas	12	Sinimailanen, alfalfa	108	Vainönputki	68
Punakaali	16	Sininata	111	VALEUNIKOT	88
Punakärsämä	78	Sinipallo-ohdake	84	Valkoapila 'Isokallio'	104
Punakellukka	84	Sinipellava	84	Valkohietasinappi, wasabirukola	11
Punakosmos	94	Sinipiikkiputki	84	Valkohurtanminttu, hurtanminttu	67
Punalehtinen basilika	51	Sinisalvia	99	Valkojuurikas	13
Punaluppio (rohtoluppio, rohtopunaluppu)	56	Sinisievikki	98	VÄRIMINTUT	68
Punaparsamaite (punaparsaherne)	35	Sinivaleunikko	88	Väriresesta	110
Punapellava	96	Siperiankärsämä	78	Värisaflori	109
Punarevonhäntä	36	SIPULIT, LAUKAT	44	Venäjänrakuuna	56
Punasikuri	44	Sirokesäyntilä	99	Veriapila	104
Punaväriminttu	68	Siropäivänhattu	92	Verihanhikki	89
Purjo	46	Sirosilkikukka	99	Veriipeppi	67
Purppurapunalatva	84	Sitruuna-ajuruoho	50	Vesikrassi, isovesikrassi	108
Purppuraratamo	62	Sitruunabasilika	51	Vesimeloni, arbuusi	28
Purppuratulikukka	87	Sitruunakurkku	20	Vihanneskrassi	108
Pyhäbasilika	51	Sitruunamelissa	66	(Vihannes)kurkku	19
Pyöröjänönputki	97	Sitruunaväriminttu	69	Vihannespaprika, ruokapaprika	31
Ranskalainen lehtipersija	62	Soijapapu (soija)	46	Vihannessinappi (komatsuna)	19
Ranskantulikukka	87	Sokeriherne	10	Viherminttu	68
Rapea keräsalaatti jäävuorisalaatti, amerikansalaatti	39	Sokerimaissi	26	Vihersipuli	46
Rauniokilkka	76	Soodajääpäivikki, jääruoho	47	VILJAT	107
Retiisi	35	SORMUSTINKUKAT	85	Viljatarat, tattari	106
RETIKAT	35	Suippokaali	17	Villasormustinkukka	85
Retikka	36	Sulkaneilikka	81	Vuorikaunokki	74
Reunuspietaryrtti (reunuspäivänkakkara)	63	SUOPAYRTIT	85	Westervoldinraiheinä	107
RENVONHÄNNÄT	36	Sysshohdekukka	85	Yrtti-iso, anisiiso	52
Riippalobelia	95	TADYKKEET	87	Yrttiselleri, leikkoselleri	69
Riippapelargoni	114	Tähkäkello	75		
Riippaviidakkokurkku	37	Tähkälaventeli	67		
(Rohto)lisoppi	52				

Abelmoschus esculentus	30	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	13	Cynara cardunculus Scolymus-Ryhmä	25
Abutilon × hybridum	114	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	16	Daucus carota	93
Achillea	77	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	17	Daucus carota subsp. sativus	37
Achillea filipendulina	78	Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä	16	Delphinium risteymät	73
Achillea millefolium, punakukkaiset	78	Brassica oleracea Gongyloides-Ryhmä	15	Deschampsia cespitosa	111
Achillea ptarmica f. multiplex, kertomykeröiset	78	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	13	Dianthus	81
Achillea sibirica	78	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	16	Dianthus barbatus	81
Achillea tomentosa	77	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	108	Dianthus carthusianorum	81
Acmella oleracea	61	Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä	14	Dianthus plumarius	81
Aconitum	88	Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä	15	Dictamnus albus	80
Aconitum lycoctonum subsp. lycoctonum	88	Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä	16	Digitalis	85
Aconitum napellus subsp. lusitanicum	88	Brassica rapa	18	Digitalis lanata	85
Adonis vernalis	76	Brassica rapa	29	Digitalis purpurea	85
Agastache	52	Brassica rapa Chinensis-Ryhmä	18	Diplotaxis	10
Agastache cana	52	Brassica rapa Mizuna-Ryhmä	17	Diplotaxis erucoides	11
Agastache foeniculum	52	Brassica rapa Perviridis-Ryhmä	19	Diplotaxis tenuifolia	10
Agastache rugosa	52	Brassica rapa Tatoi-Ryhmä	18	Dipsacus sativus	83
Agrostemma githago	90	Briza maxima	110	Doronicum orientale	76
Alcea rosea	86	Bupleurum rotundifolium	97	Dracocephalum moldavica	67
(Alcea rosea. var. nigra)	86	Cactaceae-heimo	112	Echinacea	62
Allium	44	Calamintha nepeta	54	Echinacea pallida	62
Allium	55	Calendula officinalis	99	Echinacea paradoxa	62
Allium cepa Hillosipuli-Ryhmä	44	Calendula officinalis	106	Echinacea purpurea	62
Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä	45	Callistephus chinensis	92	Echinops bannaticus	84
Allium cepa Viherisipuli-Ryhmä	46	Campanula	75	Echium plantagineum	96
Allium fistulosum	45	Campanula lactiflora	75	Erigeron Speciosus-Ryhmä	73
Allium porrum	46	Campanula latifolia var. macrantha	75	Eruca sativa	44
Allium schoenoprasum	46	Campanula medium	75	Eruca sativa	108
Allium tuberosum	45	Campanula thyrsoidea	75	Eryngium	82
Allium ursinum	45	Capsicum	31	Eryngium alpinum	82
Althaea officinalis	63	Capsicum annum Cerasiforme-Ryhmä	32	Eryngium planum	82
Amaranthus	36	Capsicum annum Chili-Ryhmä Chilipaprika	31	Eschscholzia californica	91
Amaranthus caudatus	36	Capsicum annum Grossum-Ryhmä	31	Eupatorium purpureum	84
Amaranthus tricolor	36	Capsicum annum Longum-Ryhmä	31	Fagopyrum esculentum	106
Anaphalis margaritacea	71	Maustepaprika	31	Festuca Glauca-Ryhmä	111
Anchusa capensis	90	Capsicum frutescens	32	Foeniculum vulgare var. azoricum	41
Anemone sylvestris	70	Carthamus tinctorius	109	Foeniculum vulgare var. dulce	60
Anethum graveolens	66	Carum carvi	54	Fragaria vesca var. semperflorens	24
Angelica archangelica	68	Centaurea	74	Gaillardia × grandiflora	79
Angelica gigas	74	Centaurea cyanus	97	Gaura lindheimeri	99
Anthemis tinctoria	109	Centaurea macrocephala	74	Genista tinctoria	109
Anthriscus cerefolium	60	Centaurea montana	74	Geranium macrorrhizum	87
Antirrhinum majus Nanum-Ryhmä	97	Cerastium tomentosum	71	Geum chiloense	84
Apium	43	Chenopodium	42	Gilia capitata	96
Apium graveolens Secalinum-Ryhmä	69	Chenopodium bonus-henricus	42	Glebionis coronaria	19
Apium graveolens Dulce-Ryhmä	43	Chenopodium foliosum	42	Glycine max	46
Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä	43	Chenopodium quinoa	42	Glycyrrhiza glabra	55
Aquilegia	70	Cichorium	43	Gypsophila elegans	92
Aquilegia alpina	70	Cichorium endivia Escarole-Ryhmä	43	Gypsophila paniculata	80
Aquilegia flabellata var. pumila	70	Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä	44	Habitia tamnoides	24
Aquilegia vulgaris	70	Cichorium intybus Radiccio-Ryhmä	44	Helenium Autumnale-Ryhmä	85
Arabis caucasica	74	Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä	44	Helianthus	89
Armeria Maritima-Ryhmä	86	Citrullus lanatus	28	Helianthus annuus	89
Artemisia	56	Clarkia	98	Helianthus annuus	105
Artemisia absinthum	56	Clarkia pulchella	99	Helianthus annuus	108
Artemisia dracunculus	56	Clarkia unguiculata	98	Helianthus annuus Nanus-Ryhmä	89
Artemisia ludoviciana	71	Claytonia perfoliata	41	Helianthus × laetiflorus	83
Asparagus	113	Clematis integrifolia	76	Heliotropium arborescens	114
Asparagus officinalis	37	Cobaea scandens	91	Hesperis matronalis	86
Asparagus setaceus	113	Coreopsis grandiflora	72	Hibiscus	112
Astrantia major	73	Coreopsis tinctoria	100	Hibiscus Moscheutos-Ryhmä	112
Atriplex hortensis	47	Coreopsis tinctoria	110	Hibiscus sabdariffa	112
Aubrieta × cultorum	86	Coriandrum sativum	54	Hordeum vulgare	107
Avena sativa	107	Corydalis nobilis	73	Humulus lupulus	72
Bellis perennis	74	Cosmos	94	Hyssopus officinalis	52
Beta	12	Cosmos bipinnatus	94	Impatiens walleriana	111
Beta	27	Cosmos sulphureus	94	Inula helenium	53
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. cicla ja	27	Crambe maritima	9	Ipomea	89
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. conditiva	12	Cryptotaenia japonica	53	Ipomea purpurea	89
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. conditiva	13	Cucumis	19	Ipomea tricolor	90
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. lutea	13	(Cucumis ja Citrullus)	27	Isatis tinctoria	109
Beta vulgaris var. flavescens	27	Cucumis melo	27	Jasione laevis	70
Bistorta officinalis	72	Cucumis melo Hunajameloni-Ryhmä	28	Knautia macedonica	70
Borago officinalis	63	Cucumis sativus	19	Lablab purpureus	90
Brachyscome iberidifolia	96	Cucurbita	21	Lactuca	39
Brassica	13	Cucurbita maxima	22	Lactuca sativa Angustana-Ryhmä	40
Brassica juncea	18	Cucurbita maxima 'Turk's Turban'	23	Lactuca sativa Capitata-Ryhmä	39
Brassica juncea var. crispifolia	17	Cucurbita moschata	23	Lactuca sativa Capitata-Ryhmä	39
Brassica napus subsp. napobrassica (Napobrassica-Ryhmä)	24	Cucurbita pepo	21	Lactuca sativa Crispa-Ryhmä	39
Brassica oleracea	13	Cucurbita pepo	23	Lactuca sativa Longifolia-Ryhmä	40
Brassica oleracea Alboglabra-Ryhmä	13	Cucurbita pepo	23	Lagurus ovatus	111
Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä	14	Cucurbita pepo / Cucurbita maxima	22	Lathyrus latifolius	84
Brassica oleracea Broccolo-Ryhmä	14	Cymbalaria	76	Lathyrus odoratus	101
		Cymbalaria muralis	76	Lavandula angustifolia	67
		Cymbalaria pallida	76	Lavatera thuringiaca	71

Lavatera trimestris	92	Origanum vulgare subsp. hirtum	61	Saponaria officinalis	85
Leontopodium alpinum	71	Ornithopus sativus	106	Satureja	55
Leonurus cardiaca	63	Pacific Giant -Ryhmä	73	Satureja hortensis	55
Lepidium sativum	108	Pacific Giant -Ryhmä	73	Satureja montana	55
Leucanthemum × superbum	72	Pacific Giant -Ryhmä	73	Scabiosa atropurpurea	93
Levisticum officinale	55	Panicum miliaceum 'Violaceum'	111	Schizanthus pinnatus	93
Limnanthes douglasii	90	Papaver	88	Scorzonera hispanica	29
Limonium sinuatum	99	Papaver	103	Sedum	79
Linum grandiflorum	96	Papaver commutatum	103	Sedum pulchellum	79
Linum perenne	84	Papaver Orientale-Ryhmä	88	Sedum spurium	79
Linum usitatissimum	105	Papaver rhoeas	103	Sedum telephium	79
Lobelia	95	Papaver rhoeas	106	Setaria italica	110
Lobelia erinus Pendula-Ryhmä	95	Papaver somniferum	103	Silybum marianum	56
Lobelia × speciosa	95	Papaver somniferum	105	Sinapis alba	105
Lobularia maritima	102	Paeoniflorum-Ryhmä	103	Solanum lycopersicum	47
Lolium Westerwoldicum-Ryhmä	107	Passiflora caerulea	112	Solanum melongena	28
Lotus tetragonolobus	35	Pastinaca sativa	30	Solenostemon scutellarioides	112
Luffa aegyptiaca	34	Pelargonium	113	Spinacia oleracea	34
Lunaria annua	92	Pelargonium peltatum	114	Stachys officinalis	63
Lupinus luteus	105	Pelargonium Zonale-Ryhmä	113	Stevia rebaudiana	56
Lupinus × regalis	77	Perilla frutescens	67	Tagetes	65
Lychnis	77	Petroselinum	61	Tagetes	97
Lychnis chalconica	77	Petroselinum crispum	61	Tagetes erecta	97
Lychnis coronaria	77	Petroselinum crispum var. crispum	62	Tagetes filifolia	65
Lychnis × haageana	77	Petroselinum crispum var. neapolitanum	62	Tagetes lucida	66
Lythrum salicaria	83	Petroselinum crispum var. radicosum	61	Tagetes minuta	65
Malope tridifa	96	Petunia × hybrida	96	Tagetes patula	98
Malva	80	Phacelia tanacetifolia	104	Tagetes tenuifolia	65
Malva alcea	80	Phaseolus	32	Tanacetum macrophyllum	74
Malva moschata	80	Phaseolus coccineus	33	Tanacetum parthenium	63
Malva sylvestris subsp. mauritiana	60	Phaseolus vulgaris	33	Taraxacum miedonmakuiset voikukat	41
Marrubium vulgare	67	Phaseolus vulgaris ja	33	Tetragonia tetragonioides	24
Matricaria chamomilla	53	Phaseolus vulgaris var. nanus	32	Thalictrum delavayi	73
Matthiola incana	100	Phaseolus vulgaris var. vulgaris	34	Thunbergia alata	113
Meconopsis	88	Physalis	26	Thymus	50
Meconopsis betonicifolia	88	Physalis alkekengi	72	Thymus × citriodorus	50
Meconopsis cambrica	88	Physalis peruviana	26	Thymus serpyllum	50
Medicago sativa	106	Physalis philadelphica	26	Thymus vulgaris	50
Medicago sativa	108	Physostegia virginiana	76	Tiarella wherryi	87
Melissa officinalis	66	Phytolacca americana	109	Tolmiea menziesii	75
Melothria pendula	37	Pisum	9	Tragopogon porrifolius	19
Mentha spicata	68	Pisum sativum	9	Trifolium	104
Mesembryanthemum crystallinum	47	Pisum sativum	106	Trifolium incarnatum	104
Meum athamanticum	54	Pisum sativum	107	Trifolium pratense	104
Mimosa pudica	114	Plantago coronopus	26	Trifolium repens	104
Mimulus luteus	112	Plantago major	62	Trifolium resupinatum var. majus	104
Miscanthus sinensis	110	Podophyllum hexandrum	71	Trigonella foenum-graecum	108
Molinia caerulea var. arundinacea	110	Polemonium caeruleum	78	Triticum aestivum	107
Monarda	68	Portulaca grandiflora	93	Trollius europaeus	81
Monarda citriodora	69	Portulaca oleracea subsp. sativa	66	Tropaeolum	94
Monarda didyma	68	Portulaca oleracea subsp. sativa	108	Tropaeolum majus	94
Monarda fistulosa	68	Potentilla atrosanguinea	89	Tropaeolum majus Nanum-Ryhmä	95
Myosotis sylvatica	83	Primula Polyantha-Ryhmä (Elatior-hybr.)	79	Tropaeolum peregrinum	95
Myrrhis odorata	64	Pycnanthemum pilosum	51	Urtica dioica	12
Nasturtium officinale	108	Raphanus	35	Valeriana officinalis	64
Nemesia strumosa	93	Raphanus	108	Valerianella locusta var. oleracea	41
Nemophila	98	Raphanus sativus	36	Verbascum	86
Nemophila menziesii	98	Raphanus sativus Daikon-Ryhmä	35	Verbascum chaixii f. album	87
Nemophila menziesii	98	Raphanus sativus Niger-Ryhmä	36	Verbascum nigrum	87
Nepeta cataria	50	Raphanus sativus Radicula-Ryhmä	35	Verbascum olympicum	53
Nepeta cataria ssp. citriodora	50	Raphanus sativus var. oleiformis	107	Verbascum phoeniceum	87
Nepeta × faassenii	80	Reseda luteola	110	Verbena bonariensis	91
Nerium oleander	113	Reseda odorata	102	Veronica	87
Nicotiana	102	Rheum × hybridum	47	Veronica gentianoides	87
Nicotiana rustica	103	Rhodiola rosea	84	Veronica spicata	87
Nicotiana Sanderae-Ryhmä	102	Rhodochiton atrosanguineum	91	Vicia faba	11
Nicotiana sylvestris	103	Rosmarinus officinalis	64	Vicia villosa	106
Nigella damascena	100	Rudbeckia hirta	92	Vigna radiata	108
Nigella sativa	64	Rudbeckia hirta var. pulcherrima	92	Vigna unguiculata	25
Ocimum	50	Rumex	10	Viola	81
Ocimum americanum	51	Rumex rugosus	10	Viola Cornuta-Ryhmä	82
Ocimum basilicum	51	Rumex sanguineus	10	Viola odorata	82
Ocimum basilicum	51	Ruta graveolens	67	Viola sororia	82
Ocimum basilicum	51	Sagina subulata	83	Viola tricolor	81
Ocimum basilicum	108	Salvia	64	Viola Wittrockiana-Ryhmä	100
Ocimum basilicum 'Citriodorum', 'Lemon'	51	Salvia hispanica	64	Xerochrysum bracteatum	90
Ocimum basilicum subsp. minimum	51	Salvia nemorosa	78	Zaluzianskya capensis	95
Ocimum basilicum var. thyrsoiflora	51	Salvia officinalis	65	Zea	26
Ocimum tenuiflorum	51	Salvia patens	99	Zea mays var. japonica	27
Oenothera biennis	52	Salvia sclarea	65	Zea mays var. saccharata	26
Oenothera missouriensis	72	Sanguisorba	56	Zinnia	101
Onobrychis viciifolia	105	Sanguisorba minor	56	Zinnia angustifolia	101
Origanum	60	Sanguisorba officinalis	56	Zinnia violacea	101
Origanum majorana	61	Saponaria	85		
Origanum vulgare	61	Saponaria ocyroides	85		

Taimien kasvatsohjeet

KYLVÖN TYÖVAIHEET

Liota siemeniä vain 1–2 tuntia, sillä siemenet tarvitsevat happea. Laita isot siemenet veteen vain osittain.

- Käytä puhdasta ja vähäravinteista kylvömultaa.
- Kylvä siemenet puhtaisiin ja pohjareällisiin laatikoihin, ruukkuihin tai purkkeihin.
- Ripottele siemenet harvaan. Tiheys altistaa taimet venymiselle ja sienitaudeille. Suuret siemenet ja nopeasti itävät lajit kannattaa yleensä kylvää suoraan pottiin tai ruukkuun.
- Sirottale kylvöksen päälle turvetta, hiekkaturvetta tai puhdasta hiekkaa kaksi kertaa siemenen paksuinen kerros.
- Painele valossa itävät siemenet kevyesti mullan pinnalle ja peitä kylvös ilmastavasti muovilla.
- Laita kylvös lämpimään paikkaan. Useimmat siemenet itävät parhaiten 20–24 asteessa.
- Pidä kylvös tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kostuta kylvös sumutinpullolla tai laittamalla kylvöastia huoneenlämpöiseen veteen niin, että se on vedessä puoliväliin saakka.
- Anna lisävaloa, jos siemenet taimettuvat ennen maaliskuuta tai ikkuna on hämärä. Lisävaloksi sopivat esimerkiksi led-valaisin, loisteputki ja vähintään 20-wattinen energiansäästölamppu.

TAIMIEN KOULINTA

- Kouli taimet, kun niihin on kasvanut sirkkalehtien lisäksi ensimmäinen varsinainen lehtipari. Kastele taimet useita tunteja ennen koulintaa.
- Irrota taimi mullasta. Jos varsi on hento ja hauras, pidä kiinni lehdestä.
- Tee multaan kolo ja istuta taimi hieman aiempaa syvempään niin, että juuret tulevat suoraan. Jos juuristo on venähtänyt pitkäksi, nipsaise siitä pätkä.
- Tiivistä multa kevyesti ja kastele.
- Nosta taimet valoisaan paikkaan. Etenkin runsaasti lämpöä vaativat lajit, kuten basilika ja kurkku, pitävät pohjalämmöstä.
- Pidä multa tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kastele haalealla vedellä.

TAIMIEN TOTUTTAMINEN ULKOILMAAN

- Aloita karaisu 1–2 viikkoa ennen istutusta ulos.
- Vältä rajuja olosuhteiden muutoksia. Kasvuharso suojaa taimia tuulelta, kylmältä ja auringon porotukselta.
- Nosta perennat ulos mahdollisimman aikaisin. Ne venyvät herkästi lämpimässä.

SIEMENTEN KYLMÄKÄSITTELY

Osa kasveista vaatii keväällä kylvettäessä kylmäkäsitteilyn, joka purkaa siemenen lepotilan. Kylvö syksyllä ulos antaa siemenille luonnollisen kylmäkäsitteilyn.

Kylmäkäsitteily keväällä:

- Laita siemenet ja desilitra kosteaa hiekkaa tai turvehiekkaseosta muovipussiin. Jätä pussi hieman raolleen.
- Pidä siemeniä huoneenlämmössä viikko.
- Laita pussi 1–3-asteiseen paikkaan, kuten esim. jääkaappiin 4–8 viikoksi. Kääntele pussia, ja seuraa itämistä vähintään kerran viikossa.
- Kun käsittelyaika päättyy, kylvä siemenet tavalliseen tapaan. Jos siemenet alkavat itää kylmäkäsitteilyn aikana, kylvä ne varoen sirkkajuuria vahingoittamatta.

VIHANNEKSET

Euroopanmerikaali

(Strandkål)

*Crambe maritima***annos n. 2 g / 3,80 €****til.no 1213**

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena harvinaisena Saaris-tomeren eteläosissa ja jonkin verran Suomenlahden hiekkarannoilla. Lehdet ovat kookkaat, harmahtavan vihreät ja vahakerroksen peittämät. Nuorien lehtien alapinta on sinipunainen. Makua kuvataan kirpeän pähkinäiseksi. Valkeat, mettä sisältävät kukat houkuttelevat hyönteisiä.

Viljely: Viihtyy hiekkapitoisessa, kalkitusssa, ravinteikkaassa maassa. Kylvetään 3-4 siementä 1-2 cm:n syvyyteen 40 cm:n välein. Vahvin taimista jätetään kasvamaan. Alkukesästä ilmaantuvat kukinnot poistetaan. Sato valmistuu 4 kk:ssa. 5-6 viikon esikasvatus aikais-
taa sadonkorjuuta. Istutusvuoden jälkeen annetaan kasvaa kaksi kasvukautta, jotta taimi kestää myöhemmin sadonkorjuun rasituksen. Kasvuston voi keväällä peittää sadonkorjuuseen saakka esimerkiksi isolla ruukulla, jolloin lehdistä kehittyy vaaleita ja mureita. Kastelu meri- tai suolavedellä antaa hienon aromin. Suuri rikintarve. Rakkoleväkate on hyväksi. Kasvusto tuottaa satoa 6-10 vuotta. Merikaalia saattaa vaivata ristikkukaisille tyypilliset taudit ja tuholaiset.

Korjuu: Sato valmistuu keväällä. Lehtiä kerätään kasvin ulkoreunoilta, kerääminen vain kiihdyttää kasvua.

Käyttö: Nuoria, leveitä ja meheviä lehtiruoteja (pituus 15-30 cm) käytetään parsan tavoin, lehtiä kuten pinaattia tai lehtikaalia. Säilyvät viileässä viikon verran. Herkuttelijoille! Kaunis koristekasvi.

HERNEET

(Ärt)

Pisum

Ks. myös punaparsamaite sekä maisemointi- ja maanparannuskasvit. Sivu 104.

Herne

(Ärt)

Pisum sativum

Yv. Herne lienee yksi vanhimpia viljelykasveja. Vanhimmat todisteet ovat Lähi-idästä, n. 7 500 eaa. Hämeen-

linnassa tehdyistä kaivauksista on löytynyt herneen siemeniä ajalta 1 000-1 100 jaa. Herne on kasvikunnan parhaita valkuaislähteitä. Se pystyy symbioottiseen typensidontaan.

Viljely: Tavallinen, kalkittu puutarhamaa, jota kannattaa parantaa kompostilla. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Kylvö n. 5 cm:n syvyyteen, 2-5 cm:n välein, riviväli 40 cm. Voidaan kylvää myös paririviin, jolloin riviväli 15 cm. Annoksesta 50 g riittää siemeniä 4-6 rivimetrille. Itämisen minimilämpötila on 2-4 °C, ihanteellinen 15-24 °C. Itää n. 7-14 vrk:ssa. Yleensä tuettava. Hyvä tuki korkeille lajikkeille on kanaverkko, matalille ristikkäin asetellut oksat

Käyttö: Tuoreena, keitetynä tai wokattuna. Herneet jaetaan käyttötavan mukaan kahteen ryhmään. Kirjavakukkaiset peltoherneet käytetään yleensä kuivatuna. Yleensä valkokukkaisista tarhaherneistä syödään kypsymättömät siemenet tai koko palko. Myös nuoret versot sopivat ravinnoksi. Voidaan pakastaa tai kuivata.

Salaattiherne

(Sallatsärt)

'Norli'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 €**til.no 1239****annos n. 250 g / 6,20 €****til.no 1231**

Satoisa ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 54 vrk. Soveltuu myös pohjoiseen. Korkeus 50-70 cm. Syödään palloineen. Palot tummanvihreät ja säikeettömät, pituus n. 7 cm.

Taittoydinherne

(Brytsockerärt)

'Jessy'

annos n. 50 g / 2,70 €**til.no 1210****annos n. 250 g / 4,20 €****til.no 1211**

Korkeus 50-70 cm. Palko korjataan 8-10-senttisenä, kun siemenet vielä pieniä. Pitkä satoaika. Murea ja mehukas palko ja makeat siemenet. Suositellaan myös versoviljelyyn.

'Karina'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 € til.no 1441**annos n. 250 g / 6,20 € til.no 1681**

Aikainen ja runsas- ja pitkäsatoinen. Korkeus n. 60 cm. Paloissa 8–10 makeaa siementä. Hyvä vastustuskyky tauteja vastaan.

'Kelvedon Wonder'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 € til.no 1235**annos n. 250 g / 6,20 € til.no 1112**

Tunnettu, aikainen ja varma lajike, kasvu aika n. 57 vrk. Korkeus 60–70 cm. Tummanvihreät palot suuria, pituus 10 cm. Palot sisältävät 6–8 makeaa ja mehu-kasta siementä. Suojataan kasvuharsolla alkukesän kylminä jaksoina.

Sokeriherne

(Sockerärt)

'Ambrosia'**annos n. 50 g / 3,20 € til.no 1102****annos n. 250 g / 6,20 € til.no 1103**

Korkeus 60–70 cm. Aikainen ja runsassatoinen lajike. Palot 7–8 cm. Korjataan nuorena ja syödään palkoineen päivineen.

'Shiraz'**annos n. 250 siementä / 3,60 € til.no 1309**

Koristeellinen violettipalkoinen lajike. Nuoret palot syödään raakana, höyrytettyinä ja esim. wokattuna. Liilahtavat kukat sopivat ruokien koristeluun. Korkeus 100–150 cm.

HIERAKAT

(Skräppa)

Rumex**Punahierakka, viinisuolaheinä (Rödådrad syra)***Rumex sanguineus*

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 1077

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Koristeellinen. Tummanvihreät lehdet muodostavat kauniin ruusukkeen, leh-tisuonet ovat punaiset. Hieman hapokas maku.

Viljely: Helppo viljellä. Kasvupaikan suhteen vaatimat-on. Kasvaa myös laihassa ja happamassa maassa, mutta antaa parhaan sadon hyvässä maassa. Puo-livarjo on eduksi. Kylvä aikaisin keväällä. Satoa saa-daan n. 7 vk kylvöstä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä, sillä ne huonontavat satoa. Voi-

daan viljellä avomaalla sekä ruukussa parvekkeella tai ikkunalaudalla. Leviää puutarhassa kylväytymällä.

Käyttö: Lehdet sopivat tuoreena maustamaan kylmiä kalakastikkeita ja koristeeksi mm. voileipäkakkuihin ja salaatteihin. Lämpimiin ruokiin lisätään vasta lopuksi. Suositettu ranskalaisessa keittiössä.

Tarhasuolaheinä

(Trädgårdssyra)

Rumex rugosus

1 g = n. 1 300 siementä.

Mv. Suolaheinän viljelty muoto. Kasvatettu Pohjolassa ja 1600-luvulla, mutta sai väistyä pinaatin tieltä. Talvehtii erinomaisesti aina Lappia myöten. Lajia on suositeltu reunuskasviksi kauniiden, raikkaan vihreiden lehtien vuoksi.

Viljely: Kasvupaikan suhteen vaatimaton. Kasvaa happamassa ja laihassakin maassa, mutta hyvässä maassa tuottaa parhaan sadon. Puolivarjo on eduksi. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä, jol-loin satoa saadaan jo ensimmäisenä kesänä. Kuk-ka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä. Heinä-kuun alussa voi lannoittaa esim. nokkoskäytteellä.

Korjuu: Korjata voi koko kasvukauden ajan. Versoo keväällä ensimmäisten joukossa. Uloimmat lehdet kerätään ensin, koska uusia kehittyä kasvin keskeltä.

Käyttö: Lehtiä käytetään muhennoksissa, kastikkeissa ja keitoissa. Maku on pehmeä ja mieto. Tuoreita lehtiä voi sil-puta salaattiin antamaan virkistävää makua. Ranskassa suolaheinästä valmistetaan herkullisia ruokia, joista kuuluisin lienee kalakastike. Lehtiä voi pakastaa ryöpät-tyinä. Oksaalihapon vuoksi ryöppäysvesi kaadetaan pois.

'Grossblättrige von Belleville'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,20 € til.no 1741

Erittäin runsassatoinen ja maukas ranskalainen lajike vuodelta 1869.

HIETASINAPIT

(Mursenap)

Diplotaxis

Voimakkaan mausteinen maku. Muistuttaa sinappikaalin eli rukolan makua.

Isohietasinappi, villirukola (Sylvetta)

(Sandsenap)

Diplotaxis tenuifolia

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 1380

1 g = n. 10 000 siementä (n. 150 siementä / m).

Mv. Etelä-Euroopasta kotoisin oleva salaatti- ja lääkekasvi. Suomessakin voi kasvaa villinä lastauspaikkojen lähetyillä. Korkeus n. 30 cm. Lehdet kapeita ja liuskoittuneita. Keltaiset kukat houkuttelevat hyönteisiä!

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvä suoraan avomaalle. Itämisaika 20 °C:ssa 5–10 vrk. Itää ulkona 2–3 viikossa, kun yölämpötilat ylittävät 7 °C. Itävyys vaihtelee suuresti ollen alimmillaan 30 %. Itää ja kehitty hitaammin ja kukkii huomattavasti myöhemmin kuin tavallinen rukola eli sinappikaali. Maku on sitä vastoin vahvempi. Peitettynä talvehtiminen onnistuu usein. Kirpat ja kaaliperhoset saattavat vaivata.

Korjuu ja käyttö: Satoa voidaan leikata monta kertaa. Lehtiä käytetään tuoreena salaateissa ja juustoruoissa. Myös kukkia voi lisätä salaattiin. Kirpeistä siemenistä on valmistettu rohtoja vatsa- ja ihosairauksiin.

Valkohietasinappi, wasabirukola

(Vit mursenap)

Diplotaxis erucoïdes

'Wasabi'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1318

Valkokukkainen, pienilehtinen ja nopeakasvuinen lajike. Voimakas ja mausteinen, maku muistuttaa wasabia ja retikkaa. Paras maku on nuorissa lehdissä. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Talvenkestävyydestä on vasta vähän kokemuksia.

Härkäpapu

(Bondböna)

Vicia faba

100 g = 60–90 siementä. Kylvetään 10–12 siementä rivimetritille tai n. 2 kg aarille.

Yv. Kylmänkestävä härkäpapu kuuluu nimestään huolimatta virnan sukuun. Tunnetaan myös pelto-, hevos- ja talonpoikaispavun nimellä. Se on vanhin tai yksi vanhimmista viljellyistä palkokasveista. Tietoja härkäpavun käytöstä on 4 500 vuoden takaa. Todennäköisesti kasvi on kotoisin Lähi-idän ja Välimeren seuduilta. Korkeus 50–120 cm. Pystykasvuinen, tanakkavartinen ja kärhätön. Lehtihangoissa on valkoisia tai punaisia kukkia. Tärkeä valkuaislähde: siemenet sisältävät proteiinia lähes 30 %.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Parhaiten menestyy raskailla, syvämultaisilla ja vettä pidättävillä mailla. Ravinnetilan tulee olla hyvä ja maan kalkittu. Maa lannoitetaan viikkoa ennen kylvöä. Kylvetään aikaisin keväällä kosteaan maahan. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 15–20 cm ja riviväli 40–60

cm. Kylmänkestävä, sietää jopa -4 °C. Sopii perunan kumppanuuskasviksi. Mustan papukirvan voi torjua taittamalla latvat tai suihkuttamalla kylmällä vedellä. Sateisina kesinä harmaahome ja papuruoste saattavat olla kiusana. Sairaat kasvijätteet on kerättävä pois.

Korjuu: Nuoret pavut ovat herkullisia riivittyinä. Hyvin nuoria papuja voi keittää palkoineenkin.

Säilytys: Pehmeät, tuleentumattomat pavut voi pakastaa ryöpättyinä. Tuleentuneet pavut kuivataan riivittyinä ja säilytetään esim. paperipussissa tasalämpöisessä ja kuivassa paikassa.

Käyttö: Käytetään ravinto- ja viherlannoituskasvina. Nuoret palot keitetään miedossa suolavedessä 10 min ajan ja tarjotaan voilla tai öljyllä höystettynä yrttien kera. Lisäksi ne sopivat patoihin, muhennoksiin, keittoihin jne. Kuivatut pavut liotetaan yön yli ennen keittämistä, keitto-aika tunti. Härkäpapu sopii hyvin myös versokasvatukseen. Se kasvattaa kahdetkin versot.

'Express'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 2,70 €

til.no 1135

annos n. 200 g / 6,20 €

til.no 1136

Korkeus n. 100 cm. Tukeva, pystykasvuinen. Hyvin aikainen, kasvuaika n. 65 vrk. Suorat, riippuvat palot kauniin vaaleanvihreät. Kussakin palossa 4–5 isoa siementä.

'Hangdown'

Perinnelajike

annos n. 50 g / 2,50 €

til.no 1928

annos n. 200 g / 5,60 €

til.no 1929

Lajike 1800-luvulta. Roteva, korkeus n. 120 cm. Keski-aikainen, kasvuaika n. 80 vrk. Roikkuvat palot 20 cm pitkät. Siemenet suuria ja maukkaita.

'Karmazyn'

Perinnelajike

annos n. 40 siementä / 3,20 €

til.no 1137

Tukeva, korkeus n. 55 cm. Erikoiset vaaleanpunaiset siemenet, joita on palossa 3–4 kpl. Siementen maku erityisen herkullinen.

'Robin Hood'

annos n. 50 g / 4,20 €

til.no 1108

Ruukuviljelyyn parvekkeelle tai patiolle. Kylvöstä korjuuseen kestää n. 12 viikkoa.

Isonokkonen (Brännässla)*Urtica dioica***annos n. 1 g / 2,70 €** **til.no 1242**

1 g = n. 7 000 siementä.

Mv. Kaksikotinen luonnonkasvi, jonka kasvatus oli yleistä vielä 1600- ja 1700-luvuilla. Rönsyilevät juuret leviävät 1-1,5 metrin päähän. Korkeus 1-1,8 m. Koko kasvissa on poltinkarvoja. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Yksi tärkeimmistä perhosten toukkien ravintokasveista ja arvokkain villivihanneksemme.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, humuspitoisessa, kosteutta pidättävässä maassa, auringossa tai puolivarjossa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa tai elosyyskuun vaihteessa. Itävyys 70-90 %:n luokkaa. Kukkavarret kehittyvät yleensä vasta toisena vuonna.

Käyttö: Monikäyttöinen ravinto-, lääke-, kuitu- ja värjäyskasvi, joka sopii myös elintarvikkeiden lisä- ja väriaineeksi. Nokkosesta saa oivallista lehtilannoitetta ja kirvojen torjunta-ainetta. Lehdet käytetään ruoaksi ryöpättynä. Voidaan kuivata tai pakastaa.

JUURIKKAAT (Beta)*Beta***Punajuurikas** (Rödbeta)*Beta vulgaris* subsp. *vulgaris* var. *conditiva*

1 g = 60-90 siementä (5-10 kg/ha, n. 20 siementä / m).

Kv. Ilmeisesti aasialaista alkuperää. Kreikassa viljeltiin jo ennen ajanlaskumme alkua. Suomessa punajuurikasta alettiin viljellä vasta 1800-luvulla. Väriinsä punajuurikas saa betasyaniinista, joka on savikkakasveille tyypillinen typpipitoinen väriaine. Juureksesta on jalostettu pallomaisaa, litteänpyöreitä sekä pitkäjuurisia lajikkeita. Keltaisia ja valkoisia muotoja kutsutaan kelta- ja valkojuurikkaiksi. Mukulan renkaallinen rakenne johtuu sen erikoisesta paksuuskasvusta, jossa kuoren alle kehitty useita sisäkkäisiä jakautumiskykyisiä soluvyöhykkeitä.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kosteutta pidättävässä, syvämultaisessa puutarhamaassa, joka on mielellään lannoitettu edellisenä syksynä. Vältettävä liiallista typpi-lannoitusta, sillä punajuurikas kuuluu nitraatteja kerääviin kasveihin. Kylvö touko-kesäkuussa parin sentin syvyyteen. Riviväli 30-40 cm, taimiväli 5-10 cm. Taimetumisaika 18 °C:ssa n. 1 vk (8 °C:ssa 3 vk). Siemenestä kehitty yleensä 2-4 sirkkatainta, joista vahvin jätetään kasvamaan. Tuhohyönteiset ja kasvitaudit vaivaavat harvoin. Kuivana kesänä kastelu pienentää kirppojen ja luteiden tuhoja. Laji on sopeutunut merelliseen ilmastoon ja kasvaa parhaiten 15-20 °C:ssa.

Korjuu: Korjataan aurinkoisella säällä, jolloin nitraattipitoisuus pienempi. Myös pienet ja nuoret lehdet ovat herkullisia. Kookkaat lehdet ja lehtiruodit sisältävät runsaasti nitraattia.

Käyttö: Käytetään kypsennettynä.

Säilytys: Kellarissa joko sellaisenaan tai turpeen tai heikan joukossa. Voidaan myös pakastaa ryöpättynä tai säilöä etikkaan.

'Boltardy' Kylvönauha**annos n. 6 m / 3,20 €** **til.no 1712**

Siemenet nauhassa, joka hajoaa maassa. Kastelusta pidettävä erityistä huolta, sillä kuivassa maassa siemenet eivät idä. Sisältää lajikkeen 'Boltardy'. Hyvä varastointikestävyys.

'Cylindra'

Perinnelajike

annos n. 400 siementä / 2,20 € **til.no 1068**

Tanskalainen lajike. Kasvu aika n. 55 vrk. Pitkä, herkulinen juuri. Korjattava ajoissa, sillä menettää vanhetessaan maukkauttaan. Sopii tuorekäyttöön, säilöntään ja varastoitavaksi.

'Detroit 2'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 2,70 € **til.no 1141**

Varma lajike vuodelta 1897. Helppo, sopii sekä varhaisviljelyyn että myöhäisempään kylvöön. Pyöreä ja ohutkuorinen. Malto tummanpunainen. Myös varastoitavaksi.

'Ägyptische Platttrunde'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,70 € **til.no 1007**

Aikainen lajike vuodelta 1870. Kasvu aika n. 50 vrk. Litteänpyöreä. Malto makea ja tummanpunainen.

'Rainbow' Värisekoitus**annos n. 250 siementä / 2,50 €** **til.no 1078**

Punaisia, valkoisia, keltaisia ja raidallisia herkkupaleroita.

'Barbietola'**annos n. 3 g / 2,50 €** **til.no 1015**

Keittiömaan koristus tummanvihreine lehtineen ja punaisine varsineen. Kasvu aika n. 60 vrk. Juuri on raidallinen, pyöreä ja makea ja kasvaa komeaksi. Malto muistuttaa tikkataulua. Ruotsalaiset kutsuvat lajiketta nimellä *polkagrisrödbeta*. Keitettynä malto muuttuu vaaleaksi ja siinä voi erottua tummempia raitoja. Korjuu ja säilytys kuten tavallisella punajuurikkaalla. Hyvä varastointikestävyys. Erityisen sopiva kasvispaistoksiin, sillä ei värjää muita aineksia. Herkkusuille!

Keltajuurikas (Gulbeta)*Beta vulgaris* subsp. *vulgaris* var. *lutea***'Boldor' F1****annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 1732**

Juuri on sileä ja tasakokoinen. Makea keltamaltainen lajike, jonka kuori on kauniin oranssi. Ei värjää. Syödään raakana tai punajuurikkaan tapaan kypsennettynä. Nuoria lehtiä ja varsia voi käyttää pinaatin tapaan.

Valkojuurikas (Vitbeta)*Beta vulgaris* subsp. *vulgaris* var. *conditiva***'Albina Verduna'**

Perinnelajike

annos n. 140 siementä / 2,70 €**til.no 1079**

1g = 60–90 siementä.

Heirloom-lajike Hollannista. Viljellään kuten punajuurikasta. Pyöreä, puhtaanvalkoinen ja sileäkuorinen. Myös nuoret lehdet sopivat ruoanlaittoon. Erittäin makeana ja mehukkaana maistuu myös lapsille.

KAALIT (Kål)*Brassica***Kaali** (Kål)*Brassica oleracea*

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kaalilajimme polveutuvat länsieurooppalaisesta merenrantakasvista, villikaalista. Ruotsissa kaalin kasvatusta yleistyi jo 1300-luvulla. Kaalikasvien merkitys vitamiinien, kivennäis- ja hivenaineiden sekä kuitujen lähteenä on merkittävä. Kun verrataan vihannesten terveellisyyttä, parsaj- ja lehtikaali sijoituvat kärkeen.

Viljely: Viihtyvät kalkitusmaassa, jonka pH on 6–7,5.

Brokkoli-varsiparsakaali, brokkoli (Sparriskål, broccoli)*Brassica oleracea Italica*-Ryhmä**'Atlantis' F1****annos n. 50 siementä / 4,60 €****til.no 1080**

Maukas parsakaalin ja härmekaalin risteytys. Kukintojen maku muistuttaa parsaa ja parsakaalia. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä kaliumia, kalsiumia ja rautaa. **Viljely:** Samanlainen kuin parsakaalilla (tasainen kastelu, voimakas lannoitus, kalkittu maa).

Korjuu: Sato koostuu vihreistä parsakaalimaisista kukin-

noista, miedoista ja makeista varsista sekä lehdistä. Pääkukinto korjataan ajoissa, mikä jouduttaa maukkaiden sivuversojen kasvua.

Käyttö: Satoa voi höyryttää, wokata tai syödä sellaisenaan.

Härmekaali**(kailaan, kiinanbrokkoli)** (Daggkål)*Brassica oleracea Alboglabra*-Ryhmä**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 1087**

Yv. Tunnetaan myös nimellä *Gai Lohn*. Kukinnot ovat pienet parsakaaliin verrattuna, ja ne ovat n. 45 cm pitkän varren päässä.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle juhannuksen tienoilla. Vaatii runsasravinteisen kasvupaikan. Itää 1–2 vk:ssa. Kasvuaika n. 2 kk. Kasvaa parhaiten 15–20 asteessa. Kuumassa (yli 25 °C) varsi puuttuu nopeasti ja kukinnot avautuvat. Kasteltava runsaasti.

Korjuu ja käyttö: Koko kasvi on syötävä. Varret, lehdet ja kukinnot käytetään juuri ennen kukkien aukeamista. Varresta käytetään murea, n. 15 cm:n pituinen osa. Herkullista höyrytettyä ja friteerattuna.

Keräkaali, valkokaali (Vitkål)*Brassica oleracea Capitata*-Ryhmä

1g = 250–350 siementä (n. 30–50 kasvia / a).

Eniten viljelty kaalityyppi. Viljely alkanut Välimeren seudulla jo 2500 vuotta sitten. Keräkaalit ryhmitellään kasvuajan pituuden mukaan kesä-, syys- ja talvilajikkeisiin.

Viljely: Viihtyy lähes koko maassa monenlaisilla maa-lajeilla, joiden ravinnetila on hyvä. Korkea pH (yli 7) voi vähentää möhöjuuren esiintymistä. Runsain sato saadaan multavilta savimailta, varhaisin taas hiekkamailta. Viljelykierron tulisi olla ainakin 4-vuotinen tauti- ja tuholaisongelmien välttämiseksi. Kylvö huhtikuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Taimet istutetaan avomaalle touko-kesäkuun vaihteessa entistä kasvuvyvyyttä syvempään. Taimiväli 45–60 cm. Kuvina ja lämpiminä jaksoina kasteltava erityisesti kerän paisumisvaiheessa. Kasvun optimilämpötila 16–20 °C. Kasvuharso ja tuhkan ripottelu lehdistä suojaavat tuholaisilta. Sadonmenetystä aiheuttavia tuholaisia ovat kirpat, kaalikärpänen, niitty-luteet, kaalikoi sekä kaali-perhosen ja rapsipistiäisen toukat.

Varastointi: Varastointiin valitaan vain terveitä keriä. Paras varastointilämpötila on 0 °C ja suhteellinen kosteus 95–100 %. Kesäkaalit säilyvät 1–2 kk, syyskaalit 3–4 kk ja talvikaalit n. 6 kk.

'Glory of Enkhuizen'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1680

Kuuluisa hollantilainen syyskaali vuodelta 1902. Kasvu-aika n. 80 vrk. Hieman vahamaiset uloimmat lehdet ovat sinertävän vihreät. Kiinteähkö, suuri kerä n. 2 kg. Sopii hyvin hapankaaliin.

'Holsteiner Platter'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 4,60 € til.no 1268

Satoisa, suurikupuinen ja litteänpyöreä. Ø jopa 30 cm. Uloimmat lehdet hyvin voimakaskasvuiset. Hieno maku, soveltuu erityisen hyvin hapankaaliin ja tuorekäyttöön.

'Nagels Frühweiss'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 4,60 € til.no 1250

Voimakaskasvuinen ohutlehtinen varhaiskaali. Kerän muoto pyöreä, rakenne kiinteä, paino n. 2 kg. Kestää möhöjuurta. Huippulaatua!

Kukkakaali

(Blomkål)

Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä

1 g = n. 200–350 siementä (n. 25–30 kasvia / a).

Viljely aloitettu ilmeisesti Kreikassa, mistä levisi Italian kautta muualle Eurooppaan.

Viljely: Viihtyy multavassa, ilmavassa, kalkitusessa ja ravinteikkaassa maassa (pH yli 6,5). Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Kylvetään kaksi siementä ruukkuun, myöhemmin heikompi taimi poistetaan. Taimikasvatusaika 4–5 vk, pitempi aika voi aiheuttaa ongelmia kasvussa. Istutus ulos mahdollisimman aikaisin touko–kesäkuun vaihteessa. Taimien tyvet voi mullata. Herkkä kuivuudelle, joten kuivina kausina kastellaan runsaasti. Tuholaiten vuoksi hyvä suojata kasvuharsolla tai hyönteisverkolla. Jos vrk:n keskilämpötila ylittää jatkuvasti 20–24 °C, kukinnon muodostumisessa voi ilmetä ongelmia. Ns. napittumisen voi aiheuttaa typen puute tai muu kasvustressi. Lannoitus useassa erässä.

Korjuu: Korjataan, kun kukinto on tarpeeksi suuri, kiinteä ja kauniin valkoinen.

Säilytys: Enintään muutamia viikkoja kellarissa tai kylmiössä. Paras säilytyslämpötila 0 °C, kun ilman suhteellinen kosteus on 97–100 %. Ihanteellisissa olosuhteissa kesälajikkeet säilyvät 3–4 vk, myöhäiset lajikkeet 6–8 vk. Voidaan pakastaa tai hapattaa.

'Clapton' F1**annos n. 30 siementä / 4,20 € til.no 1290**

Keskivarhainen F1-hybridi. Kauniin valkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta. Kestää möhöjuurta.

'Snowball'

Perinnelajike

annos n. 200 siementä / 2,20 € til.no 1201

Erittäin suosittu. Kasvu-aika n. 68 vrk. Kaunis lumivalkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta.

'Sunset' F1**annos n. 15 siementä / 3,20 € til.no 1208**

Kasvu-aika 65–75 vrk. Oranssi, keskikokoinen kukinto. Sopii raakana salaattiin, herkullista myös keitettynä.

Parsakukkakaali

(Broccolo)

Brassica oleracea Broccolo-Ryhmä**'Romanesco Early'**

Perinnelajike

annos n. 400 siementä / 2,20 € til.no 1149

Koristeellinen limenvärisen, pagodinmuotoinen pää. Ø 15–25 cm. Herkullinen maku.

Viljely: Kuten kukkakaali.**Kurttuakaali, savoijinkaali**

(Savojkål)

Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (35–50 tainta/a).

Koristeelliset sinertävän vihreät ja kurttuaiset lehdet. Voi kasvattaa hyvinkin kookkaan, mutta löyhän kerän. Maku mieto. Keräkaalia miedompi maku ja parempi ravintoarvo.

Viljely: Menestyy koko maassa. Vaatii hyvin lannoitetun maan. Esikasvatus huhtikuussa, itämisaika 10–25 °C:ssa 8–15 vrk. Karaistut taimet istutetaan ulos toukokuun puolivälissä. Kestää muutaman pakkasasteen.

Korjuu: Satoa korjataan elo–syyskuussa. Voidaan ripustaa juurineen päivineen kellariin.

Käyttö: Keräkaalin tavoin varsinkin salaatteihin ja koristeluun.

'Vertus'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 1240

Nopeakasvuinen ja varma ranskalainen lajike. Kasvu-aika n. 80 vrk. Uloimmat, sinivihreät ja ryppyiset lehdet kätkevät sisäänsä makean ja miedon sisuksen. Tylpänpyreä, kiinteä ja kaunis kerä. Paino n. 1,5 kg.

Kyssäkaali, kaalirapi (Kålrabbi)

Brassica oleracea Gongylodes-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä.

Ensimmäiset tiedot Roomasta vuodelta 100 eaa. Viljeltiin 1500-luvulla yleisesti Euroopassa. Tuottaa avomaalla satoa Lapissakin. Ns. mukula on vihreä tai violetti.

Viljely: Kalkittu, ravinteikas, savensekainen maa (pH yli 6,5). Kylvä maaliskuuhuhtikuussa ruokkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Istutus avomaalle kesäkuun alussa entiseen kasvuvuoteen. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Taimiväli 15 cm, riviväli 35 cm. Liian tiheä kasvuväli aiheuttaa mukuloiden venymistä. Kuivina jaksoina kasteltava, muuten mukulat puuttuvat. Liiallinen tyyppi kasvattaa rehevän lehdistön ja heikentää mukulan kasvua. Nopeakasvuinen, hyvissä oloissa (14–25 °C) satoa 10–12 vk:n kuluttua kylvästä. Viileässä mukulasta kasvaa litteähkö, lämpimässä taas pitkulainen. Kestää muutaman asteen yöpakkasen.

Säilytys: Paras varastolämpötila on 0–+1 °C suhteellisen kosteuden ollessa 97–100 %. Kookkaat mukulat säilyvät 3–4 kk.

Käyttö: Mukula herkullinen tuoreena esim. raasteena ja dippivihanneksena. Lehtiä voidaan käyttää kypsennettynä tai tuoreena.

'Azur Star'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1126

Erittäin aikainen lajike. Kasvuaika n. 50 vrk. Korjataan nuorena. Litteän pyöreä, kauniin violetinsininen mukula. Herkullinen malto valkea, mieto ja rapea. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Lanro'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1143

Pyöreä ja valkomaaltonen mukula. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi.

'Noriko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1099

Nykyaikainen, nopeakasvuinen lajike. Kasvuaika n. 50 vrk. Vaaleanvihreä mukula, jonka malto on valkoinen, murea ja herkullinen. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi. Ei halkeile helposti.

'Rasko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1258

Kauniin vaaleanvihreä, hivenen pitkänomainen, pyöreä-

vartinen ja vahvalehtinen lajike. Makea ja vivahteikas maku.

'Superschmeltz'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1124

Jättikokoinen lajike voi kasvaa 3–4-kiloiseksi tulematta puisevaksi. Malto rapea ja makea. Satoa saadaan n. 70 vrk:n kuluttua kylvästä.

Lehtikaali, koristekaali

(Grönkål, kruskål, garneringskål, prydnadskål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä.

Kasvia on käytetty jo muinaisessa Egyptissä ravinnoksi ja koristeena. Vanhimpia Pohjolassa viljeltyjä kaalilajeja. Sisältää runsaasti A-, B- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Lehtien makeus lisääntyy kylmän vaikutuksesta. Tauteja ja tuholaisia esiintyy selvästi vähemmän kuin muilla kaaleilla. Hankalin tuholainen on kaalikoi, jonka pienet toukat nakertavat lehtiin reikiä.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, hyvässä puutarhamaassa. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä tai etelässä avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 40–50 cm. Kasvun alussa runsas kastelu. Kasvaa hyvin viileässä, yli 30 °C:ssa kasvu kärsii. Kestää kylmää jopa -10 °C.

Korjuu: Lehdet poimitaan nuorina aloittamalla korjuu alhaalta. Voidaan korjata lumen altakin, mikäli sato säästyy jäniksiltä.

Säilytys: Voidaan pakastaa tai kuivata. Kuivattaessa lehtiruoti poistetaan. Hyväkuntoista lehtisatoa voidaan varastoida jonkin aikaa viileässä.

Käyttö: Pitkin kesää tuoreena tai kypsennettynä.

'Dwarf Green Curled'

Perinnelajike

annos n. 400 siementä / 2,20 €

til.no 1259

Skottilaista alkuperää, viljelty vuodesta 1868. Korkeus 30–45 cm. Vihreät lehdet sammalpoimuiset. Kasvuaika n. 70 vrk. Ei vaadi yhtä voimakasta lannoitusta kuin muut lehtikaalit.

'Pentland Brig'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g, hinta 2,70 €

til.nro 1314

Korkeus noin 60 cm. Herkullinen vanhan ajan lajike, jolla on tavallista lehtikaalia sileämmät, raikkaan sinivihreät lehdet. Satoa saadaan pitkin kesää. Käytetään tuoreena tai kypsennettynä, nuoret lehdet sopivat erinomaisesti salaattiin.

'Red Russian'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 1267**

Tunnetaan myös nimellä 'Ragged Jack'. Tunnettu jo ennen vuotta 1885. Kaunis, n. 55 cm korkea lajike. Lehdet harmahdavan vihreät, hieman aaltomaiset. Reuna hammasaa voimakkaasti. Lehtiruodit ja -suonet violetteja. Todennäköisesti miedoin ja mehukkain lehtikaalilajike. Nuoria lehtiä voi laittaa salaattiin.

'Scarlet'**annos n. 190 siementä / 2,70 €****til.no 1260**

Korkeus n. 60 cm. Kasvutapa puumainen, pudottaa aika nopeasti alimmat lehtensä. Lehdet runsaspoimuiset. Syksyn kuluessa väritys muuttuu upean purppuranpunaiseksi. Huomiota herättävän koristeellisenä sopii kukkapenkkiin ja ruukkuun.

Palmukaali, mustakaali

(Palmkål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä**'Nero di Toscana'**

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 1027**

1 g = 200-300 siementä.

Suosittu italialainen heirloom-lehtikaali. Viljelty Ruotsissa jo 1800-luvulla. Kasvaa kookkaaksi. Silmiinpistävän kaunis: lehdet ovat sinertävän vihreät ja kurttuiset. Palmumaisessa ulkoasussa yhdistyy lehtikaalin komeus ja kurttuikaalin kauneus.

Viljely: Yhtä helppo viljellä kuin tavallista lehtikaalia. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Siemen itää 5-10 vrk:ssa jopa 5 °C:ssa. Ulosistutus toukokuussa ravinteikkaaseen maahan. Taimiväli 50-60 cm. Kylmänkestävä. Käytetään samaan tapaan kuin lehtikaalia.

Parsakaali, brokkoli

(Sparriskål, broccoli)

Brassica oleracea Italica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kotoisin Etelä-Italiasta. Tuli laajemmin viljelyyn 1500-luvulla. Pidetään ravintoarvoltaan kaikkein parhaimpana kaalina.

Viljely: Vaatii runsasmultaisen ja ravinteikkaan maan, kasvaa savimaassakin (pH yli 6). Etelä- ja Keski-Suomessa voidaan kylvää suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Pohjoisempana taimikasvatus huhtikuussa. Kasvatetaan 3-4 cm:n ruukuissa 3-4 vk:n ikäisiksi. Ihanteellinen esikasvatuslämpötilä 15 °C. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun optimilämpötilä on 15-18 °C. Syksyllä voi

selvitä jopa -7 °C:ssa. Stressinsietokyky on parempi kuin kukkakaalilla.

Käyttö: Kasvista käytetään pää- ja sivuversojen kukinnot nuppuvaiheessa sekä varren puutumaton osa lehtineen. Keitetään tai höyrytetään. Pää- ja sivuversojen nuput syödään ennen kukkien avautumista. Kukkavarret lehtineen syödään parsan tapaan. On maukkainta hieman rapsakkana 3-5 minuutin höyrytyksen jälkeen.

Säilytys: Nopea jäädytys korjuun jälkeen. Nahistuu huoneenlämmössä nopeasti. Pakastaminen tuoreena tai ryöpättyinä on erinomainen säilytystapa.

'Calabrais'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 1028**

Yksi vanhimmista ja parhaimmista parsakaaleista. Kasvu aika n. 68 vrk. Kukinnot keskikokoisia (Ø 12-15 cm), tummanvihreitä, tiheitä ja kiinteitä. Kasvattaa sivuversoja pitkälle syksyyn. Terve ja viljelyvarma. Hyvissä olosuhteissa erittäin satoisa.

Punakaali

(Rödkål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250-350 siementä (30-50 kasvia / a).

Kasvatetaan kuten keräkaalia, mutta taimiväli voi olla hiukan pienempi. Kupu pienempi ja hidaskasvuisempi kuin keräkaalilla. Muodostaa tiiviin kerän. Sisältää terveellistä antosyaania. Säilyy hyvin viileässä.

'Red Drumhead'

Perinnelajike

annos n. 300 siementä / 2,50 €**til.no 1463**

Viljelty vuodesta 1865. Aikainen ja kestävä. Kasvu aika n. 75 vrk. Lehdet tumman punaviolettia. Pää litteänpyöreäkö ja hyvin kiinteä. Paino jopa 2,5 kg. Maukas ja viljelyvarma. Ei halkeile helposti. Hyvä varastointikestävyys.

Ruusukaali, brysselinkaali

(Brysselkål)

Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä (n. 5 g/aari).

Melko nuori viljelykasvi. Tiedetään kasvatetun Belgiassa 1700-luvulla, kenties jo aiemminkin. Korkeus n. 80 cm. Käytetään pieniä keräiä, jotka muodostuvat lehtihankoihin. Maku erinomainen. Sisältää huomattavan paljon C-vitamiinia ja runsaasti A- ja K-vitamiinia.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, menestyy parhaiten auringossa, syvämultaisessa, savensekaisessa maassa (pH yli 6,5). Pitkä kasvuaika, joten vaatii esikasvatuksen huhtikuussa. Itämisäika 15-20 °C:ssa 10-15 vrk. Istutus ulos toukokuun lopulla tai kesä-

kuun alkupuolella, 5–8 vk kylvöstä. Istutusetäisyys n. 50 cm, riviväli 60–70 cm. Tiheässä kasvustossa keräset jäävät pieniksi. Liiallinen tyyppi aiheuttaa löyhiä keräsiä. Latvomien elokuun lopulla kuukautta ennen sadonkorjuuta. Latvonta aikaistaa kerien valmistumista. Sopeutunut viileisiin kasvuolosuhteisiin, kerien kasvun kannalta optimilämpötila on 12 °C. Kestää lyhytaikaista -10–12 °C:n pakkastakin. Jänisten herkkua.

Korjuu ja säilytys: Sadonkorjuu syysskuusta koviin pakasiin. Kerät ovat parhaimmillaan, kun niiden Ø on 2,5 cm. Korjuu aloitetaan alhaalta. Irtonaiset kerät eivät säily kauan kotioiloissa. Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

'Groninger'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1128

Aikainen, keskikokoinen lajike. Kerät korjataan ison kirsikan kokoisina alhaalta alkaen. Todella hyvänmakuinen. Myös herkullinen latva kannattaa syödä.

'Red Ball'

annos n. 200 siementä / 2,50 €

til.no 1105

Violetit, tasakokoiset kerät, joiden maku on makea ja mieto. Väri vahvistuu säiden kylmetessä. Pitkä korjuuaika. Kehuttu lajike ja siksi suosittelemme!

Suippokaali (Spetskål, sockertopskål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä.

Valkokaalin aikainen muoto. Kapeat, korkeat lehdet päättyvät suippoon kärkeen ja muodostavat teräväkärkisen, kartiomaisen kerän. Lehden rakenne pehmeä ja rapea. Maku mieto, hieno, makeahko. Säilyy hieman paremmin kuin varhaiskaali.

Viljely: Kuten keräkaali. Esikasvatus maaliskuun puolivälistä huhtikuun alkuun. Itää 15–20 °C:ssa 8–14 vrk:ssa. Istutetaan avomaalle maan lämmitettyä 60 x 60 cm:n välein. Kastellaan runsaasti. Helppohoitoinen. Korjataan, kun kerät alkavat muotoutua.

Käyttö: Raasteena salaattiin ja tavallisen keräkaalin tavoin esim. kääryleiksi.

'Eersteling'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1104

Kartiomainen, lyhytkantainen ja nopeakasvuinen lajike avomaalle ja varhaisviljelyyn muovihuoneeseen. Kerä kiinteä ja päästään pyöristynyt. Paino n. 1 kg. Lehdet vaaleanvihreät ja pehmeät. Hyvä ja makea kaalin maku.

'Greyhound'

Perinnelajike

annos n. 350 siementä / 2,50 €

til.no 1442

Aikainen muoto. Lehdet pehmeät ja rapeat, muodostavat teräväkärkisen, kartiomaisen kerän. Maku makeahko. Sopii sellaisenaan salaatteihin, wokeihin ja kaaliruokiin.

'Kalibos Red'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 1150

Vanha, itäeurooppalainen lajike. Hieno ja harvinainen karmininpunainen väritys. Teräväkärkinen, kartiomainen kerä. Värikäs ja herkullinen salaateissa ja kevyesti höyrytettyinä.

KAALIKASVIEN SUVUN

SALAATTIKASVEJA

Nopeakasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia.

Japaninkaali (mizuna)

(Mizunakål)

Brassica rapa Mizuna-Ryhmä

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 1254

1 g = 200–350 siementä (n. 80 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisenä. Kasvin japanilainen nimi on *kyona*. Korkeus n. 30 cm. Kauniisti liuskoittuneet lehdet maistuvat miellyttävän miedoilta.

Viljely: Viihtyy multavilla, ravintorikkeilla savimailla. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää 5–7 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimiväli 20–30 cm. Korjuukelpoista 5–6:ssa viikossa. Toisen kylvön aika on heinäkuun lopussa tai elokuun alussa. Harso jouduttaa kasvua ja suojaa tuholaisilta.

Käyttö: Monikäyttöinen. Lehdet sopivat salaatteihin, keittoihin, sukiyaki-ruokiin, wokuukiin ja vihannespiirakoihin.

Kähäräsinappi

(Kruksarepta (salladssenap, bladsarepta))

Brassica juncea var. crispifolia

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo viljeltävä. Korkeus 30–45 cm. Maukas ja kaunis. Ristikukkainen. Koko kasvi on syötävä siemeniä myöten.

Viljely: Sopii myös lava- ja ruokkuviljelyyn. Suorakylvö aikaisesta kevästä syksyyn. Kylvösyvyys alle sentin. Kylvös voi olla tiheä, jos harvennustaimet käyttää salaattiin. Siemenet itävät nopeasti yli 7 asteessa. Nopeasti satoa: 20 päivää minikokosiin lehtiin, 45 päivää täyteen loistoon. Hyödyllinen välikasvi, voi kylvää vihantalannoitukseksi sadonkorjuun jälkeen. Hyvä kylmänkestävyys.

Käyttö: Nuoret lehdet ovat virkistävän kirpakoita sala-

teissa. Sopii myös idätettäväksi. Lehdet voi wokata tai tehdä pestoksi. Pienet lehdet salaattiin ja viherpirtelöön.

'Red Frills'

annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 1642**

Loistavan tumman punavihreät, liuskaiset lehdet. Miedosti tulinen maku.

Namenia

Brassica rapa

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 1277**

1 g = n. 400 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena lehtivihanneksena. Korkeus 10–25 cm. On erittäin suosittu Saksassa. Kasvatetaan avomaalla, kasvihuoneessa, lavassa tai ikkunalaudalla. Lehti muistuttaa ulkonäöltään japaninkaalaa ja villiruokola. Sisältää runsaasti vitamiineja ja mineraaleja.

Viljely: Viljellään japaninkaalina tapaan. Kylvä heti, kun maa on muokattavissa. Hiekkapitoinen kasvualusta eduksi. Kasvista käytetään vain nuoria lehtiä, joten siemenet kylvetään tiheästi, 2–3 g/m².

Korjuu: Lehdet korjataan nuorina. Voidaan korjata pari satoa. Säilyy vain 2–3 vrk jääkaapissa.

Käyttö: Sama kuin japaninkaalilla.

Pinaattikiinankaali (pak-choi) (Blomsellerikål)

Brassica rapa Chinensis-Ryhmä

1 g = n. 380 siementä.

Yv. Kiinassa tärkeä lehtivihannes (*bok choy*) 400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50 cm. Muistuttaa salaattikiinankaalia ja mangoldia. Lehdet muodostavat ruusukkeen.

Viljely: Heinäkuun puolivälin kylvä onnistuu parhaiten. Itämlämpötila 20 °C, itämisaika n. 4–6 vrk. Kasvu aika n. 60 vrk. Erittäin kylmänkestävä. Antaa satoa talven tuloon asti. Kirvojen ja kaaliperhosten herkkä, maistuu myös etanoille. Ruohokatteen ja kasvuharson tai hyönteisverkon avulla viljely onnistuu ongelmitta.

Korjuu: Nuorena baby leaf -satona (n. 20 cm) tai yli kilon painoisena.

Käyttö: Salaatteihin ja kypsennettynä keittoihin, wokiin, pata- ja laatikkoruokiin. Lehtiruodit valmistetaan parsan tapaan. Kukkavanat ja nuput maistuvat herkullisilta.

'Hanakan'

annos n. 200 siementä / 2,50 € **til.no 1063**

Lehdet tummanvihreät. Valkeat lehtiruodit paksut ja mehevät.

'Rubi' F1

annos n. 150 siementä / 2,50 € **til.no 1047**

Koristeellinen: lehdet punertavat, lehtiruodit vihreät. Väri vahvistuu ilmojen kylmetessä.

Sareptansinappi

(Sareptasenap)

Brassica juncea

1 g = 200–350 siementä.

Yv. Tunnetaan myös nimillä *Gai Choy* ja "kiinalainen sinappi". Tavallisen sinapin sukulainen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitusmaassa. Lyhyen päivän kasvi, kylvä heinäkuussa, muuten kukkii. Kastellaan kuivina aikoina. Kylmän- ja sateenkestävä.

Käyttö: Nuoret lehdet tuoreena salaattissa ja kypsennettynä pinaatin tavoin. Myös keittoihin, muhennoksiin ja paistoksiin. Kukkivat versot muuttuvat polttavan pippuriseksi. Pohjois-Kiinassa juuri keitetään kokonaisena, kuoritaan, paloittellaan ja tarjotaan soijakastikkeen ja seesamiöljyn kera. Läntinen tapa on keittää juuri suolavedessä ja tarjota voin kanssa. Sareptansinappia voi kylvää myös katekasviksi rikkaruohojen torjuntaan.

'Green in Snow'

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 1641**

Suuret, keltaisen vihertävät lehdet. Erittäin kylmänkestävä, joten sopii hyvin myös syyskylvöön sadonkorjuun jälkeen.

Tatsoikaali

(Tatsoikål)

Brassica rapa Tatsoi-Ryhmä

annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 1204**

1 g = 200–350 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kotoisin Kiinasta. Korkeus 30–45 cm. Muistuttaa pinaattikiinankaalia: mehevät, valkeat varret ovat kuitenkin lyhyemmät ja niitä on enemmän. Rusettimaiset lehdet ovat asettuneet lautasmaisesti. Rusetin leveys on n. 35 cm. Maku pinaattikiinankaalin kaltainen. Japanissa kasvia kutsutaan *bitamin*-nimellä, mikä tarkoittaa vitamiinivihannesta. Sisältää paljon kalsiumia, magnesiumia ja rautaa.

Viljely: Viihtyy kevyessä varjossa, runsasravinteisessa mullassa. Lyhyen päivän kasvi, siksi kylvetään vasta heinäkuussa tai elokuun alussa. Lämpöpenkissä tai kasvihuoneessa onnistuu aikainen kevätkylvö. Jotta saataisiin suuria ruusukkeita, harvennus n. 30 cm:n välein. Sato korjataan, kun lehtiruusu on täysin kehittynyt. Syksyn viileys on kasville jopa hyväksi, sillä se makeuttaa lehtiä. Voi kestää jopa -10 °C.

Käyttö: Käytetään wokuukiin ja salaatteihin.

Vihannessinappi (komatsuna) (Komatsuna)*Brassica rapa* Perviridis-Ryhmä**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 1255**

1 g = 400-450 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 45 cm. Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 50 vrk. Japanissa yhtä yleinen kuin meillä salaatti. Erinomainen yhdistelmä kaalin, pinaatin ja sinapin makuja.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, paras sato saadaan runsasmultaisesta ja kosteahkosta maasta. Kylvö varhain keväällä. Voi tehdä lisäkylvöjä.

Korjuu: Korjataan kaikissa kasvuvaiheissa. Uloimpi lehtiä voi korjata kaiken aikaa. Koko satoa korjatessa kannattaa jättää varresta jäljelle muutama sentti. Siitä alkaa kasvaa pian uusia versoja. Toinen sato on pienempi, mutta maistuu yhtä hyvältä.

Käyttö: Lehtiä ja ruotia käytetään kuin pinaattia. Voi käyttää myös raakana salaattissa.

Kaurajuuri

(Haverrot, äkta haverrot)

Tragopogon porrifolius

1 g = 70-90 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Kapeita, vaaleankeltaisia juuria viljeltiin Ranskassa jo 1500-luvulla. Tuli Ruotsiin 1600-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Muistuttaa mustajuurtta, mutta kukat ovat sinertävän violetit. Sisältää inuliinia.

Viljely: Vaatii lannoitetun, syvään muokatun maan. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä tai elokuussa (taimet talvehtivat) tai lokakuussa (itää aikaisin keväällä). Kylvösyvyys 2-3 cm, taimiväli 8-10 cm, riviväli 30-40 cm. Kukkavarret poistetaan, jottei juurista tule puisevia.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä tai vasta seuraavana keväänä. Osan taimista voi antaa kasvattaa hentoja versoja, jotka syödään parsan tapaan. Muutama taimi kannattaa jättää ihailtavaksi kukinnan ja siemensadon takia.

Käyttö: Juuret nautitaan höyrytettyinä tai keitoissa ja paistoksissa. Hieno maku, sopii monenlaisiin ruokiin.

'Sandwich Island'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 1097**

Viljelty vuodesta 1899. Vaaleat, kellertävät juuret 20-25 cm pitkiä.

Kruunusuvikakkara, vihanneskrysantheemi

(Kranskrage)

*Glebionis coronaria***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 1369**

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Suosittu lehtivihannes Japanissa ja Kiinassa. Korkeus 50-70 cm. Lehdet muistuttavat krysantheemin lehtiä. Kukat keltaisia tai valkoisia, muistuttavat päivänkakkaraa. Kukkii pitkään. Maku raikas ja hedelmäinen. Sisältää runsaasti B-vitamiinia ja mineraaleja.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, läpäisevässä ja niukkavinteisessä mullassa. Kylvö keväällä avomaalle 1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 5-10 cm. Kastellaan tarvittaessa. Kasvu aika ainoastaan n. 40 vrk. Jos versoja käytetään vihanneksena, kylvetään muutamia kertoja kesässä.

Käyttö: Verso leikataan 10-15 cm:n korkuisena ja höyrytetään nopeasti tai wokataan. Aivan nuoria lehtiä voi lisätä tuoreena salaattiin. Lehdet ovat käyttökelvottomia, kun kasvi alkaa kukkia. Miellyttävän ryytimäiseltä tuoksuvia kukkia voi lisätä salaattiin ja niistä voi hauduttaa teetä.

KURKUT

(Gurka)

Cucumis

Katso myös viidakkokurkku ja pesusienikurkku s. 34.

(Vihannes)kurkku

(Gurka)

Cucumis sativus

Yv. Vanhimmat tiedot kurkun viljelystä ovat Kaakkois-Aasiasta vuodelta 9750 eaa. Ranskassa viljely aloitettiin 800-luvulla, Englannissa 1400-luvulla. Kurkusta on kehittynyt monennäköisiä muotoja. Kiinassa ja Japanissa viljellyille kurkuille on ominaista pitkät hedelmät. Kurkku on vesipitoisimpia (96-97 %) vihanneksiamme. Hedelmän karvauuden aiheuttava geeni on tunnistettu, ja näin on saatu jalostettua lajikkeita, joissa ei ole kukurbitasiineja. Kurkku on yksikotinen ja yleensä yksineuvoinen, jolla hede- ja emikukat kehittyvät samaan yksilöön. Hedelmiä syntyy siis vain normaalin pölytyksen tuloksena. Osa avomaankurkuista ja kasvihuonekurkut ovat ns. partenokarppeja eli kurkut kehittyvät ilman pölytystä ja hedelmöitystä. Maitohappokäymiseen perustuvien suolakurkkujen valmistamiseen käytetään siemenellisiä lajikkeita. Kurkku sisältää hiven- ja kivennäisaineita.

Avomaankurkku

(Frilandsgurka)

1 g = 30-40 siementä (suorakylvössä avomaalle 20-30 tainta / a).

Viljely: Tuulilta suojattu lämmin paikka. Hyvin lannoitettu, kalkittu, runsasmultainen ja mielellään hieman savipitoinen maa (pH yli 6,5). Kylvö maan ollessa vähintään +15 °C. Kylvösyvyys 2–3 cm. Itämisaika 5–8 vrk. Itämislämpötila 20–25 °C. Voidaan myös esikasvat-
taa, mutta taimi kärsii helposti siirrosta ulos. Karaistut taimet voi istuttaa hieman entistä syvempään. Taimiväli 20–30 cm, riviväli 100 cm. Ei kasva lämpötilan ollessa alle 10–12 °C. Kateharso jouduttaa kasvua. Alkukesällä kastellaan runsaasti, jos sää on lämmin ja poutainen. Taimi voi kasvaa maata pitkin tai tukea pitkin ylöspäin.
Korjuu: Korjataan keskenkasvuisina. Koko ja kuoren sileyys riippuu lajikkeesta.
Säilytys: 7–10 asteessa, kylmyys vetistää hedelmät.
Käyttö: Tuoreena sekä suola-, etikka- ja hapansäilykkeenä.

'Conny' F1

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1266
Karvasaineeton, aikainen, satoisa ja terve. Hedelmät 8–15 cm pitkiä. Partenokarpainen. Sopii myös kasvi-
huoneeseen.

'Venlo Pickling'

annos n. 20 siementä / 2,20 € til.no 1151
Erinomainen, englantilainen säilöntäkurkku. Hyönteis-
pölytteinen. Hedelmät korjataan nuorina ja kiinteinä. Sopii erityisesti etikäsäilöntään ja hapatukseen.

Pitkä avomaankurkku (Slanggurka)**'Kiinalainen Käärme'**

Perinnelajike
annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1165
Aasiassa, Kiinassa ja Japanissa avomaankurkut ovat pit-
kähedelmäisiä. Tämän lajikkeen hedelmä kasvaa 40–50
cm:n pituiseksi, mutta se voidaan korjata tätä lyhyem-
pänäkin. Kasvusto tuetaan kasvamaan ylöspäin tai sen
annetaan versoa penkin pinnalla. Hyönteispölytteinen.
Käyttö: Tuorekäyttöön ja perinteiseen aasialaiseen tapaan
kypsennettynä sellaisenaan ja muun ruoan yhteydessä.

'Marketmore'

Luomusiemen
annos n. 20 siementä / 3,20 € til.no 1025
Soveltuu hyvin pohjosiin olosuhteisiimme joko avomaalle
tai lämpöpenkkiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 61 vrk.
Hyönteispölytteinen. Hedelmät tasakokoisia, karva-
saineettomia ja 20–25 cm pitkiä. Pitkä satoaika. Hyvin
taudinkestävä ja varmasatoinen.

Kasvihuonekurkku (Växthusgurka)

Viljely: Kasvatetaan kasvihuoneessa tai lavassa, jossa
lämpötila vähintään 18 °C. Kasvualustana käytetään
kasvuturvetta ja kompostia. Kylvösyvyys 2–3 cm. Neljö-
metrille mahtuu kaksi tainta. Kasvihuoneessa varret
tuetaan ylöspäin, mutta lavassa niiden annetaan kasvaa
maanpintaa myöten ja katkaistaan latvasta, kun varsi
on metrin pituinen. Emikukkien ja hedelmän alkujen
määrää vähentämällä saadaan jäljelle jääneiden kasvu
voimistumaan. Stressitilanteessa kasvattaa enemmän
hedekukkia. Vanhoja, huonosti yhteyttäviä lehtiä pois-
tetaan vähitellen. Korkea ilmankosteus ja sumuttelu
ehkäisevät vihannespunkin tuhoja.

'Arola'

Biodynaaminen siemen
annos n. 6 siementä / 4,20 € til.no 1106
Hyönteispölytteinen. Hyvä vastustuskyky kasvitauteja
vastaan. Aito kurkun maku.

'Femspot' F1

annos n. 6 siementä / 4,20 € til.no 1041
F1-hybridi. Partenokarpainen. Erittäin satoisa, kestää
alhaisiakin yölämpötiloja. Ei tule kitkeräksi. Taudinkestä-
vä. Suosittu!

'Telegraph Improved'

Perinnelajike
annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1125
Englantilaistyyppisten kasvihuonekurkkujen klassikko
vuodelta 1897. Sopii erinomaisesti lämmittämättömiin
kausihuoneisiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 70 vrk. Par-
tenokarpainen. Hedelmä yleensä n. 30 cm, mutta voi
kasvaa jopa 45 cm:n pituiseksi. Malto murea, herkul-
lisen raikas ja mieto. Siemeniä kehittyä vähän. Kuori
muistuttaa avomaankurkkua. Rehevä, runsassatoinen
ja viljelyvarma lajike. Annalassa tuottanut hyviä satoja.

Sitruunakurkku (Äpplegurka)**'Chrystal Lemon'**

Perinnelajike
annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1049
Joko avomaalle tai kasvihuoneeseen. Kasvuaika n. 58
vrk. Hyönteispölytteinen. Kermankeltaiset, pyöreät
hedelmät. Hedelmät parhaimmillaan hennon kellanvih-
reinä (Ø 3–5 cm). Kun kuori muuttuu kirkaankeltaiseksi,
maku huonee ja siemenet kovenevat. Vastustuskykyi-
nen monia virustauteja vastaan. Sietää hyvin kuivuutta.

KURPITSAT

(Pumpa)

Cucurbita

Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta, jossa kurpitsoja on viljelty yli 8 000 vuotta. Kurpitsat ovat alun alkaen Amerikan alkuperäiskansojen viljelyyn ottamia. Eurooppaan kurpitsa tuli löytöretkeilijöiden mukana. Suomessa alettiin ensimmäisenä viljellä talvikurpitsoja. Kurpitsojen hedelmien muoto ja väri vaihtelevat runsaasti.

Kesäkurpitsa

(Sommarpumpa)

Cucurbita pepo

Yv. Herkullisista kesäkurpitsa- ja talvikurpitsa-tyyppien jalostuksesta on jalostettu mitä monimuotoisempia lajikkeita. Nykyiset lajikkeet ovat pääasiassa pensastavia. *Zucchini*-nimitys on peräisin Italiasta, missä lajikkeita jalostettiin etenkin 1900-luvun alkupuolella. Suomessa viljely yleistyi vasta 1970-luvulla.

Viljely: Lämmin, kovilta tuulilta suojattu kasvupaikka, Hyvin lannoitettu, kompostilla vahvistettu, ilmava maa (pH yli 6). Esikasvatus (n. 3 vk) toukokuun alussa tai kylvö etelässä kesäkuun alkupuolella suoraan kasvupaikalle. Taimet on karaistava ennen ulos istutusta. Hallanarka. On hyvä peittää istutuksen yhteydessä kasvuharsolla, joka poistetaan kukinnan alkaessa. Istutustiheys 1–2 tainta neliölle. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemen itää 6–10 vrk:ssa. Itämislämpötilan oltava vähintään 15 °C, ihan-teellinen lämpötila 20–22 °C. Kasvatuslämpötila päivisin mieluiten n. 18 ja öisin 14 °C. Kastellaan runsaasti. Maa ei saa päästä rutikuivaksi. Jos kasvu pysähtyy ja lehdet näyttävät kalpeilta, on lisälannoituksen aika. Kasvuolosuhteiden ollessa hyvät, tuskin mitkään kasvitaudit vaivaavat. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kasvihuoneessa ja kateharson alla on huolehdittava pölytyksestä.

Korjuu: Hedelmät kerätään nuorina, tuoreena syötäväksi. Yleinen ohje on kerätä hedelmät 14–21 cm:n mitteinä. Mitä isompina hedelmät korjataan, sitä pienemmäksi jää sadon kappalemäärä. Hedelmän voi irrottaa varresta joko leikkaamalla tai kiertämällä.

Säilytys: Säilyvyys on sitä parempi, mitä kehittyneempi hedelmä on. Paksukuorinen hedelmä voi säilyä kelvollisena 2–4 kk lämpötilan ollessa 10–13 °C. Nuoret, ohutkuorisat hedelmät säilyvät n. 2 vk jääkapissa.

Käyttö: Raakana tai kypsennettynä. Kesäkurpitsa sopii myös leivontaan. Suurista hedelmistä voi keittää hilloa. Hedekukat ja ylimääräiset emikukat sopivat salaattiin ja friteerattavaksi. Siemenet ovat erittäin terveellisiä.

'Cocozelle de Tripolis'

Biodynaaminen siemen

annos n. 6 siementä / 2,70 €**til.nro 1167**

Varma lajike. Pitkät, tiiviit tummanvihreät hedelmät, joissa vaaleanvihreitä raitoja. Sopii aloittelijalle.

'Friulano Wrinkled'**Annos 10 siementä / 2,50 €****til.no 1130**

Erikoinen vaaleankeltainen hedelmä, jolla voimakkaan nystymäinen ja pahrainen pinta jo nuorena. Lajike on kotoisin Italian Friulista ja erittäin suosittu Italiassa. Parhaimmillaan nuorena ja ohutkuorisena. Jos annetaan kypsyä, kuori paksuuntuu ja hedelmä on näyttävä koristekurpitsana.

'Gold Rush' F1**annos n. 10 siementä / 2,50 €****til.no 1686**

F1-hybridi. Suosittu ja tunnettu lajike. Kasvu-aika n. 55 vrk. Hedelmät tasakokoisia, sileitä ja kullankeltaisia. Malto vaaleankeltainen. Runsassatoinen ja varma.

'Ismalia' F1**Annos n. 6 siementä / 3,20 €****til.nro 1685**

Aikainen ja satoisa lajike. Heleän vaaleanvihreät, pitkulaiset hedelmät.

'Midnight'**annos n. 6 siementä / 3,20 €****til.no 1292**

Kompaktin kokonsa puolesta sopii ruokkuviljelyyn patiolla ja parvekkeelle. Tiivis, pensastava kasvutapa, varret piikittömät. Tummanvihreät, kiiltävät hedelmät maukkaita. Runsassatoinen.

'Patisson Custard White'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €**til.no 1724**

Kasvu-aika n. 95 vrk. Paino 0,5–1 kg. Kermanvalkoinen, ufonmuotoinen lajike, jota kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Erittäin runsassatoinen ja herkullinen. Käytetään n. kymmensenttisenä, raakana, höyrytettynä ja täytettynä. Säilyy hyvin.

'Spagetti'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 €**til.no 1055**

Jalostettu USA:ssa 1930-luvulla. Valloitti Euroopan 1980-luvulla. Köynnöstävä kasvutapa. Kasvu-aika n. 100 vrk. Pitkulaiset, kellertävät hedelmät painavat 2–4 kg. Korjataan 15–25 cm:n pituisena. Keitetään tai paistetaan uunissa halkaistuna tai kokonaisuena. Kypsymisaika n. 30 min. Sius kaivetaan haarukalla syötäväksi. Hyvää voinin tai öljyn kera. Nuoret hedelmät ovat myös raakana hyvänmakuisia. Hyvä varastointikestävyys.

'Summer Ball' F1**Annos n. 10 siementä / 3,20 € til.nro 1738**

Kirkkaan keltaiset pyöreät hedelmät. Käytetään joko nuorena ja ohutkuorisena kesäkurpitsan tavoin, tai kypsyttyään kovakuorisena talvikurpitsan tavoin. Kypsat hedelmät n. 2 kg. Pensasmainen kasvutapa, soveltuu kasvatettavaksi isossa ruukussa.

'Sunburst' F1**annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1111**

Aikainen, kasvu aika n. 50 vrk. Kirkkaankeltainen, litteänpöreä hedelmä muistuttaa ufoa aaltoilevine reunoinen. Kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Malto kermanvalkoinen. Palkittu suurisatoinen herkuttelijan kurpitsa.

'Tondo Chiaro di Nizza'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1110

Heirloom-lajike, jota on viljelty yli 100 vuotta. Italian ja Ranskan suosituimpia kurpitsoja. Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 60 vrk. Vihreä, pyöreä ja ohutkuorinen hedelmä, jossa vaaleita pystyraitoja. Hedelmä korjataan, kun Ø 10-13 cm. Voidaan paistaa uunissa täytettynä tai sellaisenaan (reiitys, jotta höyry pääsee ulos hedelmästä). Pienet 3-5 cm:n kokoiset hedelmät voi keittää sellaisenaan makupaloiksi. Kestää varastointia 2-3 kk. Herkkusuille!

'Zuboda'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1723

Nopeakasvuinen, antaa satoa n. 55 vuorokautta istutuksesta. Pitkänomainen hedelmä, muistuttaa kasvihuonekurkkua. Vihreä, kevyesti marmoroitunut hedelmä, jossa on vähän siemeniä. Runsassatoinen.

Öljysiemenkurpitsa 'Retzer Gold'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1152

Tuottaa suuria, öljypitoisia ja ohutkuorisia siemeniä, jotka ovat tumman oliivinvihreitä ja herkullisen pähkinäisiä. Siemenet syödään tuoreena, kuivattuna tai paahdettuna. Hedelmän paino 2,5-5 kg. Hedelmä on ensin vihreä ja keltaraitainen, mutta muuttuu kypsyessään keltaoranssiksi. Myös hedelmäliha on syötävää. Esikasvatus huhtikuussa. Istutetaan lämpimään, suojaisaan paikkaan, jotta siemenet ehtivät kypsyä. Siemenet huuhdellaan ja kuivataan.

Talvikurpitsa ja jättikurpitsa**(talvisquash)** (Vinterpumpa / Jättepumpa)*Cucurbita pepo / Cucurbita maxima*

Haaroittuva varsi on rento ja voi kasvaa 4-12-metriiseksi. Hedelmän muoto ja väri vaihtelevat. Malto on hienorakeista ja säikeetöntä. Sisältää runsaasti vitamiineja (mm. A-, C- ja B-vitamiineja) ja kivennäisaineita. Kovakuorista talvikurpitsaa voi varastoida sellaisenaan muutamia kuukausia tai jopa vuoden.

Viljely: Lämmin, tuulilta suojattu kasvupaikka. Lehdistö voi vioittua jo alle 5 °C:ssa. Runsaravinteinen, kompostilla parannettu maa, jonka pH on 6,0-7,5. Lannoitus jaettuna. Esikasvatus toukokuun puolivälin jälkeen, itää parhaiten 21-35 °C:ssa 6-15 vrk:ssa. Taimikasvatusaika 3-4 vk, lämpötila 20-24 °C. Istutetaan ulos kesäkuun puolivälissä hallojen mentyä. Taimiväli 100-200 cm. Kas-tellaan runsaasti kuivina kausina. Ihanteellinen kasvu-lämpötila 18-25 °C. Jos pääverso katkaistaan, taimi kasvattaa enemmän satoa kantavia sivuversoja. Kun osa hedelmää kantavasta sivuversosta peitetään mullalla, versoon kehittyvä kasvin veden- ja ravinteidenottoa parantava juuria. Suositellaan kasvatettavaksi 4-6 hedelmää tainta kohden. Hedelmän annetaan kypsyä kasvustossa mahdollisimman kauan. Hallan uhatessa se peitetään esim. säkillä tai harsolla. Kypsat hedelmät kestävät hallaa.

Korjuu: Kun hedelmät ovat kypsiä, kuori on kova ja hedelmä kumisee ontosti, kun siihen koputtaa.

Säilytys: 2 vk:n lämpökäsittely 25-30 °C:ssa pidentää säilymistä. Tämän jälkeen sopiva säilytyslämpötila on 10-13 °C.

Käyttö: Keittoihin, patoihin ja leivonnaisiin. Säilötään etikkipikkelsiksi tai keitetään hilloksi, joka voidaan maustaa sitruunalla, inkivääriillä tai kanelilla.

Jättikurpitsa

(Jättepumpa)

*Cucurbita maxima***'Expert' F1****annos n. 8 siementä / 2,50 € til.no 1164**

Syvän oranssi jättikurpitsa, joka sopii täydellisesti hallo-ween-lyhtyjen valmistamiseen. Painoa hedelmälle tulee n. 10 kg. Myös ammattiviljelyyn.

'Hundredweight'**annos n. 8 siementä / 2,50 € til.no 1084**

Syvän oranssi ja soikeanpyöreä jättikurpitsa. Voi saavuttaa valtavia painoja, jos taimessa kasvatetaan vain yhtä hedelmää. Hyvä C-, E- ja B1-vitamiinin lähde. Vaatii hyvän maan ja paljon ravinteita. Herkullinen lajike keittoihin ja säilykkeisiin.

Talvikurpitsa (talvisquash) (Vinterpumpa)*Cucurbita pepo***'Blue Ballet'**

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 €**til.no 1217**

Köynnöstävä kasvutapa. Paino n. 1–3 kg. Sinivihreä, päärynänmuotoinen talvikurpitsa. Malto loistavan oranssi. Hyvä varastointikestävyys.

'Red Kuri'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,50 €**til.no 1133**

Vanha japanilainen talvikurpitsa. Tunnetaan myös "Oranssi Hokkaido" -nimellä. Kasvu aika n. 100 vrk. Paino 1–2,5 kg. Tarvitsee kasvualaksi 1,5 x 1 m. Kasvattaa yleensä kolme hedelmää. Pisaranmuotoinen, kuori keltaoranssi. Sisus voimakkaan oranssi, säikeetön ja maultaan pähkinäinen. Hedelmät korjataan kypsänä, mahdollisimman myöhään. Maku parhaimmillaan muutama kuukauden varastoinnin jälkeen. Sopii jälkiruokiin, leivontaan ja keittoihin. Mainio myös koristekurpitsana.

'Sweet Dumpling'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / hinta 2,70 €**til.nro 1147**

Paino noin 500 g. Koristeellinen, pyöreähkö ja pieni hedelmä, jossa on tummanvihreitä raitoja ja kuvioita kermanvaalealla pohjalla. Oranssi malto on maultaan pehmeän pähkinäinen. Säilyy pitkään.

'Sweet Mama' F1**annos n. 8 siementä / 2,50 €****til.no 1713**

Varma japanilainen talvikurpitsa. Kasvu aika n. 95 vrk. Paino n. 1,5–2,5 kg. Litteänpyöreän hedelmän tummanvihreässä kuoreessa on vaaleampia raitoja. Keltaoranssi malto mehukasta, maistuu makealta ja hieman pähkinäiseltä. Satoisa, hyvä varastointikestävyys.

Turbaanikurpitsa (Turbanpumpa)*Cucurbita maxima 'Turk's Turban'***'Bishopsmütze'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,20 €**til.no 1717**

Köynnöstävä. Hedelmä 15–25 cm pitkä, paino 1–2 kg. Muistuttaa turbaania. Kuori oranssi vihrein, kermanvärinen ja punaisin raidoin. Oranssi malto on maukasta. Käytetään usein koristekurpitsana, mutta on herkullista syötynäkin.

Myskikurpitsa

(Myskpumpa)

Cucurbita moschata

Tarvitsee paljon lämpöä kasvaakseen. Musta muovikate penkissä nopeuttaa kasvua, samoin kuin kaksinkertainen kasvuharso, jota pidetään kasvuston päällä kukintaan saakka. Hedelmä käytetään joko keskenkasvuisena tai kypsänä. Hyvä varastointikestävyys, säilyy 6–12 kk.

'Butternut Waltham'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,50 €**til.no 1153**

Kasvu aika n. 95 vrk. Hedelmän paino 1,5–2 kg. Päärynänmuotoinen ja väriltään beige. Säikeetön malto oranssi. Maku aromaattinen, makea ja herkullinen. Korkea beetakaroteenipitoisuus. Hyönteispestökykyinen. Esikasvatus toukokuun alussa. Kylvösyvyys 2–3 cm. Itää 8–14 vrk:ssa 18–24 asteessa. Käytetään joko keskenkasvuisena tai täysikokoisena raasteisiin, täytettynä, paistoksiin, keittoihin, makeisiin leivonnaisiin ja marmeladeihin.

'Futsu Black'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,50 €**til.no 1725**

Hedelmän paino 1–2 kg. Ainutlaatuinen, kiehtova ulkonäkö. Hedelmät ovat ensin tummanvihreitä, mutta muuttuvat kypsyyssään beigeiksi ja lopuksi harmahtaviksi. Malto oranssi. Maku mahtavan hedelmäisen.

'Honeynut'**annos n. 10 siementä / 3,80 €****til.no 1168**

Hedelmän paino 300–600 g. Muodoltaan melko tasapaksu, pitkänomainen. Tummanvihreä, voimakkaan oranssinkirjava pinta. Tummanoranssi, mehevä hedelmäliha.

'Muscat de Provence'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 €**til.no 1730**

Tukeva, voimakas, eteläranskalainen lajike. Hedelmät painavat 5–10 kg. Ne ovat aluksi vihreät, litistyneet, pyöreät ja uurteikkaat. Kypsyyssään muuttuvat kellertävän harmaiksi. Malto on voimakkaan oranssi. Erinomainen maku. Hitaasti kasvava, lämpöä rakastava lajike, jota ei pitäisi korjata liian aikaisin syksyllä.

Koristekurpitsa

(Prydnadspumpa)

*Cucurbita pepo***Koristekurpitsasekoitus****annos n. 20 siementä / 2,70 €****til.no 3266**

Isoja ja pieniä, muodoltaan ja väriltään erilaisia hedelmiä. Versojen pituus 100–250 cm.

Viljely: Vaatii aurinkoisen kasvupaikan ja tuoreen, runsasravinteisen ja syvämultaisen maan. Esikasvatus huhti-toukokuun vaihteessa. Siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä pari tuntia. Itämislämpötila 20 °C, kasvatustempötila 15–18 °C. Esikasvatus 4 vk. Taimiväli 100 cm, riviväli 200–250 cm. Voi antaa kasvaa maata pitkin tai sitoa esim. säleikköön. Runsas kastelu ja kate hyväksi. Hedelmää on hyvä käänellä, sillä muuten maata vasten oleva osa jää keltaiseksi. Korjataan kovakuorisena eli tuleentuneena, jolloin hedelmä säilyy hyvin.

Kuukausimansikka (Månadssmultron)

Fragaria vesca var. semperflorens

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Pieniä valkoisia kukkia avautuu myöhäiseen syksyyn. Sopii koristeellisena kukkapenkin reunuskasviksi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjojen paikka, maa kompostilla parannettu ja kalkittu. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Siemenet painetaan multaan ja peitetään ohuelti. Itämislämpötila 12–20 °C, itämisaika 3–4 vk. Kasvatustempötila 18 °C. Koulitaan ja istutetaan karaistuna ulos kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Jaetaan muutaman vuoden välein.

'Rügen'

annos n. 0,1 g / 2,20 € **til.no 1076**

Korkeus 20 cm. Marjat suuria ja kauniin muotoisia. Ei tee rönsyjä. Satomäärässä lyömätön!

'White Soul'

annos n. 0,1 g / 3,80 € **til.no 1163**

Korkeus n. 20 cm. Marjat kermanvalkoisia, pitkänomaisia ja erittäin makeita. Sopii erityisesti niille, jotka ovat allergisia punaisen mansikan väriaineelle. Linnut jättävät rauhaan.

Köynnöspinaatti (Rankspenat)

Habitzia tamnoides

annos n. 0,1 g / 3,80 € **til.no 1706**

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Tuli Pohjolaan 1870-luvulla. Köynnös, joka kasvaa 3–4-metriseksi. Kukkii pienin vihreävalkoisin kukin. Käytetään sekä ravinto- että koristekasvina.

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, kalkitus ja runsasravinteisessä mullassa (pH yli 6,5). Kylvettävien siementen tulee olla tuoreita. Vaatii kylmäkäsitelyä. Syyskylvö on helppoin. Keväällä kylvettäessä siemenet tulee pitää pari viikkoa pakastimessa, jotta ne itävät. Ensimmäisenä

vuonna kasvu on hidasta. Jatkossa kasvi tarvitsee n.1 m²:n tilan ja vankan tukirakennelman. Kiitollinen ja helpohoitoinen kasvi, joka lähtee kasvuun aikaisin keväällä.

Käyttö: Lehtiä käytetään pinaatin tavoin etenkin keväällä ja alkukesällä.

Lamopinaatti (uudenseelanninpinaatti) (Nyzeeländsk spenat)

Tetragonia tetragonoides

Perinnelaji

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 1673**

1 g = n. 20 siementä.

Yv (Suomessa). Kotoisin Uudesta-Seelannista ja Australiasta. Kasvitieteilijä Joseph Banks toi sen Englantiin kapteeni Cookin maailmanympärysmatkalta jo vuonna 1771. 1800-luvulla alettiin kasvattaa Ruotsissa. Kuumina ja kuivina kesinä menestyy paremmin kuin pinaatti. Rehevä- ja nopeakasvuinen. Tummanvihreät lehdet ovat meheviä ja maistuvat voimakkaamalta kuin pinaatti. Kukinta ei heikennä lehtien kasvua tai niiden mehevyyttä. Sisältää runsaasti oksaalihappoa.

Viljely: Voidaan kasvattaa Pohjois-Suomea myöten. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa paikassa sekä hyvin lannoitetussa, multavassa, kalkitus ja kuohkeassa maassa (pH 7–7,5). Esikasvatus maalishuhtikuussa. Kovakuorisia siemeniä kannattaa liottaa muutama tunti ennen kylvöä. Itämisaika 15–20 vrk. Istutetaan ulos, kun maan lämpö yli 5 astetta. Taimiväli 40 x 50 cm, riviväli 80 cm.

Korjuu: Heinäkuun alusta lähtien. Mitä enemmän lehtiä poimitaan, sitä enemmän kasvi tuottaa uutta. Kannattaa latvoa.

Käyttö: Lehdet ryöpätään. Käytetään kokonaisina tai silputtuina muhennoksissa, keitoissa ja sellaisenaan. Pakastetaan ryöpättyinä.

Lanttu (Kålrot)

Brassica napus subsp. napobrassica

(Napobrassica-Ryhmä)

1 g = 300–500 siementä (n. 10 g/aari).

Kv. Viljelty Pohjolassa 1500–1600-luvuilta saakka, joten on sanottu "Pohjolan appelsiiniksi". Ruotsalaiset tutustuttivat englantilaiset lanttuun 1700-luvulla. Englannin ja ranskan kielessä lantun nimi onkin swede. Suomenkielinen nimi johdetaan ruotsin kielen sanasta *planta* (taimi), koska usein lantuntaimet esikasvatetaan. Lajikkeet ryhmitellään kelta- ja valkomaltoisiin. Paksuhko kuori on kellertävä, ruskeanpunertava, vihreä tai violetti.

Viljely: Voidaan viljellä Lappia myöten. Savimaan kasvi,

joka kasvaa hyvin lannoitetussa hiekkamaassakin. Lannoitetaan luonnonlannalla, kompostilla tai tuoreella ruohosilpulla. Boorin puute ilmenee mallon lasittumisena, ruskeina laikkuina ja jopa onkaloina. Kylvä heti yöhallojen mentyä sentin syvyyteen tai taimikasvatus (esikasvatus n. 3 vk 15–20 °C:ssa). Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40–50 cm. Möhöjuurta torjutaan ainakin 4 vuoden viljelykierrolla ja kalkituksella (pH n. 7).

Korjuu: Korjataan myöhään syksyllä. Naatit listitään ja juuret typistetään.

Säilytys: Kellari tai kylmiö.

Käyttö: Raasteena, keitoissa ja laatikoissa. Myös nuoria lehtiä on käytetty vihanneksena pinaatin tapaan.

'Marian'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,20 €

til.no 1134

Nopeakasvuinen walesilainen lajike. Muodoltaan pyöreä. Juurenniska violetti, alaosa vaaleankeltainen ja sileä. Runsassatoinen. Kestää kylmää ja möhöjuurta. Säilyy hyvin kellarissa.

'Wilhelmsburger'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 3,20 €

til.no 1004

Pyöreä ja kiinteämaltainen lajike. Juurenniska vihreä, alaosa keltainen. Satoisa. Erinomainen varastointikestävyyss.

'Lomond'

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 1689

Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 85 vrk. Juuren yläosa violetti, alaosa vaaleankeltainen. Malto kauniin keltainen murea ja maukas. Möhöjuuren- ja härmänkestävä. Kehitetty erityisesti luomuviljelyä varten.

'Ruby'

annos n. 650 siementä / 2,50 €

til.no 1740

Royal Horticultural Society'n palkitsema. Kuori tumman purppuranpunainen. Malto äärimmäisen makea ja kermankeltainen. Korkea kuiva-ainepitoisuus ja hyvä varastointikestävyys. Härmänkestävä.

Latva-artisokka

(Kronärtskocka)

Cynara cardunculus Scolymus-Ryhmä

1 g = 25–35 siementä.

Mv. Meillä yleensä yksivuotinen. Kotoisin Välimeren alueelta. Kehtosuomujen suojaamat kukkamykeröt korjataan nuorina ja keskenkasvuina. Maku on pähkinäinen. Lehdet ovat koristeellisia ja harmaanvihreitä.

Viljely: Vaatii voimakkaasti lannoitetun, aurinkoisen ja tuuliilta suojatun kasvupaikan. Maan tulee olla multavaa ja vettä läpäisevää (pH yli 6,5). Merilevä on erinomaista lannoitetta. Esikasvatus aloitetaan jo helmikuussa. Kylvösyvyys 1–2 cm, itämisaika 3–6 vrk. Taimiväli 75 x 75 cm. Karaisu ja harsolla peittely on tärkeää istutusvaiheessa. Kukkamykeröitä harvennetaan niin, että jäljelle jää 4–6 nuppua. Talvettamista voi yrittää Etelä-Suomessa. Taimet leikataan syksyllä 25–30 cm:n korkeudelta maan pinnasta. Ympäri kasataan multaa kummuksi suojaamaan tainta märkydeltä ja pakkaselta. Kun maa on jäänyt, taimet voidaan suojata paksulla olki- tai lehtikatteella. Jos talvehtiminen onnistuu, toukokuussa voidaan ottaa juuriversoista pistokkaita tai jakaa kasvi.

Korjuu: Korjataan, kun kukkamykerön alimmat suomet alkavat erottua toisistaan. Jos sinipunertavat kukat näkyvät, mykerö ei kelpaa syötäväksi.

Käyttö: Mehevä tyvi ja kukkapohjus syödään keitettynä.

'Green Globe'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,70 €

til.no 1129

Tunnettu lajike 1800-luvun alkupuolelta. Pidetään viljelyvarmana. Korkeus 100–150 cm. Vihreiden mykeröiden pituus n. 10 cm. Kasvu aika n. 155 vrk kylvöstä korjuuseen ja n. 90 vrk ulos istutuksesta korjuuseen. Istutusetaisyys 60 cm.

Lehmänpapu, pitkäpapu

(parsapapu) (Vignaböna, ögonböna (långböna))

Vigna unguiculata

'Canetti'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,50 €

til.no 1216

Voimakaskasvuinen ja rehevä lajike tarvitsee paljon lämpöä, joten kateharso tai kasvihuone on eduksi. Erittäin kapeat palot ovat 50–60 cm pitkiä, n. 20 g painavia. Ne ovat koristeellisia, hieman ryppyisiä ja heleän vaaleanvihreitä ja erottuvat selkeästi kasvustosta. Hieman hapan maku muistuttaa perunan makua.

Viljely: Kylvä lämpimään maahan suoraan avomaalle n. 3 cm:n syvyyteen.

Korjuu ja käyttö: Sato kannattaa poimia joka toinen päivä. Soveltuu hyvin wokuukiin.

Liuskaratamo (Strandkämpar)*Plantago coronopus*

Katso myös Purppuraratamo, yrtit s.62.

Biodynaaminen

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.nro 1154**

Ruusukemaisesti kasvava, vitamiinipitoinen salaattikasvi. Korkeus 20–30 cm. Maku miellyttävän hapan, mausteinen ja hivenen suolainen. Satoisa, kylmänkestävä. Sopii myös ruukkukasvatukseen.

Viljely: Esikasvatus maaliskesäkuussa. Itämisaika 10–30 vrk. Kasvupaikka aurinkoinen. Taimiväli 10 cm, riviväli 30 cm.

Korjuu ja käyttö: Satoa voi korjata alkukesästä myöhäiseen syksyyn. Lehtiä käytetään salaateissa.

LYHTYKOISOT (Lytktört)*Physalis*

Hedelmä kypsyy paperimaisten verholehtien suojassa. Kasvatetaan tomaatin tapaan. Ks. myös isolyhtykoiso, joka on perennojen ryhmässä.

Karviaiskoiso, "ananaskirsikka" (Kapkrusbär)*Physalis peruviana***annos n. 0,02 g / 2,20 €****til.no 1275**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan tavallisesti yksivuotisena. Kookas ja komea kasvi on todennäköisesti kotoisin Andeilta. Korkeus 3–4 m. Kellertävän oranssi, hyvin säilyvä hedelmä, Ø 1,4–4 cm. Sisältää A-, B- ja C-vitamiinia, fosforia ja rautaa.

Viljely: Esikasvatus maaliskesäkuussa. Kylvöstä istutukseen kuluu 2–2,5 kk. Itää valossa 20–24 °C:ssa n. 2–3 viikossa. Itävyys n. 60 %. Ihanteellinen taimikasvatustilämpötila on 16–20 °C. Taimet kannattaa latvoa jo aikaisessa vaiheessa. Erittäin kylmänarka, joten viljellään kasvihuoneessa (huolehdittava pölytyksestä) tai ulkona lämpimällä paikalla. Istutetaan ulos yöpakkasten mentyä. Taimiväli 50–100 cm. Vaatii runsaasti ravinteita, tuennan ja leikkaamista.

Käyttö: Oranssit hedelmät ovat kypsiä, kun verholehdet ovat kuivuneet vaaleanruskeiksi. Ananasmaisen makuiset, hapanimelät hedelmät ovat hyviä sellaisenaan, mutta niistä voi keittää myös herkullista hilloa.

Tomatillo (Tomatillo)*Physalis philadelphica*

Perinnelajike

annos n. 25 siementä / 2,50 €**til. no 1005**

1 g = n. 1 000 siementä.

Kotoisin Meksikosta. Kasvaa n. 60 cm korkeaksi pensaksi ja kukkii runsaasti keltaisin kukin. Hedelmä on pingispallon kokoinen ja vihertävän kellertävä tai violetti. Hedelmän pintaa peittää paksu vahakerros. Englanniksi myös nimellä *Tomate Verde* (vihreä tomaatti) ja *Mexican husk tomato*.

Viljely: Vaatii suojaisan, lämpöisen ja runsasravinteisen kasvupaikan. Kylvä maaliskesäkuussa. Itää valossa. Taimiväli 50 x 50 cm. Pitää viherkatteesta. Kasvihuoneessa on huolehdittava kukkien pölytyksestä. Kylmänarka!

Korjuu ja käyttö: Hedelmät ovat korjuukypsiä, kun verholehdet alkavat aueta. Omalaatuinen maku sopii chilippurin, sipulin, valkosipulin ja avokadon kera. Käytetään ainoastaan keitettynä. Hedelmästä valmistetaan kastikkeita, säilykkeitä ja piirakoita. Salsakastikkeen oleellinen raaka-aine.

Säilytys: Hedelmät säilyvät kuivassa, viileässä ja ilmassa paikassa.

MAISSIT (Majs)*Zea***Sokerimaissi** (Sockermajs)*Zea mays* var. *saccharata*

1 g = 5–8 siementä/m (n. 200 g/a).

Yv. Kotoisin Väli-Amerikasta. Viljelty n. 7 000 vuotta. Jo Kolumbuksen aikoihin lajikkeita oli 200–300. Kasvattaa tukevan pääverson ja sivuversoja.

Viljely: Vaatii runsasravinteisen, multavan, hiekkapitoisen maan sekä lämpimän ja suojaisan kasvupaikan (pH yli 6). Esikasvatus 3 viikkoa toukokuun puolivälissä. Itämislämpötila yli 20 °C, jonka jälkeen lämpötila saa hiukan laskea. Taimet koulitaan 5–10 cm:n korkuisina. Karaistut taimet istutetaan ulos entistä kasvusyvytyttä syvempään ilmojen lämmentyksi. Maan on oltava vähintään 10 °C. Etelärannikolla voidaan kylvää suoraan avomaalle 4–6 cm:n syvyyteen. Hallanarka. Taimiväli 20–30 cm (neliölle 6–8 tainta) ja riviväli 60–70 cm. Tuulipölytyksen takia istutetaan useampaan riviin rinnakkain. Pölytystä voi myös edistää huiskuttelemalla hedekukinnolla emikukkien lankamaisia luotteja. Siitä on suurin hyöty, jos taimia on vain muutamia tai ne kasvavat kasvihuoneessa. Sivuverson poisto jouduttaa pääverson tähkän kasvua ja lisää jyvien makeutta.

Korjuu: Tähkä korjataan, kun se paksunee ja jyvät alkavat kellertää. Tällöin jyivistä tihkuu maitomaista nestettä, kun niitä painaa kynnellä.

Säilytys: Tähkät säilyvät kylmässä parista päivästä viikkoon. Voidaan pakastaa tai umpioida.

Käyttö: Voidaan syödä tuoreena tai keitettyä. Keitetään joko kokonaisina tähkinä tai irrotettuina jyvinä.

'Damaun'

Biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 2,50 €

til.no 1155

Melko aikainen, kasvu aika n. 80 vrk. Keltaiset, sokeripitoiset tähkät hiukan lyhyempiä kuin myöhäisemmällä lajikkeilla.

Koristemaissi

(Prydnadsmajs)

Zea mays var. japonica

'Fiesta'

annos n. 25 siementä / 2,70 €

til.nro 1392

Syötävät, keltaisen, punaisen ja valkoisen kirjavat tähkät ovat erittäin koristeelliset. Kasvatus sokerimaissin tapaan. Kasvukausi hieman pidempi kuin sokerimaissilla, vaatii esikasvatuksen.

MANGOLDI

(Mangold)

Beta

1 g = 50–70 siementä (100–150 g/a).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Punajuurikkaan ja sokerijuurikkaan sukulainen, joka on todennäköisesti sukunsa vanhin viljelykasvi. Kotoisin itäiseltä Välimeren alueelta. Siirtolaiset veivät sen Yhdysvaltoihin 1800-luvun alussa. Viljelyssä on kaksi tyyppiä: ruoti- ja lehtimangoldi.

Viljely: Kasvaa runsasravinteisessa mullassa, pH n. 7,0. Kylvä 2–3 cm:n syvyyteen, kun maa on lämmennyt 9-asteiseksi. Itää 15–25 vrk:ssa 17–20 °C:ssa. Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40 cm. Kasvaa korjuukelpoiseksi n. 60 vrk:ssa. Toinen kylvä kesäkuun lopulla, jotta satoa riittää pakkasiin asti. Kastellaan runsaasti kuivina jaksoina. Vältetään liian runsasta typpilannoitusta, ettei lehtien nitraattipitoisuus kohoa.

Korjuu: Korjuu aloitetaan uloimmista lehdistä, sisimmät lehdet jatkavat kehitystään. Lehdet vedetään irti, sillä leikkauspinta vuotaa nestettä.

Käyttö: Suuret pehmeät lehdet käytetään pinaatin tavoin. Paksut lehtiruodit voi valmistaa erikseen parsan tapaan. Pienet harvennustaimet ja nuoret lehdet sellaisenaan tuoreena baby leaf -salaattiin.

Säilytys: Lehtimangoldi säilyy muovikäyreessä muutaman päivän ja ruotimangoldi viikon, kun lämpötila on 0 °C. Kannattaa pakastaa ryöpättyinä.

Lehtimangoldi

(Mangold)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *cicla* ja

'Bright Lights' F1

Perinnelajike

annos n. 90 siementä / 2,50 €

til.no 1029

Samasta pussista monenvärisiä ruoteja. Upeat ruodit hunajanvaaleita, keltaisia, oransseja, ruusunpunaisia ja purppuranpunaisia. Sopii kukkapenkkiin ja ruokkuun. Suosikki!

'Lucullus'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 1175

Vanha hollantilainen lehtimangoldi vuodelta 1904. Yleisin Suomessa viljelty lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Voimakas kasvuinen, lehdet kellanvihreät ja hieman ryppyiset. Ruoti valkoinen. Kylmänkestävä ja satoisa.

'Rubinoa'

annos n. 3 g / 2,50 €

til.no 1085

Kirkkaan punertavaruotinen, koristeellinen lehtimangoldi tuo väriä keittiötarhaan. Näyttävä myös kukkapenkissä ja ruukussa.

'Verde da Taglio'

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 1121

Puolikorkea, murearuotinen mangoldi, jolla hienot hohdettavan vihreät lehdet. Satoisa ja hienon makuinen!

Ruotimangoldi

(Stjärnmangold)

Beta vulgaris var. *flavescens*

'Glatter Silber 3'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 1113

Tunnettu ruotimangoldin alkuperäislajike vuodelta 1885. Kasvu aika n. 52 vrk. Runsasatonen. Paksut, leveät ruodit ja isot, tummanvihreät lehdet. Kestää jonkin verran pakkasta. Loistava maku!

MELONIT

(*Cucumis* ja *Citrullus*)

Meloni

(Melon, sockermelon)

Cucumis melo

1 g = 25–50 siementä.

Viljeltiin keskiajalla Saksan luostaripuutarhoissa, joista levisi muualle Eurooppaan. Suomessa sitä voi viljellä kasvihuoneessa ja lämpölavassa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa, itämislämpötila n. 30 °C. Siemen itää viikossa. Istutus multavaan, vahvaan maahan, jossa runsaasti eloperäistä ainesta (pH yli 6,5). Pitää ruohokatteesta. Kasvun aikana lämpötila ei saisi nousta yli 30 °C:een. Taimet latvotaan nuorina 3. lehden yläpuolelta, jolloin taimeen kasvaa kolme versoa. Niistä poistetaan heikoin ja kaksi muuta versoa latvotaan 3. lehden yläpuolelta. Näihin kehitetty tavallisesti hedelmiä muodostavia emikukkia. Kun hedelmänalkujen Ø on 5 cm, versot latvotaan niin, että hedelmän yläpuolelle jää kaksi lehteä. Pölytys varmistetaan aamupäivisin pensselillä. Onnistunut pölytyminen vaatii vähintään 21 °C. Vedenotto heikentyy, jos maan lämpötila alittaa 16 °C. Kehittyvän hedelmän alle on hyvä laittaa suojaksi esimerkiksi olkia.

Korjuu: Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Kypsyn melonin harmaanvihreä väri vivahtaa oranssiin tai kellerävään. Tällöin hedelmä myös irtoaa helposti varrestaan ja tuoksu miellyttävältä.

Hunajameloni (Honungsmelon)

Cucumis melo **Hunajameloni-Ryhmä**

'Petit Gris de Rennes Melone'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1176

Satoisa. Yksi kaikkein aikaisimmista hunajamelonin lajikkeista. Pyöreän hedelmän paino 500–800 g. Malto oranssi ja aromaattinen. Kypsyys huonommissakin sääolosuhteissa. Hedelmän kypsymisen tunnistaa siitä, kun sitä lähinnä oleva lehti alkaa kuihtua.

Vesimeloni, arbuusi (Vattmelon)

Citrullus lanatus

1 g = 30–40 siementä.

Kotoisin trooppikista ja vaatii runsaasti lämpöä. Etelä-Afrikassa bushmannit ovat keränneet luonnosta vesimeloneja kautta aikojen. Niilin laaksosta on tehty arkeologisia siemenlöytöjä vuodelta 2000 eaa.

Viljely: Kasvihuoneessa tai katetulla parvekkeella vähintään ämpärin kokoisessa ruukussa. Kylvö helmi-maaliskuussa yksitellen 10 cm:n ruukkuihin. Taimettuu nopeasti, 4–8 vrk:ssa 21–30 °C:ssa. Lisävalo tarpeen. Kasvualustan ja ilman lämpötilan tulee olla ainakin 20 °C. Karaisu on tärkeä ennen varsinaiselle kasvupaikalle istutusta. Kukki 2–3 kk:n kuluttua kylvöstä. Taimia ei leikata. Vaatii voimakkaan maan (pH yli 6) ja runsaan kastelun.

Käyttö: Hedelmäliha syödään sellaisenaan. Jauhetuista siemenistä tehdään Nigeriassa keittoa.

'Crimson Sweet'

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1073

Israelilainen lajike, kasvu aika n. 90 vrk. Paino 5–6 kg. Vihreä vahapeitteinen hedelmä, jonka kuorella on tummia juovia. Malto punainen ja mehukas. Hyönteis-pölytteinen.

'Sugar Baby'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1051

Eniten viljelty lajike vuodesta 1959, jolloin tuli markkinoille. Aikainen, kasvu aika n. 76 vrk. Kiipeilevä, mutta pienikasvuinen. Tummanvihreät hedelmät n. 2,5 kg. Malto makea ja punainen. Siemenet tummanruskeita.

Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)

(Äggört, aubergin)

Solanum melongena

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. On läheistä sukua tomaatille ja perunalle. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta ja Etelä-Intiasta. Levisi maurien mukana Espanjaan 1000-luvulla, jolloin hedelmät olivat valkeita ja munanmuotoisia. Vain italialaiset uskalsivat syödä satoa, muut eurooppalaiset suhtautuivat epäilevästi. Hedelmän muoto voi olla pallomainen, munamainen, päärynämäinen tai pitkänomainen. Kukat vaaleanvioletit, joskus valkoiset. Itsepölytteinen.

Viljely: Munakoisolla on samanlaiset kasvupaatimukset kuin tomaatilla: runsaasti ravinteita, lämpöä ja vettä. Kasvualustan tulisi olla ainakin 20 °C, ilman vähintään 18 °C. Jos valoa on liian vähän, kasvu on heikkoa ja nuput varisevat. Esikasvatus tammikuusta maaliskuuhun. Lisävalo on tarpeen. Ihanteellinen itämislämpötila 24–30 °C. Kasvatustilaksi 20 °C. Kasvatetaan kasvihuoneessa (2–3 tainta / neliö) tai lämpimällä seinustalla ruukussa, jolloin kasvin voi viedä suojaan kylmältä. Yölläkään lämpötila ei saisi laskea alle 20 °C:een. Ulkoilmaan totuttaminen on tärkeää. Kun taimi on noin 25 cm, sen voi latvoa, jotta se haaroituu. Ainoastaan kolmen version annetaan kehittyä. Pölytymistä voi varmistaa kukkavarsia täristemällä. Kasvusto pidetään ilmapuhtaana poistamalla alimpia lehtiä. Altis samoille kasvintuhoajille kuin tomaatti ja peruna.

Käyttö: Esim. leivitettyinä tai kuorutettuna, paahdetuna, paistettuna sekä pataruoissa.

'Black Beauty'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 1674

Yksi maailman eniten viljeltyjä lajikkeita. Kasvaa pensasmaisesti, korkeus n. 70 cm. Kasvu aika n. 77 vrk.

Muodostaa 4–6 tummanviolettiä, hienonmakuista munanmuotoista hedelmää, koko 0,5–1,5 kg. Varma ja heppohoitoinen lajike kasvihuoneeseen etelästä pohjoiseen. Säilyvyys keskivertoa parempi.

'De Barbentane'

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 1682

Terve ja vahvakasvuinen. Pysty kasvutapa, vaatii tuen. Hedelmät 20–25 cm pitkät, kiiltävät, lähes mustat. Kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Jewel Jade'

Annos n. 10 siementä / 4,60 €

til.no 1675

Pienikokoinen ja kompakti kasvutapa, sopii hyvin ruukuun. Erikoisen ja kaunis vaaleanvihreä hedelmä, jossa tummempaa vihreitä raitoja. Tekee runsaasti pieniä hedelmiä, jotka ovat kooltaan n. 10 cm pitkiä ja 80–150 grammaa painavia.

Mustajuuri

(Svartrot)

Scorzonera hispanica

1 g = n. 100 siementä (n. 40 siementä / m, 150–200 g/aari).

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Kaukasiasta. Suomessa viljelty ainakin jo 1800-luvulla. Kasvattaa pitkän mustan, sisältä valkoisen ja runsaasti maitiaisnestettä sisältävän juuren. Juuri sisältää inuliinia ja useita vitamiineja.

Viljely: Voidaan viljellä Lapissa asti. Lannoitettu maa (pH 6,5) muokataan syvään. Siemenet kylvetään 2 cm:n syvyyteen varhain keväällä tai syksyllä. Taimiväli 10–15 cm. Itämislämpötila 8–25 °C, itämisaika 14 vrk. Kukkarret katkaistaan heti niiden ilmestyttyä.

Korjuu: Pitkä kasvuaika, n. 20 vk. Sato korjataan myöhään syksyllä tai aikaisin seuraavana keväänä. Juuret nostetaan varovasti talikolla. Kasvattaa toisena vuonna keltaisia kukkia ja siemeniä.

Säilytys: Ohut kuori ja vioitukset lyhentävät säilytysaikaa. Juuri voi säilyä kellarissa esim. hiekassa useita kuukausia, jos lämpötila on 0 –+ 1°C ilman suhteellisen kosteuden ollessa yli 95%. Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

Käyttö: Juuri syödään keitettynä, voissa paistettuna tai keitossa. Maku on herkullisen makeahko, pähkinämäinen. Sitruunamehu estää juurien tummumisen.

'Hoffmanns Schwarze Pfahl'

Biodynaaminen siemen

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 1691

Saksalainen lajike. Mustanruskea paksu juuri, joka on pitkä tai keskipitkä maalajista riippuen. Malto kiinteä ja hienon makuinen.

'Venäläinen Jättiläinen'

Perinnelajike

annos n. 2,5 g / 2,20 €

til.no 1692

Vanha tunnettu tanskalainen lajike vuodelta 1877. Kasvuaika n. 115 vrk. Tuottaa mustanruskeita, keskikokoisia, tiiviitä ja hienoja juuria. Malto valkoinen ja murea.

Nauris, turnipsi

(Rova, foderrova)

Brassica rapa

1 g = 400–600 siementä (25–40 g/a 20–25 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena Lappia myöten. Nauris on luultavasti Suomen vanhin viljelykasvi ohran ohella. Nauriit jaetaan kahteen ryhmään: varhais- eli kesänauriit ja kaski- eli talvinauriit. Kaskinauris on tunnettu Euroopassa jo 4 000 vuotta. Siitä tunnetaan Kainuussa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa paikkakunnan tai viljelijän mukaan nimettyjä kantoja. Pohjoismainen geenipankki sai 1980-luvun alussa Suomesta parikymmentä kantaa.

Viljely: Kosteuden säilyttävä, hiekkainen savi- tai multamaa (pH yli 6). Parin vuoden takainen maan lannoitus hevosenlannalla antaa maukkaimman sadon. Hiljattain lannoitetusta maasta voi seurata tuholaisia ja karvas maku. Satoa saadaan n. 2 kk:n kuluttua kylvästä. Ensimmäinen kylvä n. 2 vk ennen juhannusta, toinen viikon kuluttua. Kylvösyvyys 1–2 cm, riviväli 20–30 cm. Itää nopeasti 4–7 vrk:ssa. Ennen vanhaan siemenet töpek-sittiin eli syljettiin multa. Samalla siemenet kostuivat, jolloin itäminen parani. Ennen kaski kaadettiin juhanuksen jälkeen ja poltettiin seuraavana kesänä. Nykyajan kaskeksi poltetaan risukasa, jonka tuhka levitetään maahan. Kun tuhka on jäähtynyt, siemenet kylvetään. Harvennus 10 cm:n välein. Päivittäinen kastelu suojelee pieniä taimia kirpoilta. Myös tuhkan ripottelu lehtien päälle ja ruohokate taimen ympärillä voivat olla avuksi. Kasvuharso tai hyönteisverkko ehkäisevät parhaiten kaalikärpäsiä ja muita lentäviä tuholaisia. Möhjuurta voi välttää kalkituksella ja vaihtamalla kasvupaikkaa vuosittain.

Korjuu: Korjataan tennisballon kokoisena. Lajikkeiden säilyvyys vaihtelee.

Käyttö: Hyvänmakuinen, makea juures tuoreena nautittavaksi sekä kypsennettynä muhennoksiin, patoihin, keittoihin tai vaikkapa leivän päälle pula-ajan tapaan.

'Kultapallo'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 3,20 €

til.no 1092

Vuodelta 1859. Kasvuaika n. 60 vrk. Juuret pyöreitä, sileitä ja kauniin kullankeltaisia. Malto vaaleankeltainen, mehukas ja makea. Varastointikestävyys parempi kuin muilla lajikkeilla.

'Lumipallo'

Perinnelajike

annos n. 1 700 siementä / 2,20 € til.no 1094

Vuodelta 1856. Voimakas- ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 60 vrk. Juuret sileitä, valkoisia ja pyöreitä, joskus hieman litteähköjä. Maku mieto ja makea.

'Petrowski'

Biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,20 € til.no 1075

Kullankeltainen, nopeakasvuinen nauris. Tasainen päältä, syvä kruunuosa. Hyvä varastokestävyys.

'Purple Top Milan'

Perinnelajike

annos n. 1 700 siementä / 2,50 € til.no 1206

Tunnettu lajike vuodelta 1880. Edelleen yksi viljellyimmistä nauriista. Litteänpyöreän, sileäkuorisen juuriosan yläosa purppuranpunainen, alaosa valkoinen. Voimakas- kasvuinen ja terve. Säilyy kellarissa muutamia kuukausia.

Kaskinauris 'Enon kanta'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,70 € til.no 1091

Tunnettu maatiaislajike Pohjois-Karjalasta. Juurikkaat violetti-, kelta- ja kirjavakuorisia. Perinteisiä käyttötapoja ovat haudukkaat, naurispuuro ja tuorekäyttö. Uusi käyttötapa kuivatut naurislastut.

Okra

(Okra)

Abelmoschus esculentus

1 g = n. 14 siementä.

Yv. Kuuluu malvakasveihin. Oletetaan olevan sekä intialaista että afrikkalaista alkuperää. Kuuluu Afrikassa ja Aasiassa laajoilla alueilla jokapäiväiseen ruokavalioon. Hedelmä on 10–25 cm pitkä, kulmikas ja kaventuu kärjestään teräväksi. Se sisältää runsaasti siemeniä.**Viljely:** Kasvihuoneessa paprikan tapaan. Vaatii runsasravinteisen, multavan kasvualustan. Esikasvatus maaliskuussa. Yli 30 °C:n lämpötila voi karisuttaa kukkia. Säännöllinen suihkutusta torjuu kirvoja.**Käyttö:** Puoliksi kypsytetty vihreä hedelmä on mehukas. Rakenne on limainen, mutta oikealla tavalla valmistettuna ruoat ovat herkullisia. Hedelmiä voidaan kuivata, umpioida tai säilöä etikkaliemeen.**'Clemsons Spineless'**

Perinnelajike

annos n. 90 siementä / 2,50 € til.no 1156

Suosituin lajike. Valkoiset suuret kukat, kaunis myös koristekasvina. Hedelmät tummanvihreät. Satoisa,

säikeetön ja hyvänmakuinen. Kodat kannattaa kerätä ja käyttää nuorina.

Palsternakka

(Palsternacka)

Pastinaca sativa

1 g = 150–250 siementä (15–20 g/a, n. 25 siementä / m).

Kv. Keltakukkainen porkkanan sukulainen oli Euroopassa tärkeä viljelykasvi, kunnes peruna syrjäytti sen. Kasvaa luonnonvaraisena miltei kaikkialla Euroopassa. Siemeniä (vuodelta 1300–1500) on löydetty Kaarinasta Kuusiston linnan kaivauksista. Kasvaa viljelykarkulaisena varsinkin Etelä-Suomessa, mutta tavattu myös Torniossa. Sisältää runsaasti valkuaisaineita, B- ja C-vitamiineja sekä kivennäisaineita.**Viljely:** Kasvaa melkein missä vain, mutta parhaiten syvään muokatussa ravinteikkaassa ja savensekaisessa maassa. Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä tai syksyllä. Pohjoisessa taimikasvatus tai syyskylvö. Siemeniä voi liottaa pari tuntia vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemeniä ripotellaan runsaasti, itämisaika 15–25 vrk. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimivaiheessa kehitys on hyvin hidasta. Harvennus 10–15 cm:n välein. Lisälannoitusta on hyvä antaa heinä-elokuun vaihteessa. Melko taudinkestävä. Harso tai hyönteisverkko paras tapa torjua porkkana- ja sellerikärpistä. Kukkii ja tuottaa siemeniä toisena vuonna. Siemen vanhenee nopeasti.**Korjuu:** Sato korjataan myöhään syksyllä ennen maan jäätymistä. Sato voidaan korjata myös varhain keväällä, jolloin sen sokeripitoisuus on kolminkertainen syksyyn verrattuna.**Käyttö:** Paksu, jopa puolikiloinen juuri on ravitseva. Sisältää voimakkaasti tuoksuva aromiöljyä. Juurta voi syödä raasteena, paahdettuna, käyttää kasvispihveissä, keitoissa ja muhennoksissa. Lehtiä voi käyttää esim. kastikkeissa.**'Halblange Weisse'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,50 € til.no 1897

Vanha, tunnettu lajike. Nopeakasvuinen palsternakaksi. Kermanvalkoiset juuret kauniita, kartiomaisia, Ø n. 6 cm. Terve ja kylmänkestävä.

'White Gem'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,50 € til.no 1272

Runsassatoinen ja hienon makuinen lajike vuodelta 1860. Pohjolan eniten viljelty palsternakka. Kasvuaika

n. 120 vrk. Keskipitkät juuret poikkeuksellisen valkoiset. Hyvä varastokestävyyys.

PAPRIKAT

(Paprika)

Capsicum

Vihannespaprika, ruokapaprika

(Sötäpaprika)

Capsicum annuum Grossum-Ryhmä

1 g = 120–160 siementä.

Paprikat ovat perunan ja tomaatin sukulaisia, jotka kulkeutuivat Eurooppaan Kolumbuksen matkassa. Vihannespaprika sisältää runsaasti C-vitamiinia. Punaiset lajikkeet sisältävät beetakaroteenia.

Viljely: Kasvupaikka lämmin seinusta, kasvihuone tai ruukku valoisalla ikkunalla, runsasravinteinen kasvualusta. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa. Kylvöstä korjuuseen kestää 130–160 vrk. Itämislämpötila 22–24 °C, itämisaika 10–18 vrk. Minimilämpötila itämiselle on 11 °C, kasvulle 14 °C. Pikkutaimet koulutaan ja karaistaan. Itsepölytteinen. Yli 30 °C:een lämpötila kasvukaudella voi karistaa kukkia. Pitkään jatkuva viileys vahingoittaa juuristoa ja johtaa kasvun pysähtymiseen. Ei vaadi niin voimakasta lannoitusta kuin tomaatti. Kasvun aikana tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Samoja tauteja ja tuholaisia kuin tomaatilla. Säännöllinen suihkutusta torjuu kirvoja. Hyvissä olosuhteissa monivuotinen.

'Ariane' F1

annos n. 10 siementä / 4,20 €

til.no 1002

Nykyaikainen, hyväksi koettu ja varma hollantilainen lajike. Kasvuaika n. 57 vrk. Kypsyessään muuttuu vihreästä loistavan oranssiksi. Malto paksu, mehukas ja makea.

'Corno Giallo'

Biodynaaminen

annos n. 10 siementä / 2,50 €

til.no 1228

Maukas, paksumaltainen ja satoisa suippopaprika, jonka mehevät ja napakat hedelmät kasvavat noin 17–20 cm pitkiksi ja ovat kypsyttyään kirkkaan keltaisia.

'Ferenc Tender'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1229

Hienon makuinen, kompakti suippopaprika, joka muuttuu kypsyessään haalean keltaisesta upean kirkkaan punaiseksi.

'Mavras' F1

annos n. 10 siementä / 4,20 €

til.no 1001

Nopeakasvuinen, rehevä ja runsassatoinen. Hedelmä 3–4-lokeroinen, paksuseinäinen ja painava. Muuttuu kypsyessään tummanpunaisesta kiiltävän tummanvioletiksi. Silmänruokaa salaattiin!

'New Ace' F1

annos n. 15 siementä / 2,50 €

til.no 1924

Yksi aikaisimmista ja kestävimmistä lajikkeista. Kasvuaika taimivaiheesta n. 50 vrk. Pienikokoinen hedelmä (60–70 g) muuttuu tummanvihreästä syväpunaiseksi. Viljelyvarma.

'Pusztagold'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1044

Keskiaikainen ja satoisa. Hedelmät suuria, kirkkaankeltaisia, paksuseinäisiä ja tylppäpäisiä. Mieto aromattinen maku. Sopii täytettäväksi.

'Sweet Dreams'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,50 €

til.no 1227

Suippopaprika, jonka suippeneva hedelmä on noin 15 cm pitkä ja 3 cm leveä harteilta. Hedelmä muuttuu kypsyessään keltaisesta kirkkaan punaiseksi. Miedon makuinen.

'Sweet Sunshine' F1

annos n. 6 siementä / 4,20 €

til.no 1107

Ampelikasvatukseen ja ruukkuviljelyyn. Yksi taimi tuottaa jopa 200–300 makeaa, oranssinkeltaista hedelmää, jotka ovat pieniä ja pitkulaisia. Koristeellinen kasvi.

Chilipaprika

(Chilipaprika)

Capsicum annuum Chili-Ryhmä Chilipaprika

Capsicum annuum Longum-Ryhmä Maustepaprika

'Early Jalapeno'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 15 siementä / 2,50 €

til.no 1915

1 g = 120–160 siementä.

Hedelmän pituus 5–7 cm ja Ø 2–3 cm. Muuttuu kypsyessään vihreästä punaiseksi. Erittäin tulinen chilipaprika. Meksikolaisen keittiön välttämättömyys. Savussa kuivattu chili tunnetaan nimellä *chipotle*.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan, kuten kasvihuoneen, aurinkoisen seinustan tai valoisan ikkunan. Mullan tulee olla runsasravinteista. Kasvuaika n. 65 vrk. Hyönteispölytteinen.

'Apache' F1

annos n. 8 siementä / 4,20 €

til.no 1926

Pienikasvuinen (korkeus 30–45 cm) ja pensasmäinen

lajike, joka sopii ruokkuviljelyyn ikkunalle, parvekkeelle tai pihalle. Kasvattaa runsaasti pitkulaisia, tummanpunasia hedelmiä, joissa on voimakas/keskivahva maku.

'Cheyenne' F1

annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 1898

Kasvutavaltaan tiivis ja tuuhea. Korkeus n. 45 cm. Tuottaa keskikokoisia, pitkänomaisia hedelmiä, jotka muuttuvat kypsyyssään oranssiksi. Maku ihanan makea ja samalla tulinen. Sopii esimerkiksi grillattavaksi tuorejuustolla täytettynä.

'Habanero'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1999

Tulinen havannapaprika. Kotoisin Länsi-Intiasta. Keski-kokoinen ja haaroitunut kasvusto. Kasvu aika n. 75 vrk. Kypsä hedelmä on oranssi ja n. 4 cm pitkä, Ø 3 cm. Mitä enemmän saa aurinkoa ja lämpöä, sitä tulisempi maku.

'Habanero Chocolate' F1

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1212

Koristeelliset hedelmät ovat kypsänä herkullisen suklaanruskeita. Maku erittäin vahva, Scovillen asteikolla 450 000. Kasvusto kannattaa tukea, jotta taimi kestää sadon painon. Sopii erittäin hyvin esim. chilikastikkeisiin.

'Hot Lemon'

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1174

Elinvoimainen ja satoisa marjapaprika. Hedelmän pituus n. 4 cm. Vihreät hedelmät muuttuvat kypsyyssään kauniin keltaisiksi. Maku selvästi sitruunainen, todella tulinen.

'Hungarian Hot Wax'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1499

Rotevakasvuinen ja aikainen lajike, jonka kasvu aika on n. 58 vrk. Hedelmät pitkänomaiset, n. 13 cm. Väri muuttuu vihreästä keltaiseksi ja täysin kypsänä punaiseksi. Maku voimakas, muttei tyrmäävä. Varma sato viileämmisäkin olosuhteissa.

Kirsikkapaprika (Körsbärsaprika)

Capsicum annum Cerasiforme-Ryhmä

'Yellow Tomato'

annos n. 6 siementä / 3,20 € til.no 1160

Korkeus n. 40 cm. Ruokkuviljelyyn hienosti soveltuva erittäin koristeellinen kirsikkapaprika, jolla on pyöreät, kirkkaan keltaiset hedelmät. Hedelmien Ø n. 4 cm.

Pensasaprika (Flerårig spanskpeppar)

Capsicum frutescens

'Lila Luzi'

Biodynaaminen

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1157

Koristeellinen, pienihedelmäinen chili, jolla tummat, miltei purppuraiset lehdet. Hedelmät muuttuvat kypsyyssään violetista keltaisen ja oranssin kautta punaiseen. Kompakti ja tuuheakasvustoinen, sopii ruokkustutuksiin. Tulinen.

PAVUT (Böna)

Phaseolus

Ks. myös muut suvut: härkäpapu, pitkäpapu, soijapapu ja hyasinttipapu

Yv. Etelä-Amerikasta kotoisin olevia tarhapapuja on viljelty ainakin 8 000 vuotta. Suomessa viljely alkoi 1700-luvulla. Pavut ovat lämpimän ilmaston kasveja. Kasvu häiriintyy jo alle 4 °C:een lämpötilassa. Palkokasvina papu pystyy sitomaan ilmakehän typpeä. Ihan-teellinen maa on runsashumuksinen, kevyt ja nopeasti lämpenevä (pH yli 6,5). Haitallisin kasvitauti on pavun laikkutauti, jota sateiset säät lisäävät. Myös pahka ja harmaahome saattavat kiusata kasvustoa. Sato on korjattava ennen kuin siemenet kasvavat liian isoiksi. Sisältää runsaasti valkuaisaineita. Sato syödään aina keitettynä, sillä raa'at pavut sisältävät myrkyllisiä glykosideja.

Tarha- ja pensaspavut

(Trädgårdsböna och buskböna)

Phaseolus vulgaris ja *Phaseolus vulgaris* var. *nanus*

1 g = 2-4 siementä (15-20 siementä / m).

Pensasmainen kasvutapa. Korkeus 30-60 cm, palot 10-15 cm. Tarhapavun lajikkeet jaetaan keitto-, leikko- ja taitepapuihin sekä keltaisiin vahapapuihin.

Viljely: Lämmin kasvupaikka. Ilmava maa, jonka ravinnetila on hyvä ja pH yli 6. Kylvö maan lämmitettyä (yli 10 °C) 3 cm:n syvyyteen. Taimiväli 8-10 cm, riviväli 30 cm. Kylmässä maassa siemenet mädäntyvät. Siemeniä on hyvä liottaa vedessä ennen kylvöä, ei kuitenkaan yli 6 tuntia. Itäminen kestää viidestä päivästä jopa kolmeen viikkoon. Harson käyttö suositeltavaa. Taimet voi myös esikasvattaa ruukuissa. Taimet mullataan niiden ollessa 10 cm:n korkuisia. Kylvöstä korjuuseen kuluu 60-80 vrk lajikkeesta riippuen. Hallanarka.

Korjuu: Palot korjataan, kun ne ovat kookkaita, mutta siemenet vielä pieniä.

Käyttö: Keitetyt palot sopivat patoihin, muhennoksiin ja salaatteihin. Ei saa nauttia raakana, vaan on aina keitetävä! Keittoaika vaihtelee koon ja lajikkeen mukaan, n. 5-10 minuuttia. Satoa voi hapattaa tai pakastaa ryöpättynä.

'Mascotte' F1

annos n. 110 siementä / 3,20 € til.no 1195

Eryteisesti ruokkuviljelyyn kehitetty taitepapu. Tiivis kasvutapa, ei vaadi runsaasti tilaa. Pyöreät palot n. 14 cm pitkiä, hyvänmakuisia ja säikeettömiä. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Maxi'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 3,20 € til.no 1042

Pysty kasvutapa. Pyöreiden palkojen pituus n. 18-20 cm. Tuleentunut siemen vaaleanruskea. Erittäin aikainen, runsassatoinen ja hyvänmakuinen taitepapu. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Nassau'

annos n. 30 g / 2,70 € til.no 1144

Keskiaikainen leikkopapu, kasvuaika n. 55 vrk. Palko litteä, säikeetön, 15-17 cm pitkä, murea ja pehmeä. Tuleentunut siemen valkoinen. Arvostettu lajike, jota pidetään yhtenä herkullisimmista pavuista.

'Purple Teepee'

annos n. 30 g / 2,20 € til.no 1273

Voimakaskasvuinen taitepapu. Korkeus n. 50 cm. Tummanvioletit ja pyöreät palot n. 13 cm pitkiä. Palot muuttuvat keitettynä tummanvihreiksi. Maukas ja murea. Tuleentunut siemen beige. Runsassatoinen.

'Roma II'

Annos 30 g / 2,50 € til.no 1145

Vihreät, litteät, säikeettömät palot, valkoiset pavut. Satoisa ja helppo kasvattaa.

'Sanguigno'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 2,50 € til.no 1090

Reheväkasvuinen, leveä ja litteäpalkoinen pensaspapu. Vaaleanvihreissä paloissa marmorimainen punainen kuvio. Punaiset siemenet muuttuvat keitettäessä vihreiksi.

'Yin Yang'

annos n. 25 siementä / 2,70 € til.no 1280

Pensaspapu on omiaan pieneen tilaan ruokkuun, lavaan tai penkkiin. Noin 15 cm:n pituiset palot kerätään nuorina ja vihreinä. Mustavalkoiset koristeelliset siemenet voi kuivata talvikäyttöön. Siementen väritys muuttuu keitettäessä.

Vahapapu

(Vaxböna)

Phaseolus vulgaris

'Golden Tee Pee'

annos n. 30 g / 2,20 € til.no 1115

Keskiaikainen ja runsassatoinen. Palot keltaisia, pyöreitä, n. 18 cm pitkiä ja herkullisen mureita. Tuleentunut siemen valkoinen. Helposti sulavana voi sopia myös niille, jotka saavat pavuista ruoansulatusvaivoja.

Ruusupapu

(Rosenböna)

Phaseolus coccineus

10 g = n. 10 siementä.

Yv. Nopeakasvuinen 2-4 m korkea köynnös, josta on kehitetty myös matalia lajikkeita. Kukki heinä-syyskuussa. Sopii esim. säleikköön, aidanteeseen, seinustalle tai parvekkeelle.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja syvämultaisessa maassa. Esikasvatus toukuussa tai kylvä avomaalle, kun maan lämpötila on yli 12 °C. Siemeniä voi liottaa pari tuntia haaleassa vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 30-50 cm. Ei yhtä kylmänarka kuin pensaspapu.

Käyttö: Palot syödään nuorina ja mureina ja aina kypsennettynä. Isoksi päässeitä siemeniä voi myös syödä keitettynä. Koristeellisia ja miedolta maistuvia kukkia voi lisätä salaattiin. Köynnöstävästä lajikkeesta voi kasvattaa majan. Kaunis koristekasvi!

'Celebration'

annos n. 15 siementä / 2,70 € til.no 3292

Nopeakasvuinen. Viehättävät kukat lohenpunaisia. Palot jopa 30 cm pitkät. Herkullinen sato ja ihastuttava kukinta!

'Hestia'

annos n. 10 siementä / 2,20 € til.no 3278

Matalakasvuinen alle puolimetriseksi jäävä ruusupapu, joka sopii erityisen hyvin ruokkuun. Kukat punavalkoisia. Säikeettömät palot herkullisia. Taudinkestävä ja koristeellinen.

'Lady Di'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,20 € til.no 3285

Kasvaa hyvissä olosuhteissa jopa 4,5-metriseksi. Lämpimämpunaiset kukat. Herkulliset palot suoria, säikeettömiä, meheviä ja 25-30 cm pitkiä. Silmänilo!

Salkopapu (Stångböna, störböna)*Phaseolus vulgaris var. vulgaris*

10 g = 15–30 siementä.

Yv. Köynnöstävä, korkeus 2–3 m. Kasvu aika on pidempi ja lämmöntarve suurempi kuin pensas- ja ruusupavulla. Esikasvatus nopeuttaa satoa, samoin kasvuharson käyttö.**Viljely:** Lämmin kasvupaikka tai kasvihuone. Kylvetään, kun maa on lämmennyt. Ihanteellinen itämislämpötila on 20 °C. Siemeniä liotetaan ennen kylvöä parisen tuntia. 4–6 siementä kylvetään esim. seinustalle tai 2–3 metriä korkean salon viereen. Kylvösyvyys vähintään 3 cm. 3 viikon esikasvatus jouduttaa satoa. Vaatii tuennan, ohjataan kasvamaan ylöspäin.**Käyttö:** Nuoret palot ovat herkullisimpia, kun taas yli-kypsät palot ovat puisevia. Palot käytetään ja pakastetaan ryöpättyinä.**'Blauhilde'**

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1116**

Palot pyöreitä, pituus n. 30 cm. Violetit säikeettömät palot muuttuvat keitettäessä tummanvihreiksi. Tuleentunut siemen beige. Erittäin satoisa ja terve kasvusto. Todella suosittu ja herkullinen lajike.

'Borlotto Linqua di Fuoco 2'**annos n. 10 g / 2,20 €****til.no 1177**

Puolikorkea, tarvitsee tuennan. Kasvu aika noin 90 vrk. Värikkäät palot, kermanvalkoisella pohjalla viininpu-naisia täpliä, 13–14 cm pitkiä, kussakin 6–7 kpl saman värityksen omaavaa siementä.

'Cobra'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1023**

Keskiäkäinen ranskalainen salkopapu. Kylvöstä satoon n. 80 päivää. Tuottaa runsaasti n. 20 cm:n pituisia palkoja. Sopii kasvihuoneisiin tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Neckargold'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1178**

Suuria satoja tuottava korkeiden salkopapujen kunin-gatar. Palot ovat syväkeltaisia, herkullisia ja n. 25 cm pitkiä. Erinomainen maku. Mosaiikkiviruksen kestävä.

Pesusienikurkku (Luffa, svampgurka)*Luffa aegyptiaca***annos n. 10 siementä / 2,70 €****til.no 1010****Yv.** Trooppinen, köynnöstävä kasvi, jota kasvatetaan sekä syötäväksi että pesusieneksi. Korkeus 2–3 m.**Viljely:** Voidaan viljellä ainoastaan kasvihuoneessa tai lasitetulla parvekkeella, sillä tarvitsee vähintään +20 asteen lämpötilan kehittyäkseen. Esikasvatus huhtikuun lopulla, kasvu aika 120–140 vrk. Siirretään kasvihuoneeseen, kun yölämpötila on kohonnut yli 10 °C:een. Vaatii runsaasti ravinteita ja vettä. Varret tuetaan kasvamaan ylöspäin.**Korjuu:** Hedelmät korjataan syötäväksi n. 10 cm:n mittai-sina. Jos halutaan pesusieniä, hedelmät jätetään kasviin kypsymään. Kypsät hedelmät liotetaan vedessä, jolloin kuori ja hedelmäliha erottuvat. Jäljelle jää kuitupitoinen ranko, joka kuivataan auringossa.**Pinaatti** (Spenat)*Spinacia oleracea*

1 g = 80–120 siementä / m (n. 300–400 g/aari).

Yv. Suosittu lehtivihannes. Lähtöisin Persiasta. Kiinassa viljelty jo 640 eaa., Eurooppaan tuli 1300-luvulla. Pinaatti oli yksi niistä ruoka-aineista, joita munkit saivat syödä paaston aikana. Suomessa pinaattia on kasvatettu 1600-luvun lopulta lähtien. Sisältää rautaa, vitamiineja ja kivennäisaineita.**Viljely:** Voidaan viljellä koko maassa. Multava, hyvin kalkittu maa. Vältetään voimakasta lannoitusta, sillä pinaatti kuuluu nitraattia kerääviin kasveihin. Ensimmäi-nen kylvö 1–2 cm:n syvyyteen heti, kun maa on sulanut. Taimiväli 10 cm, riviväli 40 cm. Itää 8–15 vrk:ssa. Tarvit-see runsaasti valoa ja kosteutta. Kylvöstä korjuuseen 35–45 päivää. Lisäkylvöjä voi tehdä keväällä sekä alku- ja loppukesällä. Keski-ikänsä kylvöt kukkivat herkästi. Myös kuivuus nopeuttaa kukintaa.**Korjuu:** Lehtien kerääminen aloitetaan yksitellen alhaalta päin.**Käyttö:** Sopii esim. muhennoksiin, keittoihin ja wokeihin. Lehtien tuorekäyttö on lisääntynyt. Talveksi satoa voi-daan pakastaa ryöpättyinä tai kuivata. Keittäessä liiat nitraatit ja oksaalihapot liukenevat keitinveteen. Riski saada näitä haitallisia aineita ei ole suuri, jos pinaattia ei syö päivittäin.**'Puma' F1****annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 1179**Suurilehtinen pinaatti. Lehdet napakoita ja paksukhoja lyhyiden varsien päässä. Maku hieno. Soveltuu hyvin *baby leaf* -kasvatukseen.**'Matador'**

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €**til.no 1694**

Tuttu, vanha lajike. Nopeakasvuinen ja satoisa.

Punaparsamaite (punaparsaherne)

(Sparrisärt)

Lotus tetragonolobus

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 1927**

1 g = n. 15 siementä

Yv. Kotoisin Välimeren alueen eteläosista. 1700-luvulla punaparsahernettä kasvatettiin Suomessa jonkin verran herraskartanoissa, mutta se yleistyi vasta 1800-luvulla säätyläisten keskuudessa. Hernekasvi on edelleen melko tuntematon, mutta tutustumisen arvoinen vihanne. Korkeus 40–50 cm, ei tarvitse tukea. Kukat dramaattisen verenpunaisia. Nelisärmäisessä palossa on neljä pitkittäistä siivekettä. Maku muistuttaa parsaa.

Viljely: Lämpimänä kesänä kasvatusta onnistuu avomaalla, viileänä kesänä varmemmin kasvihuoneessa. Viihtyy aurinkoisessa, kalkitussa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa ja multavassa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvä avomaalle toukokuussa, kun maa on lämmennyt. Siemenet kylvetään n. 5 cm:n välein 2–3 cm:n syvyyteen. Taimiväliksi jätetään 15–20 cm. Ihanteellinen kasvulämpötila on yli 20 °C, joten alkukesällä on hyvä käyttää kasvuharsoa. Nopeakasvuinen, kasvuaika n. 55 vrk. Kärsii herkästi kuivuudesta.

Korjuu: Palot korjataan 2–3 cm:n pituisina, jolloin ne ovat mureita ja herkullisia. Vanhetessaan palot puutuvat. Tuleentuneina niistä voi käyttää siemenet silpöydinherneiden tapaan.

Käyttö: Nuoret palot syödään kokonaisina. Keittoaika suolavedessä 10–15 min. Myös kukat, varret, lehdet ja mukulamaiset varastajuuret ovat syötäviä. Jänisten herkkua!

RETIKAT

(Rättika)

Raphanus

Japaninretikka, daikon

(Daikon)

Raphanus sativus Daikon-Ryhmä

'April Cross' F1

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 1118**

1 g = 50–80 siementä.

Erittäin tunnettu ja arvostettu lajike. Kasvuaika n. 60 vrk. Valkoinen, osittain maan pinnalla kasvava juuri on isonakin mehukas ja rapea. Juuren pituus 25–30 (jopa 50) cm, paino 1–2 kiloa. Juuri kasvaa ensin leveyttä ja sitten pituutta.

Viljely: Sopii hyvin harjuviljelyyn. Syvämultainen, ravinteikas, kalkittu maa. Kylvä touko–heinäkuussa ulos.

Voidaan kylvää, kun maan lämpötila yli 10 °C. Itää 5–10 vrk:ssa. Harvennus 20 cm:n välein. Heinäkuussa kylvetty valmistuu lokakuussa.

Korjuu ja säilytys: Korjataan parin kuukauden kuluttua kylvöstä. Voidaan säilöä hiekkaan kellariin.

Käyttö: Kuorittuna raikkaan ja miedon makuinen. Syödään voileivän päällä, ruoan lisukkeena sekä kypsennettynä wokissa ja keitossa. Myös pippuriset lehdet sopivat ruoanlaittoon.

Retiisi

(Rädisa)

Raphanus sativus Radicula-Ryhmä

1 g = 80–130 siementä (200–300 g/aari, n. 30 siementä / m).

Yv. Tullut viljelyyn 1500-luvulla pitkänomaisena, valkoisena muotona, jollaista viljeltiin 1600-luvulla Turun Akatemian kasvitieteellisessä puutarhassakin. Makean kirpeä maku johtuu sinappiöljystä.

Viljely: Kuohkea, lannoitettu puutarhamaa. Kylvä avomaalle aikaisin keväällä 0,5–1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 1–2 cm, riviväli 10–30 cm. Itämisaika 8–15 vrk. Kastellaan runsaasti, sillä kuivassa retiisi kitkeröityy ja alkaa helposti kukkia. Kasvaa nopeasti, mutta myös vanhenee nopeasti. Kasvaa parhaiten 12–15 asteessa. Mukulat venyvät pitkänomaisiksi korkeassa lämpötilassa ja syvään kylvetyinä. Ensimmäinen sato n. 4 vk:n kuluttua. Lisäkylvöjä voi tehdä parin viikon välein. Muiden ristikkukaisten tavoin altis möhjuurelle ja taimipoltteelle. Tuhka- tai kalkkipölytys ehkäisee kirppoja samoin kuin ruohokate.

Korjuu ja käyttö: Korjataan nuorena ja käytetään mieluiten tuoreena, mutta säilyy muutaman viikon viileässä.

'Cherry Belle'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,50 €**til.no 1182**

Arvostettu makea ja mieto kesälajike. Sopii lavaviljelyyn. Kasvuaika n. 22 vrk. Pyöreä mukula. Kuori kirsikanpunainen, sileä ja ohuehko. Kestää varastointia tulematta kitkeräksi.

'Eiszapfen'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 4 g / 2,50 €**til.no 1762**

Sopii lavaviljelyyn. Nopeakasvuinen valkoinen lajike. Kauniit, sylinterinmuotoiset ja suippokärkiset juuret. Pituus n. 10–12 cm. Malto mehukas ja rapea. Nuoret lehdet sopivat salaattiin.

'French Breakfast' Kylvönauha

Perinnelajike

annos n. 6 m / 3,20 €**til.no 1707**

Tunnettu lajike vuodelta 1878. Kasvuaika n. 24 vrk.

Soikea mukula, yläosa punakuorinen, alaosa valko-kuorinen. Siemenet ovat nauhassa, joka hajoaa maassa, ei tarvitse harventaa. Kastelusta pidettävä erityistä huolta. Kuivassa maassa siemenet eivät idä. Maku miedon pikantti. Monen suosikki!

'Malaga Violet'

annos n. 4 g / 2,50 €

til.no 1223

Nopeakasvuinen. Kuori hehkuvan violetti ja malto valkoinen. Raikas ja makea.

'Saxa 2'

Luomusiemen

annos n. 4 g / 2,50 €

til.no 1016

Hyvin aikainen, kehitetty avomaalla kasvatettavaksi. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Mieto, raikas maku. Ei vanhene nopeasti, joten satoaika pitkä.

Retikka

(Rättika)

Raphanus sativus Niger-Ryhmä

1 g = 90–130 siementä (30–60 g/aari, 5–10 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Hyvin suosittu juures Keski-Euroopassa. Maistuu retiisin tapaan kirpeältä, mikä johtuu haihtuvista sinappiöljyistä.

Viljely: Vaatii hyvin muokatun ja hiekkapitoisen maan. Kylvä avomaalle 1–2 cm:n syvyyteen. Kesällä syötävät retikat kylvetään mahdollisimman aikaisin keväällä, varastoitavat vasta heinäkuussa. Taimiväli 10–15 cm, riviväli 35–50 cm. Kasteltava runsaasti kuivina jaksoina. Vältettävä liiallista typpilannoitusta nitraatin kertymisen takia. Boorin puutos ilmenee mallon lasittumisena ja kuoren halkeamina. Ristikukkaisten taudit ja tuholaiset voivat vaivata myös retikkaa.

Korjuu: Pyöreähköt juuret korjataan tennispallon kokoisina. Pitkät korjataan, kun kaulan Ø n. 5 cm. Retikka kestää muutaman pakkasasteen. Varastoidaan porkkanan tapaan.

'Black Spanish Round'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,20 €

til.no 1935

Vanha, pyöreä lajike vuodelta 1783. Kuori musta. Valkea malto maistuu mukavan kirpeältä. Hyvä varastointikestävyys. Kylvä myöhään kukinnan välttämiseksi.

Ruokaretikka (kiinanretikka)

(Trädgårdsrättika)

Raphanus sativus

'Red Meat'

annos n. 2 g / 2,70 €

til.nro 1388

Voimakkaan ruusunpunainen malto ja kaksivärinen kuori, jossa kirkkaanvihreää ja valkoista. Suurikokoinen mukula on kauniin pyöreä. Aromaattinen katseenvangitsija kesäisiin salaateihin. Käytetään myös nimeä *watermelon radish*.

REVONHÄNNÄT

(Amarant)

Amaranthus

Kirjorevonhäntä

(Papegojamarant)

Amaranthus tricolor

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Aasian etelä- ja kaakkoisosista. Käytetään myös "kiinanpinaatti"-nimeä. Kiinaksi kasvi on *hinn choy*, japaniksi *callaloo* tai *hiyu*. Miedonmakuinen lehtivihannes. Maku muistuttaa hieman hernettä. Sisältää runsaasti vitamiineja, erityisesti A-vitamiinia ja mineraaleja ja enemmän kalkkia ja rautaa kuin tavallinen pinaatti.

Viljely: Tavallinen, tuore multamaa. Esikasvatus huhtitoukokuussa. Taimiväli 30 cm. Itää n. 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Etelässä voi kylvää avomaalle, kun yölämpötila on yli 13 °C. Hallanarka.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Käyttö: Lehdet keitettyinä pinaatin tavoin ja raakana salaateissa. Harvennettavat versot voi käyttää parsan tavoin.

'Early Splendor'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1705

Korkeus n. 50 cm. Koristeelliset, suklaanruskean puna-kirjavat lehdet.

'Callaloo'

annos n. 35 siementä / 2,70 €

til.no 1198

Tunnetaan myös nimellä *Chinese Joseph's Coat*. Korkeus 50–60 cm. Kirkkaanvihreissä lehdissä on purppuranpunaisia ja keltaisia juovia. Kukinnot kirkkaanpunaisia. Sopii leikkokukaksi.

Punarevonhäntä

(Räsvans)

Amaranthus caudatus

'Viridis'

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1191

1 g = n. 1 500 siementä.

Yv. Kasvaa Suomessa 1–1,5 m korkeaksi ja 0,5 m leveäksi. Vaaleanvihreät lehdet ja kellertävä kukinto. Lehdissä on paljon vitamiineja ja mineraaleja. Tuuli- ja itsepölytteinen. Tekee runsaasti siemeniä.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja kevyehkö maa, vaa-

timaton maan ja lannoituksen suhteen. Liikalannoitusta on vältettävä, jottei lehtiin kerry liikaa nitraatteja. Riviväli ainakin 60 cm ja taimiväli n. 25 cm. Taimettuu hyvin lämpimään maahan kylvettyinä.

Korjuu: Lehtiä voi alkaa kerätä jo aikaisessa vaiheessa, ja kasvia on hyvä latvoa haaroittumisen edistämiseksi. Kasvaa myöhäiseen syksyyn. Loppusato kerätään ennen yöpakkasia ja pakastetaan kevyesti ryöpättyinä.

Käyttö: Kreikassa amarantti (punarevonhäntä) on yleinen kasvismuhennoksissa. Suomessa kasvia on käytetty lähinnä koristeeksi, mutta lehdet ovat herkullisia pinaatin tapaan käytettyinä. Lehtiä keitetään pienessä vesimäärässä korkeintaan viisi minuuttia. Keitinveteen ei laiteta suolaa, vaan lehdet maustetaan muutaman minuutin ryöppäyksen jälkeen. Lehtien mausteeksi sopii sitruunamehu, oliiviöljy ja valkosipuli. Suosittelemme! Kokeile wokiin, piiraisiin, munakkaisiin ja muhennoksiin.

Riippaviidakkokurkku (Hängmelotgurka)

Melothria pendula

Perinnelajike

annos n. 20 siementä / 3,20 €

til.no 1215

Yv. Köynnöstävä luonnonlaji Etelä-Amerikasta. Kasvaa n. 3 m:n korkuiseksi. Pienet kukat kirkaankeltaiset. Tuottaa n. 3 cm pitkiä, pitkulaisia, vihreäraitaisia, makean-happamia hedelmiä. Malto valkoinen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa ja auringossa, ei kuitenkaan paahteessa. Esikasvatus toukokuun alussa. Karaistut taimet kasvatetaan kasvihuoneessa tai ruukussa lämpimällä seinustalla tai lasitetulla parvekkeella. Vaatii tuennan, esim. verkon. Hyönteispölytteinen.

Korjuu: Hedelmät korjataan 2–3 cm:n kokoisina.

Käyttö: Pikkupurttavaksi, salaattiin ja pikkelssiin.

Ruokaparsa (Sparris)

Asparagus officinalis

1 g = n. 40 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Etelä- ja Länsi-Euroopan merenrannoilla. Viljelty jo ainakin 5 000 vuotta, tuli Skandinaviaan 1600-luvulla. Voi saavuttaa jopa 150 vuoden iän, keskimääräinen viljelyaika on 10 vuotta. Korkeus n. 100 cm. Vihreä pars sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kasvaa savimaassakin, mutta valkoinen pars on helpompi korjata hiekkapitoisesta mullasta. Maahan lisätään kalkkia ja runsaasti kompostia, pH n. 7,5. Liotetut (1 vrk) siemenet kylvetään keväällä penkkiin 4–5 cm:n syvyyteen. Itämislämpötila 18–20 °C, itämisaika 2–4 vk. Taimet voi myös esikas-

vattaa sisällä. Taimivaiheessa riviväli 20 cm, taimiväli 10 cm. Syksyllä lopullinen istutus vähintään 5 cm:n syvyyteen taimivälin ollessa 30–40 cm. Riviväli 100 cm. Parsalla on vaakasuora juurakko, joka kasvaa osaksi sivuille, osaksi ylöspäin. Käytetään mielellään katetta, rakkolevä on parasta, mutta esim. olkikatekin sopii. Penkki lannoitetaan vuosittain sadonkorjuun jälkeen esim. ruohosilpulla. Kasvuston pitää antaa vahvistua 2–3 vuotta ennen sadonkorjuun aloittamista. Valkoista parsaa saadaan, kun taimien päälle luodaan hiekasta tai hiekkamullasta 40–50 sentin harju.

Korjuu: Valkoiset versot korjataan ennen niiden tuloa maan pinnalle. Vihreän parsan versot leikataan n. 20 cm:n pituisina katkaisemalla varret hieman maanpinnan alapuolelta. Nuoria ja mureita versoja leikataan lähes päivittäin. Korjuuaika voi kestää juuhannukseen. Kaikkia versoja ei kuitenkaan kannata leikata, jotta satoa saadaan seuraavanakin kesänä.

Käyttö ja säilytys: Herkullinen keväällä ja alkukesällä raakana, höyrytettyinä tai uunissa kuorrutettuna. Voidaan säilöä pakastamalla tai umpioimalla. Lisäksi kasvusta saadaan kestävää leikkovihreää. Punaisia, myrkyllisiä marjoja voidaan käyttää siemenlisäykseen..

'Mary Washington'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 1279

Tunnettu lajike 1900-luvun alkupuolelta. Tuottaa aikaisin keväällä pitkiä, suoria varsia. Sopii sekä valkoisen että vihreän parsan kasvatukseen. Hyvä talven- ja taudinkestävyys. On kestävä mm. parsaruosteelle.

Ruokaporkkana (Morot)

Daucus carota subsp. *sativus*

1 g = 600–1 000 siementä (n. 10 000 siementä / a, 60–100 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kehittynyt afganistanilaisesta villistä alalajista. Vanhimmat viljellyt porkkanat olivat ilmeisesti violetteja, joiden ohella alettiin viljellä keltaista muotoa. Vähässä-Aasiassa tiedetään porkkanaa viljellyn 1000-luvulla. Viljellyn porkkanan geneettinen pohja on hyvin kapea; nykyisten oranssien porkkanoiden kantaäiti kehitettiin Hollannissa 1600-luvulla.

Viljely: Viihtyy parhaiten multavassa, kalkkipitoisessa hiekkamaassa. Kaikki maalajit voidaan kuitenkin parantaa porkkanalle sopivaksi. Lannoitetaan hyvin maatuoneella luonnonlannalla tai viherlannoitteella. Porkkana on kaliumin suurkuluttaja. Kylvö aikaisin keväällä 1 cm:n syvyyteen. Ihanteellinen itämislämpötila 8–20 °C, itämisaika 15–20 vrk. Taimiväli 3–6 cm, riviväli 35–40 cm.

Mullataan juurenniskan vihertyksen estämiseksi. Harso tai suojaverkko pitää loitolla tuholaiset, joista pahimmat ovat porkkanakemppi ja porkkanakärpänen. Myös hiekan ja tuhkan sirottelu voi auttaa. Hiekkamaalla porkkanan voi kylvää syksyllä.

Säilytys: Kellarissa sellaisenaan tai hiekkaan tai lannoitamattomaan turpeeseen peitettynä. Voidaan pakastaa esikeitettynä tai raakana raasteena.

'Amsterdam Forcing 3'

Perinnelajike

annos n. 1 500 siementä / 2,70 € til.no 1057

Suosittu vanha lajike. Nopeakasvuisin porkkanalajike. Voimakkaan oranssit, mureat, sylinterimäiset juuret 12 cm pitkiä. Soveltuu varhaisviljelyyn lämpöpenkkiin, kasvihuoneeseen ja avomaalle.

'Autumn King'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,50 € til.no 1205

Jykevä, kiinteämaltoinen, pitkäjuurinen syysporkkana. Helppo kasvattaa. Lehdistö kasvaa vain n. 15 cm korkeaksi. Erinomainen maku ja hyvä varastointikestävyys. Hyvä vastustuskyky porkkanakärpäselle.

'Early Nantes'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 1922

Aikainen, ranskalainen lajike 1880-luvulta. Kasvaa hyvin savimaassakin. Kasvu aika n. 62 vrk. Mureat ja makeat juuret ovat kauniin sylinterimäisiä.

'Gold Nugget' F1

annos n. 200 siementä / 2,20 € til.no 1187

Uusi, voimakkaan keltainen Nantes-tyypin lajike. Helppo kasvattaa. Koristeellinen, murea ja maukas juuri.

Kylvönauha Sekoitus

annos n. 6 m / 3,20 € til.no 1207

Siemenet nauhassa, joka hajoaa maassa. Ei tarvitse paljon harvennusta, mutta pidettävä hyvää huolta kasvatelusta. Kuivassa maassa siemenet eivät idä. Hyviä kasvatuskokemuksia. Nauha sisältää lajikkeet 'Early Nantes 5', 'Amsterdam Forcing 3' ja 'St. Valery'.

'Juwarot'

annos n. 3 g / 2,20 € til.no 1932

Viljely onnistuu myös raskaammilla mailla. Kasvu aika n. 100 vrk. Juuret n. 15 cm pitkiä ja kauniin oransseja. Eri-tyisen korkea karoteenipitoisuus. Sopii varastoitavaksi.

'Lontoon Tori' / 'Chantenay Red Cored 2'

Perinnelajike

annos n. 1 800 siementä / 2,20 € til.no 1696

Alkuperäislajike 1800-luvulta. Helppo viljellä. Kasvu aika n. 70 vrk. Kartiomainen, puolipitkä ja tukeva punaisenoranssi juuri. Satoisa, maukas ja mehukas. Sopii varastoitavaksi. Ollut myynnissä myös pienenä baby-porkkanana. Suosittu!

'Maestro' F1

annos n. 600 siementä / 2,70 € til.no 1056

Luonnonmukaiseen viljelyyn, hyvä taudinkestävyys. Kasvu aika n. 100 vrk. Sileät, lähes sylinterin muotoiset, n. 18 cm pitkät juuret. Melko vastustuskykyinen porkkanakärpäselle. Yksi parhaimmista lajikkeista pitkään varastointiin.

'Purple Sun' F1

annos n. 0,3 g / 2,50 € til.no 1218

Voimakkaan violetti porkkana, intensiivinen väri jatkuu läpi porkkanan kuoresta sisäosaan. Maku herkullinen ja makea. Tämä porkkana sisältää paljon antosyaniideja, joten erityisen suositeltava mehustamiseen.

'Rainbow' F1 Väri-sekoitus

annos n. 190 siementä / 2,20 € til.no 1058

Ihastuttava sekoitus oranssista, valkoisesta ja keltaisesta porkkanasta. Silmänruokaa.

'Rondo'

annos n. 950 siementä / 2,50 € til.no 1710

Sopii erityisesti ruukkuviljelyyn parvekkeelle tai patialle. Pallomaisen pyöreä ja hyvämakuinen juuri. Syödään pienenä. Naposteluun!

'Saint Valery'

Perinnelajike

annos n. 1100 siementä / 2,20 € til.no 1038

Vanha ranskalainen talvilajike vuodelta 1885. Kasvu aika n. 80 vrk. On yhä yksi tärkeimmistä talvilajikkeista. Kasvatetaan myös kesäporkkanaksi. Kaunis ulkonäkö: pitkäjuurinen, mutta leveähköt 'hartiat'. Vihertyy helposti, joten pitää muistaa mullata. Kuiva-ainepitoisuus melko korkea, mutta on kuitenkin makea ja murea. Erittäin varmasatonen ja satoisa.

'Sugarsnax 54' F1

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1476

Aikainen lajike. Voimakkaan oranssin värinen pitkä ja kapeahko juuri. Erittäin makea. Sisältää runsaasti beetakaroteenia. Runsassatonen.

SALAATIT

(Sallat)

Lactuca

Ks. myös kaalikasvien suvun salaattikasvit ja sikurit.

Brassica ja Cichorium sivut

1 g = n. 700–1 100 siementä.

Yv. Viljelty jo varhain Välimeren maissa. Egyptiläisistä haudoista löytynyt salaatin siemeniä. Suomessa salaattia alettiin kasvattaa 1600-luvun loppupuolella.

Viljely: Menestyy parhaiten kosteutta pidättävillä multavilla hiekkamailla (pH yli 6). Kasvi on fosforin ja kaliumin suurkuluttaja, ei niinkään typen. Kylvä keväällä avomaalle, itämisaika 4–9 vrk, lämpötila 16–22 °C. Yli 25 °C:ssa monet lajikkeet eivät enää idä. Taimiväli 5–30 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan kasvattaa myös astiassa valoisalla ikkunalla tai parvekkeella. Ihanteellinen kasvatuslämpötila on 15–25 °C. Sadon aikaistamiseksi voidaan aloittaa esikasvatus huhtikuussa. Muista kasveista poiketen salaattit voi huoletta kastella päiväsaikaan. Kylvös on muistettava harventaa, jotta laatu paranee. Kasvin kukkiminen pilaa sadon.

Keräsalaatti

(Huvudsallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä (5–10 g/aari)

Yleisin salaattityyppi. Pehmeälehtinen muoto tekee melko löyhän, ohutlehtisen kerän. Rapealehtisen muodon kerä on tiiviimpi ja painavampi, koska lehdet ovat paksumia ja kovia. Se kestää kuljetusta ja varastointia paljon pehmeälehtistä paremmin. Sisältää vähän tärkkelystä ja sokeria, mutta paljon vitamiineja sekä suolen mikrobeille suotuisia pektiinejä ja hemiselluloosa-aineita.

Viljely: Taimiväli 25 cm. Muistettava harvennus, jotta kasvattaa kerän. Kastelu tärkeää!

Korjuu ja säilytys: Korjataan, kun kerä on riittävän tiivis. Säilyy jääkaapissa muovipussissa muutaman päivän.

Käyttö: Tuoresalaattina.

'Marveille of Four Seasons'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 1938**

Kestävä lajike v. 1880. Kasvu aika n. 48 vrk. Aaltoilevat uloimmat lehdet punertavia. Kerä yhtä kiinteä kuin vihreillä lajikkeilla. Voidaan korjata pitkin kesää. Aromaattinen.

'Saragossa'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 1082**

Herkullinen bataviasalaatti, jolla on raikkaat, punertavat lehdet. Voimakas, mutta tiivis kasvutapa ja avoin kerä. Todella kaunis!

'Tom Thumb'

Perinnelajike

annos n. 1 100 siementä / 2,20 €**til.no 1899**

Erittäin nopeakasvuinen. Pieni, kiinteä ja kiharainen kerä, jonka sisus on vaalea ja rapea. Uloimmat tummanvihreät lehdet ovat isoimpia. Herkullinen.

Rapea keräsalaatti jäävuorisalaatti, amerikansalaatti

(Isbergssallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä

Tunnetaan myös amerikansalaattina, sillä käytetään hampurilaisissa. Kestää hyvin säilytystä

Viljely: Taimiväli 30 x 30 cm. Kasvu aika 6–8 vk. Hitaampi kasvu ja suurempi vaatavuus maalajin suhteen kuin muilla salaateilla, muttei kuki yhtä herkästi.

Keräsalaattisekoitus, kylvönauha

annos n. 6,0 m / 3,20 €**til.no 1059**

Siemenet ovat nauhassa, joka hajoaa maassa. Ei tarvitse harvennusta. Kastelusta pidettävä erityistä huolta, sillä kuivassa maassa nauhan välissä olevat siemenet eivät idä. Sekoitus parhaista rapeista ja hyvänmakuisista lajikkeista: 'Red Salad Bowl', 'Webbs Wonderful' ja 'Lobjoits Green Cos'.

'Red Iceberg'

Perinnelajike

annos n. 200 siementä / 2,50 €**til.no 1629**

Huomiota herättävän kaunis, kiinteä ja rapea kerä. Maukkaat punavihreät lehdet.

'Saladin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 1940**

Tunnettu ja arvostettu lajike. Kehitetty erityisesti avomaalle. Suurikasvuinen. Kerä melko kiinteä, kaunis ja rapea. Raikas maku. Terve, helppo viljellä. Ei tarvitse niin paljon ravinteita kuin muut salaattit. Satoaika erityisen pitkä.

Lehtisalaatti

(Plocksallat)

Lactuca sativa Crispa-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä.

Kasvattaa kerän asemasta ruusukkeeseen. Nopeakasvuisempi kuin keräsalaatti. Kasvu aika 4–5 vk. Lehdet pehmeitä ja maultaan mietoja.

Viljely: Kylvä avomaalle toukokuusta lähtien muutama viikon välein. Taimiväli 5–10 cm, riviväli 20–30 cm.

Korjuu: Lehtiä kerätään pitkin kesää ja syödään tuoreena. Sato nahistuu helposti.

'Baby Leaf' -salaattisekoitus**annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1054**

Samasta penkistä herkullisia makuja ja silmänruokaa! Kun viljelee kerran, haluaa viljellä uudestaan. Sadon voi korjata myös täysikokoisena. Suosituin salaattimme, sopii myös ruukkuun ja säkkiviljelyyn.

'Bijella'

Biodynaaminen siemen

Annos 0,5 g / 3,20 € til.no 1033

Keskikokoinen, erittäin kompakti tammenlehvä-salaatti, jolla raikkaan vihreät lehdet ja punertavanruskeaan sävyttyvät lehtien kärjet. Aromaattinen, hivenen makea maku.

'Black Seeded Simpson'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1287

Amerikkalainen lajike, viljelty jo vuodesta 1875. Aikaisin lehtisalaatti, kasvuaika n. 42 vrk. Kellertävän vihreät kiharaiset lehdet hyvin mehukkaat. Voidaan viljellä aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn. Kestää kuivaa ja kuumaa säätä. Ei kuki helposti.

'Lollo Rossa'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,80 € til.no 1032

Kuuluisa italialainen lajike. Tiivis kasvutapa. Kasvuaika n. 48 vrk. Koristeelliset, viininpunaiset lehdet voimakkaasti kähäräiset. Maku herkullinen. Pitkä sadonkorjuuaika. Koristeellinen, kukkapenkin reunuskasviksi.

'Salad Bowl'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1701

Tunnettu ja arvostettu lajike. Voimakaskasvuinen. Kasvuaika n. 48 vrk. Ohuet ja maukkaat lehdet vaaleanvihreät, aaltoilevat ja hieman vahapintaiset. Kestää hyvin kesähelteitä. Pitkä korjuuaika. Ei kuki helposti.

'Spicy Mixed'**annos n. 1 000 siementä / 2,70 € til.no 1060**

Sekoitus erilaisia mausteisia lehtivihanneksia. Sisältää maultaan pähkinäisiä ja pippurisia lajeja. Rukola eli sinappikaali, mizuna eli japaninkaali ja sareptansinappi kuuluvat kaalikasveihin. Riviväli n. 30 cm ja taimiväli 25-30 cm. Vaihtelunhaluisille.

Parsasalaatti

(Sparrissallat)

Lactuca sativa Angustana-Ryhmä

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,50 €**til.no 1702**

1 g = n. 850 siementä.

Yv. Viljelty Kiinassa vuosisatoja, Euroopassakin tunnettu jo 1800-luvun puolivälistä. Meillä viljellään aika vähän, vaikka menestyy hyvin. Sisältää kivennäisaineita, karoteenia sekä B- ja E-vitamiineja.

Viljely: Viihtyy kalkitussa, tavallisessa maassa. Kylvö varhain keväällä matalaan vakoon. Itämis aika 8-14 vrk. Taimiväli n. 15-20 cm, riviväli 40 cm.

Korjuu: Lehtiä voidaan kerätä maltillisesti jo parin kauden kuluttua kylvöstä. Kukkavarsi saa kasvaa sen jälkeen vielä 2-3 vk. Se korjataan n. 30 cm:n pituisena ja Ø 2,5 cm. Esikasvatuksella voidaan aikaistaa satoa. Vanhetessaan kasvi maistuu kitkerältä.

Käyttö: Kasvi on sekä salaatti että parsan tapaan tarjottava vihannes. Käytetään lehtisalaatin tavoin. Kukkarren pehmeä ja murea ydin syödään sellaisenaan tai kypsennettynä parsan tapaan. Voidaan käyttää myös keitoissa ja muhennoksissa. Säilötään pakastamalla.

Sidesalaatti

(Bindsallat)

Lactuca sativa Longifolia-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä.

Tunnetaan myös rooman- ja cos-salaattina. Erittäin suosittu Välimeren maissa ja Englannissa. Suomessa yleistynt. Lehdet kapeita ja pitkiä. Aikaisemmin lehdet sidottiin langalla yhteen, jolloin sisälehdet jäivät vaaleiksi ja rapeiksi. Nykyiset lajikkeet muodostavat luonnostaan löyhän, pystylehtisen kerän.

Viljely: Pitää multavasta, hyvin kalkitusta maasta. Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö toukokuussa ilmojen lämmenty. Tasainen vedensaanti takaa laadukkaan sadon. Liikalannoitusta varottava. Uusintakylvöjä kannattaa tehdä 2-3 viikon välein.

Korjuu: Korjataan, kun kerä on kiinteytynyt. Kasvista voi kerätä myös yksittäisiä lehtiä.

Käyttö: Lehdet voidaan käyttää sekä tuoreena että kypsennettynä. Säilyvät pitkään nahistumatta.

'Cos Mix'**annos n. 1 400 siementä / 2,70 € til.no 1069**

Sekoitus herkullisista sidesalaatin lajikkeista. Vaihtelua salaattiin!

'Little Gem'

Perinnelajike

annos n. 900 siementä / 2,20 €**til.no 1289**

Kuuluisa ranskalainen lajike 1870-luvulta. Yksi maailman arvostetuimmista salaattilajikkeista. Kasvu aika n. 55 vrk. Melko pienikokoinen, korkeus n. 15 cm. Uloimmat lehdet voimakkaan vihreät ja hiukan laineikkaat. Sisus kellertävä ja rapea. Caesarsalaatin aines!

'Valmaine'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 1183**

Pystykasvuinen, tummanvihreä lajike, jolla on rapeat lehdet. Aikaisen kylvön lisäksi kannattaa tehdä keskikokoinen uusintakylvö, joka tuottaa satoa syksyllä. Taimiväli 30 cm. Helppohoitoinen.

Salaattifenkoli (Fänkål, sötfänkål, "finocchio")*Foeniculum vulgare var. azoricum*

1 g = n. 200 siementä (n. 15 g/a).

Kv. Kasvuoloista riippuen kasvi on joko kaksi- tai yksi- vuotinen. Kasvatettu yli 4 000 vuotta. Lehtiruodit ovat alhaalta turvonneet, mehukkaat lehtikannat muodostavat kimpun, jota kutsutaan usein mukulaksi. Koko kasvi tuoksuu ja maistuu anikselta.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Vaatii kuohkean, syvään muokatun ravinteikkaan mullan, pH 5,0-6,8. Esikasvatus (3-5 vk) huhtikuussa sisällä tai lavassa tai suorakylvö ulos kesäkuussa. Itää +10-30 asteessa. Ihanteellinen itämislämpötila on yli 20 °C. Karaistut taimet, joissa on 3-4 kasvulehteä, istutetaan ulos 20 x 35 cm:n välein. Ei saa istuttaa liian syvään. Kasvaa nopeasti, kun lämpötila on 15-18 °C. Lehtiruodit eivät paisu, kun lämpötila on yli 25 °C tai alle 7 °C. Kärsii herkästi vedenpuutteesta. Alkukesällä kateharso on hyväksi. Hallanarka.

Korjuu: Sato kannattaa korjata heti, kun kukkavana alkaa kasvaa, sillä muuttuu pian puumaiseksi.

Käyttö: Tyvi sopii keitetynä tai raakana salaatteihin ja paistoksiin. Koristeelliset siemenet ovat hyvää leivän maustetta. Tillimäiset lehdet sopivat mausteeksi erityisesti kalaruokiin, kastikkeisiin ja salaatteihin. Kukki- maan päässeen kasvin keltaiset kukat ovat maukkaita ja koristeellisia.

'Zefa Fino'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 1776**

Sveitsiläinen lajike 1800-luvun alkupuoliskolta. Melko aikainen. Yksi harvoja lajikkeita, jotka soveltuvat valoi- siin ja pitkiin kesäpäiviimme. Lehtiruoti on valkoinen ja pyöreä. Herkullinen.

Salaattikleitonია (talviportulakka)

(Vinterportlak)

*Claytonia perfoliata***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 1315**

1 g = 1 600-2 200 siementä.

Yv. Matala ja valkokukkainen. Pehmeälehtinen yrttö- ja salaattikasvi. Maku mieto ja raikas, muistuttaa hieman suolaheinää. Kestävä.

Viljely: Aurinkoinen ja karuhko kasvupaikka. Kylvä avo- maalle lähelle pintaa joko varhain keväällä tai elokuun alkupuolella. Itää alle 12 °C:ssa 7-10 vrk:ssa.

Korjuu: Myöhäiseen syksyyn ja talveen, jolloin muiden salaattikasvien sato on jo loppunut. Leikkaamisen jäl- keen versoo uudestaan.

Käyttö: Tuoreita lehtiä käytetään keitoissa ja pinaatin tapaan. Sopii mausteeksi salaatteihin ja voileivän päälle.

Salaattivoikukka

(Sallatsmaskros)

Taraxacum miedonmakuiset voikukat

1 g = 600-800 siementä.

Mv. Suosittu ja arvostettu salaattikasvi Euroopassa. Voikukan mieto versio.

Viljely: Kylvä avomaalle tavalliseen multa- an huhti- toukokuussa. Taimiväli 25 cm. Ison kasvin voi keväällä pimentää esim. kukkaruukulla, jolloin lehdistä tulee mietoja, rapeita ja vaaleita.

'Nouvelle'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 1945**

Runsaslehtinen, yksittäinen lehti leveä. Voidaan hyödyttää talvella.

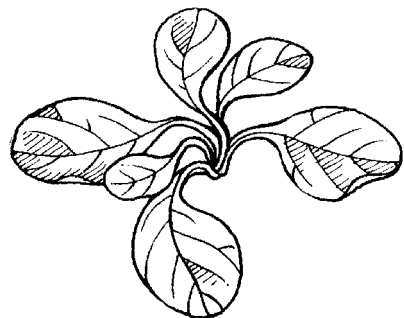
Salaattivuonankaali

(Vintersallat)

Valerianella locusta var. oleracea

1 g = 700-1 000 siementä (n. 150 g/aari).

Yv. Luonnonvaraista vuonankaalia lienee käytetty ravin- tona jo 3 000 vuotta sitten. Sitä alettiin viljellä vasta

1900-luvulla ensin Ranskassa ja sitten muissa Keski-Euroopan maissa, missä kasvista onkin tullut erittäin suosittu. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Hieno maku!

Viljely: Viihtyy multavassa ja kalkkipitoisessa maassa. Ei vaadi runsasta lannoitusta. Kylvetään aikaisin keväällä tai vasta heinä-elokuun vaihteessa. Siemenet peitetään kevyesti. Itämisaika 10–14 vrk. Tuoreen siemenen itävyysprosentti n. 30, vuoden vanhan 80–90. Riviväli 15–20 cm, taimiväli 3–5 cm. Menestyy viileässä, kasvaa hyvin jo 4–8 asteessa. Vedenpuute nopeuttaa kukintaa. Siemenen itävyys säilyy 3–5 vuotta.

Korjuu: Ruusukkeet leikataan maanrajasta. Kylmänkestävän lajin satoa voidaan kerätä lumen altakin. Voi kestää pakkasta jopa -15 °C.

Käyttö: Salaatteihin.

'Elan'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 1370

Yleisimmin viljelty lajike. Hyvin nopeakasvuinen ja kylmänkestävä. Lusikkamaiset lehdet ovat herkullisen tummanvihreät. Maku mieta, muistuttaa hieman minttua. Runsassatoinen. Vastustuskykyinen härmää vastaan.

SAVIKAT

(Mälla)

Chenopodium

Hyvänheikinsavikka (Lungmälla, lungrot)

Chenopodium bonus-henricus

Perinnelajike

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 1276

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Käytetään myös *Lincolnshiren pinaatti* -nimeä. Englannissa suosittu. Voi tavata vanhojen pihojen ja puutarhojen tyyppipitoisilla mailla sekä talojen raunioilla ja kirkkomaille. Ennen viljelty lääke- ja pinaattikasvina. Suomessaharvinainen. Kasvaa jopa 70 cm korkeaksi. Lehdet kolmiomaisia ja tahmeita. Tähtämäisten kukintojen kukat avautuvat kesäelokuussa.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kalkitussa maassa aurinkoisessa paikassa. Keväällä, maan lämmentyessä, siemenet kylvetään suoraan kasvupaikalleen 1 cm:n syvyyteen. Taimia on hyvä latvoa, jotta ne haaraautuvat ja kukinta myöhästyy.

Korjuu: Lehtiä kerätään heti niiden tultua täysikokoisiksi.

Käyttö: Mehukkaita lehtiä käytetään salaateissa, keittoissa ja muhennoksissa.

Säilytys: Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

Kvinoa

(Mjölmmälla)

Chenopodium quinoa

Luomusiemen

annos 1 g / 2,20 €

til.no 1190

Yv. Savikoiden sukuun kuuluva kasvi on kotoisin Etelä-Amerikasta ja Andeilta. Inkojen tärkein viljelykasvi. Kaksineuvoinen, itsepölytteinen. Siemenet sopivat keliakaikioille, ja niissä on paljon aminohappoja.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa (pH yli 6). Kestää hyvin kuivuutta ja kovia tuulia. Suomessa ei vielä paljoa viljelykokemuksia. Kylvö toukokuussa avomaalle. Riviväli 25 cm, taimiväli 10 cm. Varottava, ettei kitke taimia rikkaruohoina.

Korjuu: Lehtiä korjataan pinaatin tapaan. Siemenet ehtivät tuleentua vain harvoin, sato korjataan juuri ennen siementen karisemista. Tällöin varret leikataan ja kuivatetaan siemenineen.

Käyttö: Lehdet käytetään pinaatin tapaan, siemenet riisiin tapaan. Siemenissä on saponiinia, minkä vuoksi ne on pestävä ja liotettava ennen käyttöä. Siemeniä käytetään salaateissa ja kaikissa ruoissa, mihin riisikin sopisi. Lehtiä voi käyttää kohtuudella raakana ja kevyesti kiehautettuina pinaatin tapaan. Lehdissä on oksaalihappoa.

Marjasavikka, "mansikkapinaatti"

(Bärmälla)

Chenopodium foliosum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1065

1 g = n. 1 250 siementä.

Yv. joskus kaksivuotinen. Vanha viljelykasvi, joka kuuluu savikoiden sukuun. Korkeus 35–80 cm. Lehtihangoissa kasvavat hedelmäsykeröt mansikanpunaisia.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja aurinkoisessa kasvupaikassa. Avomaakylvö varhain keväällä sentin syvyyteen. Taimi- ja riviväliksi jätetään 25–30 cm. Helppo kasvattaa. Satoa voidaan korjata 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä.

Käyttö: Lehtiä käytetään mieluiten ennen kukintaa pinaatin tavoin. Hedelmäsykeröt ovat koristeellisia, mutta lähes mauttomia. Kasvia käytetään myös koristekasvina ja leikkokukkana.

SELLERIT

(Selleri)

Apium

Ks. myös yrttiselleri (yrttiryhmässä), s. 69.

Mukulaselleri

(Rotselleri)

Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä (1–2 g/aari).

Kv. Viljellään yksivuotisenä. Vanha hyötykasvi, jota käytettiin lääke- ja maustekasvina jo antiikin aikana. Suomessa viljelty 1800-luvulla herraskartanoissa. Villiä kantamuotoa tavataan Euraasian kosteikoissa ja ranta-alueilla Kaukasukselta Etelä-Ruotsin rannikolle. Sarjakukkainen.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan ja hyvin lannoitetun maan (pH yli 6). Pitkä kasvuaika, kylvöstä korjuuseen 5–7 kk. Esikasvatus aloitetaan helmi–maaliskuussa; kestää 8–10 vk. Itää valossa 18–25 vrk:ssa. Kasvatettava vähintään 18 asteessa, jotta vältetään aikaiselta kukinnalta. Karaistut taimet istutetaan ulos, kun maan lämpötila yli 13 °C. Taimen kasvupisteen on jäätävä näkyviin. Liian matalaan istutettaessa sivujuurien kasvu voimistuu, syvään istutus saa mukulat venymään pitkiksi. Taimiväli 25–40 cm, riviväli 50–60 cm. Lisälannoitusta annetaan heinä–elokuussa. Boorin puutoksessa mukulaan ilmaantuu ruskeita laikkuja, nuoret lehdet kellastuvat ja lehdykän laitaan ilmestyy ruskeita laikkuja.

Korjuu ja säilytys: Korjataan myöhään syksyllä, kestää muutamia pakkasasteita. Kovalta pakkaselta suojataan harsolla. Varastoidaan viileässä paikassa kosteassa hiekassa tai turpeessa. Voidaan pakastaa ryöpättynä tai kuivata.

Käyttö: Sopii mm. keittoihin, patoihin ja tuoreraasteisiin. Sisimmäisiä lehtiä voi käyttää mausteena.

'Monarch'**annos n. 200 siementä / 2,50 €****til.no 1306**

Suosituin lajike Englannissa. Suuri mukula. Malto valkoinen keitetynäkin.

Ruotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri)

(Blekselleri)

Apium graveolens Dulce-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisenä. Nimitettiin aikaisemmin lehti- tai varsiselleriksi. Leveäruotista vihreää selleriä on viljelty 1400-luvulta lähtien ja valkoruotista, nykyisin tunnettua ruotiselleriä, 1800-luvulta lähtien. Korkeus 40–60 cm.

Viljely: Kasvualustan oltava ilmava, kostea ja runsas-

ravinteinen. Herkkä kalsiumin, magnesiumin ja boorin puutteelle. Pitkä kasvuaika kuten juurisellerillä, esikasvatus helmi–maaliskuussa. Siementä ei peitetä, koska itää valossa! Siemenissä on itämistä estäviä aineita, jotka aktivoituvat, jos siemenet pääsevät kostumaan ennen kylvöä. Itää parhaiten 20 asteessa. Yli 25 °C:ssa taimettuminen voi epäonnistua. Hyviä kasvutuloksia on saatu vaihtelevissa lämpötiloissa (päivälämpötila 22–25 °C, yölämpötila 12–15 °C). Karaistut, 4-lehtiset taimet istutetaan ulos toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa. Taimiväli 25–35 cm, riviväli 50–60 cm. Kuivuus ja kuumuus lisäävät lehtien reunapoltetta.

Korjuu ja säilytys: Voidaan korjata elokuun alusta pakkasiin. Uloimmat sitkeäruotiset lehdet poistetaan. Säilyy jääkaapissa pari viikkoa. Lehtiruoteja voi pakastaa ryöpättynä. Lehtiä voi kuivata tai pakastaa yrttimausteeksi.

Käyttö: Voidaan syödä raakana salaateissa tai tuorejuuston kera, kypsennettynä keitoissa ja padoissa. Lehdet sopivat hyvin yrttimausteeksi. Laihduttajan toiveruokaa.

'Tall Utah'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 1188**

Voimakaskasvuinen ja taudinkestävä lajike. Tuottaa tummanvihreitä, paksuja, rapeita, meheviä ja aromaattisia varsia ilman kitkeryyttä tai tikkuisuutta. Hyvä yrttisuolaan.

SIKURIT

(Cicoria)

*Cichorium***Endiivi**

(Endivia, sydcicoria)

Cichorium endivia Escarole-Ryhmä**Siloendiivi (escariol)**

(Escarolesallat)

1 g = 800–900 siementä.

Egyptiläiset tunsivat endiivin jo yli 2 000 vuotta sitten. Endiivien lehdet ovat joko kähäriä (kähäräendiivi, frisée) tai sileitä (siloendiivi, escarolsalaatti). Maultaan hieman kitkerinä ne sopivat salaattisekoituksiin.

Viljely: Viihtyy tavallisessa, ravinnetilaltaan hyvässä maassa (pH yli 6). On herkkä liialliselle kuivuudelle, märkyydelle ja magnesiumin puutteelle, joka ilmenee vanhojen lehtien laitojen kellastumisena. 4 viikon esikasvatus aikaisen sadon saamiseksi tai kylvö kasvupaikalleen maan lämmentyä. Itää 20–22 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Yölämpötila ei saisi olla alle 16 °C. Kannattaa käyttää kasvuharsoa ja huolehtia kastelusta. Karvaan maun vähentämiseksi

lehtiä voi valkaista pari viikkoa ennen sadonkorjuuta pitämällä niitä pimennossa esim. ruukun alla.

'Diva'

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1274

Aikainen, satoisa ja pystykasvuinen siloendiivi. Muodostaa suuria, erittäin tiheitä ja tiiviitä päitä, ja valkaisee näin itse itsensä. Hyvänmakuiset, rapeat lehdet.

Juurisikuri

(Rotcicoria)

Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1294

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Vanha viljelykasvi, jota on käytetty kahvin korvikkeena. Kasvaa Etelä-Suomessa viljelykarkulaisena. Korkeus 1-2,5 m. Kukat taivaansiniset, Ø 5 cm. Kukki heinäkuusta myöhäiseen syksyyn. Sopii kukkapenkkiin. Lehdet sisältävät C- ja K-vitamiinia sekä inuliinia.

Viljely: Runsaravinteisessa ja multavassa maassa kasvaa korkeaksi. Kylvö avomaalle varhain toukokuussa tai syyskylvö. Kylmäkäsiteltävä ennen kylvöä. Harvennetaan 20 cm:n välein. Jos halutaan juurisatoa, taimiväli 10 cm.

Korjuu: Juuret korjataan syksyllä ennen pakkasia. Ne raaputetaan, pestään huolellisesti, leikataan pieniksi paloiksi ja kuivataan. Säilytys kuivassa paikassa kangas- tai paperipussissa.

Käyttö: Kuivattuja ja paahdettuja juuria käytetään kahvin korvikkeena. Kukkia ja lehtiä voidaan lisätä raakana/tuoreena salaattiin.

Salaattisikuri

(Sallatscicoria)

Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä

1 g = n. 500 siementä (10-20 g/aari).

Suosittu varsinkin Italiassa ja Ranskassa. Lehtiä käytetään salaatin tapaan. Sisältää runsaasti kalsiumia ja rautaa sekä antioksidantteja.

'Brüssels Witloof'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1296

Erittäin tunnettu ja arvostettu belgialainen salaattisikuri talvihyötöön. Viljelty jo vuodesta 1879-lähtien.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH yli 6,5). Kylvetään maan lämmettyä. Harvennetaan 15 cm:n välein.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää salaattissa tai vaikka cocktailpalojen pohjana. Maku muistuttaa voikukkaa. Juuret nostetaan syyskuussa kellariin ja hyödetään talvella

salaatiksi. Paahdettuja juuria voi käyttää myös kahvin korvikkeena.

Punasikuri

(Rosensallat)

Cichorium intybus Radiccio-Ryhmä

'Palla Rossa'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1184

Vanha italialainen lajike. Erittäin nopeakasvuinen. Ei saa kylvää kylmään maahan, mutta kestää hallaa syksyllä. Muodostaa löyhän, ison kerän. Lehdet punaisen ja valkoisen kirjavat. Antaa väriä ja pirteää makua salaattiin!

Sinappikaali (rukola)

(Senapskål)

Eruca sativa

annos n. 350 siementä / 2,20 €

til.no 2291

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo ja nopeakasvuinen salaatti- ja maustekasvi, jonka jo muinaiset roomalaiset tunsivat. Ruotsissa kasvista käytetään nimeä *italiensk krasse*. Korkeus n. 50 cm. Valkoiset kukat.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kosteassa maassa. Kylvö useita kertoja kesässä. Yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2-3 viikossa. Riviväli 20 cm, taimiväli 5-10 cm. Voidaan myös kasvattaa versoiksi sisällä ruukussa ympäri vuoden vihanneskrassin tapaan. Itää 20 °C:ssa 5-10 vrk:ssa.

Korjuu: Lehtiä voi korjata 8 viikon kuluttua kylvöstä. Parhaimmillaan ennen kukintaa. Lehdet ovat sitä mieltä, mitä nuorempia ne ovat.

Käyttö: Lehdet sopivat salaatteihin, joihin halutaan kirpeyttä, esim. perunasalaattiin. Kukat sopivat salaattiin ja koristeeksi. Siemeniä voi käyttää sinapin tavoin.

SIPULIT, LAUKAT

(Lök)

Allium

1 g = n. 200-300 siementä.

Kv/mv. Osaa viljellä yksivuotisena. Sipuleita on käytetty jo tuhansia vuosia. Kaikki sipulit sisältävät anti-septisiä aineita ja runsaasti B- ja C-vitamiinia.

Hillosipuli

(Syltlök)

Allium cepa Hillosipuli-Ryhmä

1 g = n. 290 siementä.

Viljely: Viihtyy auringossa ja kevyessä, vähäravinteisessa maassa. Jos maa on voimakkaasti lannoitettua, sipuleista kasvaa liian suuria säilöntään. Liotetut siemenet kylvetään varhain keväällä hajakylvönä mataliin vakoihin.

Korjuu: Kun sipuleiden Ø n. 2 cm. Säilötään mahdoli-

simman pian korjuun jälkeen, sillä sato kestää huonosti säilytystä. Valo viherryttää sipulin pinnan.

Käyttö: Valkoisista ja pienistä sipuleista valmistetaan etikkasäilykkeitä. Suuret sipulit voi käyttää muuhun ruoanlaittoon. Voidaan käyttää tuoreena tai pakastaa.

'Paris Silverskin'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 1348

Jättisipuli

(Jättelök)

Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä

Kasvattaminen saanut alkunsa Ilossa-Britanniassa. Kookas, mieto ja mehukas sipuli.

Viljely: Kasvu aika pitkä, vähintään 7–8 kk. Kasvatukseen sopii lämmin, multava, kalkittu ja ravinteikas kasvupaikka (pH yli 6,5). Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Voidaan kylvää myöhemminkin, mutta se pienentää sipulien kokoa. Itämislämpötila 20–25 °C. Kun sipulit ovat taimettuneet, alle 20 asteen lämpötila on ihanteellinen. Ulkoilmaan totutetut taimet istutetaan ulos ilmojen lämmettyä. Taimiväli 20–25 cm. Jos taimet ovat kasvaneet liian pitkiksi, lehtiä voi ty pistää. Syvään istutus saa sipulin venymään pitkänomaiseksi.

Korjuu: Korjataan kesän lopussa vihreänä ja kuorettona. Sato säilyy 0–+1 °C:ssa n. 3 kuukautta.

Käyttö: Sekä lämpimien ruokien valmistuksessa että tuoreena salaateissa. Herkullinen!

'Ailsa Craig'

Perinnelajike

annos n. 250 siementä / 2,50 €

til.no 1942

Englantilainen lajike. Viljelty vuodesta 1899. Kuori keltainen, maku mieto ja makea. Kasvu aika n. 115 vrk. Ei vaadi niin lämmintä kasvukautta kuin muut jättisipulit. Sipuli voi painaa 800–1 500 g.

Karhunlaukka

(Ramslök)

Allium ursinum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 2218

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Korkeus 15–40 cm. Lehdet muistuttavat kielon lehtiä. Kukki touko-kesäkuussa valkoisin, miedosti tuoksuvin kukin. Kaikki osat maistuvat ja tuoksuvat miedolta valkosipulilta. Liitetään ns. luostarikasveihin. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai varjossa, kosteahkossa ja kalkkipitoisessa maassa. Siemenet vaativat kylmäkäsittelyä. Kylvetään joko syksyllä tai varhain keväällä. Voi-

daan myös esikasvattaa. Kylvös peitetään ohuella mulalla. Viihtyessään leviää nopeasti. Pensaiden alustat ovat mainioita kasvupaikkoja. Voidaan lisätä myös sipuleista.

Käyttö: Käytetään lehdet, kukat ja sipulit sekä vihreät siemenet. Nuoria lehtiä käytetään tuoreena tai pakastettuna.

Kiinansipuli,

kiinanruohosipuli (Höstlök, kinesisk gräslök)

Allium tuberosum

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2298

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Aasian koillisosista. Viljelty Kiinassa jo yli 2 000 vuotta. Euroopassa tunnettiin aikaisemmin koristekasvina. Kasvaa mätästäen ruohosipulin tapaan. Hidaskasvuinen. Lehdet pitkät, kapeat ja litteät. Valkoiset kukkavanat kasvavat 40–50 cm:n mittaisiksi. Kaikki osat maistuvat valkosipulille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus maaliskuussa ruukussa. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää 2–3 viikossa, kun yölämpötila on yli 13 °C. Myös syyskylvö mahdollinen.

Korjuu: Kevästä syksyyn.

Käyttö: Ruohosipulin tapaan. Lehtiä ja nuppisia kukkia käytetään esim. salaatteihin, keittoihin ja kastikkeisiin. Avautuneet kukat koristeellisia. Voidaan pakastaa.

Pillisipuli, talvisipuli

(Piplök)

Allium fistulosum

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Altain tienoilta, josta tuotiin keskiajalla Eurooppaan. Pohjolassa ollut yleinen 1700- ja 1800-luvun säätyläisten keittiöpuutarhoissa. Ruotsissa kasvatettu turvekatoilla. Kasvaa tupasmaisesti. Aikainen ja talvenkestävä. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Kevyesti lannoitettu maa. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai avomaalle, kun maan lämpötila 18–20 °C. Kylvösyvyys 1 cm. Itää parissa viikossa. Lopullinen taimiväli 25 cm. Kastelu vain pitkänä poutakausina. Uudelleenistutus ja jako keväällä joka 3. tai 4. vuosi.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä miltei ympäri vuoden, kunhan ei korjata koko kasvustoa. Kasviin jätetään 4 cm:n tyngät.

Käyttö: Varsia, sipuleita ja kukkia käytetään muiden sipulien tapaan. Herkullista salaateissa! Voi pakastaa.

'North Holland Bloodred Redmate'

annos n. 300 siementä / 2,20 €

til.no 2110

Kauniin punertava lajike. Mieto maku, mehevä rakenne.

'Freddy'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2108

Kutsutaan Saksassa "ikuisuussipuliksi". Kylmänkestävä.

Purjo

(Purjolök)

Allium porrum

1 g = 300–400 siementä.

Kv. tai mv. Suomessa viljellään yksivuotisena. Kotoisin Lähi-idästä ja Välimeren maista. Viljeltiin jo muinaisessa Egyptissä, Kreikassa ja Roomassa. 1600-luvun loppupuolella purjoa alettiin viljellä myös Suomessa. Jalostettu villipurjosta, jota kasvaa Välimeren alueelta aina Gotlantiin saakka. Sisältää paljon C-vitamiinia.

Viljely: Kylvetään maaliskuussa ruukkuun. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Kasvatuslämpötila 10–15 °C. Karaistut taimet istutetaan kesäkuun alussa ulos hieman entistä syvempään. Hyvin lannoitettu, kalkittu ja muokattu maa. Lannoitus annetaan useassa erässä. Riviväli n. 50 cm, taimiväli 15–20 cm. Jos haluaa kasvattaa minikokoisia purjoja, taimet istutetaan tiheään. Taimet mullataan myöhemmin, jotta saadaan pitkä valkea varsi. Taimen ympärille voi laittaa myös paperihylsyn.

Korjuu: Voimakas juuristo. Korjataan lapion avulla.

Säilytys: Talveksi pakastetaan tai viedään hyvään kellarini. Kestää jäätyämisen; voidaan istuttaa laatikoihin, jättää ulos talveksi ja ottaa sulamaan erä kerrallaan.

Käyttö: Mieto ja monikäyttöinen. Murskattuja lehtiä voi käyttää lievittämään hyönteisten pistoja.

'Hannibal'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1219

Saksalainen syyspurjo. Kasvuaika n. 90 vrk. Voimakas kasvuinen, valkoinen osa 20–22 cm, ei paksuunnu tyvestä. Korkea kuiva-ainepitoisuus parantaa kylmänkestävyyttä ja säilyvyyttä. Helppo puhdistaa mullasta. Sato on sekä tasa- että korkealaatuista. Terve ja satovarma lajike!

Ruoholaukka, ruhosipuli

(Gräslök)

Allium schoenoprasum

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Kiinassa tunnettu ainakin 4 000 vuotta. Euroopassa viljelty 1500-luvulta lähtien. Kukat aromikkaita, lehdet sisältävät rautaa sekä A- ja C-vitamiinia. Melko hyvä mesikasvi monille päiväperhosille. Laukkayökkösen ainoa tunnettu ravintokasvi!

Viljely: Kylvö keväällä maahan. Puolivarjoinen paikka. Itää 10–14 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 4 °C. Kylvöstä sadonkorjuuseen kuluu 80–100 vrk. Jaetaan 3–4 vuoden välein.

Korjuu: Mätäs leikataan pari kertaa kesässä, jätetään 4 cm:n tyngät. Kukkia kerätään salaatteihin.

Käyttö: Lehdet mausteeksi tuoreena tai pakastettuna. Pienet kukat sopivat ruokien mausteeksi ja koristeeksi, kukinnot kuivakukaksi.

'Schmitt'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2297

Tanakka ja tiivis kasvutapa. Sopii hyvin ruukku- ja parvekeviljelyyn.

Vihersipuli

(Salladslök)

Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä

1 g = 300–500 siementä.

Nimitystä käytetään sipuleista, jotka korjataan nuorina. Pillisipulit sopivat myös erinomaisesti 'vihersipuleiksi'.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää parissa viikossa. Koska tavoitteena on runsas naattisato, tyypeä voi antaa enemmän kuin tavalliselle sipulille. Multaaminen pidentää valkoista vartta.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata n. 6–8 viikkoa kylvöstä.

Käyttö: Salaatteihin, wokiin yms. Herkullinen!

'White Lisbon'

Perinnelajike

annos n. 550 siementä / 2,70 €

til.no 1017

Vanha ja edelleen ylittämätön lajike. Nopea, luotettava ja kylmänkestävä. Tyviosa paksuuntuu sipuliksi, jos ei korjata nuorena vihersipulina.

Soijapapu (soija)

(Sojaböna)

Glycine max

Yv. Yksi vanhimmista viljelykasveista. Kauniin vaaleanvihreä papu sisältää erittäin runsaasti proteiineja. Vaatii aurinkoisen ja lämpimän paikan. Ehtii tuottaa satoa lämpimänä kesänä. Kokeilijoille.

'Edamame'

annos n. 20 siementä / 3,80 €

til.no 1800

Aikainen lajike on iso parannus vanhoihin lajikkeisiin.

Viljely: Maa vettä läpäisevä, multava ja kompostilla parannettu. Esikasvatus poteissa varmistaa sadon viileänä kesänä. Suorakylvö maan lämmettyä toukokuun lopulla tai kesäkuussa. Maan lämpötilan tulee olla 12–14 astetta. Kylvösyvyys 2–4 cm, taimiväli 15 cm, riviväli 50 cm. Penkki kannattaa peittää harsolla.

Korjuu ja säilytys: Korjataan vähitellen elo-syyskuussa, kun siemenet ovat selvästi pullistuneet. Paras säilöntätapa on pakastaminen ryöpättynä. Siemeniä voi myös kuivata.

Käyttö: Nuoret palot voi käyttää kokonaisina. Palot tai siemenet keitetään tuoreeltaan suolaisessa vedessä n. 10 min.

Soodajääpäivikki, jääruoho

(Isört)

*Mesembryanthemum crystallinum***annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 1214**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Afrikan eteläosista. Kasvaa matalana ja haaroittuu runsaasti. Vaaleanvihreät, mehevät lehdet suotuisissa olosuhteissa 8–12 cm:n pituisia. Lehdissä ja varsissa on kimmeltäviä suolakiteitä. Melko harvinainen salaattikasvi.

Viljely: Kasvualustan tulee olla ravinteikasta. Taimikasvatus huhtikuun loppupuolella. Vaatii paljon lämpöä ja valoa. Soveltuu myös kasvihuoneeseen, ruokkuviljelyyn lasitetulle parvekkeelle tai lämpimälle seinustalle. Taimiväli rivissä 15–25 cm. Jos kasvin saa säilymään talven yli viileässä, se kukkii toisena vuonna valkoisin, kaunokaista muistuttavin kukin.

Korjuu: Sadoksi korjataan lehtiä tai 6–10 cm:n mittaisia verson latvoja. Ensimmäinen sato saadaan n. 2 kk:n kuluttua istutuksesta. Kasvattaa jatkuvasti uusia lehtiä.

Käyttö: Tuoreena salaattiin ja koristeeksi. Maku on aika mieto, hitusen sitruunaan vivahtava ja jonkin verran suolainen. Lehden rakenne on rapean mehukas.

Tarhamaltsa

(Trädgårdsmålla)

Atriplex hortensis

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Kutsutaan myös tarhasavikaksi. Euroopan vanhimpia keittiökasveja. Kreikkalaiset viljelivät sitä parisataa vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Pohjoismaihin sen tiedetään tulleen 1100-luvulla. Tiedetään villiytyneen vanhoissa puutarhoissa. Suomessa viljelty koristekasvinakin. Haaroittuu runsaasti, korkeus 0,5–2 m. Nopeakasvuinen, vaatimaton ja pakkasenkestävä. Kasvista on sekä verenpunainen että kellertävä muunnos.

Viljely: Vaatii ravinnepitöisen maan. Kylvetään aikaisin keväällä, syyskylvökin onnistuu. Kukka-aiheet on syytä katkaista, koska kukkimisen jälkeen lehdet muuttuvat karvaiksi. Runsas kukinta tuottaa roppakaupalla siemeniä ja pikkutaimia. Kylvön voi myös uusia.

Korjuu: Sadonkorjuun voi aloittaa, kun lehtiä on 7. Parhaimmillaan lehdet ovat kesän alussa. Jatkuva lehtien kerääminen tuottaa satoa pitkälle kesään.

Käyttö: Sisältää hieman oksaalihappoa, joten ryöppäminen tarpeen. Käytetään pinaatin tavoin.

'Red Flash'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 1902**

Punalehtinen, hyvänmakuinen ja koristeellinen.

Tarharaparperi

(Rabarber)

Rheum × hybridum

1 g = 60–100 siementä.

Mv. Kuuluu tatarkasveihin. Ruotsalaisen lääkärin, Peter Jonas Bergiuksen, tiedetään kasvattaneen sitä ruoaksi ensimmäisenä Pohjoismaissa 1700-luvulla. Sisältää oksaalihappoa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Maan tulee olla runsasmultaista, mielellään hieman savipitoista, vettä läpäisevää ja runsasravinteista. Kylmäkäsitelty siemenet kylvetään maaliskuuhun. Itää 18 °C:ssa 4–14 vrk:ssa. Taimet istutetaan 90 cm:n välein. Vuosihoitona aikainen lannoittaminen on tärkeää, koska kasvu alkaa jo +4 asteen tienoilla.

Ensimmäisen sadonkorjuun jälkeen voi antaa lisälannoitteen esim. nokkoskäytettä. Kehittyvät kukkavarret on hyvä poistaa, sillä valkoiset kukinnot vähentävät seuraavan vuoden satoa. Lehtiruodeissa voi näkyä varsioykkösen toukkien aiheuttamia hyytelömäisiä pisaroita. Toukat syövät varret ontoiksi. Vioittuneet ruodit on hävitettävä.

Korjuu: Yleensä juhannukseen asti. Ruodit nykyistään maasta hieman kierteäen. Lehtien keskellä olevaa silmua ei saa vahingoittaa eikä ruoteja pidä katkaista veitsellä, koska haavapintaan voi iskeä taudinaiheuttajia. Kaikkia lehtiä ei myöskään saa kerralla korjata. Ainakin kymmenen lehteä on jätettävä keräämään voimia seuraavaa satokautta varten.

Käyttö: Piirakoihin, keittoihin, kiisseleihin, mehuihin ja chutneyhin.

'Victoria'

Perinnelajike

annos n. 50 siementä / 2,50 €**til.no 1286**

Saanut nimensä Englannin Victoria-kuningattaren mukaan. Vanha, tunnettu ja meillä eniten viljelty lajike. Nopeakasvuinen, runsassatoainen ja melko aikainen. Varret pitkiä, alaosastaan punertavia. Maku erinomaisen. Oksaalihappopitoisuus keskinkertainen.

TOMAATTI

(Tomat)

Solanum lycopersicum

1 g = 300–350 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tuotu Eurooppaan 1500-luvulla. Aluksi kasvatettiin koristekasvina, hedelmiä uskallettiin syödä vasta 1800-luvulla. Suomessa kasvatus aloitettiin 1900-luvun alussa. Ennen vanhaan

kasvia kutsuttiin "lemmenomenaksi". Vihreissä osissa on lyhyitä rauhaskarvoja, joista johtuu kasville ominainen tuoksu. Hedelmät sisältävät karoteenia ja lykopeenia.

Viljely: Tomaatti rakastaa lämpöä ja aurinkoa. Vaatii hyvin lannoitetun, fosforipitoisen ja multavan kasvupaikan. Liika tyyppi huonontaa makua ja lisää alttiutta kasvitaudeille. Esikasvatus 7–8 vk ennen istutusta eli kylvö maaliskuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin. Itää parhaiten 22–26 asteessa. Itämisaika 5–10 vrk. Paras taimikasvatuslämpötila 18 °C. Uudelleenistutus entistä syvempään. Ennen ulos istutusta taimia on karaistava 8–10 päivää. Tasainen kastelu ja ruohokate hyväksi. Sivuversot eli varkaat poistetaan runkotomaateista. Myös tiheistä pensastomaateista kannattaa harventaa sivuversoja. Latvotaan loppukesällä, jotta voima jää hedelmien kehittymiseen.

Käyttö: Tuoreena. Voidaan pakastaa tai valmistaa esim. ketsuppia. Raa'at, väriltään jo vaalenneet tomaatit voi kypsytellä sisällä tai säilöä etikkaliemeen. Tomaatin vihreät osat, kuten tummanvihreät hedelmät, lehdet ja varret, ovat myrkyllisiä.

Kirsikkatomaatit (Körsbärtomat, cocktailtomat)

'Black Cherry'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1083

Harrasteviljelijöiden suosima runkotomaatti.

Tumman kirsikanpunaiset hedelmät muuttuvat kypsyyssään upean suklaanruskeiksi. Hedelmät ovat aromikkaita ja makeita, Ø n. 2,5 cm. Eivät halkeile helposti.

'Gardeners Delight'

Perinnelajike

annos n. 17 siementä / 2,50 € til.no 1721

Kasvihuoneeseen, lämpimälle seinustalle ja parvekkeelle. Kookas runkotomaatti, kasvutapa rehevä. Kasvu-aika n. 68 vrk. Pienet, kirkkaanpunaiset hedelmät, paino 20–25 g. Yksi makeimmista kirsikkatomaateista.

'Hundreds & Thousands'

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1072

Soveltuu ampelliin ja ruukkuun. Tuottaa runsaasti makeita ja mehukkaita pikkutomaatteja. Pitkä sadonkorjuuaika. Pienet siemenet.

'Rosella'

annos n. 12 siementä / 2,70 € til.no 1390

Satoisa ja viljelyvarma runkotomaatti, joka soveltuu kasvihuoneeseen, parvekkeelle ja lämpimälle seinustalle. Tummanroosa, erikoisen värinen kirsikkatomaatti. Ohutkuorisen ja makean hedelmän malto on vihertävä.

'Sungold' F1

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1040

Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle seinustalle. Erittäin suosittu. Oranssinpunaiset hedelmät ovat makeita, paino 10–15 g. Satoa myöhäiseen syksyyn.

'Tumbler' F1

annos n. 7 siementä / 2,70 € til.no 1918

Kasvutapa riippuva, jalostettu erityisesti ampelissa kasvatukseseen. Erittäin aikainen ja hyvänmakuinen. Runssasatoinen; taimi voi tuottaa hedelmiä yli kaksi kiloa.

'Yellow Submarine'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1311

Runkotomaatti. Keltainen, erittäin makea kirsikkatomaatti, jolla on päärynämuotoiset hedelmät. Suosittelemme!

'Zuckertraube'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1310

Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai suojaiselle, aurinkoiselle seinustalle tai parvekkeelle. Roteva ja isoja terttuja tekevä. Punaiset hedelmät maistuvat aromikkailta.

'Trixi'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1720

Runkotomaatti, vaatii vähän kasvutilaa. Soveltuu myös avomaalle. Terve ja hillittykasvuinen. Makeat, kirkkaanpunaiset ja soikeahkot hedelmät painavat n. 20 g.

PENSASTOMAATIT

'The Amateur'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1917

Tunnettu, aikainen, englantilainen pensastomaatti vuodelta 1950. Soveltuu myös avomaalle. Aromikkaat, punaiset hedelmät ovat keskikokoiset, paino n. 85 g.

'Red Alert'

annos n. 30 siementä / 2,70 € til.no 1920

Vanha, suosittu, nopeakasvuinen lajike, joka on otettu uudelleen viljelyyn. Sopii ruukukasvatukseen mutta myös avomaalle. Hedelmät erittäin makeita.

RUNKOTOMAATIT

'Black Russian'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 4,00 €

til.no 1031

Reheväkasvuinen runkotomaatti kasvihuoneviljelyyn. Mahonginvärinen hedelmä sopii esim. salaatteihin ja kastikkeisiin.

'Sonnenherz'

Biodynaaminen siemen

Annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 1944

Pihvitomaatti, jolla on isot sydämen muotoiset oranssin-keltaiset hedelmät, jossa häivähdys punaa. Hedelmät painavat 250 - 350 grammaa. Herkullinen, aromaattinen ja makea maku.

'Tanskan vienti'

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1726

Tunnetaan myös nimellä 'Bonner Beste'. Korkeus n. 170 cm. Vanha, kestävä ja suosittu lajike. Hyvänmakuinen. Voidaan kasvattaa ulkona tai kasvihuoneessa.

'Tigerella'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,20 €

til.no 1719

Aikainen englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle ja suojaisalle seinustalle. Kasvu aika n. 70 vrk. Tunnetaan myös nimellä 'Mr. Stripey'. Erityisen kaunis hedelmä: punaisella pohjalla oranssit raidat. Hedelmät ovat tasakokoisia, paino 80-90 g. Maku erinomainen. Terve ja suurisätöinen.

'Moneymaker'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 1919

Vanha englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen. Terve ja keskiaikainen, kasvu aika n. 75 vrk. Hedelmät pyöreitä ja punaisia. Paino 70-80 g. Runsassatöinen huonoissakin oloissa.

'Red Zebra'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 1282

Kirkkaanpunainen oranssiraidallinen hedelmä. Ohutkuorinen ja maukas katseenvangitsija salaattiin.

'Ruthje'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1722

Kasvihuoneeseen sopiva runkotomaatti. Tiivis kasvutapa. Kirkkaanpunaiset, hieman sydämenmuotoiset ja ohutkuorisat hedelmät painavat 40-55 g. Maku poikkeuksellisen hyvä!

'Sibirjak'

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1773

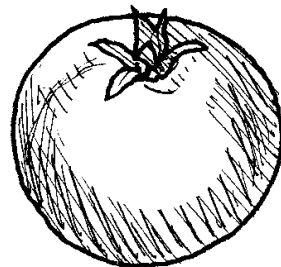
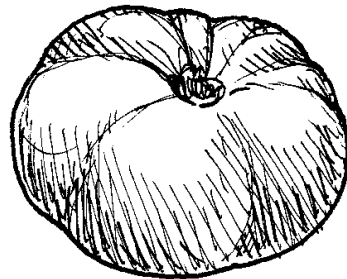
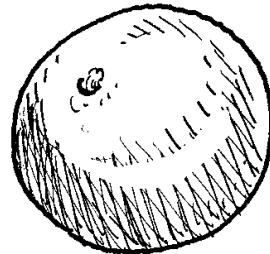
Nopeakasvuinen, kestävä runkotomaatti. Menestyy epävakaisissa oloissamme. Suojaisessa paikassa ulkona kasvaa n. metrin korkuiseksi, kasvihuoneessa hieman korkeammaksi. Suuret hedelmät painavat n. 80 g.

'Zlatava'

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1249

Pyöreäkööt, sydämen muotoiset hedelmät painavat n. 80 g. Hedelmän kuori on oranssi, sisus punainen. Herkullinen ja näyttävä siivutettuna.

Yksivuotiset ja monivuotiset

Aitokissanminttu

(Kattmynta)

Nepeta cataria

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 2330**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Korkeus 50–100 cm. Kukinnot valkoiset tai hieman punertavat. Kissat kierivät mielellään kasvin päällä. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia.

Viljely: Hyvä talvenkestävyys kuohkeassa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvä suoraan avomaalle touko–kesäkuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kylväätyy.

Käyttö: Hyvä teekasvi. Koko kasvi voidaan kuivata. Rohdoskäytössä rauhoittava yrtti, joka lievittää katarrioireita. Kissanleluihin.

'Lemony', sitruunakissanminttu*Nepeta cataria ssp. citriodora***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 2452**

Tunnetaan Euroopassa nimellä valkomelissa. Lehdissä miellyttävä sitruunantuoksu, joka säilyy kuivattunakin.

AJURUOHOT

(Timjan)

*Thymus***Kangasajuruoho**

(Backtimjan)

*Thymus serpyllum***annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 2390**

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Matala puolivarpu, korkeus n. 5 cm. Kukat ruusunpunaiset. Sopii kivikkopuutarhaan. Erinomainen mesikasvi ja tärkeä perhostoukkien ravintokasvi.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, hiekkainen, läpäisevä maa. Ei vaadi kylmäkäsitelyä. Esikasvatus huhti–touko-kuussa tai kylvä maahan touko–kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.

Korjuu: Lehtiä ja latvaversoja leikataan kukinnan alkaessa. Maku säilyy hyvin kuivattuna.

Käyttö: Mausteena mm. vihannesten, kanan ja kalan kera. Sisältää desinfiivia eteerisiä öljyjä, joten käytetään mm. yskänlääkkeissä ja limaa irrottavana teenä.

Sitruuna-ajuruoho

(Citrontimjan)

Thymus × citriodorus

'Orange scented'

annos n. 100 siementä / 2,50 €**til.no 2394**

Ihangan appelsiinintuoksuiset lehdet, kauniit vaaleanpunaiset kukat ja voimakas maku.

Tarha-ajuruoho, timjami

(Kryddtimjan)

Thymus vulgaris

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2391**

Kotoisin Välimeren länsiosista. Korkeus 10–30 cm. Kukat vaaleanpunaiset, violetit tai valkoiset. Vanha ja perinteinen rohtokasvi. Kasvatus läpäisevässä maassa kivikossa tai ruukussa. Taimiväli 20 cm. Talvehtii huonosti, sillä on arka märkyydelle ja kevättalven auringolle. Voidaan talvettaa sisällä ruukussa valoisassa ja viileässä.

BASILIKAT

(Basilika)

Ocimum

1 g = n. 700 siementä.

Mv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Intiasta. Pensasmainen, korkeus 30–50 cm. Kymmeniä eri lajeja ja lajikkeita. Toisaalta pidetty pahuuden, toisaalta ilon, rakkauden ja onnen yrttinä.

Viljely: Viihtyy hyvin lannoitetussa, hikevässä ja ilmassa mullassa, lämpimässä ja tuulettomassa paikassa, kuten kasvihuoneessa, parvekkeella tai lavassa. Kylvetään 2–4 siementä ruukkuunsa. Kylvös peitetään ohuelti. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Taimet latvotaan, kun niissä on muutama pari kasvulehtiä. Taimien karaisu on tärkeää ennen lopullista ulos vientiä. Viileänarka kasvi, joka kärsii jo alle 10 asteen lämpötilasta. Ulkokasvatus onnistuu vain lämpiminä kesinä Etelä-Suomessa ja mieluiten kasvuharson alla.

Korjuu: Nuoria lehtiä ja latvoja kerätään pitkin kesää. Pääsato korjataan, kun kukintojen alimmat kukat ovat auki. Lehtien kuivaus alle 35 °C:ssa. Parhaiten aromi säilyy pakastettaessa.

Käyttö: Parasta tuoreena. Sopii lähes kaikkiin ruokiin ja vähentää suolan tarvetta. Siemeniä käytetään Chartreuse-likööriin. Lääkeyrttinä on käytetty mm. ruoansulatushäiriöihin.

Isolehtinen basilika, mammuttibasilika

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 266g

Tunnetaan myös nimellä napolilainen basilika. Isot hieman ryppyiset ja lehmuksenvihreät lehdet. Aromiltaan yksi hienoimmista lajikkeista. Vaatii runsaasti lämpöä.

Kamferibasilika

(Kamferbasilika)

Ocimum americanum

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 2670

Harvinainen laji Amerikasta. Korkeus n. 55 cm. Tummanvihreät lehdet melko pienet. Mausteinen aromi muistuttaa limettä. Sopii erityisen hyvin kalan mausteeksi ja salaatteihin.

Kanelibasilika*Ocimum basilicum*

'Cinnamon'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2453

Korkeus n. 55 cm. Kukat punaiset. Makeahko kanelinen tuoksu, joka säilyy hyvin kuivattuna. Sopii hienosti omenaruokiin. Kaunis koristekasvinakin.

Maustebasilika

(Basilika)

Ocimum basilicum

'Genoveser'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2310

Italialainen, suosittu ja nopeakasvuinen maustebasilika. Maailman eniten viljelty basilika. Tummanvihreät lehdet ja voimakas aromi.

Pikkubasilika

(Småbladig basilika)

Ocimum basilicum subsp. *minimum*

'Greek'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 2668

Korkeus n. 20 cm. Pienilehtinen ja valkokukkainen pikkubasilika, joka sopii ruukkuun. Maukas, voimakas aromi.

'Minette'

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2756

Kaunis, tiiviin pallomainen pikkubasilika, korkeus n. 30 cm. Sopii hyvin ruukuviljelyyn. Aromi erittäin voimakas, hedelmäinen.

Punalehtinen basilika*Ocimum basilicum*

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2002

Kauniin purppuranpunaiset lehdet. Maku erinomaisen aromikas. Silmänruokaa.

Pyhäbasilika

(Helig basilika)

Ocimum tenuiflorum

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2011

Thaimaassa lajia kutsutaan pippuribasilikaksi, Intiassa tulsiksi. Viljellään buddhalaisten temppeleiden ympärillä. Pensasmainen ja tanakka kasvusto. Varret tummanpunaiset, kukat punertavat. Lehtien maku muistuttaa pippuria. Syödään kuumennettuna.

Sitruunabasilika

(Citronbasilika)

Ocimum basilicum 'Citriodorum', 'Lemon'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2711

Korkeus n. 35 cm. Sopii hyvin ruukuviljelyyn. Sitruunantuoksuiset pienehköt lehdet, kukat valkoiset. Raikkaat lehdet sopivat salaatteihin ja jälkiruokiin erityisesti jäätelön kera.

Thaibasilika*Ocimum basilicum* var. *thyrsiflora*

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2012

On tavallista basilikaa hieman tanakampi ja pensasmaisempi. Korkeus n. 40 cm. Paksulehtisyys parantaa viileyden sietoa. Varret punertavat, kukinnot purppuranpunaiset. Voimakkaan mausteinen maku muistuttaa sekä kanelia että anista.

Huiskuvuoriminttu

(Kranspräriemynta)

Pycnanthemum pilosum

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 2748

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Korkeus 50–90 cm. Kapeat lehdet tuoksuvat voimakkaasti mintulle. Kukat valkoiset. Erinomainen mesikasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa, tavallisessa puutarhamaassa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Hieno ja arvostettu teeyrtti. Käytetään piparmintun tavoin.

IISOT

(Agastache)

Agastache

Mv. Mauste-, lääke-, tee-, mesi-, perhos- ja koriste-kasveja. Hyvin miellyttävä lakritsin tai aniksen aromi.

Viljely: Viihtyy lämpimällä ja aurinkoisella paikalla hiekkapitoisessa maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 18–24 °C:ssa parissa viikossa. Kestää kuivuutta. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Talvella voi peittää havuilla.

Korjuu: Latvaversot täyskukinnan aikaan heinäkuun lopulla. Kuivataan.

Käyttö: Teesekeituksiin esim. mintun ja sitruunamelissan kanssa. Kukat ja lehdet sopivat jälkiruokiin, leivonnaisiin ja koristeeksi. Iisoilla voidaan maustaa omena- ja karviaishillot sekä keitot ja kiisselit. Käytetty rohtona mm. ruuansulatusvaivoihin. Kaunis leikko- ja kuivakukka.

Kesäiiso

(Sommaranisisop)

Agastache cana

'Heather Queen'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 2115

Korkeus n. 85 cm. Lilat kukat.

Koreaniiso

(Koreansk anisisop)

Agastache rugosa

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2114

1 g = n. 1 500 siementä.

Korkeus n. 90 cm. Sinikukkainen. Lakritsinen aromi. Mausteeksi liha- ja jälkiruokiin.

'Alba'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2125

Korkeus n. 90 cm. Valkokukkainen. Lakritsinen aromi.

Yrtti-iiso, anisiiso

(indianmyntä)

Agastache foeniculum

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2125

1 g = n. 2 700 siementä.

Mv. Talvehtiminen usein heikkoa, joten viljellään usein yksivuotisena. Reheväkasvuinen ja jäykkävartinen, korkeus 80–100 cm. Violetit kukinnot. Yrtti-iiso on syntynyt kasvinjalostuksen tuloksena.

Viljely: Aurinkoinen, kuohkeamultainen paikka. 4 viikon esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvä avomaalle kesäkuussa maan lämmentyä. Taimiväli 40 x 40 cm.

(Rohto)iisoppi

(Isop)

Hyssopus officinalis

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Munkit toivat kasvin keskiajalla Etelä-Euroopasta Pohjolaan. Puolipensas. Korkeus n. 45 cm. Lehdet kapeat. Pitkät kukinnot siniset, valkoiset tai vaaleanpunaiset. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen, kalkittu kasvupaikka. Kylvä maaliskuussa ruokkuun, ulos toukokuun puolivälin jälkeen tai syyskylvä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Taimiväli 20 cm ja riviväli 30 cm. Laaja juuristo. Kasvusto hyvä leikata keväällä. Kasvusto uusitaan 4–5 vuoden välein, sillä vanhetessa kasvovoima heikkenee.

Korjuu: Satoa voi korjata pitkän kesän. Tuoreena miedompi kuin kuivattuna.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää tuoreena salaatteihin sekä liha-, kala- ja munaruokiin. Sopii myös boolin ja likööri mausteeksi sekä teehen. Kuivatut lehdet ja kukat tuoksu-sekoitukseen. Kaunis reunuskasvi ja kuiva- ja leikkokukka. Käytetään myös hajuvesi-, lääke- ja likööri-teollisuudessa. Käytetty ennen mm. vilustumisoireiden lievittämiseen ja vatsavaivoihin. Ei saa käyttää raskauden aikana.

Sinikukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2128

Öljypitoisuus suurempi kuin valkoisessa ja punaisessa muodossa. Tavallisin.

Vaaleanpunakukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2708

Valkokukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2709

Iltahelokki

(Nattljus)

Oenothera biennis

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2728

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Tuotiin Eurooppaan jo vuonna 1619. Korkeus 50–100 cm. Kukinta alkaa kesikesällä. Hohtavankeltaiset tuoksuvat kukat avautuvat illansuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, lämpimässä ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä. Itää valossa 3–4 viikossa. Myös syyskylvä mahdollinen. Kukkii toisena vuotena.

Käyttö: Lääkekasvi. Rohtona on käytetty versoja, juurta ja siemeniä mm. yskään ja hormonaalisten vaivojen hoi-

toon sekä ulkoisesti haavoihin ja ihottumiin. Käytöstä ei tunneta haittavaikutuksia. Kypsät, kellanruskeat siemenet sisältävät tyydyttymättömiä rasvahappoja. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat käyttivät lehtiä, varsia ja juuria vihanneksena. Punertavat juuret voidaan keittää palsternakan tavoin. Hyvä mesikasvi yöperhosille.

Isohirvenjuuri (Ålandsrot (alant))

Inula helenium

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 3,80 € **til.no 2315**

1 g = n. 550 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Tunnettiin jo 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Meilläkin viljelty vuosisatoja rohto- ja koristekasvina. Roteva, kukkiessaan parimetrisen kasvi. Kukat keltaiset (Ø n. 6 cm).

Viljely: Viihtyy kuohkeassa, ravinteikkaassa, kalkitusosa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä, sillä itää valossa 1-3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukki kylvöä seuraavana kesänä.

Korjuu ja käyttö: Nyrkinmuotoiset, 2-3-vuotiaat juuret nostetaan syksyllä, viipaloidaan ja kuivataan. Juurakkoa on käytetty keitteenä vilustumisoireisiin. Käytetään myös liköörimausteena. Erinomainen mesikasvi perhosille!

Japaninyrttiputki (mitsuba) (Mitsuba)

Cryptotaenia japonica

annos n. 0,5 g / 2,50 € **til.no 2667**

1 g = n. 430 siementä.

Mv. Viljellään yleensä yksivuotisena. Korkeus n. 35 cm. Lehdet isot, kolmisormiset, muistuttaa sileälehtistä persiljaa. Kukat ovat pienet ja valkoiset. Käytetään Kaukoidän keittiöissä. Maku hieman havumainen. On talvehtinut ainakin III-vyöhykkeellä.

Viljely: Puolivarjoinen, kostea, runsasravinteinen maa. Taimikasvatus maalishuhtikuussa nopeuttaa satoa. Itää +15 °C:ssa 8-14 vrk:ssa. Avomaalle voi kylvää, kun yölämpötila on yli 7 °C. Itää avomaalla 2-3 viikossa. Taimiväli 10-15 cm.

Käyttö: Lehtiä, juuria ja siemeniä voidaan käyttää. Tuoreena sopii salaatteihin kiinankaalin, porkkanan, kesäkurpitsan ja palsternakan kanssa. Antaa pirteän maun villivihannessalaattiin. Voi kiehauttaa öljyssä tai ryöpätä. Sopii erityisen hyvin kala- ja kanaruokiin.

Jättitulikukka

(Jättekungsljus)

Verbascum olympicum

Ks. myös muut tulikukat s. 86

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2734

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. Hyvin viihtyessään monivuotinen. Kotoisin Luoteis-Anatoliasta. Korkeus 1,5-2 m. Koko kasvi on harmaavalkokarvainen. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna ison lehtiruusukkeen, toisena vuonna monihaaraisen kukinnon. Yksittäiset kukat ovat lyhytikäisiä, mutta kukinta kestää kauan. Medetön siitepölykasvi, mehiläiskasvi. Harvinaisen kaapuyökkösen ravintokasvi.

Viljely: Viihtyy kuivassa, hiekkapitoisessa ja laihassa maassa. Savimaassa talvehtiminen kärsii. Kylvö keväällä tai loppukesällä pintakylvönä maahan. Saattaa kukkia vasta 2-4-vuotiaana. Kukinta-aika kesä-heinäkuussa. Kylväätyy.

Korjuu: Aurinkoisina päivinä kukat kerätään päivittäin ja kuivataan nopeasti n. 55°C:ssa. Ei kestä pitkää varastointia.

Käyttö: Voiteissa kukkien on uskottu rauhoittavan tulehtunutta ihoa ja keitteenä kirkastavan vaaleita hiuksia. Kukista valmistetun teen on uskottu helpottavan yskää. Kukista on valmistettu oliiviöljyssä uuttamalla ns. kuningasöljyä, jonka on uskottu helpottavan korvasärkyjä ja nivelkipuja. Muut kasvinosat kuin kukat ovat lievästi myrkyllisiä.

Kamomillasaunio

(Kamomill)

Matricaria chamomilla

'Bodegold'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2129

1 g = n. 10 000-16 000 siementä.

Yv. Viljelty jo 4 500 vuotta. Hennempi kuin peltosaunio ja mykeröt ovat korkeampia, onttopohjaisia ja niitä on enemmän. Kukinta alkaa kesäkuussa. Miellyttävän ryhdintuoksuinen. Houkuttaa pölyttäjiä puutarhaan.

Viljely: Viihtyy auringossa tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö loppukesällä tai aikaisin keväällä suoraan maahan. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Ei aina taimetu heti ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukat korjataan juuri avautuneina. Kuivauslämpötila alle 40 °C.

Käyttö: Tässä lajikkeessa on runsaasti vaikuttavia aineita. Yksi tunnetuimpia rohtokasveja. Kukat sopivat teehen, ei kuitenkaan jokapäiväiseen käyttöön rohdosvaikutusten takia. Käytetty rauhoittavana yrttinä

lievittämään suolistovaivoja ja kuukautiskipuja sekä ihotulehdusten hoitoon ja vaaleiden hiusten huuhteluun. Antiseptinen. Voi aiheuttaa allergiaa. Hyvä kumppanuuskasvi basilikalle, sipulille, kaalille ja kurkulle. Lisää eteristen öljyjen pitoisuutta lähellä kasvavissa yrteissä.

Karhunjuuri, "karhunkumina" (Björnröt)

Meum athamanticum

annos n. 0,1 g / 2,20 € til.no 2219

Mv. Sukunsa ainoa laji. Kotoisin Länsi- ja Keski-Euroopan vuoristoista. Korkeus n. 35 cm. Koristeelliset hienoliuskaiset lehdet ja valkeat tai kellanvalkeat sarjakukinnot. Kukinta alkaa kesäkuussa. Koko kasvi on aromaattinen. Maku on voimakas, miltei polttava. Lehdet maistuvat persiljalta ja selleriltä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, syvämul-taisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsitellyn. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Lehdet sopivat kalan mausteeksi. Juurta ja siemeniä on käytetty myös yrtilikööriin valmistuksessa. Skotlannissa juurakoita on syötö vihanneksena. Kasvia on käytetty mm. naistentautien ja vatsavaivojen hoidossa. Koko kasvi on erittäin koristeellinen, joten se sopii perennaryhmään.

Kivikkokäenminttu (Stenkyndel)

Calamintha nepeta

annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 2159

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Pensasmaisesti kasvava. Korkeus 30–50 cm. Mintulle tuoksuvat lehdet. Kukkii pitkään ruusunpunaisin kukin. Sopii hyvin kukkamaan reunakasviksi. Melko hyvä perhosten mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö avomaalle keväällä maan lämmettyä. Siemeniä ei peitetä. Itää hyvin.

Käyttö: Mausteena sieni- ja vihannesruokiin. Vinkki: freesaa pannulla kesäkurpitsaa ja tomaattia ja mausta kivikkokäenmintulla ja valkosipulilla.

Korianteri (Koriander)

Coriandrum sativum

Yv. Viljely lääke- ja mausteyrttinä ainakin 3 000 vuotta. Korkeus 25–60 cm. Lehdet hienoliuskaiset, kukinto valkoinen tai punertava. Viljellään lehtien ja siementen takia. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Lämmin kasvupaikka ja kevyt kalkittu maa. Voi

kylvää useampia kertoja suoraan kasvupaikalleen kesän aikana, yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää. Ruskehtavat siemenet korjataan vähän ennen kypsymistä ja kuivataan 25–40 °C:ssa. Maku kehittyy muutamassa viikossa.

Käyttö: Tuoreet lehdet ja kukinnot mm. salaatteihin ja keittoihin, juuret keittoon ja pataruokaan. Lehtiä voi myös pakastaa. Kuivatut siemenet tuoksuvat miedosti appelsiiniilta. Niillä voi maustaa leivonnaisia, liharuokia, keittoja, kurkkusäilykkeitä ja viinaa. Siementen pureskelun sanotaan parantavan ruuansulatusta ja raikastavan hengitystä.

Lehtisadon kasvatukseen

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2138

1 g = n. 90 siementä.

Suosittelimme lehtisadon kasvatukseen. Myös kukintoja ja siemeniä voi käyttää.

'Confetti'

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2148

Liuskoittunut ja voimakkaan aromaattinen lehdistö eroaa täysin perinteisestä korianterista. Sopii monenlaisiin ruokiin.

Siementen kasvatukseen

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 2132

1 g = n. 95 siementä.

Suosittelimme siemensadon kasvatukseen. Kukkii noin 5–7 viikkoa kylvöstä. Kasvu aika kylvöstä korjuuseen 120–145 vrk.

Kumina (Kummin)

Carum carvi

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,70 € til.no 2136

1 g = n. 350 siementä.

Kv. Ikivanha yrtti, jota on löytynyt kivikautisten aterioiden jäännöksistä. Kasvaa luonnonvaraisena lähes kaikkialla Euroopassa, meilläkin Lappia myöten. Korkeus kukintavaiheessa 80–100 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa n. 20 cm korkean lehtiruusuksen. Toisena vuonna valkoinen tai vaalean punertava kukinto. Siemenissä on korkea öljypitoisuus.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa kasvupaikassa, multavassa, kalkkipitoisessa ja ravinteikkaassa maassa. Siementen kylmäkäsitely suositeltavaa. Ilman sitä osa siemenistä itää vasta seuraavana vuonna. Kylvö avomaalle kesäkuussa, kun maan lämpötila on 10 °C.

Itää 2–3 viikossa. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 20 cm. Jos juuret jäävät heikoiksi, kasvi ei kuki.

Korjuu: Kun siemenet alkavat ruskettaa, varret leikataan ja ripustetaan kuivumaan paperipussiin. Maukas juuri kaivetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Siemeniä käytetään erilaisten ruokien, leivän, juuston ja viinan mausteena. Nuoria lehtiä voi tuoreena silputa salaattiin ja keittoihin. Käytetty rohtona ilma-vaivoihin ja hengityksen raikastamiseen.

KYNTEELIT

(Kyndel)

Satureja

Kyntelit eli käenmintut ovat kotoisin Välimeren ja Mustanmeren alueelta. Tunnetaan myös pippuriyrtti-nimellä. Viljelty Pohjolassa jo 1200-luvulla. Hyviä mehiläiskasveja.

Käyttö: Lehdet tuoreena pitkin kesää tai kuivattuna. Lehdet ovat parhaimmillaan juuri ennen kukintaa. Sopii papu-, herne-, muna- ja liharuokiin. Rohtona kukkalatvoista valmistettu tee kiihottaa ruokahalua ja ehkäisee ilmavaivoja. Sopii kurlausvedeksi. Murskatut lehdet antavat helpotusta hyönteisten pistoksiin.

Kesäkynteli

(Sommarkyndel)

Satureja hortensis

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,20 €

til.no 2338

1 g = n. 1500 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Varsi punertava, lehdet kapeat. Vaalean lilianpunaiset kukat lehtihangoissa.

Viljely: Valoisa, lämmin ja niukkaravinteinen kasvupaikka. Etelässä voidaan kylvää avomaalle touko-kesäkuussa, pohjoisessa taimikasvatus. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Ei idä kylmässä maassa. Hyvissä olosuhteissa nopeakasvuinen. Hallanarka.

Talvikynteli

(Vinterkyndel)

Satureja montana

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2323

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 35 cm. Kukat valkoiset tai lilat. Lehdet ovat aromikkaita, käytettävä säästeliäästi.

Viljely: Viihtyy kuivilla, kivikkaisilla ja kalkkipitoisilla hiekkamailla. Esikasvatus maaliskuu-toukokuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuella. Istutusetäisyys 20 x 25 cm. Itäminen 20 °C:ssa kestää 2–4 viikkoa. Paleltuu herkästi, joten talvetus ruukussa viileässä paikassa suositeltava.

Lakritsikasvi

(Lakritsrot)

Glycyrrhiza glabra

annos n. 20 siementä / 2,70 €

til.no 3424

1 g = n. 80 siementä.

Mv. Hernekasvien heimoon kuuluva kasvi Lähi-Idän ja Kaakkois-Euroopan alueilta. Englantilaiset munkit keksivät valmistaa juuresta makeisia 1500-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Syvälle kasvava juuri on makea ja keltainen.

Viljely: Viihtyy avoimilla paikoilla ja hiekkaisessa maassa. Esikasvatus maaliskuu-huhtikuussa. 1–2 tunnin liotus parantaa siementen itävyyttä. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itää valossa. Kylvökset pidetään valoisassa ja viileässä (+5–10 °C) paikassa, kuten lavassa. Varottava märkyyttä. Itää epätasaisesti noin 14–20 päivässä. Kukien poistaminen kasvattaa juuren kokoa. Talvenarka, kestää pakkasta enintään -15 °C. Kannattaa talvettaa esim. kellarissa.

Korjuu ja käyttö: Juuri sopii esim. teen makeuttamiseen.

LAUKAT

(Lök)

Allium

Ks. Vihannesryhmä alkaen karhunlaukka, s. 45.

Liperi (lipstikka)

(Libbsticka)

Levisticum officinale

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2344

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Persiasta. Levisi roomalaisten mukana Eurooppaan. Aikaisemmin kasvatettiin ovensuussa, missä sen uskottiin häätävän noijat ja käärmeet. Ruohovartinen, kasvutapa pensasmainen, korkeus 1–2 m. Keltainen sarjakukinto. Kohtalainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Valoisa tai puolivarjoisa paikka, ravinteikas maa, viihtyy myös savimaassa. Kylvö syksyllä tai keväällä avomaalle. Itää 18 °C:ssa 6–10 vrk:ssa. Taimiväli 100 cm. Yksi kasvi riittää suureenkin talouteen.

Korjuu: Lehtiä poimitaan tarpeen mukaan ja kuivataan tai pakastetaan. 2–3 vuotta vanhat juuret voidaan nostaa ennen kukintaa ja kuivata. Siemenet kuivataan.

Käyttö: Nuoret lehdet salaatteihin. Liemiruokien ja muhennosten mauste. Maussa yhdistyvät sellerin, palsternakan ja persiljan maut. Etelä-Euroopassa lehtiä ja kukkia käytetään säilykkeisiin tillin asemesta. Sekä juuria että lehtiä käytetään rohtona. Ei sovi raskaana olevalle.

LUPPIOT (Pimpinell)*Sanguisorba***Pikkuluppio** (Pimpinell)*Sanguisorba minor***annos n. 1 g / 2,50 €** **til.no 2345**

1 g = n. 180 siementä

Mv. Hyvin vanha salaattikasvi, joka on vieläkin käytössä Euroopassa. Siro, n. 55 cm korkea kasvusto. Punertavat kukat lyhyessä tähkässä. Sisältää runsaasti C-vitamiinia.

Viljely: Tavallinen puutarhamaa. Kylvö 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen tai syyskylvö. Voidaan ottaa talveksi ikkunalle, mutta talvehtii ulkonakin.

Käyttö: Nuoria lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Lehdistä valmistettu tee on virkistävää.

Punaluppio (rohtoluppio,rohtopunaluppu) (Blodtopp)*Sanquisorba officinalis***annos n. 0,2 g / 2,70 €** **til.no 2346**

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Korkeus 40–80 cm. Ruusukasvien heimoon kuuluva laji on hauskan näköinen tumman viininpunaisine kukintoineen ja sahalaitaisine lehtineen. Hieman pipurinen tuoksu muistuttaa timjamia ja salviaa. Kukki heinä–elokuussa. Viihtyy kosteilla niityillä ja pientareilla, myös perennapenkissä.

Käyttö: Lehdet maistuvat hieman kurkulta, ja niitä voi käyttää salaattissa. Sopii papuruokiin, liharuokiin, keittoihin ja kastikkeisiin. Lisätään valmiiseen ruokaan. Käytetty meillä ennen vanhaan makkaroiden ja keittosen mausteena. Hyvä leikko- ja kuivakukka. Kasvia on käytetty myös rohdoksena veren tyrehtyttämiseen.

Maarianohdake (Mariatistel)*Silybum marianum*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € **til.no 2033**

1 g = n. 30 siementä.

Kv. Mainitaan jo Tillandzin kasviluettelossa 1600-luvun Turussa tärkeänä lääkekasvina. Korkeus 75–150 cm. Lehdet koristeellisia. Pensselimäiset kukat vaalean liilanpunaiset. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai toukokuussa kylvö maahan. Viihtyessään kylväytyy itse.

Makeastevia (Sötflockel)*Stevia rebaudiana***annos n. 30 siementä / 3,20 €** **til.no 2112**

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Botanisti tri Moisés Bertoni löysi sen Paraguayan itäosista v. 1887. Käytetään makeutusaineena. On 150 kertaa makeampaa kuin tavallinen sokeri.

Viljely: Kasvatetaan ruukussa ravinteikkaassa mullassa aurinkoisella, lämpimällä seinustalla tai kasvihuoneessa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää valossa. Hallanarka.

Käyttö: Lehtiä käytetään makeuttamiseen. Yksi lehti riittää makeuttamaan kannullisen teetä. Sopii diabeetikoille.

MARUNAT (Malört)*Artemisia***Koiruoho, mali** (Malört)*Artemisia absinthum***annos n. 0,5 g / 2,20 €** **til.no 2771**

1 g = n. 10 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta sekä Itä-Aasiasta. Vanhimpia lääkekasveja, joka mainitaan jo egyptiläisissä papyruskirjoituksissa. Keskiajalla käytetty yleisrohtona. Esiintyy paikoin Etelä- ja Keski-Suomessa villiintyneenä. Puolipensas, korkeus n. 100 cm. Liuskoituneet lehdet hopeanväriset ja nukkaiset. Pallomaisissa mykeröissä keltaiset kukat. Voimakas, ryytimäinen aromi, maku karvas. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuohkeassa ja kalkkipitoisessa maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Hyvin pieniä siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Taimiväliksi harvennetaan 30–50 cm. Pohjoisessa talvisuojaus, etelässä lumeton kevättalvi voi aiheuttaa tuhoa.

Käyttö: Kointorjuntaan ja kukkasidontaan. Koiruoho tunnetaan absintin mausteena. Varoitus! Koiruoho sisältää myrkyllistä tujonia, joten käytössä on oltava varovainen.

Venäjänrakuuna (Rysk dragon)*Artemisia dracunculul*

'Inodora'

annos n. 250 siementä / 2,50 € **til.no 2349**

1 g = n. 5 500 siementä.

Mv. Viihtyy Pohjois-Suomessakin. Kotoisin Siperiasta. Pystykasvuinen, korkeus 70–150 cm. Maku mausteinen. Lehdet sisältävät runsaasti mm. jodia.

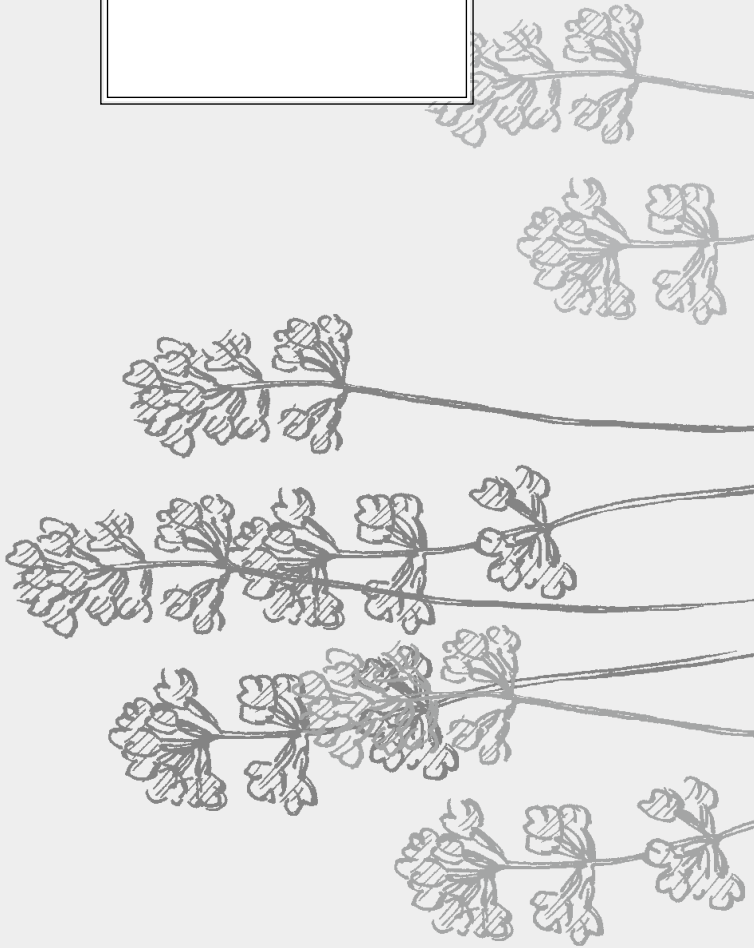
Liimaa
tähän
kirjeen
postimerkki

Ehjänä perille

Sujauta tuoteluettelossa
oleva tilauslomake kirjekuoreen.
Kuori suojaa tilausta
postimatkan aikana.

HYÖTYKASVIYHDISTYS RY

Mechelininkatu 51
00250 HELSINKI

Tilauslomake

TUOTTEEN NIMI	TIL.NO	TILATTU KPL	YHT. €

TILAAJAN NIMI:

LÄHIOSOITE:

POSTINUMERO JA -TOIMIPAIKKA:

PUH:

E-MAIL:

Tuotteen voi korvata vastaavalla tuotteella.

kyllä ei

Biodynaamisen voi korvata luonnulla.

kyllä ei

Luomun voi korvata tavanomaisella.

kyllä ei

Ranskanrakuuna on vaativampi ja lisääntyy ainoastaan kasvullisesti, ei siemenistä. Mauste- ja lääkekasvi.

Viljely: Ravinteikas, syvämultainen, kosteutta pidättävä, kalkkipitoinen maa. Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa. Siemen itää hyvin 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatusaika 5–6 vk. Taimiväli 30 x 70 cm. Kasvusto pitää jakaa vasta kesäkuun puolivälin jälkeen.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan, pääsato korjataan loppukesällä. Voidaan pakastaa, kuivata tai säilöä etikkaan.

Käyttö: Hienoarominen yrtti sopii salaatteihin sekä liha- ja kalaruokiin. Ruokahalua kiihottava ja ruuansulatusta edistävä vaikutus.

Maurinkiihtomalva (Stor rödmalva)

Malva sylvestris subsp. *mauritiana*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2347

1 g = n. 145 siementä.

Yv. Kookas yli 100 cm korkea yrtti- ja koristekasvi. Upean violetit kukat heinä-syyskuussa ja pitempäänkin. Kylmänkestävä. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi päiväperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, vettä läpäisevässä maassa. Kylvö varhain keväällä avomaalle (4 viikon siementen kylmäkäsitely edistää itämistä) tai syyskylvö. Itää 20 °C:ssa 6–10 vrk:ssa.

Käyttö: Nuoret lehdet ja kukat salaattiin. Kukista tulee violehtavaa teetä. Rohdoksi kerätään lehtiä kukinnan aikana. Nuorista lehdistä saadaan herkän ihon kasvo- vettä.

'Zebrina'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2615

Korkeus n. 120 cm. Näyttävät valkoiset kukat, joissa violetteja raitoja.

Maustefenkoli (Kryddfänkål)

Foeniculum vulgare var. *dulce*

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2707

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Vanha viljelykasvi, käytetty yli 2 000 vuotta. Hienoliuskaiset lehdet maistuvat miel- dosti anikselle. Kukat keltaisia ja tuoksuvia.

Viljely: Vaatii vahvan maan ja aurinkoisen, lämpimän kasvupaikan. Kylvö avomaalle maan lämmentyä tai taimikasvatus huhtikuussa. Ehtii vain harvoin tehdä siemeniä. Aikainen, suurisatonen lajike.

Käyttö: Lehdet sopivat mm. kalaruokiin, salaatteihin,

keittoihin ja omenapiirakkaan. Sopii myös viinan mausteeksi. Lehtiä voidaan pakastaa tai kuivata sekä säilöä öljyyn tai etikkaan.

'Bronze'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2252

Pronssiin vivahtavat, koristeelliset lehdet.

Maustekirveli (Dansk körvel)

Anthriscus cerefolium

'Fijne Krul'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 2329

1 g = 330–600 siementä.

Yv. Kotoisin Länsi- Aasiasta ja Itä-Euroopan eteläosista. Tunnettiin jo 1200-luvulla. Korkeus 30–70 cm. Pitsimäiset lehdet, valkea kukinto ja lakritsainen maku.

Viljely: Kuohkea, kevyt ja kalkittu maa. Viihtyy myös savimaalla. Kylvö useita kertoja kesässä. Menestyy sisällä ruukussakin. Säännöllinen kastelu välttämätöntä. Vanhat siemenet itävät heikosti. Kylvyytyy itseksseen.

Korjuu: Ennen kukintaa, lehtiä voi kerätä jo n. 15 cm:n korkeudesta kasvustosta. Varhaisesta kylvöstä 2–3 satoa.

Käyttö: Persiljan tavoin. Tanskalainen kirvelikeitto on kuuluisa. Sopii myös perunan ja sieniruokien mausteeksi. Voidaan pakastaa. Kuivattuna maistuu heinaltä. Kirve- limehu kasvovetenä kirkastaa ihoa.

MEIRAMIT (Mejram)

Origanum

Erinomainen mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille ja mehiläisille!

Viljely: Viihtyy kevyessä, kalkkipitoisessa kuivahkossa maassa, mielellään kivikossa.

Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa alle puolen sentin syvyyteen. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatetaan kasvihuoneessa tai ulkona valoisalla ja lämpimällä paikalla.

Korjuu: Nuoria lehtiä tarpeen mukaan pitkin kesää. Kuk- kivat latvaversot ovat voimakasaromisia ja ne voi kuivata kimppuina. Kuivuneet kukat, lehdet ja versot erinomaisia pitsan mausteena. Lehdet voidaan myös pakastaa.

Käyttö: Erityisesti italialaiseen ja meksikolaiseen ruo- kaan, pitsan tai liha-, sieni- ja tomaattiruokien mausteeksi yhdessä basilikan kanssa. Grillihiilien päällä olevat varret antavat ruoalle hyvän aromin. Kukkavarsista haudutetun hyvänmakuisen teen uskotaan lieventävän vilustumisoi- reita ja päänsärkyä. Kerrotaan myös, että meiramilla täytetty tyyny auttaisi unettomuuteen. Antiseptinen.

Kreikanmäkimeirami (Grekisk oregano)*Origanum vulgare* subsp. *hirtum***annos n. 0,5 g / 2,70 €** **til.no 2638**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Noin 50 cm korkea varpu. Lehdet pienet, makean mausteiset. Valko- tai vaaleanpunertavakukkainen. Talvisuojaus tai talvetus viileässä paikassa.**Maustemeirami** (Mejram)*Origanum majorana*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 2351**

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Välimeren alueelta kotoisin oleva puolipensas. On viljelty jo 1600-luvulla Oulua myöten. Korkeus 20–50 cm. Varret pystyt, lehdet pienet ja harmaanvihreät. Kukinnot valkoiset. Koko kasvi tuoksuu voimakkaasti. Voi talvettaa sisällä viileässä paikassa. Perinteinen mauste mm. silakkarulliin sekä kala- ja hernekeittoon.**Mäkimeirami** (Kungsmymnta, vildmejram)*Origanum vulgare*

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,20 € **til.no 2130**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Euroopassa. Korkeus 25–60 cm. Kukat vaaleanliiloja, joskus valkoisia. Kukkien suojuslehdet punaisia. Siemenet voi myös suorakylvää maahan touko-kesäkuussa, jolloin siemeniä ei peitetä. Taimiväli 30 cm ja riviväli 40–50 cm. Talvehtii hyvin vielä Keski-Suomessa. Kylväätyy.**Parakrassi** (Parakrasse)*Acmella oleracea***annos n. 0,2 g / 2,50 €** **til.no 2471**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan meillä yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tunnetaan myös valekrassi-nimellä. Korkeus n. 20 cm. Lehdet oliivinvihreät. Palleroiset, kullankeltaiset kukat, joiden ruskeat yläosat näyttävät silmiltä. Koristeellinen ja mielenkiintoinen kasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa, mutta selviytyy myös puolivarjossa. Vaatii ravinteikkaan mullan. Kylvö maalishuhikuussa. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itämisaika 1–2 vk. Kasteltava säännöllisesti.**Käyttö:** Kukat, lehdet ja juuri joko tuoreena tai kuivattuna. Tuoreena mm. salaattiin, wokkiin tai smoo-

thien. Luonnonlääkinnässä käytetty mm. vahvistamaan immuunipuolustusta. Sopii koristekasviksi sisälle ja ulos.

PERSILJAT (Persilja)*Petroselinum***Juuripersilja** (Rotpersilja)*Petroselinum crispum* var. *radicosum*

'Halblange'

annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 2280**

1 g = n. 650 siementä.

Kv. Persiljamaiset lehdet. Juuri on kuin pieni palsternakka.**Viljely:** Syvä, kalkittu, ravinteikas maa. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä (yölämpötilan oltava 7 °C). Siemenet kannattaa liottaa ennen kylvöä. Liotusvesi kaadetaan pois. Kylvösyvyys 2 cm, riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Taimet harvennetaan 8–10 cm:n välein.**Korjuu ja varastointi:** Sato korjataan myöhään, koska juuret kasvavat parhaiten loppusyksystä ja ovat sitä maukkaampia, mitä suurempia ne ovat. Juuret varastoidaan kellariin turpeeseen tai hiekkaan. Voidaan jättää myös talveksi maahan. Voidaan hyötää talvella ikkunalla.**Käyttö:** Koko kasvi voidaan käyttää. Erinomainen ja hieno liemijuures, jota käytetään sellerin ja palsternakan tavoin. Lehdet ovat maukkaampia kuin lehtipersiljalla.**Persilja** (Persilja)*Petroselinum crispum*

1 g = n. 600 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusuksen, toisena vuonna korkean kukkavarren. Persilja sisältää mm. A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Antiikin runoilijoiden mukaan persiljaseppele sai luovuuden liikkeelle ja esti liialta humaltumiselta.**Viljely:** Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä ja multavassa maassa. Kylvö aikaisin keväällä (yölämpötilan on oltava vähintään +7 °C). Etelässä voi kylvää myös syksyllä. Siemeniä kannattaa liottaa itämisen nopeuttamiseksi. Liotusvesi heitetään pois. Riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Kasvuharjo 5–6 viikon ajan auttaa hyvään kasvuun. Taimiväliksi harvennetaan 15–20 cm. Nokkoskäytteellä kastelu heinä-elokuun vaihteessa lisää satoa. Talvehtiminen epävarmaa.**Korjuu ja säilytys:** Korjuun voi aloittaa, kun taimet ovat 10–15 cm:n korkuisia. Lehdet pakastetaan tai kuivataan.**Käyttö:** Mieto maku sopii ruokiin. Niitä lisätään valmiisiin kastikkeisiin ja keittoihin. Lehdet sopivat mausteeksi tai

koristeeksi salaatteihin ja varret liemiin. Persilja edistää ruuansulatusta. Persiljamurskan hieromisen iholle sanotaan karkottavan sääskiä, pureskelun taas vähentävän valkosipulin hajua. Persiljahuuhtelu tekee hiukset kiiltäväksi ja vähentää hilseen muodostumista.

Kähäräpersilja (Bladpersilja)

Petroselinum crispum var. crispum

'Mosscurled'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2156

Koristeelliset lehdet sammalpoimuiset. Talvehtii hyvin.

Silopersilja (Slätpersilja)

Petroselinum crispum var. neapolitanum

'Gigante d'Italia'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2281

Korkeus n. 25–50 cm. Iso- ja sileälehtinen. Satoisa ja aromikas. Pidetään maailman parhaana lajikkeena.

Ranskalainen lehtipersilja (Fransk slätpersilja)

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2111

Sileät, pienehköt ja hieman poimureunaiset lehdet. Hieno, vahva aromi. Joidenkin mielestä parempi kuin 'Gigante d'Italia'.

PUNAHATUT (Läkerudbeckia)

Echinacea

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Kukkii elokuun alusta myöhään syksyyn. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille, kuten amiraali-, neito- ja nokkosperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa. Paras maa runsasravinteista, savensekaista ja vettä läpäisevää. Kal-kin-suosija. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Itää 20°C:ssa 15–24 vrk:ssa. Taimiväli 30 cm, riviväli 40–60 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa isoja ja leveitä lehtiä. Toisesta vuodesta lähtien kasvattaa 4–10 kukkavartta.

Korjuu: Versot leikataan kukkineen elokuussa, kolmasosa jätetään kasvamaan. Kukat halkaistaan ennen kuivaamista. Juuret korjataan 3–4-vuotiaana myöhään syksyllä tai varhain keväällä.

Käyttö: Kasvilääkinnässä kukkia, versoja ja juuria käytetään tuoreina tai kuivattuina mm. haavoihin, ihottumiin,

vastustuskyvyn kohottamiseen, vilustumisen ennaltaehkäisyyn ja estämään hiivasiemen kasvua. Punahatut ovat Suomessa lääkeluettelossa. Frantsilan yrttiä aloitti viljelyn v. 1981. Tuoretta kasvia käytetään alkoholiuutteeseen (95 %) 1:2, kuivattua (70 %) 1:5. Kaunis perennapenkissä sekä kuiva- ja leikkokukkana.

Kaunopunahattu (Röd rudbeckia)

Echinacea purpurea

'Brilliant Star'

annos n. 60 siementä / 2,50 € til.no 2178

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet ruusunpunaisia, keskusta tumma.

'White Swan'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2179

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet vaaleat, keskusta tumma. Näyttävin valkoinen lajike.

Keltapunahattu (Gul läkerrudbeckia) ★

Echinacea paradoxa

Luomusiemen

Annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2251

Korkeus 80 cm. Keltaiset terälehdet, tumma keskusta.

Rohtopunahattu (rohtopäivänhattu, auringonhattu) (Läkerudbeckia)

Echinacea pallida

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2036

Vaaleanpunaiset laitakukat roikkuvat, juuret ovat paksut ja lehdet leveät. Kaunis myös koristekasvina.

Purppuraratamo (Groblad) ★

Plantago major

'Rubrifolia'

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 2393

1 g = n. 3600 siementä.

Mv. Korkeus 30 cm. Koristeellinen, suuret viininpunaiset lehdet kasvavat ruusukemaisesti, tähkämäinen pysty kukinto on valkoinen. Soveltuu hyvin kivikkopuutarhaan.

Viljely: Itämistä voi tehostaa 2–4 viikon kylmäkäsitteilyllä. Kylvyy jonkin verran itseksensä. Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, talvehtii parhaiten hiekkapitoisessa maassa. Arka talvimärkyydelle.

Käyttö: Näyttävä koristekasvina. Lehtisatoa voi käyt-

=Luomusiemen

=Perinnelajike

=Uuutuus

tää samaan tapaan kuin piharatamoa, mausteyrttinä ja nuoria lehtiä lehtivihanneksena.

Reunuspietaryrtti (reunuspäivänkakkara)

(Mattram)

*Tanacetum parthenium***annos n. 0,3 g / 2,70 €****til.no 2372**

1 g = n. 9 000 siementä.

Mv. Viljellään meillä yksivuotisena. Korkeus 10–50 cm. Tiheässä olevat kukat pieniä ja päivänkakkaramaisia. Kukkii kauniisti myöhäiseen syksyyn. Melko hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Lämpöä ja kuiva maa. Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siementä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 20–30 vrk:ssa. Voi kylväytyä itsestään.

Käyttö: Maustekäyttöön, mutta ei sovi kuitenkaan kaille, sillä saattaa aiheuttaa haavaumia suun limakalvoille. Käytetään myös tuholaiistorjunnassa (sisältää pyretriiniä) ja koikarkotteena. Sopii leikko- ja kuivakaksiksi.

Rohtonukula

(Hjärtstill)

Leonurus cardiaca

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2363**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Eurooppalainen ruohokasvi, joka menestyy Etelä-Lapissa asti. Korkeus 50–130 cm. Vaaleanpunaiset, pienehköt kukat kesä–syyskuussa. Houkuttelee mehiläisiä ja kohtalaisesti yöperhosia. Siementää runsaasti.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kevyessä, kohtalaisesti lannoitetussa, kosteahkossa ja kalkitussa maassa. Kylvö maahan varhain keväällä.

Käyttö: Juomiin, kastikkeisiin ja hyytelöihin. Kukkivaa latvaversoa on käytetty rauhoittavana rohtona ja verenpaineen alentamiseen. Voi kuivata tai pakastaa.

Rohtopurasruoho (kurkkuyrtti)

(Gurkör)

Borago officinalis

1 g = n. 50 siementä.

Yv. Tunnettu aiemmin purasruohon nimellä. Korkeus n. 65 cm. Kasvusto karvainen. Kukkii pitkään ja kauniisti. Parhaita mesikasveja. Siemenet sisältävät runsaasti gammalinoleenihappoja ja muita terveellisiä rasvoja.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä kalkittuun maahan. Kylvösyvyys 2 cm. Kun yölämpötila on yli 7 °C, itää 2–3

viikossa. Kylväytyy helposti. Siemenen itävyys säilyy jopa 8 vuotta.

Käyttö: Siementen käyttö on yleistä intialaisessa keittiössä. Kukilla voi koristella salaatteja ja juomia. Vihreitä osia ei suositella sisäiseen käyttöön, koska niistä on löydetty maksalle haitallisia alkaloideja. Koko kasvia on käytetty aikaisemmin myös lääkekasvina mm. virtsan ja hienerityksen lisäämiseen.

Sinikukkainen

annos n. 70 siementä / 2,50 €**til.no 2135**

Taivaansiniset kukat.

Valkokukkainen Mix

annos n. 1 g / 2,50 €**til.no 2217**

Pääosin puhtaanvalkoisia kukkia, mutta joukossa on myös sinisiä kurkkuyrttejä.

Rohtopähkämä

(Läkebetonika)

Stachys officinalis

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,20 €**til.no 2371**

1 g = 200–400 siementä.

Mv. Kasvatettiin aikoinaan lähes kaikissa yrttitarhoissa Euroopan luostareissa. Viljelty meillä jo 1700-luvulla. Korkeus n. 50 cm. Varret kulmikkaat, lehdet karheat. Purppuranpunaiset, tähkämäiset kukat heinä-elokuussa. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivahkossa, kalkkipitoisessa humusmaassa. Siementen kylmäkäsitteily 4 vk ennen kylvöä tai syyskylvö. Voi myös esikasvattaa.

Käyttö: Vanha rohtokasvi, josta on käytetty kaikkia osia. Juurakon liiallinen käyttö voi aiheuttaa oksentelua.

Rohtosalkoruusu

(Läkemaalva)

*Althaea officinalis***annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 2248**

1 g = 150–300 siementä.

Mv. Kasvatetaan usein kaksivuotisena. Vanhanajan lääke- ja koristekasvi. Korkeus 60–150 cm. Lehdet samettiset. Vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat heinä-syyskuussa.

Viljely: Aurinkoinen, kostea ja ravinteikas kasvupaikka. Kylvö avomaalle touko–kesäkuussa. Itää epätasaisesti, voi joskus kestää useita kuukausia.

Korjuu: Lehdet ja kukat heinä-elokuussa. Kaksivuotias juuri korjataan syksyllä ja kuivataan nopeasti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja siemenet salaatteihin. Lehdet keittoihin ja teehen. Juuri on herkullinen tuoreena ja kyp-

sennettynä. Juuri on vaahtokarkkien alkuperäinen aines: jauhettua juurta turvotetaan vedessä, lisätään soke-ria ja kuumennetaan, jolloin saadaan makeaa tahnaa. Arvokas lääkekasvi lima-aineensa vuoksi.

Rohtovirmajuuri (Läkevänderot, vendelört)

Valeriana officinalis

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2378

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Menestyy hyvin koko maassa. Korkeus 100–250 cm. Hyväntuoksuiset kukat vaaleanpunaiset. Melko hyvä mesikasvi perhosille. Vanha, rauhoittava lääkeyrtti.

Viljely: Menestyy kalkitus- ja kuohkeassa multa-maassa. Kylvö avomaalle keväällä. Siemeniä ei peitetä.

Korjuu: Juurakko nostetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Lisää kasvimaan lierokantaa ja on hyvä lisä kompostissa. Naaraskissat pitävät juurien tuoksusta. Käytetty vuosisatoja rohtona mm. unettomuuteen. Varoitus: tutustu käyttöä koskeviin ohjeisiin.

Rohtorosmariini (Rosmarin)

Rosmarinus officinalis

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 2379

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Välimeren maissa kasvaa 2–3-metriseksi pensaaksi. Neulasmaiset nahkeat lehdet, kukat vaaleansiniset tai punertavat. Ei talvehdi meillä; talvetus mieluiten 12–15 °C:ssa.

Viljely: Menestyy suojaisassa ja lämpimässä paikassa, kalkkipitoisessa ja vettä läpäisevässä mullassa. Esikasvatus tammi-maaliskuussa. Siementen pitäminen muutaman päivän ajan jääkaappilämpötilassa edistää itämistä. Itää 21 °C:ssa yleensä 1–2 viikossa.

Korjuu: Lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Latvonta saa kasvin haarautumaan.

Käyttö: Täydentää muiden yrttien makua. Pidetään elimistöä vahvistavana ja ruuansulatusta edistävänä kasvina.

Ryytineito (Svartkummin)

Nigella sativa

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 2352

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Viljelty yli 2 000 vuotta. Korkeus n. 30 cm Lehdet tillimäiset. Sinertävät kukat heinä-syyskuussa. Tuottaa syötäviä siemeniä, joista käytetään myös mustakumi-na-nimeä. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, lämpimässä paikassa, tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö 1–2 cm:n syvyyteen toukokuussa maan lämmentyä. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Siemeniä käytetään kuminan tapaan. Siemenkotiä voi kuivata koristeeksi. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Saksankirveli (Spansk körvel)

Myrrhis odorata

annos n. 20 siementä / 2,50 €

til.no 2177

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Alpeilla, Apenniineilla, Balkanilla ja Pyreneillä. Korkeus 70–100 cm. Aniksenmakuiset lehdet ja valkoinen kukinto. Tuottaa satoja aikaisin keväällä.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa, kalkitus- ja vettä läpäisevässä kasvupaikassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsitelyä. Itäminen voi viedä kuukausia. Kylvöäytyy.

Käyttö: Lehdet tuoreina parhaita, voidaan myös pakastaa tai kuivata. Varsia voi käyttää hyvänmakuisina mehupilleinä. Juuri keitetään juurikkaiden tapaan. Vihreitä, keskenkasvuisia siemeniä voi syödä karkkeina. Koko kasvi antiseptinen ja hyvä ruuansulatukselle.

SALVIAT (Salvia)

Salvia

Chiasalvia (Chia) ★

Salvia hispanica

Luomusiemen

Annos 0,5 g / 2,70 €

tilno 2380

Yv. Korkeus 1–1,5 m. Kotoisin Meksikosta ja Keski-Amerikasta. Chiaa viljellään ravintorikkaiden siementen vuoksi ja on ollut tärkeä ravintokasvi jo Amerikan alkuperäiskansoille. Tähtämäiset siniset kukat houkuttelevat perhosia ja pölyttäjiä. Tarvitsee kukkiakseen lyhyen päivän ja pitkän kasvukauden tuottaakseen siemeniä.

Viljely: Esikasvatus. Siemen peitetään kevyesti. Itää 20 asteessa noin viikossa. Istutus lopulliselle kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, hyvin vettä läpäisevällä kasvualustalla, kestää kuivuutta.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää teenä. Siemenet liotetaan nesteessä jolloin muodostuu pehmeä, ruuansulatusta edistävä limakalvo. Sopii myös versokasvatukseen.

=Luomusiemen

=Perinnelajike

=Uutuus

Myskialvia (Muskatellsalvia)*Salvia sclarea*

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 2385**

1 g = n. 250 siementä.

Kv. Korkeus 90–120 cm. Isokokoiset lehdet koristeelliset. Kukkii toisena vuonna herkin vaaleanpunaisin kukin. Voimakas tuoksu. Viihtyessään kylväytyy itse.**Viljely:** Aurinkoinen, kalkittu ja lannoitettu maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.**Käyttö:** Lehdet voi paistaa öljyssä ja syödä. Niistä voi valmistaa kurlausvettä ja haavojen hoitoainetta. Kukat ja lehdet tuoksusekoituksiin. Kukat kuivakukiksi. Eteeristä öljyä käytetään mm. hajuvesissä, saippuoissa ja suuvesissä. Käytetty myös muskatelliviiniin mausteeksi.**Ryytisalvia** (Kryddsalvia)*Salvia officinalis*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2384**

1 g = n. 130 siementä.

Mv. Puolipensas Välimeren alueelta. Viljelty jo 600 vuotta. 50–70 cm korkea. Varret alhaalta puutuneita, lehdet harmaanvihreitä. Tähkämäiset kukat sinivioletteja. Antiikin aikana sanottiin, että se, jonka pihassa kasvaa salvia, ei kuole.**Viljely:** Aurinkoinen kasvupaikka, kalkittu, hiekkapitoinen maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–3 viikossa. Taimettuminen hidasta. Talvehtii monesti Etelä-Suomessa; suojaus eduksi. Voi kasvattaa myös ruukussa.**Korjuu:** Lehdet kerätään ennen kukintaa, kuivataan hitaasti tai pakastetaan.**Käyttö:** Käytetään usein rosmariinin ja persiljan kanssa. Vahva maku sopii mm. sipuli-, papu- ja riistaruoikiin. Lääkeyrttinä antiseptinen. Ei suosittu jokapäiväiseen käyttöön. Lankoja värjätessä saadaan kaunista keltaista väriä.**SAMETTİKUKAT (yrttikäyttö)** (Tagetes)*Tagetes***Haisusamettikukka** (Stinktagetes)*Tagetes minuta***annos n. 0,2 g / 2,50 €****til.no 2040**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Perussa on yksi tärkeimmistä yrteistä. Komea, pystykasvuinen yli kaksimetri-

seksi kasvava samettikukka, jonka liuskaiset lehdet ja korkeus luovat eksoottisen vaikutelman. Kukat pienet ja kellertävät. Lehdistö tuoksuu vahvasti mausteisen sitruunaiselta. Torjuntakasvi: ehkäisee juurillaan rikkaruohojen kasvua, juurikirvoja ja ankerioisia.

Viljely: Menestyy tavallisessa puutarhamaassa aurinkoisella tai melko aurinkoisella paikalla. Esikasvatus maaliskuussa. Suuri koko kannattaa huomioida.**Käyttö:** Kuivattuja lehtiä voidaan käyttää mausteena. Sitruunainen maku sopii esimerkiksi perunaruokiin ja keittoihin sekä juustojen kera. Teetä on käytetty myös flunssan torjuntaan ja vatsavaivoihin.**Kääpiösamettikukka** (Liten tagetes)*Tagetes tenuifolia*

1 g = n. 1 200 siementä.

Yv. Kasvutapa kauniin pensasmainen, korkeus n. 35 cm. Kukat pienet, sitruunankeltaiset ja sitruunantuoksuiset. Kukkii koko kesän. Hyvä mesikasvi perhosille!**Viljely:** Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, kuivassa ja tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maaliskuun lopulla. Etelärannikolla myös kylvä toukokuussa avomaalle. Itää 20 °C:ssa 3–10 vrk:ssa. Taimikasvatusaika on 9–11 viikkoa. Hallanarka!**Käyttö:** Yrttimaan soma kaunistus. Ryhmäkasvi kukkatarhaan ja ruukkuun. Terälehtiä voidaan käyttää salaatteihin ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Värjää villalangan keltaiseksi.**'Lemon Gem'****annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 2733**

Kukat keltaiset.

'Red Gem'**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 2732**

Tuoksuvat kukat pienet ja lämpimänpunaiset.

Maustesamettikukka ★*Tagetes filifolia***'Dropshot'****annos noin 15 siementä / 4,20 €****til.no 2482**

1 g = n. 1500 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Kompakti, pensasmainen kasvutapa. Liuskoittuneet ja hennot lehdet maistuvat voimakkaasti lakritsille. Kukat ovat pienet ja vaatimattomat. Tunnetaan myös nimillä salmiakkiyrtti ja lakritsiyrtti.**Viljely:** Kasvatetaan samoin kuin muut samettikukat.**Käyttö:** Lehtisatoa korjataan heinäkuusta alkaen pakka-

siin saakka. Käytetään ruokien ja jälkiruokien maustamiseen, teeyrtiksi tai herkulliseksi syötäväksi sellaisenaan.

Rohtosamettikukka (Glanstagetes)

Tagetes lucida

annos n. 0,2 g / 2,20 € **til.no 2220**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Sierra Madren vuoristosta Meksikosta. Korkeus n. 60 cm. Tummanvihreissä lehdistä aniksen aromi. Kauniit keltaiset kukat. Vanha atsteekkien käyttämä yrtti.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä, hyvässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa. Latvominen tuuheettaa taimen. Talvetus viileässä ja valoisassa paikassa.

Käyttö: Ranskanrakuunan tapaan tuoreena tai kuivattuna mm. kalan, kanan, munaruokien, salaattien, viinietikan ja öljyjen mausteeksi. Käytetään myös teeaineksena, bouguet garni -yrttisekoituksessa ja potpourreissa. Kansanlääkinnässä käytetty mm. rauhoittamaan vatsaa ja lievittämään vilustumisoireita.

Sitruunamelissa (Citronmeliss)

Melissa officinalis

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € **til.no 2388**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kreikkalaiset käyttivät rohdoksena jo 7 000 vuotta sitten. Korkeus. 20–50 cm. Lehdet ja nuoret versot miellyttävästi sitruunantuoksuiset ja -makuiset. Melko talvenarka. Hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Viihtyy kompostilla parannetussa maassa. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai kesäkuussa avomaalle. Itäminen kestää ulkona 2–3 viikkoa. Nuoret taimet talvehtivat parhaiten. Menestyy sisälläkin.

Korjuu ja säilytys: Sato korjataan ennen kukintaa. Voidaan kuivata tai pakastaa.

Käyttö: Salaatti- ja teeyrtti, sopii myös mm. marmeladiin, omenasoseeseen ja hyttelöihin. Lehdet koristeeksi. Lääkeyrttinä käytetty mm. lievittämään päänsärkyä. Karmeliittamunkit valmistivat v. 1630 mm. sitruunamelissasta, muskottipähkinästä, sinapista ja neilikasta karmeliittavettä, jota käytettiin moniin vaivoihin.

'Gold Leaf'

annos n. 0,1 g / 3,80 € **til.no 2392**

Korkeus n. 40 cm. Huomiota herättävä kullankeltainen lehdistö muuttuu kesän kuluessa vaalean vihreäksi.

Tarhaportulakka (Trädgårdsportlak)

Portulaca oleracea subsp. *sativa*

1 g = n. 2 400 siementä.

Yv. Vihannesportulakan viljelylajike. Kasvatettu Suomessa 1600-luvulta asti. Säätyläisillä se kuului 1800-luvulla suosituimpiin keittiökasveihin. Korkeus 10–30 cm. Lamoava kasvutapa, lehdet pienet ja mehevät. Runsaasti C-vitamiinia sisältävänä se on ollut tärkeä yrtti keripukin ehkäisyssä. Lehdet sisältävät myös paljon omega-3-rasvahappoja.

Viljely: Multava maa, lämmin ja valoisa kasvupaikka. Kylvö keväällä tai kesä-heinäkuussa avomaalle. Itää 20°C:ssa 1–2 viikossa. Sopii myös sisällä ruukussa viljeltäväksi.

Käyttö: Lehtiä ja latvaversoja käytetään tuoreena salaatteihin, maustevoihin, dippikastikkeisiin sekä keittoihin. Lisätään ruokaan valmistuksen loppuvaiheessa. Versot sopivat säilykkeiden mausteeksi ja ruokien koristeeksi. Lehdet maistuvat hieman suolaisilta.

'Grüner'

annos n. 0,5 g / 2,20 € **til.no 2134**

(Mauste)tilli (Dill)

Anethum graveolens

1 g = n. 900 siementä.

Yv. Vanha maustekasvi, kotoisin Aasiasta. Mitä etelämäksi mennään, sitä vähemmän tillin lehtiin muodostuu eeteerisiä öljyjä. Hyvä perhoskasvi.

Viljely: Kasvaa parhaiten runsasravinteisella kivennäismaalla. Siemen kylvetään ensimmäistä satoa varten mahdollisimman aikaisin keväällä. Itää 14–20 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Lisäkylvöjä voi tehdä 2–3 kertaa kesässä. Lehtitilliä ei tarvitse harventaa, kruunutilli harvennetaan 15–20 cm:n välein. Kylvöstä korjuuseen kuluu lehtitillillä n. 40 vrk ja kruunutillillä n. 75 vrk. Neljän vuoden viljelykiertoa suositellaan sienitautien torjumiseksi.

Korjuu ja säilytys: Satoa aletaan korjata harventaen heti, kun taimet ovat viisisenttisiä. Satoa voi kuivata tai pakastaa.

Kruunutilli

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,20 € **til.no 2470**

Paras tilli säilöntään ja rapulimeen.

'Tetra'

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,20 € **til.no 2451**

Voimakaskasvuinen, myöhäinen, tummanvihreä ja suurisatonen lehtitilli. Ei kovin herkkä kuivuudelle.

Tuoksuampiaisyrtti (Turkisk drakblomma)*Dracocephalum moldavica*

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Siperiasta kotoisin oleva tuoksuva yrtti. Tunnetaan myös Moldavian melissa -nimellä. Korkeus n. 60 cm. Violettiin vivahtavat siniset kukat. Tiheäkukkaiset latvakinnot. Maistuu miedosti sitruunalle. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Aurinkoinen paikka, kuohkea kompostilla parannettu ja kalkittu maa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö avomaalle, jolloin saadaan suurempi lehtisato. Maan lämpötilan oltava yli 7 °C, kylvösyvyys 2 cm, taimiväli 10–15 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan viljellä myös ruukussa. Vaatimaton!

Korjuu: Lehtisato korjataan, kun kukkavarret ovat puoleksi kukassa.

Käyttö: Sopii mausteeksi kalaruokiin ja salaatteihin, kuivattuna teehen. Antiseptinen. Kouristuksia ja ilma-vaivoja poistava, rauhoittava. Kaunis leikkokukka.

'Blue Dragon'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 2126****Tuoksuruuta, viiniruuta** (Vinruta)*Ruta graveolens***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 2395**

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Välimeren maista kotoisin oleva kookas puolipensas, joka jää Suomessa alle puolimetriseksi. Kauniit sinertävät lehdet. Vihertävänkeltaiset kukat tuoksahtavat mantelille ja balsamille. Tuoksu jakaa mielipiteitä. Myrkyllinen.

Viljely: Aurinkoinen, lämmin ja hiekkapitoinen kasvupaikka. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai suoraan avomaalle kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Leikataan keväällä. Lyhytikäinen ja talvehtiminen epävarmaa! Voi lisätä pistokkaista.

Käyttö ja säilytys: Juuri ennen kukintaa kerätyt lehdet kuivataan. Lehtiä käytetään tuoksusekoituksiin ja värjäyksessä antamaan kauniin vihreää väriä. Vanha lääkekasvi.

Tähkälaventeli (Lavendel)*Lavandula angustifolia*

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 2,70 €**til.no 2324**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Varpumainen koriste-, mauste- ja rohdoskasvi. Hyö-

dynnettiin jo antiikin aikana kylpyrohtona. Korkeus n. 35 cm. Kapeat lehdet harmaanvihreitä. Kukinto sininen. Ihastuttava tuoksu on ainutlaatuinen. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Menestyy aurinkoisessa paikassa, vettä läpäisevässä ja kalkkipitoisessa mullassa. Kylvö helmi-maaliskuussa ruukkuun. Kylvös peitetään hyvin ohuella mulalla ja suojataan rei'itetyillä muovilla. Annetaan olla n. 2 vk huoneenlämmössä ja sitten n. 4 vk jääkaapissa. Tarvittaessa sama toistetaan. Itäminen on epätasaista.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan. Kukinnot korjataan varsineen heti kukkien auettua ja kuivataan kimppuina.

Käyttö: Mausteena teehen ja leivonnaisiin. Tuoksu-sekoituksiin ja vaatekaappiin. Rohtona mm. päänsärkyyn, unettomuuteen ja stressin helpottamiseen.

Valkohurtanminttu, hurtanminttu

(Kransborre)

Marrubium vulgare

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 2312**

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Vanhimpia tunnettuja lääkekasveja, jota arvostettiin jo muinaisessa Egyptissä ja Roomassa. Suomessa satunnaistulokas. Korkeus n. 50 cm. Harmahtavat lehdet karvaiset. Heinä-elokuussa valkoiset kukat. Erittäin hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kuivahko, vähäravinteinen ja kalkkipitoinen maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Ei talvehdi aina. Voidaan kasvattaa myös sisällä.

Korjuu ja säilytys: Lehtiä ja kukkivia latvuksia. Voidaan kuivata.

Käyttö: Liköoreissä, makeisissa ja teessä. Kitkerän makuinen. Sopii kuivakukkakimppuihin.

Veripeippi

(Bladmynta)

Perilla frutescens

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta. Idässä suosittu lääkekasvi ja yrtti jo 500-luvulla. Eurooppaan tuli vuonna 1750. Korkeus n. 50 cm. Kukat valkoiset, vaaleanpunaiset tai laventelinsiniset. Lehdet tuoksuvat hierottaessa mausteisilta, kanelin ja kuminan sekoitukselta.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, lämpimän ja syvämultaisen kasvupaikan. Kylvö avomaalle hallojen mentyä tai esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää valossa eli kylvöstä ei peitetä. Itää hitaasti ja epätasaisesti, itämisaika

14–21 vrk. Taimiväli 20 cm. Avomaalle kylvettäessä on syytä käyttää harsoa. Hallanarka. Voidaan lisätä helposti vesilasissa juurrutetuista pistokkaista.

Korjuu: Alkaa noin kuukauden kuluttua kylvöstä ja jatkuu ensimmäiseen hallaan.

Käyttö: Veripeippi on japanilaisten persilja. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Lehtien uskotaan estävän parasiittitartuntoja, joita voi saada raakaa kalaa syötäessä. Syödään usein sushin kanssa.

'Purple'

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 2187

Koristeellinen punalehtinen muoto. Värjää keitetyn riisin punertavaksi. Kaunis ruukussa ja kukkaistutuksissa.

'Green'

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 2292

Vihreälehtinen muoto. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Käytetään yleisesti Japanissa sashimin kanssa.

Viherminttu

(Grönmynta)

Mentha spicata

annos n. 0,2 g / 2,20 € til.no 2353

1 g = n. 12 000 siementä.

Mv. Korkeus 60–100 cm. Kasvattaa runsaasti maanpäällisiä ja maanalaisia juurakoita. Varsien ja lehtien väri voimakkaan vihreä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Tarvitsee lämpimän, aurinkoisen tai puolivarjoisen, tasaisen kostean ja ravinteikkaan kasvupaikan. Paras maalaji on multava kalkittu kivennäismaa. Esi-kasvatus huhtikuussa tai kylvö kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Leviää helposti.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Väinönputki

(Fjällkvanne, angelika)

Angelica archangelica

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 2398

1 g = n. 200 siementä.

Kv. Pohjolan ensimmäisiä viljelykasveja. Kasvaa Pohjois-Suomessa kosteilla jokivarsilla ja niityillä. Putkikasvi, jonka korkeus 100–250 cm. Varret jäykät ja pystyt, kukinto vihertävän valkoinen. Tuoksu aromaattinen ja miellyttävä. Jos varret leikataan ennen kukintaa, kasvusta saadaan monivuotinen. Melko hyvä ravinto- ja mesikasvi perhosille!

Viljely: Kosteaa, runsasravinteinen savi- tai multamaa. Kylvö mieluiten syys-lokakuussa. Keväällä kylvettäessä kylmäkäsitelly (vähintään 4 vk, 0–+5°C:ssa) kosteaan hiekkään kylvettynä. Siemeniä ei peitetä. Kylväytyy.

Korjuu: Lehdet kerätään nuorina ja pehmeinä. Kukka-
varsi leikataan heti kukinnan alussa.

Käyttö: Lehdet ja siemenet sopivat tuoreena tai kuivattuna keittojen mausteeksi ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Lehdet sopivat salaatteihin ja kasvispaistoksiin. Lehdistä tehty keite muistuttaa kiinalaista teetä. Nuoria varsia ja lehtiruoteja käytetään kuorittuna, tuoreeltaan ja hillottuna leivonnaisiin. Juuret voi kuivata ja jauhaa jauhoksi. Kukinnan voi keittää ja valmistaa ruoaksi kukkakaalin tapaan. Kuivattu juuri käy kiinnikkeeksi eli fiksatiiviksi tuoksusekoituksiin. Viljellään mm. alkoholi-, makeis- ja lääketeollisuuden tarpeisiin. Edistää ruuansulatusta.

VÄRIMINTUT

(Temynta)

Monarda

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta, jossa alkuperäiskansat käyttäneet mausteena ja lääkekasvina. Hyviä mesi- ja perhoskasveja.

Viljely: Viihtyvät ravinteikkaassa, kuohkeassa ja kosteutta pidättävässä mullassa. Kylvetään keväällä maahan. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kuivina jaksoina kasteltava.

Preeriaväriminttu

(Lila temynta)

Monarda fistulosa

annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 2403

1 g = n. 2 000 siementä.

Korkeus 60–90 cm. Viehättävät, vaaleanliljat kukinnot.

Käyttö: Nuoret lehdet teehen ja lihan mausteeksi. Siemenkodat kerätään kuivakukiksi. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat uuttivat kasvista hiusöljyä. Myös perennapenkkiin.

Punaväriminttu

(Röd temynta)

Monarda didyma

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 100 cm. Kukki pitkään kirkaanpunaisin kukin.

Käyttö: Tuoreet kukat salaatteihin, lehdet esim. liharuokien mausteeksi. Kuivatut kukat ja lehdet tee- ja tuoksusekoituksiin. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Arvostettu tee- ja koristekasvi, joka tunnetaan kultamelissa-/Goldmelisse-nimellä. Kasvin sanotaan lievittävän pahoinvointia, ilmavaivoja ja kuukautiskipuja.

'Red'

annos n. 0,1 g / 4,20 € til.no 2037

Sitruunaväriminttu (Citrontemynta)

Monarda citriodora

annos n. 0,5 g / 3,20 € **til.no 2400**

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Ihastuttavat kukinnot vaalean purppuranpunaiset ja miellyttävästi sitruunantuoksuiset.

Viljely: Kalkittu, kuohkea, vettä läpäisevä maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet kylvetään lähes pintaan Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Ihana tee- ja tuoksukasvi.

Yrttiselleri, leikkoselleri (Snittselleri)

Apium graveolens Secalinum-Ryhmä

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 30 cm. Raikkas sellerin maku, suosittu Kaukoidän keittiössä.

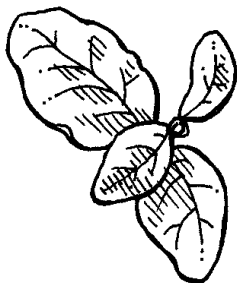
Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, multavassa, ravinnetilaltaan hyvässä ja kosteutta pidättävässä maassa. Helpompi kasvattaa kuin tavallista selleriä. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuella. Itää hitaasti ja epätasaisesti, 15 °C:ssa 5–10 vrk. Etelässä voi kokeilla avomaakylvöä harson alle. Yölämpötilan pitää olla yli +7 °C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli n. 10 cm. Kuivuus ja niukka lannoitus huonontavat makua. Sopii myös ruokku- ja ikkunaviljelyyn.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata, kun korkeus on n. 20 cm. Leikataan maan tasalta, uusia lehtiä alkaa kehittyä tuota pikaa.

Käyttö ja säilytys: Tuoreena keittoihin ja salaatteihin. Aasiassa käytetään kaikenlaisissa riisi- ja nuudeli-ruoissa. Piste iin päälle Bloody Mary-cocktailissa. Käytömäärässä oltava varovainen, maku hyvin voimakas. Säilötään pakastamalla tai kuivaamalla.

'Westland'

annos n. 0,5 g / 2,50 € **til.no 2282**

VILJELYMAA ON kuin pankki, johon kannattaa tehdä "talletuksia" viherlannoituksen avulla. Hyötyjä on paljon: eloperäisen aineksen ja ravinteiden lisääntyminen, maanparannusvaikutus, maanpinnan suojaus eroosiolta, kasvitautilien, tuholaisten ja rikkakasvien väheneminen sekä tuholais-ten luontaisten vihollisten lisääntyminen.

KUKKIVAT KASVIT tuovat keittiötarhaan silmäniloa, mutta ne voivat myös auttaa tuholaisten torjunnassa. Pölyttäjien, päiväperhosten ja tuholaisten luontaisten vihollisten suosimia lajeja ovat esimerkiksi hunajakukka, tattari, härkäpapu ja erilaiset virnat. Kukinnan on hyvä ajoittua mahdollisimman kattavasti koko kesän ajalle. Jo alkukaudesta olisi hyvä olla tarjolla myös kukintojen ulkopuolista mettä, jota monet hyödylliset hyönteiset pystyvät käyttämään. Luonontilainen, palstan reunassa kukkiva piennarkasvusto tarjoaa hyödyllisille lajeille otollisen elinympäristön. Mitä runsaammin pientareella kasvaa lajeja, sitä monimuotoisempi hyötyhyönteisten kirjo pystyy siellä elämään.

VOIMAKASTUOKSUISET LAJIT, kuten yrtit ja kääpiö-samettikukat, ovat kokeilemisen arvoisia esimerkiksi kaalin ja muiden tuholaisten suosimien lajien kumppanuuskasveina. Täysin niiden varaan ei kannata tuholaistorjuntaa laskea, sillä hyönteisillä on hajuaistin lisäksi muitakin keinoja suunnistaa ravintokasvien kimp- puun. Hyönteisverkko on hyvä tapa suojata kasvit herkimpinä aikoina, kuten taimivai- heessa ja tuholaisten esiintymisaikana. Karkotekasvit voivat kuitenkin olla avuksi muina aikoina.

KUKAT, KAKSI JA MONIVUOTISET

AKILEIJAT

(Akleja)

*Aquilegia***Alppiakileija**

(Alpakleja)

*Aquilegia alpina***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3284**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Alpeilta. Korkeus n. 40 cm. Isot, syvänsiniset kukat, joissa valkoinen keskusta. Kukkii kesä-heinäkuussa. Viehättävä!**Viljely:** Viihtyy puolivarjossa tai auringossa, kevyessä ja kalkkipitoisessa maassa. Syyskylvö tai 4-6 viikon kylmäkäsitely ja kylvö maaliskuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itämisaika huoneenlämmössä 3-4 vk.**Kääpiöjapaninakileija**

(Japansk akleja)

Aquilegia flabellata var. pumila

1 g = 200-500 siementä.

Mv. Kotoisin Japanista. Tiivis kasvutapa, korkeus 20-30 cm. Kauniit lehdet pyöreähköt ja harmaanvihreät. Puh-taanvalkoiset kukat touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, ravinteikkaassa, hiekkansekaisessa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö varhain keväällä. Kylmäkäsitellyn siemenen itämisaika 3-4 vk.**'White Angel'****annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3971****Lehtoakileija**

(Akleja)

Aquilegia vulgaris

Perinnelajike

1 g = 630-800 siementä.

Mv. Tunnettu jo 1500-luvulla. Korkeus 50-80 cm. Kukat siniset, vaaleanpunaiset tai valkoiset. Kukkii alkukesästä heinäkuulle. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Erinomainen talvenkestävyys. Myrkyllinen!**Viljely ja käyttö:** Kasvaa lähes millaisessa paikassa tahansa: auringossa, puolivarjossa tai varjossa sekä vähämultaisessa hiekka- ja savimaassa (pH 5,8-6,8). Syyskylvö tai kylmäkäsitely ja kylvö keväällä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kylväytyy viihtyessään. Perennapenkkiin ja leikkokukaksi. Siemenkoti sopii kuivakukaksi.**'Grandmothers Garden'****annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3308**

Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset, kannukselliset kukat mm. vaaleanpunaisia, violetteja ja viininpunaisia.

'Ruby Port'**annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3974**

Korkeus n. 70 cm. Hurmaavat, tumman viininpunaiset kerrannaiset kukat.

Arovuokko

(Tovsippa, vildanemon)

Anemone sylvestris

1 g = 1 500-2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopan keski- ja itäosista. Korkeus n. 35 cm. Suloinen perenna, jonka yksinkertaiset valkoiset kukat 3-5 cm:n levyiset. Kukkii touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa vaatimat- tomissakin oloissa ja kivikossa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan kasvupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Taimiväli 40 cm. Leviää rönsyistä ja siemenistä.**'Madonna'****annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3077****Etelänmunkki**

(Franska blåmunkar)

Jasione laevis

1 g = n. 18 000 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Tiivis mätäs- tävä kasvutapa. Kauniin pyöreät, sinisävyiset mykerö- kukinnot heinä-elokuussa. Kukat ulottuvat n. 30 cm:n korkeuteen. Sopii perennapenkkiin reunuskasviksi, kivikkoon ja leikkokukaksi.**Viljely:** Viihtyy auringossa kuohkeilla, läpäisevillä ja hiekkapitoisilla mailla. Kylvö astioihin tai suoraan kas- vupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 2-3 vk.**'Blue Light'****annos n. 0,1 g / 4,60 €****til.no 3078****Etelänruusu-rooho**

(Grekvädd)

*Knautia macedonica***annos n. 0,5 g / 3,80 €****til.no 3062**

1 g = 50-100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Korkeus 70-80 cm, ei

tarvitse tukea. Kauniit viininpunaiset kukat suojuslehdellisissä mykeröissä. Kukkii heinä–elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, läpäisevässä ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö varhain keväällä heti maan suluttua tai syyskylvö, sillä kylmäkäsitteily edistää itämistä. Itää epätasaisesti, joskus useita kuukausia. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta viihtyessään kylvytty. Kaunis rymäperenna ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.

Euroopanlppitähti **(edelweiss)** (Edelweiss)

Leontopodium alpinum

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3443

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Sveitsin kansalliskukka. On luonnollisilla kasvupaikoillaan rauhoitettu. Korkeus 15–20 cm. Koko kasvi on valkoisten karvojen peittämä. Kukat pieniä, mutta koristeellisia. Kukkii heinäkuussa. Sopii kivikkoon. Käytetään myös leikko- ja kuivakukkana.

Viljely: Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylmäkäsitellyt siemenet kylvetään aikaisin keväällä ulos. Niitä ei peitetä, itävät valossa. Itäminen epätasista (10–42 vrk).

Harmaamalvikki (Gråmalva)

Lavatera thuringiaca

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3544

1 g = 125–150 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Vanhan ajan perenna. Korkeus 100–200 cm. Tanakka varsi ja harmattavat lehdet. Silkinhoitoiset, vaaleanpunaiset kukat, kukkii heinä–syyskuussa Kaunis leikkokukka ja perennaryhmän taustakasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa multamaassa, mutta kasvaa vaatimattomissakin olosuhteissa. Taimikasvatus maaliskuusta alkaen tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syyskylvö tai kylmäkäsitteily (4 vk) parantaa itämistä. Erinomainen talvenkestävyys.

Helminukkajäkkärä (Pärleternell)

Anaphalis margaritacea

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3721

1 g = 2 000–3 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Meillä vanha koristekasvi. Korkeus 50–80 cm. Lehdet villamaisen karvan peittämiä. Huiskilomaisesti ryhmittyneissä mykeröissä on vain valkoisia kehräkukkia. Kukkii kylvöä seuraavana

vuonna heinä–syyskuussa. Kestävä, leviää runsaasti. Kaunis kuivakukka.

Viljely: Kylvö helmi–kesäkuussa laatikkoon. Itämisaika 18–20 °C:ssa 2–3 vk. Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä mullassa. Sietää paahdetta.

Himalajanjalkalehti (Indiskt fotblad)

Podophyllum hexandrum

annos n. 5 siementä / 3,20 € til.no 3515

Mv. Korkeus noin 40 cm, lehdet suurehkot ja sormijakoiset. Herkät vaaleanpunaiset kukat avautuvat touko–kesäkuussa. Jännittävä ja pitkäikäinen lehtiperenna varjoon tai puolivarjoon, vaikkapa metsäpuutarhaan. Lehdet, juuret ja raa'at hedelmät ovat myrkyllisiä. Kypsinä kirikkaanpunaisia ja makeita hedelmiä syödään esimerkiksi Virossa. Kylvytty.

Viljely: Kylvetään ulos loppukesällä. Jos kylvetään kevättalvella, vaatii kylmäkäsitteilyn. Kostutettua kylvöstä pidetään lämpimässä 2–4 viikkoa ja viedään sen jälkeen 4–6 viikoksi ulos, mutta ei suoraan pakkaseen. Ihanteellisin itämislämpötila sahaa -4–+4 asteen välillä. Lumella peittäminen on eduksi. Itää epätasaisesti ja hitaasti 1–3 vuoden aikana.

Hopeahärkki (Silverarv)

Cerastium tomentosum

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3740

1 g = n. 2 800 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Apenniinien vuoristossa ja Sisiliassa. Mattomainen kasvutapa, korkeus n. 20 cm. Hopeanväriset lehdet. Valkoiset kukinnot touko–kesäkuussa. Mesi- ja ravintokasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai erittäin kuivassa, niukka- tai keskiravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään maan lämmettyä. Itämisaika 1–3 vk.

Hopeamaruna (Vitmalört)

Artemisia ludoviciana

annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 3236

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Vanha perenna. Korkeus n. 60 cm. Liuskainen, hopeanharmaa lehdistö koristeellinen. Valkoiset vaatimattomat mykerökukinnot heinä–elokuussa.

Viljely: Esikasvatus huhti–toukokuussa. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa +20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Viihtyy auringossa, laihemmassakin, mutta kalkitussa maassa. Lumetomana kevättalvena kannattaa suojata havunoksilla.

Käyttö: Kivikkokasvi, kuivakukka. Muita kasveja korostava tausta- tai välikasvi.

Humala (Humle)

Humulus lupulus

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3065

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Hampukasveihin kuuluva ruohovartinen köynnös, korkeus n. 7 m. Kotoisin Euraasiasta. Suomessa kasvaa luonnonvaraisena harvinaisena Etelä- ja Keski-Suomen ranta- ja puronvarsilehdoissa. Oli Pohjolassa yksi tärkeimmistä vanhoista viljelykasveista; 1700-luvulla määrättiin lailla, että kaikissa taloissa tuli olla humalisto. On ollut myös tärkeä lääkekasvi. Kukkii heinä-elokuussa. Kun halutaan humalankäpyjä tuottava emyksilö, kasvia lisätään emikasvin juuripistokkaista.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella paikalla. Menestyy parhaiten multavassa ja läpäisevässä maassa. Keväällä ennen kylvöä siemenet kylmäsittellään 6–8 vk. Kylvetään noin 0,5 cm:n syvyyteen ruukuun tai suoraan kasvupaikalle. Itää 25–30 vrk:ssa. Tarvitsee hyvän tuen. Maanpäälliset osat kuihtuvat syksyllä. Myös syyskylvö mahdollinen.

Käyttö: Humala on vihreää koristeellinen köynnös. Emi-tähkistä voi hauduttaa rauhoittavaa teetä ja niillä voi maustaa olutta.

Isohelokki (Storblommigt nattljus)

Oenothera missouriensis

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 3728

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Lamoava kasvutapa. Korkeus 15–30 cm. Keltaiset, tuoksuvat, suppilomaiset kukat puhkeavat lehti-hankoihin. Kukkii heinä-syyskuussa. Kukat aukeavat ainoastaan runsaassa valossa. Hyvä mesikasvi lähinnä yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylvö maahan keväällä. Siemenet peitetään ohuelti. Voi kylväytyä.

★ Isokaunosilmä (Flicköga)

Coreopsis grandiflora

1 g = n. 400 siementä

Mv. Helppohoitoinen, matala perenna. Kukkii heinäkuusta syksyyn keltaisin kukin. Aurinkoon tai puolivarjoon, kuivalle tai tuorelle, ravinteikkaalle ja hyvin vettä läpäisevälle kasvupaikalle. Sopii leikkokukaksi ja perhoskasviksi. Lyhytikäinen perenna, mutta voi lisätä helposti siemenistä.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa hiekkansekäiseen multaun tai suorakylvö maan lämmentyä.

'Golden Globe'

Annos 0,5 g / 2,20 € til.no 3369

Korkeus 30–40 cm. Kauniit ja suuret, kirkkaan keltaiset ja kerrotut kukat.

Isokonnantatar (Stor ormrot)

Bistorta officinalis

annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 3333

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kasvaa usein vanhoissa kartanopuistoissa. Korkeus 50–80 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja. Jäykkien varsien latvoissa pieniä vaaleanpunaisia tähkämäisiä kukintoja. Kukkii kesä-heinäkuussa. Soma kukkakimpuissa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa tai kosteassa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai turvemaassa. Kylmäsittely (4 vk) ja kylvö keväällä maahan tai syyskylvö.

Isolyhtykoiso, "juutalaiskirsikka" (Stort judekors, japansk lykta)

Physalis alkekengi

annos n. 150 siementä / 2,50 € til.no 3263

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Korkeus 60 cm. Vaatimattomat kukat heinä-elokuussa. Kasvia arvostetaan oranssien lyhtymäisten siemenkotien vuoksi, jotka on helppo kuivata talviseksi koristeeksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa ja runsasravinteisessa maassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Etelässä avomaakylvö varhain keväällä tai syyskylvö. Itämisaika 20 °C:ssa 20–30 vrk. Vaatii itäkkeeseen tasaisen kosteuden. Kasvupaikka on hyvä rajata, sillä leviää runsaasti.

Käyttö: Lyhtyjen sisällä olevia kypsiä, C-vitamiinipitoisia marjoja voi syödä, mutta muutoin kasvi on myrkyllinen. Kerätään kuivakukaksi elo-syyskuussa.

Isopäivänkakkara (Jätteprästkraze)

Leucanthemum × superbum

1 g = 200–500 siementä.

Mv. Suomalaisen kotipuutarhan perusperenna. Korkeus n. 80 cm. Valkeat laitakukat, keltainen mykerö. Kukinta-aika heinä-elokuu.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, multavan, ravinteikkaan ja vettä läpäisevän kasvupaikan. Avomaakylvö toukokuussa. Itämisaika 15–18 °C:ssa 14–20 vrk. Kun

ensimmäinen kukinta leikataan, kukkii toistamiseen. Ei siedä talvimärkytystä. Jaetaan 3 vuoden välein.

'Alaska'**annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 3203****Isotähtiputki**

(Stjärnflocka)

Astrantia major

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Keski-Euroopan vuoristoseuduilla. Korkeus 80–100 cm. Kukkii runsaasti heinä–syyskuussa. Kimalaisten suosiossa.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai auringossa tuoreessa runsasravinteisessa maassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä kylmäkäsitellyt 6–8 vk. Itää epätasaisesti ja pitkän ajan kuluessa. Itävyys häviää nopeasti.

Käyttö: Perennaistutuksiin, leikko- ja kuivakukaksi.

ässä tertussa. Kukinta toukokuussa ja kesäkuun alussa. Muodostaa paksun juurakkonsa avulla laajoja kasvustoja, jotka kuihtuvat siementämisen jälkeen. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kosteahkossa kasvupaikassa, mutta selviytyy kuivistakin jaksoista. Luonnossa kiurunkanukset ovat metsäkasveja, joten ne sopivat pensaiden alustoille. Kylmäkäsitellyt (4–6 vk) siemenet kylvetään varhain keväällä. Syyskylvö on mahdollinen.

Jaloritarinkannus

(Trädgårdridarsporre)

Delphinium risteymä

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 150 cm. Näyttävät pitkät kukinnot heinä-elokuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Kylmäkäsitellyt (3–4 vk) siemenet esikasvataan maaliskuussa. Siemenet taimettuvat 10–14 vrk:ssa. Itäminen hidasta ja epätasaista. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa, syvämultaisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa.

'Astolat'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3014**

Jopa yli 1,5 m:n korkuiset kukinnot. Suuret, puolikerrannaiset kukat ovat tiiviissä, runsaskukkaisessa tertussa. Kukissa suloinen vaaleanpunainen väri, jossa terrakotan ja valkoisen leikkiä.

'Black Knight'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3445**

Syvänsiniset komeat kukinnot kohoavat jopa 1,8 m:n korkeuteen. Hieno leikkokukka.

'Emerald Pacific Mixture'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3510**

Korkeus noin 130 cm. Ihastuttava sekoitus sinisen, pinkin ja purppuran sävyjä. Hyötyy tukemisesta.

Jaloängelmä

(Violruta)

*Thalictrum delavayi***annos n. 0,2 g / 3,80 €****til.no 3091**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kiinasta kotoisin oleva leinikkikasvi. Ilmavat, liilat kukkatertut yltyvät yli metrin korkeuteen. Kukkii pitkään heinä–elokuussa. Mehiläiset pitävät kukista. Myrkyllinen, ihokosketus saattaa ärsyttää.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa auringossa tai

Perinnelajike

annos n. 0,3 g / 3,20 €**til.no 3403**

1 g = n. 200 siementä.

Kukan suojuslehdet valkoiset tai hennon punertavat.

Kukki jo Carl von Linnén puutarhassa.

'Primadonna'**annos n. 0,3 g / 3,80 €****til.no 3396**

Korkeus n. 75 cm. Kukan suojuslehdet ruusunpunaiset.

Jalokallioinen

(Praktbinka)

Erigeron Speciosus-Ryhmä

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Vanha ja suosittu perenna. Korkeus 50–80 cm. Sini-violetti kukka muistuttaa hienoliuskaista päivänkakkaraa. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet peitetään ohuella. Itää 1–3 viikossa. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, kalkitussa kivennäismaassa. Kukkii pitkään keskikesällä ja leikkaamisen jälkeen uudestaan syyskesällä. Istutus uudelleen joka 4. vuosi.

'Pink Jewel'**annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 3410**

Tällä lajikkeella kauniin ruusunpunaiset kukat.

Jalokiurunkannus

(Sibirisk nunneört)

*Corydalis nobilis***annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 3235**

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Kasvaa luonnonvaraisena Siperiassa. Etelä-Suomessa melko yleinen vanhoissa pihossa. Korkeus n. 50 cm. Kellanvalkoiset ja ruskeatäpläiset kukat pyöre-

puolivarjossa. Kylvetään maahan keväällä tai ruukkuihin aikaisin keväällä. Jos itämistä ei tapahdu 3-4 viikossa, siirretään 2-4 viikoksi kylmään (-4-+4 °C). Tarvitsee tukea ja sopii pensaiden väleihin ja perennaryhmiin.

Jättikarhunputki (Rödqvanne, purpurqvanne)

Angelica gigas

annos n. 0,1 g / 3,80 € **til.no 3173**

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Menestyy hieman kosteilla puolivarjoisilla tai varjoisilla paikoilla. Komea kasvi, kasvaa lähes parimetrisiksi suotuisilla paikoilla. Liilaan vivahtava lehdistö ja suuret liilat kukinnot. Perhosten ja pölyttäjien suosiossa. Komea yksittäiskasvi ja hieno tausta matalille perennoille. Nuoria lehtiä voi syödä keitettynä.

★ **Jättiapietaryrtti** (Röllikekrage)

Tanacetum macrophyllum

Annos n. 0,1 g / 2,20 € **til.no 3002**

1 g = n. 3000 siementä

Mv. Korkeus 120 cm. Monivuotinen jäykkävartinen ruoho. Valkoiset, siankärsämöä muistuttavat kukat sopivat leikkokukiksi. Näyttävä syvään liuskoittunut lehdistö. Viihtyy kuivahkolla tai tuoreella kasvupaikalla, aurin-gossa tai puolivarjossa. Esikasvatus tai suorakylvö.

Kaukasianpitkápalko (Fagertrav)

Arabis caucasica

1 g = n. 4 800 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanilta. Korkeus n. 20 cm, mattomainen kasvutapa. Ainavihanta lehdistö, puhtaanvalkoiset kukinnot. Pitkä kukinta-aika, kukinta voi alkaa jo lumen keskeltä aikaisin keväällä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskivanteisessa, kalkitusmaassa. Esikasvatus helmimaaliskuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika 15 °C:ssa 20-30 vrk. Myös syyskylvö mahdollinen. Leviää rönsyistä.

'Schneeball'

annos n. 0,3 g / 2,20 € **til.no 3328**

(Nurmi)kaunokainen (Bellis, tusensköna)

Bellis perennis

1 g = 5 500-6 000 siementä.

Mv. Englanninkielinen nimi on day's eye, daisy. Suloinen nappimainen kukka. Kukkii touko-elokuussa. Melko hyvä mesikasvi mehiläisille ja perhosille.

Viljely: Aurinkoinen tai lievästi varjoinen kasvupaikka, vähäravinteinen maa. Kylvetään avomaalle. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika +18 °C:ssa 7-14 vrk. Kukkia ja lehtiä voi lisätä salaattiin.

'Meadow Daisy'

annos n. 0,3 g / 2,50 € **til.no 3334**

Matalakasvuinen, villi muoto. Korkeus 10-15 cm. Suloinen yksinkertainen valkoinen kukka. Hyvä maanpeite- ja reunuskasvi. Viihtyy nurmikossa, sillä sietää leikkausta.

'Pincushion Mix'

annos n. 110 siementä / 2,70 € **til.no 3449**

Korkeus 12-15 cm. Pallomaiset, kerrannaiset kukat ovat valkoisia ja erilaisia punaisen sävyjä. Sopii lemmikin seuralaiseksi.

KAUNOKIT (Klint)

Centaurea

Keltakaunokki (Gulklint)

Centaurea macrocephala

annos n. 1 g / 3,20 € **til.no 3071**

1 g = n. 25 siementä

Mv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus reilu metri. Suuret, keltatupsuiset mykerökukinnot ovat tukevien varsien päissä. Houkuttelee perhosia ja mehiläisiä. Kuivakukka.

Viljely: Aurinkoinen paikka ja läpäisevä multamaa. Itämisaika 20 °C:ssa 10-30 vrk. Pitää kasvurauhasta.

Vuorikaunokki (Bergklint)

Centaurea montana

1 g = n. 60-70 siementä.

Mv. Ruiskaunokin sukulainen. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Meillä viljelty pitkään, kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa. Korkeus 50-100 cm. Rehevä, sini- tai valkokukkainen vanhanajan perenna. Kukkien Ø n. 6 cm. Kukkii kesä-heinäkuussa. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa (pH 6,5-7,5). Keväällä avomaakylvö. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Jos kukkavarret leikataan kukinnan jälkeen, kukkii uudelleen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylväytyy.

'Blue'

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 3320**

Sinikukkainen muoto.

Kehtolehti

(Mor och barn)

*Tolmiea menziesii***annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3092**

1 g = 600–1 000 siementä.

Mv. Kotoisin Yhdysvaltojen luoteisrannikolta. Korkeus n. 30 cm. Oiva ainavihanta maanpeittokasvi. Kukki keväällä pienin vihertävin ja torvimaisin kukin. Erikoisuutena lehtilavan ja lehtiruodin väliin ilmestyvät poikaset, jotka juurtuvat helposti. Kaunis myös huonekasvina.

Viljely: Pärjää melko varjoisassa. Liika aurinko voi aiheuttaa vioitusta lehtiin. Viihtyy humuspitoisessa maassa. Itämisaika 20 °C:ssa 2–4 vk. Jos ei idä kuukaudessa, 2–4 viikon kylmäkäsitely. Tarvitsee tasaista kosteutta. Yllättävän talvenkestävä. Talvehtimista auttaa suojaaminen havuilla tai lehtikatteella.

KELLOT

(Blåkllocka)

*Campanula***Maariankello**

(Mariekllocka)

Campanula medium

1 g = n. 4 000 siementä.

Kv. Kotoisin Keski- ja Pohjois-Italian vuoristosta sekä Kaakkois-Ranskasta. Tukeva, haaroittunut varsi. Latvassa suuria, ruukkumaisia kukkia. Kukki kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa moreeni-maassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Hyvin pienet siemenet, joita ei peitetä. Itää valossa 15 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukki kylvöä seuraavana vuonna. Viihtyessään kylväytyy.

'Cup and Saucer Mix'**annos n. 650 siementä / 2,20 €****til.no 3404**

Korkeus n. 75 cm. Vaaleanpunaiset, sinivioletit ja valkoiset kukat suuria ja puolikerrannaisia. Näyttävä. Englanninkielinen lajikenimi "kuppi ja teevati" kuvaa kukkaa osuvasti.

'Rose-Pink'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3256**

Korkeus 80 cm. Suuret vaalean ruusunpunaiset kellokukat.

'White'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3487**

Korkeus 80 cm. Suuret puhtaanvalkoiset kellokukat.

Maitokello

(Mjölkklocka)

Campanula lactiflora

1 g = n. 2 300 siementä.

Mv. Maitokello kasvaa luonnonvaraisena Kaukasian vuoristoniityillä. Kasvatettiin meillä jo 1920-luvulla. Korkeus n. 150 cm. Kukat valkeita, kalpeansinisiä tai ruusunpunaisia. Kukki heinä-elokuussa jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus huhti-toukokuussa. Hyvin pienet siemenet: ei peitetä, itää valossa 20 °C:ssa 2–3 viikossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa, myös savimaassa.

'New Hybrids'**annos n. 0,05 g / 3,80 €****til.no 3245****Isoukonkello**

(Stor hässlekllocka)

Campanula latifolia var. macrantha

1 g = n. 500 siementä

Mv. Korkeus 50–150 cm. Pystyssä latvatertussa on runsaasti kellokukkia. Kukki kesä–heinäkuussa. Kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa villiintyneenä.

Viljely: Viihtyy melkein millaisessa paikassa tahansa, mutta parhaiten puolivarjossa, runsasmultaisessa ja kalkitussa maassa. Syyskylvö tai keväällä n. 4 viikon kylmäkäsitely ja kylvö maahan. Pieniä siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Siirto lopulliselle paikalle elokuussa tai seuraavana keväänä. Myöhemmin iso juurakko kestää huonosti siirtoa. Erinomainen talvenkestävyys. Viihtyessään kylväytyy ja leviää.

Sinikukkainen**annos n. 0,1 g / 2,20 €****til.no 3397**

Siemen on käsitelty niin että kylmäkäsitelyä ei tarvita ja se itää 14–21 vrk:ssa.

Valkokukkainen**annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3722**

Siemen on käsitelty niin että kylmäkäsitelyä ei tarvita ja se itää 14–21 vrk:ssa.

Tähkäkello

(Svavelkllocka)

*Campanula thyrsoides***annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3119**

1 g = n. 500 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus 50 cm. Erikoinen, sylinterimäinen, kermankeltainen tuoksuva kukinto. Kukki heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Siemeniä ei peitetä, itää valossa.

Kellokärhø (Helbladig klematis)*Clematis integrifolia***annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3056**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Euraasiasta. Tunnetuin perennoiva kärhø-laji. Korkeus n. 45 cm. Nuokkuvat kukat kauniin siniset. Kukinta-aika kesäkuusta syyskuuhun.**Viljely:** Esikasvatus maalisi-huhtikuussa. Siemeniä ei peitetä. Itämisaika 15–20 °C:ssa 3–4 vrk. Jos itämistä ei tapahdu tänä aikana, siirrä kylvös -4/+4 asteeseen 2–4 viikoksi. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ilmvassa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa.**Kellopeippi** (Drakmynta)*Physostegia virginiana*

1 g = n. 390 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus 60–80 cm. Kukut vaaleanpunaiset. Komea kukinta jatkuu pitkään heinä-syyskuussa, sillä pitkien kukintojen kukat avautuvat alhaalta ylöspäin. Perhos- ja mehiläiskasvi sekä hyvä leikkokukka.**Viljely:** Itää epäsäännöllisesti ja kauan. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan. Siementen kylmäkäsitely alle 5 asteessa (2–4 vk) kannattaa, jos itämistä ei tapahdu kuukaudessa. Pikkutaimet siirretään viileämpään. Lopullinen istutus aurinkoiselle tai puoliaurinkoiselle paikalle hyvään puutarhamultaan.**'Rosea'****annos n. 0,6 g / 3,80 € til.no 3098****Kevättruusuleinikki** (Våradonis)*Adonis vernalis***annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3382**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta, levinnyt Siperiaan asti. Korkeus n. 20 cm. Kukkii keltaisin kukin (Ø 5 cm) aikaisin keväällä huhti-toukokuussa. Lehdistö lakastuu elokuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa, runsasravinteisessä ja kalkitussa hiekka- ja moreenimaassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä siemen kylmäkäsiteltävä. Itämisaika 1–3 kk. Siementaimien kasvu on aluksi hidasta, kukkii aikaisintaan 5–6 vuoden päästä kylvöstä. Ei pidä siirrosta, sillä juuristo vioittuu helposti. Haastava erikoisuus.**Kevätvuohenjuuri** (Gemsrot)*Doronicum orientale*

1 g = n. 1 200 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kevään ensimmäisiä iloja, kukkii jo toukokuussa pirtein kukin. Kukissa on heleänkeltaiset laitakukat. Sopii kivikkoon ja perennaryhmiin. Soma leikkokukka kevätkimppuun. Myrkyllinen.**Viljely:** Esikasvatus. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, itävät valossa. Kylvös pidetään tasakostena. Itämisaika +20 °C:ssa n. 15–20 vrk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan avomaalle puolivarjoisaan paikkaan hyvään kalkittuun multaun. Kukkii toisena vuonna kylvöstä.**'Magnificum'****annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3215****KILKAT** (Murreva)*Cymbalaria*

Somia mattomaisesti kasvavia lajeja kivikkoon, kivi-muureihin ja laattojen saumoihin. Korkeus 10–15 cm. Lehdet ovat pienet ja kiiltävät. Kukut muistuttavat perhosorkidean kukkaa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, niukka-ravinteisessa ja hiekkaisessa mullassa. Kasvualustan tulee olla läpäisevä, sillä laji ei siedä talvimärkyttää. Kylvetään suoraan kasvupaikalle.**Kivikkokilkka** (Storblommig murreva)*Cymbalaria pallida*

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Siniliilat kukat ovat suuremmat kuin rauniokilkalla. Kukinta kesä-syyskuu.**'Albiflora'****annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3391**

Valkokukkainen lajike.

Rauniokilkka (Murreva)*Cymbalaria muralis***annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 3357**

1 g = n. 4 600 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Italian vuoristosta ja Luoteis-Balkanilta. Viljelty kauan Keski- ja Etelä-Euroopassa. Meilläkin se on kovin suosittu. Kukut ovat vaalean sinipunaiset, kukan keskusta on keltainen. Kukinta kesä-syyskuu. Helppo kasvi. Suvun lajeista kestävin. Leviää myös siemenistä.

Kirjolupiini

(Regnbågslupin)

Lupinus × regalis

1 g = noin 45 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Tuotiin Eurooppaan 1600-luvun keskivaiheilla, Pohjoismaihin 1800-luvun puolivälissä. Kirjolupiinit ovat eri lupiinilajien värikkäitä risteymiä. Kukki kesä-elokuussa. Kukkatarhaan, metsäpuutarhaan ja leikkokukaksi. Mehiläiskasvi. Yöperhosista metalliyökköset suosivat lupiinia.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, niukka- tai runsasravinteisessa ja syvämultaisessa maassa. Voi jäädä savimaassa lyhytikäiseksi. Kylvä varhain keväällä tai syksyllä. Kovakuorista siementä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvää. Itämisaika 15 °C:ssa 10–20 vrk. Kukintojen leikkaaminen heti kukinnan jälkeen rajoittaa leviämistä ja kasvattaa uusia kukintoja. Hernekasvina lupiini elää symbioosissa tyypeä sitovien bakteerien kanssa. Kun kasvusta ottaa siemeniä, kannattaa juuriston lähellä olevaa multaa siirtää kylvöpaikkaan.

'Formula Mix'**annos n. 2 g / 2,50 €****til.no 3259**

Korkeus n. 90 cm. Hieno sekoitus sinisiä, punaisia, lehtaisia, valkoisia ja kaksivärisiä kukkia.

'The Pages'**annos n. 1,5 g / 2,70 €****til.no 3261**

Korkeus n. 100 cm. Upeita, hehkuvan karmiinpunaisia kukkia.

KÄENKUKAT

(Göckblomster)

*Lychnis***Harmaakäenkukka**

(Purpurklätt)

Lychnis coronaria

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Lehdet hopeanharmaat. Kukki Ø 2–3 cm. Ahkera kukkija. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa hiekka- tai moreenimaassa. Kylvä lämpimään maahan. Itää 1–3 viikossa. Ei tarvitse kylmäkäsittelyä. Myös syyskylvä mahdollinen. Ei siedä talvimärkyyttä. Viihtyessään kylväytyy.

'Alba'**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3522**

Korkeus n. 70 cm. Lehdet hopeanharmaat. Kukut puhtaanvalkoiset. Kuutamopuutarhaan.

Purppuranpunainen**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3159**

Korkeus n. 75 cm. Lehdet hopeanharmaat, kukat purppuranpunaiset.

Hehkuvarakkaus

(Eldklätt)

Lychnis × haageana

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kv. Kiinasta kotoisin oleva risteymä, jolla on suu-remmat kukat ja matalampi kasvutapa kuin palavarakkaus-lajilla. Korkeus 20–40 cm. Suuret, sävyltään punaoranssit kukat. Kukki kesäkuun lopulta elokuulle.

Viljely: Jos kylvetään aikaisin saattaa kukkia jo samana kesänä. Siemenet peitetään ohuelti. Itää n. 2–3 viikossa +18 °C:ssa. Taimikasvatus viileässä ja istutus kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy auringossa ravinteikkaassa, hiekansekaisessa ja läpäisevässä maassa.

'Mixed'**annos n. 0,3 g / 2,70 €****til.no 3090****Palavarakkaus** (Brinnande kärlek, studentnejlika)*Lychnis chalcedonica***annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 3157**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Venäjäältä. Viljely alkoi Saksassa jo v. 1561. Korkeus 70–120 cm, tukeva varsi. Kirkkaanpunaiset kukinnot. Myös vaaleanpuna- ja valkokukkaisia muotoja. Kukki heinä-elokuussa. Tunnetaan myös nimellä "ylioppilasneilikka" (*studentnejlika*). Hyvä leikkokukka. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, humuspitoisessa, hiekansekaisessa savimultamaassa. Kylvä avomaalle touko-kesäkuussa. Itää alle kahdessa viikossa. Hyvä talvenkesto.

KÄRSÄMÖT

(Röllika)

*Achillea***Kivikärsämö, nukkakärsämö** (Stenröllika)*Achillea tomentosa*

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Länsi-Aasiasta. Korkeus n. 20 cm. Peittävä kasvutapa. Pehmeät, nukkaiset lehdet hienojakoiset. Tiiviit, kullankeltaiset kukat. Ihanteellinen kivikkopuutarhaan. Kestävä leikkokukka. Mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, laihassa hieta- ja

moreenimaassa. Kylvetään kasvupaikalleen maan läm-
mettyä. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Aurea'

annos n. 0,5 g / 4,20 €

til.no 3376

Koreakärsämö

(Vitpyttä)

Achillea ptarmica f. *multiplex*, kertomykeröiset

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3089

1 g = 3 500 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Pearl-Ryhmän lajike, valkoiset, nappimaisen kerrannaiset tai puolikerrannaiset kukat. Kukkii runsaasti kesä–heinäkuussa. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin sekä niittykasviksi. Hyvä mehiläiskasvi.

Viljely: Siemenet painetaan multa ja peitetään kevyesti. Itää nopeasti. Kylvös pidetään tasaisen kosteana n. 20 asteen lämpötilassa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Lämpöä, runsasravinteinen maa ja aurinkoinen tai melko aurinkoinen paikka.

Kultakärsämö

(Praktröllika)

Achillea filipendulina

1 g = n. 6 000 siementä.

Mv. Kotoisin Vähästä-Aasiasta ja Kaukasukselta. Viljely Englannissa jo vuonna 1803. Korkeus n. 70–120 cm. Tukeva varsi, harmahtavan vihreät lehdet. Keltaiset, ryydille tuoksuvat kukat. Kukkii heinä–elokuussa. Hyvä leikko- ja kuivakukka sekä melko hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkitusmaassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C:ssa. Voidaan myös esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Parker's Variety'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3340

Punakärsämö

(Röd röllika)

Achillea millefolium, punakukkaiset

1 g = n. 6 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Kukat karmiinpunaisen eri sävyjä. Kukkii kauan. Hyvä ryhmäkasvi sekä kuiva- ja leikkokukka. Voidaan käyttää lääkeyrttinä kuten villiä siänkärsämöä. Käytetään myös värjäyskasvina, saadaan keltaista väriä. Melko hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa,

kalkkipitoisessa moreenimaassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila 18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Summer Berries Improved'

annos n. 45 siementä / 2,50 €

til.no 3300

Siperiankärsämö

(Krypröllika)

Achillea sibirica

1 g = n. 2 900 siementä

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdistö koristeellinen. Ihanat, suuret, vaalean ruusunpunaiset kukat. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Sopii erityisen hyvin villiin puutarhaan. Kuiva- ja leikkokukkaksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Kylvö avomaalle syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Love Parade'

annos n. 0,3 g / 3,80 €

til.no 3122

Lehtosalvia

(Stäppsalvia)

Salvia nemorosa

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3006

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kasvaa niittykasvina Keski-Euroopassa ja Vähästä-Aasiassa. Korkeus 40–60 cm. Tukevavartinen. Lehdet harmahtavat. Tähtämäinen kukinto voimakkaan sinivioletti. Kukkii kesä–heinäkuussa. Kosketeltaessa voimakas tuoksu. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille sekä mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Ei tarvitse kylmäkäsitellyä. Itää 1–3 viikossa +20 °C:ssa. Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai moreenimaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Syyskylvö mahdollinen.

Lehtosinilatva

(Blågull)

Polemonium caeruleum

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Helppohoitoinen, pitkään kukkiva vanha perenna. Pystykasvuinen, korkeus 50–100 cm. Sininen tai valkoinen kukinto tuoksu ihanalta. Kukinta-aika kesä–heinäkuu. Mehiläiskasvi, kohtalainen perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä maassa aurinkoisessa tai puolivarjoisessa paikassa. Kylvö keväällä tai syksyllä avomaalle. Itää hyvin 2–3 viikossa. Hyvä talvenkestävyys. Siementää myös itse.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3343

Valkokukkainen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3183

Loistokevätetikko (Trädgårdsviva)

Primula Polyantha-Ryhmä (Elatior-hybr.)

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Korkeus noin 25 cm. Kukinta-aika touko–kesäkuu. Kukkii kylvön jälkeisenä vuonna.

Viljely: Siemenet esikasvatetaan 6–8 viikon kylmäkäsitteilyn jälkeen. Kylmäkäsitellyt siemenet peitetään hiekalla, perliitillä tai vermikuliitilla. Itäminen kestää 2–4 vk. Viihtyy aurinkoisessa tai puolivarjoisessa paikassa. Ei siedä talvimärkyttää.

'Giant Thrill Mixed'

annos n. 150 siementä / 2,50 €

til.no 3135

Ilmainen sekoitus valkoisen, keltaisen, sinisen, punaisen ja purppuran värisiä kukkia.

Loistosädekukka (Kokardblomster)

Gaillardia × grandiflora

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus n. 40 cm. Suurissa kukissa oranssia ja tiilenpunaista sekä keltaiset reunat. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Hyvä mesikasvi perhosille ja mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa, jotta kukkii heinä-syyskuussa. Siementen 3–4 viikon kylmäkäsitteily nopeuttaa itämistä. Taimettuu 2–3 viikossa. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa, ojitetussa, hiekkansekaisessa mullassa. Kestää kohtalaisesti kuivuutta.

'Arizona Sun'

annos n. 25 siementä / 2,50 €

til.no 3426

MAKSARUOHOT (Fetknopp)

Sedum

Isomaksaruoho (Röd kärleksört, röd käringskål)

Sedum telephium

1 g = n. 12 000 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kestävä ja komea perenna, lehdet paksut ja sinivihreät. Kukkii syksyn korvilla tummanpunaisin kukin. Sopii kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Kukat kestäviä kimpuissa.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, niitä ei peitetä. Itämislämpötila n. +20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään ja koulitaan tarvittaessa ruukkuihin. Istutetaan hiekkansekaiseen multaan hieman kuivaan ja kalkittuun kasvupaikkaan.

'Emperor's Waves'

annos n. 0,03 g / 4,60 €

til.no 3766

Kaukasianmaksaruoho (Kaukasiskt fetblad)

Sedum spurium

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Korkeus 5–15 cm. Tummanpunaiset kukat sarjamaisissa viuhkoissa. Kukkii heinä-elokuussa. Hyvä maanpeittokasvi ja erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, runsasmultaisessa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää 1–3 viikossa.

'Summer Glory'

annos n. 0,05 g / 2,50 €

til.no 3240

Neidonmaksaruoho (Skuggfetknopp)

Sedum pulchellum

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3764

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Maanmyötäinen kasvutapa, korkeus n. 10 cm. Kukinnot vaalean ruusunpunaisia. Erinomainen mesikasvi perhosille. Käytetty lääkekasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Sietää kosteutta. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää helposti +20 °C:ssa. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan.

MALVAT

(Malva)

*Malva***Myaskimalva**

(Myaskimalva)

Malva moschata

1 g = n. 450 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Suloinen perinnekasvi. Kukki kesäkuusta syyskuuhun.**Viljely:** Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä maassa. Siementen kylmäsäilytely 2-4 viikkoa! Kylvä suoraan avomaalle varhain keväällä tai loppukesällä. Syyskylvö mahdollinen. Itää epätasaisesti usein useamman kuukauden aikana. Hyvä talvenkestävyys. Kylvätty helposti viihtyessään.**Käyttö:** Kukat salaattiin ja teehe. Lehtiä voi syödä höyrytettyinä. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3163**

Korkeus n. 60 cm. Kukat puhtaanvalkoiset.

'Rosea'

annos n. 1 g / 2,50 €**til.no 3160**

Korkeus n. 60 cm. Kukat ruusunpunaiset.

Ruusumalva

(Rosenmalva)

*Malva alcea***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3161**

1 g = 100-150 siementä.

Mv. Keski-Euroopasta kotoisin oleva vanhanajan perenna. Korkeus 80-100 cm. Pensasmainen, lehdet harmahtavan vihreät. Kukinnossa useita ruusunpunaisia kukkia, joita aukeaa heinäkuusta elokuun loppupuolelle. Muistuttaa yleisempää myaskimalvaa, mutta on korkeampi.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa (kylmäsäilytely 2-4 viikkoa). Syyskylvö mahdollinen. Kylvätty helposti! Viehättävä esim. seinustalla.**Käyttö:** Kukkia käytetään teehe. Lääkekasvina tunnettu jo 5 000 vuotta. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Mirrinminttu**

(Katnepeta)

*Nepeta x faassenii***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3131**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus 30-60 cm. Soma siniharmaa lehdistö. Sininen mintuntuoksuinen kukinto. Pitkä kukinto kesä-elo-

kuussa. Hyvä perhos- ja mehiläiskasvi! Sopii kukkamaan reunakasviksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskisravinteisessä, kalkitusma moreenimaassa. Kylvä touko-kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää +20 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Syyskylvö mahdollinen. Kukinnot leikataan pois vasta talven jälkeen keväällä.**Mooseksenpalavapensas**

(Diptam, Moses brinnande buske)

Dictamnus albus

1 g = n. 70 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kukki kesä-heinäkuussa. Erittäen tuoksuva, eteeristä öljyä, jonka voi saada tulitikulla palamaan kuumana päivänä. Kasvuston koskettelu auringossa voi aiheuttaa iholle rakkuloita! Myrkyllinen!**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä kalkitusma moreenimaassa. Kylvä joko syksyllä maahan tai maaliskuussa sisälle vähintään 6 viikon kylmäsäilytelyn jälkeen. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kukki muutaman vuoden ikäisenä. Pitkäikäinen, ei pidä siirrosta. Hyvä talvenkesto. Koristeelliset siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

'Albiflorus'

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3374**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto puhtaanvalkoinen.

'Fraxinella'

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3358**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto vaalean ruusunpunainen.

Morsiusharso

(Brudslöja)

Gypsophila paniculata

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Keski-Aasian, Keski- ja Itä-Euroopan arojen kasvi. Korkeus n. 100 cm. Runskukkainen kukinto valkoinen ja harsomainen. Kukka puolikerrannainen tai kerrannainen. Kukki heinä-elokuussa. Gypsophila tarkoittaa kreikaksi kalkkia ja ystävää.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää +15 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Ei siedä seisovaa märkyttää. Ei pidä siirrosta, syvä paalujuuri.**Käyttö:** Kaunis leikkokukka, kimppujen keventäjä ja kuivakukka. Kuivaus ripustettuna tai maljakossa.

'Snow Flake'

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 3359**

NEILIKAT

(Nejlিকা)

*Dianthus***Harjaneilikka**

(Borstnejlika)

Dianthus barbatus

1 g = n. 900 siementä.

Kv. Kylväytymisensä vuoksi usein monivuotinen. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Yleinen jo keskiajan puutarhoissa. Pohjolaan se tuli 1700-luvun alussa. Kukat usein kaksi- tai moniväriset, väri vaihtelee valkoisesta tummanpunaiseen. Tuoksuvat kukinnot avautuvat heinä-elokuussa.

Viljely ja käyttö: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Peitetään ohuelti. Itämisaika +15 °C:ssa 7-14 vrk. Istutus koulimisen jälkeen elokuussa kasvupaikalle. Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa multamaassa. Kukinta seuraavana kesänä. Myös syyskylvö mahdollinen. Talvisuojaus suotavaa. Jänisten suosikki. Perinnepuutarhaan ja leikkokukaksi. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Neilikkayökkösen ravintokasvi.

'Auricula-eyed Mix**annos n. 600 siementä / 2,20 €****til.no 3405**

Korkeus n. 45 cm. Vastustamattoman heleät, punaisen eri sävyiset ja valkoiset kukat, joiden keskusta värikäs.

'Perfume Mix'**annos n. 800 siementä / 2,20 €****til.no 3451**

Korkeus n. 60 cm. Kaunis sekoitus voimakkaista punaisen sävyistä. Hyvin aikainen.

Munkkineilikka

(Chartreusenejlিকা, brödranejlিকা)

*Dianthus carthusianorum***annos n. 0,3 g / 2,70 €****til.no 3411**

1 g = 700-800 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Gotlannissa ja Öölannissa paikoin villiintynyt. Korkeus n. 40 cm. Mätästävä kasvutapa, kapeat lehdet. Kukinnoissa on useimmiten 5-10 purppuranpunaista kukkaa, joista vain pari on kerrallaan auki. Kukinta-aika heinä-elokuu. Kukat ja lehdet tuoksuvat. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis perenna.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa moreenimaassa (pH 6,2-7,2). Taimikasvatus alkukesällä tai avomaakylvö maan lämmentyä. Siemen peitetään ohuelti. Itää helposti alle kahdessa viikossa +20 °C:ssa. Viihtyessään kylväytyy.

Sulkaneilikka

(Fjädernejlika)

*Dianthus plumarius***'Roseus'****annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 3470**

1 g = 800-1 000 siementä.

Mv. Oli ennen sotia suosittu. Peittokasvi, muodostaa tiheän ja tuuhean maton. Korkeus 20-40 cm. Kukki heinä-elokuussa runsain ripsureunaisin vaaleanpunaisin yksinkertaisin/puolikerrannaisin kukin. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia!

Viljely: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Itää +15 °C:ssa 7-14 vrk:ssa. Siemenet peitetään ohuelti. Koulimisen jälkeen istutus elokuussa kasvupaikalle. Kukinta seuraavana kesänä. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

Niittykullero

(Bullerblomster, smörbollar)

*Trollius europaeus***Annos noin 0,2 g / 2,70 €****til.no 3074**

Mv. Kosteilla niityillä ja lehdossa viihtyvä leinikkikasvi. Kauniin keltaiset kukat touko-heinäkuussa. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Ei pidä paahteesta. Siemen tarvitsee kylmäsäätelyä. Itää epätasaisesti noin 30 päivän kuluttua kylvöstä, osa siemenistä saattaa itää vasta vuodenkin päästä.

ORVOKIT

(Viol)

*Viola***Keto-orvokki**

(Styvmorsviol)

*Viola tricolor***annos n. 0,3 g / 2,50 €****til.no 3427**

1 g = n. 800 siementä.

Yv. tai kv. Yleinen Etelä-Suomessa kuivilla rinteillä ja kallioilla. Pohjoisessa tavataan satunnaisesti. Hyvin monivuotinen, 10-20 cm:n korkea kasvi. Yleensä kolmiväriset kukat. Runsain kukinta-aika ajoittuu loppukevääseen ja alkukesään, mutta jatkuu aina pakkaasiin asti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa paikassa. Kevät- tai syyskylvö suoraan avomaalle. Keväällä siemeniä voi pitää pari päivää pakastimessa itävyyden parantamiseksi. Itää hitaasti. Viihtyessään kylväytyy itse.

Käyttö: Käytetty kasvilääkinnässä poistamaan nesteitä, hengitystieinfektioihin sekä ekseeman ja kihdin hoitoon.

Perhosorvokki (Fjärilsviol)*Viola sororia*

Annoksesta saa n. 40 tainta

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan itäosista. Muodostaa nopeasti mattomaisia, 15 cm:n korkuisia kasvustoja. Perhosmaisissa vaaleissa kukissa on sinisiä roiskeita. Kukkii alkukesästä. Viehättävä laji puolivarjoisille ja varjoisille paikoille puiden ja pensaiden alle.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Siemenet on kylmäsäilytettävä. Voi kylvää myös syksyllä. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, vettä läpäisevässä, kalkkipitoisessa ja multavassa maassa. Ei siedä talvimärkyttää, paahdetta eikä tiivistä maata.

'Dark Freckles'

annos n. 0,2 g / 3,80 €**til.no 3401****Tarhasarviorvokki** (Bukettviol)*Viola Cornuta*-Ryhmä

1 g = n. 1500 siementä.

Mv. Alkumuoto kotoisin Pyreneiltä. Englannissa viljely aloitettiin jo v. 1776, ja siellä on aikojen kuluessa tehty paljon jalostustyötä. Pienikukkainen koristekasvi on puutarhan ahkerimpia kukkijoita.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, multavassa puutarhamaassa. Esikasvatus maaliskuuhuhtikuussa tai kylvö kesä-heinäkuussa ulos. Itää 14–20 vrk:ssa +18–20 °C:ssa. Kukkii koko kesän, kunhan kuihtuneet kukat muistaa nyppiä pois. Talvehtii parhaiten hiekansekaisessa maassa. Versot kannattaa lyhentää syyspuolella.

Käyttö: Sopii kukkaryhmiin, kivikkopuutarhaan, ampeliin ja ruukkuun. Kukkia voi syödä.

'Fancy Shades Mix'

annos n. 200 siementä / 2,70 €**til.no 3262**

lhastuttava sekoitus. Kukkien väri mahongista viininpuunaiseen ja tummaan violettiin. Kukan keskusta kookas ja keltainen.

'Midnight Runner'

annos n. 90 siementä / 2,70 €**til.no 3453**

Samettiset kukat lähes mustat. Kirkkaankeltainen silmä korostaa kukan tummaa väriä. Riippuva kasvutapa, joten soveltuu ampeliin ja korkeaan ruukkuun. Dramatiikka!

'Sorbet Orange Jump' F1

annos n. 35 siementä / 4,20 €**til.no 3036**

Korkeus 15–20 cm. Pienikukkainen puutarhan ahkera kukkija. Kaunis väriyhdistelmä violeteista ja oransseista kukista. Kestää hellettä.

Tuoksuorvokki (Luktviol)*Viola odorata*

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Euroopasta. Korkeus n. 20 cm. Muodostaa mattomaisia kasvustoja. Lehdet sydämenmuotoiset. Tumman liilansiniset, tuoksuvat kukat. Kukkii touko-kesäkuussa. Lämpimänä syksynä toinen kukinta pakkasiin asti!

Viljely: Viihtyy puolivarjossa vettä läpäisevässä puutarhamaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Taimikasvatus maaliskuuhuhtikuussa (vaatii kylmäsäilytystä) tai kylvö avomaalle syksyllä. Siemenet peitetään ohuelti. Taimiväli 10–15 cm. Itää hyvin hitaasti, ulos kylvettynä voi kestää 1–2 v. Voidaan jakaa keväällä.

Käyttö: Kukat sopivat kakkujen ja salaattien koristeluun, tuoksuosekoituksiin, kukkakimppuihin, napinläpikukaksi yms. Ennen käyttöä rohtona ihottumiin ja sisäisesti teenä hinkuuskään ja kurkkuvaivoihin. Sisältää salisyylihappoa ja saponiinia.

'Königin Charlotte'

annos n. 0,3 g / 2,50 €**til.no 3394****PIIKKIPUTKET** (Martorn)*Eryngium*

Kukkaryhmiin sekä kuiva- ja leikkokukaksi.

Alppiippiikkiputki (Alpmartorn)*Eryngium alpinum***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 3075**

Mv. Korkeus 60–80 cm. Koristearvo on sinertävissä, liuskaisissa suojuslehdissä, jotka reunustavat käpymäistä sarjakukintoa. Sopii kukkaryhmiin ja kuivakukiksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kalkitusessa, läpäisevässä hiekkamullassa. Syvä juuristo vaatii syvän kasvualustan. Taimiväli 30–40 cm. Tarvitsee paljon valoa runsaaseen kukintaan, mutta sinnittelee varjoisammassakin. Syyskylvö tai kylvö varhain keväällä.

Siniippikiputki (Rysk martorn)*Eryngium planum***annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3083**

1 g = n. 1000 siementä.

Mv. Luonnonvaraisena Etelä- ja Keski-Euroopassa. Korkeus n. 100 cm. Siniharmaa lehdistö sähkösinisellä vivahteella. Kukkii elo-syyskuussa sinisin, veikeän piikimäisin kukin, joita on paljon haaroittuvassa varressa. Hyvä perhos- ja hyönteiskasvi. Myrkyllinen.

Viljely: Tarvitsee aurinkoisen kasvupaikan, muttei ole kovin tarkka maalajin suhteen. Kasvualustan tulee olla vähintään 30 cm syvä, sillä kasvilla on pitkä juuristo. Syyskylvö. Kevätkylvöt itävät n. 20 °C:ssa epätasaisesti (5–90 vrk).

★ Pohjanrantakukka (Fackelblomster)

Lythrum salicaria

1 g = n. 19000 siementä

Mv. Korkeus 80–100 cm. Rantakukat kasvavat luonnossa jokien, järvien ja merien rannoilla Varsi on pystykasvuinen, lehdet pienet ja keihäsmäiset. Kukinto on tähkämäinen ja kasvaa pitkän varren päähän. Kukki heinäkuusta syyskuulle ja houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Kylvö loppukevästä tai alkukesästä. Jos itämistä ei tapahdu, 2–4 viikon kylmäkäsittely edesauttaa itämistä. Viihtyy kostealla ja tuoreella, ravinteikkaalla, aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla. Sietää sekä märkyyttä, että kuivuutta.

'Happy Lights'

Annos 0,1 g / 4,60 € til.no 3020

Värisekoitus sinivioletista punaiseen, karmiinpunaiseen, vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

Pikarikarstaohdake (Vävarkarda)

Dipsacus sativus

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3784

1 g = n. 750 siementä.

Kv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 1,5–2 m. Vankka, piikkinen varsi. Piikkisiä mykeröitä on käytetty villan karstaamiseen. Nukka tarttuu helposti joustaviin ja koukkupäisiin piikkeihin. Mykeröjen vaaleansiniset kukat avautuvat vähitellen.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Siemen vaatii itääkseen kylmäkäsittelyn. Mielellään syyskylvö. Siemen peitetään ohuelti. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukkeen, toisena vuonna kukkii.

Käyttö: Kuivattuja mykeröitä käytetään karstaamiseen ja kuivakukka-asetelmiin. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päiväperhosia, mehiläisiä ja muita hyönteisiä.

Polkuhaarikko (Sylnarv)

Sagina subulata

1 g = n. 55 000 siementä.

Mv. Matala (n. 5 cm), sammalmainen maanpeittokasvi, joka on ollut suosittu 1940-luvulla. Valkoiset kukat

pienen pieniä. Sopii pengerryksille, saumakasviksi laattakäytävälle sekä haudalle.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, hiekanselkainen multa. Kylvetään aikaisin keväällä. Itää 10–21 vrk:ssa. Kestää kuivuutta.

'Puzta'

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3344

Preeria-auringonkukka (Präriesolros)

Helianthus × laetiflorus

annos n. 15 siementä / 2,70 € til.no 3044

Mv. Kotoisin Yhdysvalloista. Syntynyt sattumalta luonnossa. Vanhemmat *H. pauciflorus* ja *H. tuberosus*. Korkeus 150–180 cm. Tummanvihreät lehdet ja keltaiset, maa-artisokan kukkaa muistuttavat kukat, joiden Ø 10–12 cm ja keskusta ruskea. Terve.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itää 1–2 viikossa. Viihtyy auringossa, vettä läpäisevässä, kalkitussa ja runsasravinteisessa mullassa, pH 6,5–7,5. Kestää kuumuutta ja sadetta. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Hyvä perenna isoille aloille. Kestävä ja kaunis leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille ja kimalaisille.

Puistolemmikki (Skogsförgätmigej)

Myosotis sylvatica

1 g = n. 1 600 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus 30–40 cm. Lehdet suikeat ja hienokarvaiset. Suloinen, sininen kukinto touko–kesäkuussa. Sai nimensä jo 1500-luvulla: *Myosotis* tarkoittaa hiiren korvaa. Lemmikistä on tullut muistojen ja toisen ihmisen muistamisen vertauskuva, josta nimet *förgätmigej*, *forget-me-not*, *Vergissmeinnicht* ja "älä unohda minua"! 1800-luvulla lemmikki oli suosittu kukka-aihe kiiltokuvissa, pöytäliinoissa, astioissa ja runoissa.

Viljely: Viihtyy parhaiten puolivarjoissa, runsashuimuksisessa, kalkitussa, tuoreena pysyvässä maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö avomaalle touko–kesäkuussa. Siemenet peitetään vain ohuelti, tarvitsevat valoa itääkseen. Itää +18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukki toisena vuonna. Kylväytyy myöhemmin itse.

Käyttö: Antaa kauniin taustan kevään sipulikasveille. Kukilla voi koristella kakkuja ja salaatteja. Ihastuttava kukkakimpussa.

'Symphony Blue'

annos n. 400 siementä / 2,70 € til.no 3193

Punakellukka (Praktnejlikrot)*Geum chiloense*

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdet tummanvihreät. Suuret, kerrannaiset ja kirkkaanpunaiset kukat, jotka muistuttavat unikkoo. Kukinta heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maaliskuuhun. Siemen peitetään ohuelti. Itää +20 °C:ssa 3 viikossa. Viihtyy auringossa tai lievässä varjossa tavallisessa, hiekkapitoisessa maassa, savimaassakin. Kukii jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin, reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

'Blazing Sunset'

annos n. 0,2 g / 3,80 €

til.no 3676

Purppurapunalatva (Rosenflockel)*Eupatorium purpureum*

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3345

1 g = 500-1 500 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Afrikasta. Roteva kasvutapa, korkeus 150-240 cm. Kukinnot tumman purppuranpunaiset ja miedosti vaniljantuoksuiset. Kukinta-aika elo-syyskuu. Erityisesti päiväperhosten suosiossa, viiden tähden perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kevät- tai syyskylvö. Keväällä kylvettäessä siemenet kylmäsitteltävä. Itää 2-4 viikossa.

Pohjanruusujuuri (Rosenrot)*Rhodiola rosea*

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3081

1 g = 10 000 siementä.

Mv. Mehikasveihin kuuluvaa kasvia tavataan meillä myös luonnossa harvinaisena. Korkeus n. 30 cm. Siniharmaat, nahkeat lehdet ja keltaiset mykerökukinnot. Hede- ja emikasvit ovat eri yksilöissä. Juurakko tuoksuu ruusuiselta.

Viljely: Esikasvatetaan. Kylvölämpötila n. 22 °C, käytetään kevyttä kylvömultaa. Siemeniä ei peitetä. Itäminen voi kestää 1-3 kk ja on epätasaista. Taimettumisen jälkeen siirretään viileämpään. Istutetaan hiekansekaiseen multaan valoisaan kasvupaikkaan. Taimiväli n. 30 cm.

Käyttö: Kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Lääkekasvi, piristävä ja yleiskuntoa kohottava. Piristävä uute saadaan uuttamalla juurta etanoliin (1:5). Maanpäällisiä kasvinosia voi käyttää kohtuudella teehe ja tuoreena salaattiin.

Ruusunätkelmä (Rosenvial)*Lathyrus latifolius*

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Laji on kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta kuumilta ja usein kivikkoisilta rinteiltä. Vanhanajan koristeköynnös, korkeus 2-3 m. Voi kasvaa myös maata pitkin aurinkoisessa paikassa. Kukat muistuttavat tuoksuhernettä. Annos on sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilianpunertavista kukista. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Melko hyvä mesikasvi ja tärkeä ravintokasvi perhosille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö, kun maa on vähintään +13 °C. Hyötyy kylmäsittelystä. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämis aika 3-4 vk. Ei pidä siirrosta. Voidaan lisätä vain siemenistä.

'Everlasting'

annos n. 20 siementä / 2,50 €

til.no 3001

Annos sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilianpunertavista kukista.

Sinipallo-ohdake (Blå bolltistel)*Echinops bannaticus*

1 g = n. 60 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanin niemimaalta. Viljelty meillä 1940-luvulta lähtien. Korkeus 100-150 cm. Sileät lehdet päältä harmahtavan vihreät, alapuolelta harmaat ja nukkaiset. Lehden reunojen piikit 2-4 mm:n pituiset. Pallomainen, metallinsininen kukinto suuri, Ø n. 3-5 cm. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkitus ja läpäisevässä moreenimaassa. Avomaakylvö keväällä tai syyskylvö.

Käyttö: Komea perennanpenkin kaunistus. Käytetään leikko- ja kuivakukkana. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Erityisesti ison hopeatäplän suosiossa. Myös kimalaisten mieleen.

'Blue Glow'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3297

Sinipellava (Berglin)*Linum perenne*

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 3577

1 g = n. 700 siementä.

Mv. mutta lyhytikäinen. Muutaman vuoden kuluttua kasvusto taantuu. Korkeus 40-50 cm. Taivaansiniset kukat kesä-heinäkuussa.

Viljely: Viihtyy vain kuivahkossa, lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa ravinteikkaassa, mutta kevyessä mullassa. Esikasvatus maaliskuussa tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syksyllä kasvusto leikataan lyhyeksi. Siemenkodat voi kuivata kuivakukiksi.

SORMUSTINKUKAT (Digitalis)

Digitalis

Näyttävät kukinnot. Kimalaisten suosimia. Myrkyllisiä.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Kylvö alkukesällä, jotta lehtiruusuksheet ehtivät isoiksi ja talvehtivat. Siementä ei peitetä. Itää valossa, 18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kasvia käsiteltäessä on syytä käyttää käsineitä.

Rohtosormustinkukka (Fingerborgsblomma)

Digitalis purpurea

1 g = n. 10 000 siementä.

Kv. Vanha Englannista ja Etelä-Euroopasta kotoisin oleva koristekasvi. Kuuluu englantilaisen *cottage garden*-mökkipuutarhan kasveihin. Kukat toispuoleisessa, pitkässä tertussa. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kylväytyy. Myrkyllinen.

'Excelsior Hybrids'

annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 3158

Korkeus 120–200 cm. Kellomaiset kukat vaalean ja tumman ruusunpunaisia sekä valkoisia.

'Speckled Spires Mix'

annos n. 4 600 siementä / 2,50 € til.no 3202

Korkeus 120–150 cm. Pastellinen värisekoitus pilkullisin kukin.

Villasormustinkukka

(Grekisk fingerborgsblomma)

Digitalis lanata

1 g = 1 000–2 000 siementä

Mv. Korkeus 50–80 cm. Jännittävä kukinto, kukat ruskehtavat. Myrkyllinen.

'Cafe Creme'

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3725

SUOPAYRTIT (Såpnejlika)

Saponaria

Kivikkosuopayrtti (Liten såpnejlika)

Saponaria ocyroides

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3227

1 g = noin 500 siementä.

Mv. Mainio peittokasvi. Korkeus 15–20 cm. Vaalean purppuranpunaiset kukat kesä-heinäkuussa. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä kalkitussa maassa. Syyskylvö tai kylvö keväällä ruokkuun tai maahan tai 4 viikon kylmäkäsitelyn jälkeen. Itää hyvin.

Rohtosuopayrtti (Såpnejlika)

Saponaria officinalis

1 g = 500–600 siementä.

Mv. Vanha ja kestävä koriste-, lääke- ja hyötykasvi. Korkeus 50–70 cm. Lehdet suikeat, kolmisuoniset, vastakaiset ja kaljut. Kerrannaiset tai yksinkertaiset kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset. Ihastuttava tuoksukasvi.

Viljely: Kasvaa melkein missä tahansa, mutta viihtyy parhaiten auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa syvämultaisessa maassa. Kylvö keväällä (kylmäkäsitely 2–4 vk), loppukesällä tai syksyllä. Leviää suikertelevan juurakkonsa avulla. Helppo lisätä jakamalla.

Käyttö: Juuresta tehdyllä vaahdolla voi pestä vanhoja arvokkaita tekstiilejä. Suopayrtistä valmistettiin kaupallisesti shampooa vielä 1930-luvulla. Kasvia ei pidä käyttää lääkinnällisiin tarkoituksiin omin päin. Juuri on myrkyllinen. Erittäin hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Etenkin kiitäjät ja yökköset suosivat lajia.

Yksinkertainen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3389

Yksinkertaiset kukat valkoiset tai hennon vaaleanpunaiset.

Syyshohdekukka (Trädgårdssolbrud)

Helium Autumnale-Ryhmä

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Keski-Euroopassa suosittu. Korkeus n. 120 cm. Kukintojen laitakukkien värissävyt ihastuttavan lämpimiä keltaisen, punaisen ja oranssinruskean vivahteita. Kukii elo-syyskuussa. Kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, multavassa ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö huhtikuussa

4 viikon kylmäkäsitellyn jälkeen tai syksyllä. Itämisaika 3-4 vk. Säilyy kauniina ja kukkivana, kun kasvuston jakaa n. joka 3. vuosi.

'Autumnale Mix'

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 3007

Tarhaillakko

(Trädgårdsnattviol)

Hesperis matronalis

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 3314

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Kotoisin Etelä-Euroopasta sekä Pohjois- ja Länsi-Aasiasta. Kasvatettu puutarhoissa 1600-luvulta lähtien. Korkeus 50-100 cm. Suloiselle tuoksuvat kukat vaaleanpunertavat, liilat tai valkoiset. Kukinta kesä-heinäkuussa. Hyvä mesikasvi yöperhosille, erityisesti kiitäjille ja yökkösille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjainen kasvupaikka, kalkittu maa. Kylvö suoraan avomaalle keväällä, kun yölämpötila on yli 5 °C. Itämisaika 20 °C:ssa 7-10 vrk. Siemenet peitetään ohuelti, tarvitsevat valoa itäkkeeseen. Myös syyskylvö mahdollinen. Helppohoitoinen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylvättyy. Sopii villiin ja luonnonmukaiseen puutarhaan.

Tarhalaukkaneilikka

(Trädgårdstrift)

Armeria Maritima-Ryhmä

1 g = n. 1100 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Muodostaa tiheitä mattoja. Lehdet tummanvihreät. Muistuttaa hieman ruohosipulia. Ruusunpunaiset kukat loppukeväästä syksyyn. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Rauhoitetun laukkaneilikkoin ravintokasvi.

Viljely: Kuivien paikkojen kasvi. Viihtyy auringossa. Kylvetään keväällä lämpimään ja kosteaan maahan. Kasvualustan tulee olla vettä läpäisevää. Itää 1-3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Splendens'

annos n. 0,5 g / 4,20 €

til.no 3380

Tarharistikki

(Aubrietia)

Aubrieta × cultorum

1g = n. 1000 siementä.

Mv. Kasvutapa mätästävä. Korkeus n. 10 cm. Suurikkainen, voimakkaan karminpunainen ristikki. Kukki alkukesällä. Hyvä mehiläiskasvi. Sopii kivikkoon, muureihin ja reunuskasviksi. *Royal Horticultural Society*n palkitsema lajike.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään kevyesti

pinaen kylvömultaan, jätetään melko pintaan. Idätyslämpötila n. 20°C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimien istutusväli 20-30 cm. Mieluiten aurinkoinen kasvupaikka. Läpäisevä (hiekkapitoinen), kalkkipitoinen ja multava maa.

'Cascade Red'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3162

Tarhasalkoruusu

(Stockros)

Alcea rosea

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Vanha koriste- ja hyötykasvi. Kukinta kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy lämpimässä, aurinkoisessa paikassa, ravinteikkaassa mullassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Itämisaika n. 2 vk 20 °C:ssa. Istutus lopulliselle paikalle elokuussa. Taimiväli 60 cm. Jos kukkavarsi katkaistaan heti kukinnan jälkeen, voi kukkia seuraavanakin vuonna.

Käyttö: Nuppuja ja nuoria lehtiä voi lisätä salaattiin. Kukista haudutettua teetä on käytetty erilaisiin vaivoihin. Mesikasvi! Käytetään myös värjäyskasvina.

'Black Knight'

(*Alcea rosea*. var. *nigra*)

Perinnelajike

annos n. 45 siementä / 2,20 €

til.no 3718

Korkeus n. 150 cm. Komea, huomiota herättävä! Yksinkertaiset, joskus puolikerrannaiset kukat mustanruskeat. Kukkien lääkinällinen arvo suurempi kuin vaaleilla lajikkeilla.

'Chater's Mix'

Perinnelajike

annos n. 45 siementä / 2,50 €

til.no 3717

Korkeus n. 180 cm. Sekoitus kerrannaisista tummanpunaisista, ruusunpunaisista ja valkoisista kukista. Kuuluu englantilaiseen *cottage garden* -mökkipuutarhaan.

'Ficifolia Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3706

1 g = n. 100 siementä.

Korkeus n. 150 cm. Lehdet muistuttavat viikunanlehteä. Ihana värisekoitus punaisen ja kellertävän sävyisiä kukkia. Kukat suuria ja yksinkertaisia. Annalan puutarhassa talvehtinut erinomaisesti.

TULIKUKAT

(Kungsljus)

Verbascum

Mehiläis- ja kimalaiskasveja. Ravintokasvi harvinaiselle kaapuyökköselle.

Viljely: Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö joko varhain keväällä tai syksyllä. Siemenet itävät 1-3 vk lämpimässä ja kosteassa maassa.

Purppuratulikukka (Violkungsljus)

Verbascum phoeniceum

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. tai mv. Korkeus n. 100 cm. Isot vaaleanpunaiset kukat ovat pystyssä kukinnossa. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa, kalkitussa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö alkukesällä. Siemenet peitetään ohuelti. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyessään kylväytyy.

'Rosetta'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3346

★ **Ranskantulikukka** (Franskt kungsljus)

Verbascum chaixii f. album

1g = n. 8000 siementä

Kv tai mv. Korkeus 100 cm. Puhtaan valkoiset kukat, joissa violetit heteet. Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, vaatimaton kasvualustan suhteen. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

'Wedding Candles'

Annos 0,1 g / 2,20 €

til.no 3576

Tummatulikukka (Mörkt kungsljus)

Verbascum nigrum

1 g = n. 1 000 siementä.

Kv. tai mv. Näyttävä perenna. Kukkii heinä-syyskuussa. Kukinto harvempi kuin ukontulikukalla. Sopii leikkokukaksi.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaammilla paikoilla kuin ukontulikukka. Viihtyy auringossa erittäin kuivassa tai kuivassa keskiravinteisessa moreenimaassa. Helppohoitoinen, viihtyessään kylväytyy.

Luonnonlaji

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 3425

Korkeus 50-100 cm. Keltainen kukinto, oranssit heteet, palhot koristeellisen sinipunaiset. Voidaan löytää asutuksen liepeiltä Etelä-Suomesta

'Album'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3438

Korkeus 50-100 cm. Valkoinen kukinto. Heteet punertavat. Isona ryhmänä näyttävä.

Tuoksukurjenpolvi

(Flocknäva)

Geranium macrorrhizum

1 g = 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 30 cm. Hyvä maanpeittokasvi. Hyvä kasvi taistelussa rikkaruohoja vastaan: raikkaanvihreä lehdistö muodostaa tiiviin ja yhtenäisen kasvuston. Syksyllä lehdistö värityy kauniin punaiseksi. Aniliinipunaiset kukat aukeavat kesä-heinäkuussa. Sitruunantuoksuisia lehtiä on käytetty tuoksuteollisuudessa ja potpourri-seoksissa.

Viljely: Helppohoitoinen kasvi, joka menestyy valossa tai varjossa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (alle 5 °C). Kylvös pidetään tasakosteana ja poissa auringosta. Itää epätasaisesti pitkän ajan kuluessa. Taimiväli n. 45 cm.

'Wild Form'

annos n. 0,2 g / 3,80 €

til. no 3168

Tupastiarella

(Skär spetsmössa)

Tiarella wherryi

annos n. 0,1 g / 4,60 €

til.no 3121

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Itä-Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa. Korkeus 25-30 cm. Hyvä maanpeittokasvi. Tiheet valkoiset kukinnot vivahtavat vaaleanpunaiseen. Kukkii touko-kesäkuussa. Tunnetaan myös "pitsimysy"-nimellä.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Sopii metsäpuutarhaan. Viihtyy varjossa puiden ja pensaiden alla kosteassa, ravinteikkaassa ja multavassa maassa.

TÄDYKKEET

(Veronika)

Veronica

Tähkätädyke

(Axveronika)

Veronica spicata

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3440

Mv. Kuusiston piispanlinnan tärkeimpiä kulttuurijäänteitä: kirjallinen tieto jo vuodelta 1750. Oletetaan saapuneen keskiajalla hevosten rehun joukossa. Korkeus n. 50 cm. Siniset kukat tähkämäisessä kukinnossa heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Itämisaika 2-3 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kalkkipitoisessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä maassa.

Unelmatädyke

(Porslinsveronika)

Veronica gentianoides

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3452

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 50 cm. Kukkii Etelä-Suomessa aikaisin

kesällä viehättävin 'unelmansinisin' kukin. Kukat ovat pitkissä, tiheissä terttukukinnoissa.

Viljely: Viihtyy auringossa, kestää kuivuuttakin. Paras kasvualusta on kalkkipitoinen, hiekkansekainen multa. Kylvä alkukesästä suoraan kasvupaikalleen. Siementä ei peitetä, itää valossa +20 °C:ssa 1-2 viikossa.

UKONHATUT (Stormhatt)

Aconitum

Viljely: Kylvä mieluiten syksyllä tai varhain keväällä, jolloin kylmäkäsitely (8-12 vk, 2-4 °C). Kylvettäessä ja jaettaessa on hyvä käyttää käsineitä. Myrkyllinen.

Aitoukonhattu (Äkta stormhatt)

Aconitum napellus subsp. *lusitanicum*

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3307

1 g = 300-400 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta, Aasiasta ja Pohjois-Amerikasta. Korkeus 90-100 cm. Siniset, kypärämäiset kukat heinä-syyskuussa. Kaunis ryhmäkasvi ja leikkokukka. Eräiden yökkösten ravintokasvi. Menneen ajan tunnettu myrkkukasvi, joka oli Pohjolassa pyhitetty ukkosenjuma Torille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteuden säilyttävässä ravinteikkaassa multamaassa. Härmä vioittaa lehtiä, jos kasvi kärsii kuivuudesta. Annetaan kasvurauha. Hyvä talvenkestävyys.

Keltaukonhattu (Alpstormhatt)

Aconitum lycoctonum subsp. *lycoctonum*

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3018

1 g = 300-400 siementä.

Mv. Kasvaa Keski-Euroopassa luonnonvaraisena. Korkeus n. 100 cm, pystykasvuinen. Keltakukkainen harvinaisuus. Kukinta-aika heinä-elokuu. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ainakin 40 cm paksussa, kosteutta pidättävässä multamaassa.

UNIKOT (Vallmo)

Papaver

Tarhaidänunikko (Jättevallmo)

Papaver Orientale-Ryhmä

1 g = n. 4 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Viljely aloitettu Ranskassa v. 1700. Kesä-heinäkuussa isot, upeat kukat, joissa on musta keskusta. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa

maassa. Kylvä avomaalle aikaisin keväällä (12 °C). Siemenet peitetään ohuelti, itävät pimeässä. Saattaa kukkia ensimmäisen kerran vasta 2-4-vuotiaana. Kasvusto kiihtuu kukinnan jälkeen.

'Brilliant'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3730

Korkeus 80-120 cm. Isot, loistavanpunaiset kukat, joissa on musta keskusta.

'Pizzicato'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3003

Korkeus n. 50 cm. Varsi tanakka. Kukat valkoisia tai kirkkaan-, oranssin-, lohen-, malvan- ja pinkinpunaisia. Kukan keskusta mustanpuhuva.

'Royal Wedding'

annos n. 0,3 g / 4,20 € til.no 3033

Korkeus n. 80 cm. Upeat suuret valkoiset kukat, joissa musta keskusta. Erikoisuus.

VALEUNIKOT (Bergvallmo)

Meconopsis

Keltavaleunikko (Engelsk bergvallmo)

Meconopsis cambrica

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 3525

1 g = n. 3 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Länsi-Euroopassa. Korkeus n. 45 cm. Pitkäperäiset, 4-5-senttiset kukat. Kukkii alkukesästä syksyyn.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen; menestyy auringossa tai varjossa, kuivassa tai tuoreessa, ravinteikkaassa ja multavassa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Siementä kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Voidaan myös kylvää suoraan ulos syksyllä tai keväällä maan sulettua.

Sinivaleunikko (Blå bergvallmo)

Meconopsis betonicifolia

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv., mutta lyhytikäinen. Kotoisin Himalajalta. Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset kauniin vaaleansiniset, hieman nuokkuvat kukat (Ø n. 10 cm). Kukkii kesä-heinäkuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Siemeniä on kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Itämisaika +16-24 °C:ssa 21-35 vrk. Kasvatus viileässä, alle +12 °C:ssa. Istutetaan rinteeseen tai kohopenkkiin. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, ravinteikkaassa ja syvämul-taisessa maassa, pH 5,2-6,2. Ei siedä talvimärkyttää.

Kuivina jaksoina kasteltava. Pakkasella on hyvä suojata havuilla ja lumipeitteellä.

'Hensol Violet'

annos 0,1 g / 4,60 €

til.no 3723

Yksinkertaiset, kauniin lilan punertavat kukat.

Verihanhikki

(Blodfingerört)

Potentilla atrosanguinea

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kuuluu ruusukasveihin, kotoisin Afganistanista ja Himalajalta. Mansikanlehteä muistuttavat lehdet. Syvän

verenpunaiset kukat yksittäin 30–60 cm pitkien varsien päissä. Kukinta-aika loppukesällä, heinä–elokuussa. Vanha lääkekasvi.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään maaliskuuhun kevyesti painaen kylvömultaan. Itää hieman epätasaisesti. Itämisaika n. 20 °C:ssa 2–3 vk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa. Talvenkestävä, muttei siedä talvimärkyttä.

'Red'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3172

KUKAT, YKSIVUOTISET

AURINGONKUKAT

(Solros)

Helianthus

Isoaurionkukka

(Solros)

Helianthus annuus

1 g = 20–50 siementä.

Kotoisin Yhdysvaltojen etelä- ja länsiosista. Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat viljelivät siemeniä ravinnoksi jo n. 3 000 v. sitten. Tuli Eurooppaan aluksi koristekasviksi 1500-luvulla. Kukki heinä–syyskuussa. Komea mykerö kääntyy aina auringon suuntaan. Kukka kestää maljakossa 6–10 vrk. Kohtalainen perhoskasvi. Osa lajikkeista tuottaa hyönteisille tärkeää siitepölyä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja kalkkipitoisessa moreeni- ja maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö maan lämmettyä. Kylmäkäsitely (4 vk) edistää itämistä. Myös syyskylvöä voi kokeilla. Kylvösyvyys 1–2 cm. Itämisaika 10–20 °C:ssa 2–3 vk. Taimen tilantarve 30 × 30 cm.

Kääpiöaurionkukka

(Liten solros)

Helianthus annuus Nanus-Ryhmä

'Pacino'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3213

Korkeus n. 40 cm. Näyttävä kääpiöaurionkukka penkkiin ja ruukkuun. Tukevissa varsissa kirkaankeltaisia n. 10 cm:n kokoisia kukkia. Kun keskimäinen kukka avautuu, sivuversoissa on jo nuppua. Kuituneen keskuskukan poistaminen suurentaa sivuversoista kasvavia kukkia.

'Jade Green'

annos n. 20 siementä / 2,70 €

til.no 3040

Korkeus n. 100 cm. Hätkähdyttävä vaaleankeltainen kukka, joka on auetessaan limenvihreä, mutta vaalenee lähes valkoiseksi. Ihanteellinen leikkokukka, sillä ei tuota siitepölyä.

'Ruby Sunset'

annos n. 20 siementä / 2,20 €

til.no 3420

Rubiinipunaiset kukat hehkuvat auringonlaskun sävyissä. Korkeus 100–150 cm.

'Total Eclipse'

annos n. 20 siementä / 2,50 €

til.no 3070

Ainutlaatuinen kahden lajikkeen sekoitus. Toisen keskusta on pronssin sävyinen ja kehälehdet ovat hieman vaaleampia. Toisella kukan keskusta on sitruunankeltainen ja kehälehdet vaaleankeltaiset. Kontrastit ovat todella upeat. Korkeus n. 80 cm.

ELÄMÄNLANGAT

(Batat)

Ipomoea

Aitoelämänlanka

(Purpurvinda)

Ipomoea purpurea

'Lazy Luxe'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3200

Korkeus n. 180 cm. Köynnös kiipeilee nopeasti tukeaa pitkin. Pirskahteleva väri-sekoitus on yksi parhaimmista. Useita yhteensointuvia värejä hennosta lilasta puhtaanvalkoiseen ja ruusunpunaiseen. Myös ruukkuun.

Kirjopäivänsini (Blomman för dagen)*Ipomoea tricolor*

1 g = n. 30 siementä.

Yv. Kasvaa monivuotisena trooppisessa Amerikassa. Kuuluu runsaslajiseen bataatin sukuun. Korkeus 2,5–3 m. Suuret kukat avoinna aamupäivisin. Kukat kestävät vain yhden päivän, mutta uusia tulee jatkuvasti. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun riippuen kylvöajankohdasta.

Viljely: Esikasvatus tammi-huhtikuussa. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä itämisen jouduttamiseksi. 3–5 siementä 10–12 cm:n ruukkuun. Itämisaika 20 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa lämpimällä paikalla tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa mullassa. Viihtyy myös suojaisalla parvekkeella. Vaatii tukemista.

'Heavenly Blue'**annos n. 35 siementä / 2,50 € til.no 3199**

Suuret, taivaansiniset kukat. Leveä, suppilomainen teriö, jonka nielu ja torvi valkeat.

Etelänrasti (Afrikansk oxtunga)*Anchusa capensis*

1 g = noin 500 siementä.

Yv. tai kv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Korkeus n. 30 cm, monihaarainen. Pysty kasvutapa. Koko kasvi karvainen muiden lemmikkikasvien tapaan. Suloisen taivaansiniset kukat, Ø n. 1 cm. Mainio astiakasvi. Kohtalaisen hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, ravinteikkaassa ja kalkitussa moreeniomaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Jos kylvetään suoraan avomaalle, kukinta alkaa myöhemmin.

'Blue Angel'**annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3058****Hilppa** (Sumpört)*Limnanthes douglasii***annos n. 100 siementä / 2,20 € til.no 3330**

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus 15 cm. Lamoava kasvutapa. Lehdet kauniin vihreät. Heleänkeltaiset kukat (Ø 3,5 cm). Kehälehtien kärki-osa on kaksihampainen ja valkoinen. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Meillä harvoin viljelty. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tavallisessa, runsasmultaisessa savimaassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Kylvöstä kukintaan kestää n. 10 viikkoa. Kaunis reunakasvina ja ruukussa.

Hyasinttipapu (Hjälmböna)*Lablab purpureus***annos n. 5 g / 2,70 € til.no 3024**

1 g = n. 4 siementä.

Yv. Trooppinen köynnös. Korkeus 150–200 cm. Kukat kauniin violetit, palotkin koristeellisia. Kukkii heinä-syyskuussa. Nuoria papuja voi käyttää ravinnoksi, keittoaika 30 min.

Viljely: Suojaisa, aurinkoinen kasvupaikka. Viihtyy kalkitussa, kosteutta pidättävässä ja ravinteikkaassa mullassa. Kylvö avomaalle huhti-toukokuun vaihteessa.

Isoaurankukka (Åkerklätt)*Agrostemma githago*

1 g = n. 200 siementä.

Yv. Kotoisin Mustanmeren ja itäisen Välimeren alueelta. 1930-luvulla kasvoi monin paikoin rikkakasvina viljapelloissa. Nykyään Euroopassa hyvin suosittu. Korkeus n. 100 cm. Ilmeeltään herkkä, pystykasvuinen, hentovartinen ja vähälehtinen. Pitkäperäiset, liilahtavat ruusunpunaiset kukat yksitellen kukkavarren latvassa. Ahkera kukkija kesä-heinäkuussa. Siemenet myrkyllisiä!

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, laihahkossa ja kuivanpuoleisessa maassa. Kylvetään suoraan kasvu-paikalleen maan lämmitettyä.

Käyttö: Ryhmäistutuksiin, leikkokukaksi. Siemenkodat kuivakukaksi! Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

'Milas'**annos n. 5 g / 2,20 € til.no 3429****Iso-olkikukka** (Jätte-eternell)*Xerochrysum bracteatum*

1 g = n. 1 400 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Kotoisin Australiasta. Ensimmäisen kerran viljeltiin Ranskassa 1799. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Erinomainen kuivakukka, tärkeä kuivakukkateollisuudessa. Erittäin hyvä perhoskasvi.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, tuoreen, keski- tai runsasravinteisen, kalkkipitoisen moreeniimaan. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Etelässä avomaakylvö. Itämisaika 18–20 °C:ssa 8–10 vk. Esikasvatetut taimet kukkivat jo heinäkuussa.

Korjuu: Kukat korjataan aurinkoisena päivänä laitakukien ollessa avoinna. Varsista poistetaan lehdet ja kukat ripustetaan kuivumaan ilmavaan paikkaan.

'Copper-Red'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3150

Korkeus n. 100 cm. Upean kuparinpunaiset, suuret ja kerrannaiset kukat.

'Monstrosum'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3174

Korkeus 80–100 cm. Upea väri-sekoitus mm. hehkuvan punaisia, vaaleanpunaisia, keltaisia ja kuparinvärisiä kukkia. Hyvä kuivakukka.

Jättiverbena

(Jätteverbena)

Verbena bonariensis

1 g = n. 4 000 siementä.

Laji on kotoisin Amerikan subtrooppisilta ja trooppisilta alueilta, missä on monivuotinen. Korkeus n. 120 cm. Kauniin tummanliilat kukat tiheissä, 5–8 cm:n levyisissä huiskiloissa. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi. Erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus helmikuussa. Siementen kylmäkäsittely (4 vk) ennen kylvöä ja idätys n. 20 °C:ssa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, multavassa ja ravinteikkaassa moreenimaassa.

'Purple Elegance'

annos n. 180 siementä / 2,50 €

til.no 3349

Kaliforniantuliunikko

(Sömntuta)

Eschscholzia californica

1 g = n. 650 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Kalifornian tunnuskukka. Hienoliuskaiset lehdet ovat yleensä hopeanharmaat. Kukki heinä–elokuussa. Kukat houkuttelevat mehiläisiä. Nuppuisena kerätyt kukat kestävät hyvin maljakossa.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö avomaalle matalaan vakoon mahdollisimman aikaisin keväällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukki 7–8 vk:n kuluttua kylvöstä. Kukinta jatkuu koko loppukesän, jos kiihtuneet kukat poistetaan. Sietää pari miinusastetakin. Saattaa kylväytyä itse.

'Jelly Beans'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3505

Korkeus n. 25 cm. Raikas sekoitus kerrannaisia orans-

seja, punaisia, lohenpunaisia, kullankeltaisia ja roosanvärisiä kukkia.

'Carmine King'

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 3398

Korkeus n. 40 cm. Kukat upean karminpunaiset. Kaunis maisemointikasvi.

'Ivory Castle'

annos n. 0,3 g / 2,50 €

til.no 3212

Korkeus n. 45 cm. Harmaanvihreä lehdistö tyylikkään tili-mäisesti liuskoittunut. Silkkimäinen, kermanvalkea kukka vaaleankeltaisella keskustalla. Kuutamopuutarhaan!

Keijunmekko

(Törnrosas kjörtel)

Rhodochiton atrosanguineum

1 g = n. 2 900 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen köynnös. Kotoisin Meksikosta, sukunsa ainoa laji. Kasvatettiin jo 1920-luvulla, nyt tullut uudestaan suosituksi. Korkeus 180–300 cm. Kukka koostuu kahdesta osasta: verenpunaisesta, hamemaisesta verhiöstä, jonka keskeltä roikkuu suppilomainen, tumman purppuranpunainen teriö. Teriön varistua, leveä verhiö säilyy pitkään koristeellisena. Kylmänkestävä, kukkii pitkälle syksyyn. Köynnös- ja ampelikasvi.

Viljely: Esikasvatus helmi–maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmul-taisessa puutarhamaassa. Saattaa talvehtia viileässä paikassa.

'Purple Bell Vine'

annos n. 15 siementä / 3,80 €

til.no 3011

Kelloköynnös

(Klockranka)

Cobaea scandens

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Trooppinen köynnös on kotoisin Meksikosta. Kasvista on maininta jo Kupittaaan puutarhan siemenluettelossa v. 1845. Aikaisemmin talvetettiin kartanoiden orangerioissa ja lisättiin keväällä pistokkaista. Pituus 5–6 m. Kiipeilee lehtien kärjissä olevien kärhien avulla. Saanut nimensä kellomaisista, isoista, sinivioletin sävyisistä, joskus kermanvalkoisista kukistaan. Ulospistävät heteet ja emit lisäävät kukkien koristearvoa. Kukinta-aika heinä–syyskuu.

Viljely: Esikasvatus helmi–maaliskuussa. Itämisaika 12–18 vrk 20 °C:ssa. Viljelyaika 10–12 vk 16 °C:ssa. Ulosistutus aurinkoon tai puolivarjoon, runsasravinteiseen, kosteutta pidättävään puutarhamultaan.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3418

Isot kukat ihastuttavan valkoiset.

Sinivioletti

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3023

Viehättävät kukat sinivioletteja.

Kesäharso (kesäraunikki) (Sommarlöja)*Gypsophila elegans*

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Valkeat, suuret, huntumaiset kukinnot. Kukki heinä-elokuussa. Nopeakasvuinen kesäkukka ja hieno leikkokukka.**Viljely:** Kylvetään varhain keväällä avomaalle aurinkoiseen, kuivaan tai tuoreeseen, runsasravinteiseen, syvämultaiseen kalkittuun moreenimaahan. Uusintakylvöjä voi tehdä pari kertaa kesässä. Voidaan myös kuivata.

'Govent Garden White'

annos n. 1 800 siementä / 2,20 € til.no 3099

Kesäkuuruoho (Judaspenningar)*Lunaria annua*

annos n. 10 g / 2,50 € til.no 3282

1 g = n. 50 siementä.

Yv/Kv. Viljely aloitettiin Sveitsissä 1830. Korkeus n. 90 cm. Pysty ja tanakka varsi. Tuoksuvat kukat violetit tai valkoiset. Kukki kesä-heinäkuussa. Koristeelliset hopeanhoitoiset ja soikeat lidut kerätään kuivakukiksi, kun siemenet ovat varisseet.**Viljely:** Viihtyy auringossa-tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, vettä läpäisevässä humuspitoisessa maassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Itämisaika 20 °C:ssa 14–20 vrk. Kylväytyy helposti.**Käyttö:** Kukkatarhaan. Leikko- ja kuivakukaksi.**Kesämalvikki** (Sommarvalva)*Lavatera trimestris*

1 g = n. 125 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kaunis ryhmäkasvi. Kukki runsaasti heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, keskivänteisessä ja syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Esikasvatus huhtikuussa, jos halutaan kukkivan jo kesäkuussa.

'Mont Blanc'

annos n. 0,7 g / 2,20 € til.no 3464

Korkeus 60–75 cm. Haaroittuva. Suuret, silkkimäiset, puhtaanvalkoiset kukat.

'Silver Cup'

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3488

Korkeus 75–90 cm. Malvaa muistuttavat kukat erikoisen kauniit. Vaaleissa kukissa tumma keskus ja vaaleat raidat hennolla ruusunpunalla. Palkittu lajike!

Kesäpäivänhattu (Sommarrudbeckia)*Rudbeckia hirta*

1 g = n. 1 800 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Isot kerrannaiset tai puolikerrannaiset mykerökukat. Fantastinen heinä-syyskuun kukkija. Hyvä ryhmäkasvi, voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kestävä leikkokukka. Sopii kuivakukaksi, myös siemenkoti on kaunis kuivattuna. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 16 °C:ssa 14–20 vrk. Viihtyy auringossa, ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa ja tuoreessa hiekkamultaseoksessa. Istutusväli 25 cm. Voi kylväytyä.

'Marmalade'

annos n. 750 siementä / 2,50 € til.no 3363

Matalahko, 35–45 cm. Raikas ja pirteä kesäpäivänhattu, jolla iso oranssinkeltainen kukka, jossa ruskea keskusta. Esikasvatus maaliskuulla aikaistaa kukintaa elo-syyskuussa. Hyvä kukkaryhmässä ja leikkokukkana.

Siropäivänhattu (sommarrudbeckia) ★*Rudbeckia hirta* var. *pulcherrima*

'Autumn Forest'

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3370

Korkeus 60 cm Suuri, kaksivärinen, puna-keltainen kukka, teräväkärkiset terälehdet ja ruskean sävyinen kukkamyrkerö. Pitkä kukinta-aika keskikesästä syksyyn. Kompakti kasvutapa. Sopii leikkokukaksi.

Kiinanasteri (Sommaraster)*Callistephus chinensis*

1 g = n. 450 siementä.

Yv. Sukunsa ainoa laji. Aito kiinanasteri tuotiin Eurooppaan v. 1731. Siitä jalostetut lajikkeet ovat suosittuja syyskukkijoita. Kukat ovat väriltään valkoisia sekä punaisen, violetin, valkoisen ja keltaisen eri sävyjä. Kukki myöhäiseen syksyyn (heinä-syyskuu). Kestävä ja kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille!**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa. Kylvösyvyys 1 cm.

Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreeniimaassa. Itää 17 °C:ssa 7–12 vrk:ssa. Viljelyaika 14–16 vk. Kasvupaikka vaihdettava vuosittain kasvitautien välttämiseksi.

'Dwarf Milady White'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3208

Matala, korkeus vain n. 25 cm. Haaroittuu hyvin, varsi tanakka. Upean kerrannaiset suurikokoiset ja lumivalkoiset kukat (Ø n. 11 cm). Sopii ruukkuun ja penkin reunaan.

'Gremlin Mixed'

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3120

Korkeus n. 75 cm. Upea värisekoitus isoista, kerrannaisista sinisen ja punaisen eri sävyisistä sekä keltaisista kukista.

'Matsumoto Mixed'

annos n. 0,5g / 3,20 € til.no 3302

Tiheään kerrotut kukat keltaisella keskusmykeröllä ovat upea värisekoitus pinkkiä, punaista, purppuraa ja valkoista. Korkeus noin 30 cm.

'Milady Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3457

Varsi tukeva, korkeus n. 25 cm. Ihastuttava sekoitus kerrannaisista valkoisista ja pastellisista vaaleanpunaisista, liiloista ja punaisista kukista. Ihanteellinen kukkapenkin reunakasviksi ja ruukkuihin.

Kirjokohtalonkukka

(Nemesia)

Nemesia strumosa

1 g = n. 3 500 siementä.

Yv. Korkeus 20–30 cm. Iloisen pirteä sekoitus punaisia, keltaisia, oransseja ja vaaleanpunaisia kukkia. Terttumaiset kukinnot haaraautuvat. Lehdet vaaleanvihreät. Ahkerasti kukkiva kesäkukka ruukkuihin ja kesäistutuksiin.

Viljely: Kylvetään huhtikuun puolivälissä sisälle tai kasvivilavaan. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimiväli 15–20 cm. Paras kukinta lämpimillä aurinkoisilla paikoilla hyvässä puutarhamaassa. Kukkinneet kukat poistetaan.

'Carnival Mixed'

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3084

Kirjoperhoskukka

(Fjärilsblomster)

Schizanthus pinnatus

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Kotoisin Chilestä. Korkeus 30–40 cm. Kukissa punaisen eri sävyjä ja hieman valkoistakin. Kukkia on niin paljon, ettei lehtiä juuri näy. Kukkii pitkään heinä-elokuussa. Sopii

kasvatettavaksi ruukussa ikkunalla ja kukkapenkissä. Hyvä leikkokukka. "Köyhän miehen orkidea".

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreeniimaassa. Ei siedä märkyyttä. Hallanarka.

'Angel Wings'

annos n. 750 siementä / 2,70 € til.no 3228

Koreatörmäkukka

(Praktvädd)

Scabiosa atropurpurea

Yv. Korkeus noin 90 cm. Dramaattisen syvän tummanpunaiset, miltei mustanpuhuvat mykerökukat houkuttelevat mehiläisiä ja perhosia. Ihastuttava leikko- ja kuivakukka.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö ulos toukokuussa tai kesäkuun alussa. Voi tarvita tuen. Kiihtuneet kukat poistetaan tai koristeelliset siemenkodat kuivataan.

'Black Knight'

annos n. 20 siementä / 3,20 € til.no 3516

Koristeporkkana, rikkaporkkana

(Vildmorot)

Daucus carota

Yv. Kv. Korkeus n. 90 cm. Kauniit valkoiset, purppuran ja roosan sävyiset sarjakukinnot. Hienoliuskainen lehdistö. Sopii leikkokukaksi, voi myös kuivattaa kuivakukkakimpuihin ja kransseihin. Usein kukkii vasta toisena vuonna, aikaisin kylvettyinä voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna. Soveltuu myös syyskylvöihin. Houkuttaa pölyttäjiä.

Viljely: Esikasvatus tai avomaakylvö varhain keväällä tai edellisenä syksynä. Viihtyy aurinkoisella kasvupaikalla.

'Dara'

annos 0,3 g / 3,20 € til.no 3719

Koristeportulakka

(Praktportlak)

Portulaca grandiflora

1 g = n.11000 siementä.

Yv. Korkeus 10 cm. Kukinta kesäkuusta alkaen myöhäseen syksyyn, riippuen esikasvatus ajasta. Hiukan lamoava kasvutapa, lehdet mehevät ja sirot. Helppo ja kiitollinen kasvi. Viihtyy aurinkoisella, kuivalla ja vaatimattomalla kasvupaikalla. Sopii reunuskasviksi, kivikkopuutarhaan ja muureille.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa tai suorakylvö lämpimään maahan. Itää kahdessa viikossa. Istutus kasvupaikalle maan lämmentyä.

'Extra Double Pink'

Annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3079

Suuret, vaalean ruusunpunaiset ja kerrotut kukat, kirkkaankeltaiset heteet.

**KOSMOKSET,
KOSMOSKUKAT**

(Rosenskära)

*Cosmos***Keltakosmos**

(Gullskära)

Cosmos sulphureus

1 g = n. 120 siementä.

Yv. Suomessa harvinainen. Korkeus n. 70 cm. Karvaiset lehdet vähemmän liuskoittuneita ja keltaiset kukat (Ø n. 5 cm) pienempiä kuin punakosmoksella. Värjäyskasvi, kukista saadaan keltaista väriä.**Viljely:** Samanlainen kuin punakosmoksella. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

'Cosmic Red'

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.nro 3368

Korkeus n. 30 cm. Hehkuvan lämpimän punaiset kukat, joissa keltainen keskusta. Kukkii pitkään ja soveltuu hyvin kukkakimppuihin. Perhosten suosikki.

'Polidor Mixture'

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 3476

Sekoitus kirkkaan- ja kullankeltaisia, oransseja ja punaoransseja kukkia.

Punakosmos

(Rosenskära)

Cosmos bipinnatus

1 g = n. 180 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Vanha koristekasvi. Siroliuskainen koristeellinen lehdistö. Suuret kukat. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka: kestää parikin viikkoa maljakossa. Kohtalainen perhoskukka! Värjäyskasvi, saadaan keltaista väriä.**Viljely:** Viihtyy auringossa, suojaisassa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö heti maan lämmentyä matalaan vakoön. Esikasvatus aikaistaa kukintaa. Pohjoisessa esikasvatus maaliskuuhun. Itäisaika 5-7 vrk 20 °C:ssa. Taimiväli 20-30 cm. Kuituneet kukat poistetaan.

★ 'Cupcake Blush'

Annos n. 20 siementä / 2,50 € til.no 3128**Yv.** Korkeus 120 cm. Puolikerrotut kuppikakun malliset valkeat kukat, joissa häivähdyks hentoa vaaleanpunaa.

'Double Click Bicolor Pink'

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 3209

Korkeus 60-90 cm. Kerrannaiset, kauniin vaaleanpunaiset kukat ovat keskeltä tummemmat. Viehättävä lajike romanttiseen puutarhaan.

'Sensation Tall Mixed'

Perinnelajike

annos n. 150 siementä / 2,70 € til.no 3422

Korkeus n. 90 cm. Yksinkertaiset kukat ruusunpunaisia ja valkoisia. Erinomainen taustakasvi.

'Velouette'

annos n. 0,3 g / 3,20 € til.no 3169

Korkeus 80-90 cm. Kaunis sekoitus valko-punaraidallisia ja tummanpunaisia kukkia.

'Xanthos'

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.no 3136

Korkeus 50-60 cm, pensastava kasvutapa. Kukka ihasuttavan vaaleankeltainen. Kukkii runsaasti. Fleuroselect-kultamitalin voittanut lajike.

KÖYNNÖSKRASSIT

(Krasse)

*Tropaeolum***Isoköynnöskrassi****(köynnöskrassi)** (Indiankrasse, slingerkrasse)*Tropaeolum majus*

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Kotoisin Perusta ja Chilestä. Viljelty 1600-luvulla vihannes- ja lääkekasvina. Nopeakasvuinen köynnös. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä runsasravinteisessä, syvämultaisessa maassa. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalle. Siemeniä voi liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itäisaika 20 °C:ssa 7-12 vrk. Esikasvatus huhti-toukokuun vaihteessa. Taimikasvatusaika n. 3 vk. Kukkii ensimmäisiin pakkasiin asti, kun kuituneet kukat poistetaan.**Käyttö:** Kirpakoita lehtiä ja kukkia voi käyttää salaatin mausteena. Siemeniä käytetään kapriksen tapaan. Kuivattuja ja jauhettuja siemeniä voi käyttää pippurin korvikkeena. Käytetään vain kohtuullisia määriä. Voi torjua kirvoja.

'Tropical Mix'

annos n. 25 siementä / 2,20 € til.no 3409

Korkeus 1,8-2 m. Yksinkertaisia, hehkuvia keltaisia, punaisia ja oransseja kukkia.

Kanarianköynnöskrassi (Fjärilskrasse)*Tropaeolum peregrinum***annos n. 30 siementä / 2,20 €** til.no 3483

1 g = n. 15 siementä.

Yv. Helppohoitoinen ja nopeakasvuinen köynnös on kotoisin Etelä-Amerikasta. Korkeus 2–5 m. Lehdet liuskaiset, keltaiset kukat ripsuiset. Ruotsalainen nimi kuvaa perhosmaista kukkaa. Kukkii heinä–syyskuussa. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa ja syvämultaisessa puutarhamaassa, esim. suojaisalla seinustalla. Avomaakylvö maan lämmentyä. Parin tunnin liotus nopeuttaa siementen itämistä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Viljelyaika n. 6 vk. Esikasvatus huhtikuussa aikaistaa kukintaa. Hallanarka.

Pensasköynnöskrassi (pensaskrassi) (Buskkrasse)*Tropaeolum majus* Nanum-Ryhmä

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Pensastava ja rentovartinen. Sopii kasvimaan- ja kukkapenkin reunaan sekä ruokkuviljelyyn. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Viljellään kuten köynnöskrassia.

'Alaska Salmon Orange'**annos n. 3 g / 2,50 €** til.no 3198

Korkeus n. 20 cm. Kirjavat, valkoisen marmoroimat lehdet. Viehättävät, yksinkertaiset pastellisen lohenpunaiset kukat. Ilmeeltään herkkä. Kukkii aikaisin.

★ **'Cherry Rose'****Annos 3 g / 2,20 €** til.no 3313

Korkeus 30 cm. Kerrottu, hehkuvan korallinpunainen kukka. Kirpeä katseenvangitsija kukkapenkkiin ja salaatilautaselle!

'Dayglow Mix'**annos n. 35 siementä / 2,50 €** til. no 3217

Korkeus 30–40 cm. Sekoitus yksinkertaisista ja puolikerrannaisista punaisista, keltaisista ja oransseista kukista. Jalostettu erityisesti ampelikasvatukseen.

'Princess of India'**annos n. 25 siementä / 2,50 €** til.no 3442

Korkeus 20–25 cm. Lehdet tummanvihreät ja koristeelliset. Hehkuvanpunaiset, yksinkertaiset kukat. Suosittu lajike!

'Jewel Mix'**annos n. 25 siementä / 2,20 €** til.no 3734

Korkeus 20–30 cm, leveys 40–50 cm. Kirkasvärinen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia. Kukat asettuvat näyttävästi lehdistön yläpuolelle. Pitkä kukinta-aika. Hyvä mehiläiskasvi.

LOBELIAT

(Lobelia)

*Lobelia***Riippalobelia**

(Hängglobelia)

Lobelia erinus Pendula-Ryhmä

1 g = n. 30 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Kannukselliset kukat. Kukkii kesäkuusta pakkasiin asti.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa. Pieni siemen itää 12 °C:ssa 1–2 viikossa. Viihtyy parhaiten puolivarjossa, ei kestä paahdetta. Kastellaan säännöllisesti ja lannoitetaan viikoittain. Kasvuston voi leikata välillä lyhyeksi kukinnan varmistamiseksi.

'Cambridge Blue'**annos n. 650 siementä / 2,50 €** til.no 3355

Taivaansiniset kukat. Englantilaisittain: "Lovely cool colour". Kultamitalilla palkittu lajike!

'Cascade Mixed'**annos n. 650 siementä / 2,50 €** til.no 3354

Kaunis sekoitus sinisen sävyistä, ruusunpunaisesta, liilasta, punaisesta ja valkoisesta. Osassa kukista valkoinen silmä. Ihasuttavat värit amppeleihin!

Tarhalobelia

(Rabattlobelia)

*Lobelia x speciosa***'Starship Scarlet',****annos n. 10 siementä / 4,60 €** til.no 3192

Korkeus noin 50 cm. Hehkuvan kirkkaanpunaiset, kookkaat ja pystyt kukinnot. Houkuttelee pölyttäjiä. Näyttävä tummalehtinen kesäkuukka sopii penkkiin ja isoon ruokkuun. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Pilleröity siemen helpottaa kylvöä. Itää valossa, siementä ei peitetä.

Lääkärinkukka

(Nattblomster)

*Zaluzianskya capensis***annos n. 200 siementä / 2,50 €** til.no 3366

Yv. Suomessa melko harvinainen. Kasvatus yleistynyt maailmallakin vasta 1990-luvulla. Korkeus 30–35 cm.

Soma, herkkä ulkonäkö. Valkoiset, suloiset ja pienet kukat tuoksuvat ihanasti iltaisin, mistä tulevat kasvin englanninkieliset laji- ja lajikenimet ja "Night Phlox" ja 'Midnight Candy'. Kukkaa heinäkuusta pakkasiin. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee perhosia, kimalaisia ja mehiläisiä.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itää valossa, siementä ei peitetä. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, vettä läpäisevässä maassa. Helppo!

Maloppi (Praktmalva)

Malope tridifa

Yv. Korkeus n. 75 cm. Kolmihalkoiset, herttamaiset lehdet kauniin vihreät. Pystykasvuinen ja haarautuva. Sekoitus kukista, joiden suonikkaat terälehdet ovat joko valkoiset tai tumman tai vaalean ruusunpunaiset. Nielu on tumma. Kukan Ø parhaimmillaan 7,5 cm. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Sopii seinustalle. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, keskiravinteisessa, syvämultaisessa moreeniassa. Avomaakylvö toukokuussa.

'Strawberries & Cream Mix'

annos n. 200 siementä / 2,50 € til.no 3076

Nukenkaulus (Dockkrage)

Brachyscome iberidifolia

annos n.0,2 g / 2,20 € til.nro 3109

Yv. Korkeus 25-30 cm. Rentovartinen, tuuhea, pallomaisesti kasvava ja runsaasti kukkiva kesäkukka. Loistavan vaaleahkot sinivioletit kukat. Kukan Ø n. 2 cm. Kukkaa myöhäisestä toukokuusta syksyyn. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa, siementä ei peitetä, itää valossa. Ulosistutus ilmojen lämmentyksi. Taimiväli 15 cm, riviväli 20 cm. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, mutta voi kasvattaa myös puolivarjossa. Sopii myös ruukkuistuksiin, amppeleihin ja parvekkeelle. Tasainen kastelu, kestää hyvin sadetta.

Pallerokiurunkukka (Bollgilia)

Gilia capitata

annos n. 2 g / 2,20 € til.no 3025

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus 60-80 cm. Runsashaarainen, siro kesäkukka. Lehdet hienoliuskaiset. Pallomaiset kukat taivaansiniset. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Voidaan myös kuivata. Parhaita perhoskukkaa. Amiraali- ja neitoperhosen suosikki.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa,

runsasravinteisessa moreeniassa. Avomaakylvö toukokuussa. Kylmänkestävä!

Tarhapetunia, petunia (Petunia)

Petunia × hybrida

1 g = n. 8 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Ensimmäiset petunian siemenet tuotiin Eurooppaan vuonna 1830, ja kasvi herätti heti huomiota. Suomeen petunia tuli 1800-luvun loppupuolella. Aikaisemmin sitä kasvatettiin myös huonekasvina. Mesikasvi kiitäjille.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa pakkaus varovasti. Itää valossa, siementä ei peitetä. Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, syvämultaisessa, vettä läpäisevässä mullassa. Kuituneet kukat postetaan, jottei kukinta lakaisi. Lannoitetaan viikoittain luonnonmukaisella lannoitteella. Latvomien tuuheet taimet. Helppohoitoinen.

'Skyline Mix'

annos n. 50 siementä / 2,70 € til.no 3291

Korkeus 25-30 cm. Sävyttävä sekoitus valkoisia vihreänieluisia kukkia ja dramaattisia tummanvioletteja kukkia. Hyvä säänkesto.

Piiankieli, ratamoneidonkieli (Blå snokört)

Echium plantagineum

'Rose Bedder'

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3509

1 g = n. 230 siementä.

Yv. (Kv) Korkeus 30-50 cm. Lehdet karkeakarvaiset ja tummanvihreät. Vaaleanpunainen, suurikukkainen lajike. Erinomainen mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kuivahkossa mullassa. Avomaakylvö toukokuussa. Tiheä kylvös kannattaa harventaa, jotta kukkaa runsaasti.

Punapellava (Blomsterlin)

Linum grandiflorum

'Rubrum'

annos n. 5 g / 2,20 € til.no 3100

1 g = n. 350 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Kukat tumman karmiininpunaiset, keskusta musta. Kukkaa runsaasti heinä-syyskuussa. Sopii kukkaistutuksiin, reunuskasviksi ja ruukkuunkin. Perinteinen kesäkukka!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa kivennäismaassa. Kylvö avomaalle mahdollisimman aikaisin heti maan lämmettyä. Siemeniä kannattaa liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Harventaminen suositeltavaa (taimiväliksi 5–10 cm): taimet haarautuvat sekä kukkivat runsaasti ja pitkään. Helppohoitoinen.

Pyöröjänönputki

(Harört)

Bupleurum rotundifolium

1 g = n. 330 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Tanakat pitkät varret. Kellanhvihreät kukinnot vihreiden ja pyöreiden suojuslehtien ympäröiminä. Kukinnot muistuttavat tyräkkiä, lehdet taas eukalyptusta. Kukinta-aika heinä–syyskuu.

Viljely: Viihtyy auringossa ja runsasravinteisessa maassa. Kylvö avomaalle touko–kesäkuussa 4 cm:n välein 0,5 cm:n syvyyteen. Riviväli 40–50 cm. Helppo viljellä. Kukkii runsaasti.

Käyttö: Kukat kerätään täysin auenneina kuivakukaksi ja leikoksi. Yhdistää värikkäät kukat kauniiksi kimpuksi.

'Griffiti'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3166

Ruiskaunokki, ruiskukka

(Blåklint)

Centaurea cyanus

1 g = noin 220 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta. Levinnyt Pohjolaan maanviljelyksen myötä hyvin kauan sitten. Kantamuoto on vanha ruispellon rikkakasvi. Siemeniä oli myynnissä Kupittaaan puutarhan siemenluettelossa jo 1845. Sinikukkainen. Kukkii heinä–syyskuussa. Medessä hyvin korkea sokeripitoisuus, hyvä mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa keskiverteisessä moreenimaassa. Kylvö suoraan avomaalle matalaan vakoon keväällä tai syksyllä. Kukintaan kuuluu kylvöstä n. 10 vk.

Käyttö: Kukkia voi käyttää salaattiin. Voimakkaasta kukkahauteesta saadaan lilaa sävyä harmaille hiuksille. Kukista saatavaa väriä on käytetty myös vesivärinä. Vanha lääkekasvi. Kukat kuivataan pimeässä paikassa.

'Black Ball'

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 3111

Korkeus 60–80 cm. Kukka kerrannainen, tumman purpuranpunainen, lähes musta.

'Blue Boy'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,20 €

til.no 3104

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kerrannaiset, kirkaansiniset kukat.

'Classic Magic'

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 3130

Korkeus n. 90 cm. Sekoitus lilan ja valkoisen sekoituksesta sekä tummanliiloista puolikerrannaisista kukista. Sisältää yksi- ja kaksivärisiä kukkia.

Ryhmäleijonankita

(Lejongap)

Antirrhinum majus Nanum–Ryhmä

1 g = n. 7 500 siementä.

Yv. Vanhanajan kesäkuukka. Kukkii runsaasti ja pitkään heinä–syyskuussa. Kestää pientä hallaakin. Tuoksuton. Kimalaiskasvi.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa n. +20 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Istutetaan lannoitettuun ja aurinkoiseen paikkaan. Kuituneet kukat poistetaan. Kaunis ja kestävä ryhmä- ja leikkokukka.

'Admiral White'

annos n. 0,01 g / 3,80 €

til.no 3051

Reilun metrin korkeuteen kasvava kauniin valkoinen lajike. Erinomainen leikkokukka, jolla on vahvat varret.

'Day and Night'

annos n. 950 siementä / 2,70 €

til.no 3073

Matala. Kukan dramaattinen viininpunainen teriö ja valkoinen ulkopuoli luovat hienon kontrastin.

'Monarch Mix'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3072

Korkeus n. 45 cm. Värisekoitus kauniita ja tuoksuvia leijonankitoja, jotka sopivat sekä kukkapenkkiin että ruukkuun. Ruosteenkestävä.

SAMETTIKUKAT

(Tagetes)

Tagetes

Kääpiö-, haisu- ja rohtosamettikukka, ks. yrtit.

Isosamettikukka

(Stortagetes)

Tagetes erecta

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta, Meksikosta. Espanjalaiset toivat Eurooppaan 1573. Suomessa tiedetään kasvatetun jo 1700-luvulla. Kukkia käytettiin syöpäläisten torjuntaan. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Esikasvatus maaliskuun lopulla. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 3–10 vrk. Taimikasvatusaika n. 9–11 vk. Viihtyy auringossa ja tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Etelärannikolla voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka!

Käyttö: Käytetään tuholaisten torjumiseen kaalimaalla. Sopii lankojen ja ruokien värjäämiseen, saadaan sitruunankeltaista väriä. Kukista voi valmistaa virkistävää juomaa.

'Crackerjack Mixed'

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3347

Korkeus n. 65 cm. Komeat, kerrannaiset ja väreiltään voimakkaat kukat keltaisesta oranssiin ja siltä väliltä. Erittäin aikainen.

'Kilimanjaro White'

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3831

Korkeus n. 45 cm. Kerrannaiskukkainen, vaniljanvalkoinen kaunotar. Muistuttaa neilikkaa.

'Punainen'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3312

Korkeus n. 80 cm. Ihastuttava, kaunislehtinen punakukkainen lajike, joka sopii kukkaryhmiin katseenvangitsijaksi kukkien pitkälle syksyyn.

'Smiles'

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3311

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kirkaankeltaiset ja kerrannaiset kukat. Kukkii kesä-syyskuussa. Kasvivärjäykseen.

Ryhäsamettikukka (Sammetstagetes)

Tagetes patula

1 g = n. 360 siementä.

Pitkä kukinta-aika aina pakkasiin asti. Värjäyskasvi, saadaan sitruunankeltaista väriä. Karkottaa kirvoja. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Viljely isosamettikukan tapaan.

'Durango Red'

annos n. 0,3 g / 2,70 € til.no 3739

Korkeus 20–25 cm. Tanakkakasvuinen. Kukka keskeltä lämpimänkeltainen, kehälehdet suuria ja oranssinpunasia. Silmiinpistävän kaunis.

'Spanish Brocade'

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3238

Korkeus n. 30 cm. Kauniit kerrannaiset kukat ovat mahonginpunaisia kullankeltaisella reunuksella. Aikainen ja pitkä kukinta.

'Tiger Eyes'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3241

Korkeus n. 45 cm. Hurmaava ja erikoinen väriyhdistelmä: yksinkertaiset tai kerrannaiset kukat mahonginpunaisen ja keltaisen yhdistelmiä. Säänkestävä. Reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

SIEVIKIT

(Kärleksblomster)

Nemophila

Sopivat kukkamaan reunaan, kivikkoon, ruukkuun ja amppeleihin.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, runsasravinteisessa, kalkitus ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maaliskuuhun tai avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 10 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja.

Mustasievikki

(Kärleksblomster)

Nemophila menziesii

'Penny Black'

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3113

1 g = n. 260 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 15 cm. Hätkähdyttävät, lähes hiilenmustat kukat, joissa kapea valkoinen reunus. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Sinisievikki

(Prins Gustafs öga)

Nemophila menziesii

annos n. 1,5 g / 2,20 € til.no 3179

1 g = noin 500 siementä.

Yv. Korkeus 15–20 cm. Lehdet hienoliuskaiset ja harmahtavat. Taivaansiniset kukat, joissa valkoinen keskusta, Ø n. 2,5 cm. Nopeakasvuinen, kukkii 5–6 vk:n kuluttua kylvöstä.

SILKKIKUKAT

(Clarkia)

Clarkia

Ihastuttavia kylvökukkaa kukkatarhaan ja kasvimaalle. Kukinta heinä-syyskuussa. Suosittu leikkokukka. Viihtyvät auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa moreenimaassa.

Komeasilkkikukka

(Clarkia)

Clarkia unguiculata

1 g = n. 3 250 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukkia on runsaasti pitkin vartta. Vanha koristekasvi. Helppo kasvatuttaa.

Viljely: Kylvö avomaalle heti maan lämmentyessä, pohjoisessa taimikasvatus huhtikuussa. Siemenet kylvetään

puolen sentin syvyyteen. Taimet harvennetaan 12–15 cm:n välein. Osan taimista voi latvoa, jolloin kasvi haaroittuu ja kukinta siirtyy myöhemmäksi.

'Pretty Polly Mix'**annos n. 2 600 siementä / 2,20 € til.no 3471**

Kerrannaiset kukat punaisen eri sävyjä tai valkoisia.

Sirosilkki kukka

(Fjärilsclarkia)

Clarkia pulchella

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Yksinkertaiset, viehättävästi eri sävyiset ruusunpunaiset kukat kapeateräisiä. Antaa kevyen, ruusuisen vaikutelman. Kaunis kukkatarhassa.**Viljely:** Kylvö suoraan avomaalle keväällä. Harvennetaan 10–15 cm:n välein, jotta taimet tuhistuvat.**'Precious Gems Mix'****annos n. 130 siementä / 2,50 € til.no 3460****Sini-ikiviuhko**

(Blårisp)

Limonium sinuatum

1 g = noin 420 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty Hollannissa vuodesta 1610. Korkeus n. 80 cm. Kukat liiloja ja laventelinvärisiä. Ikiviuhkoista on olemassa myös valkoisia, keltaisia ja punaisia lajikkeita. Tuoksuton.**Viljely:** Esikasvatus helmikuun lopusta huhtikuun alkuun. Siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Kylvösyvyys 1 cm. Itää epätasaisesti, 8–20 °C:ssa 7–18 vrk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa moreenimaassa.**Korjuu ja käyttö:** Kukat kerätään täysin avautuneina. Kestävä kuiva- ja leikkokukka. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille.**'Twilight'-Pacific-sarja****annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3342****Sinialvia**

(Blåsalvia)

Salvia patens

1 g = 110 siementä.

Yv. (Mv.) Suomessa viljellään yksivuotisena kesäkukana. Korkeus n. 60 cm, haarautuu hyvin. Upeat, tivaansiniset kukat tukevissa kukkavanoissa, jonka yksittäiset kukat ovat n. 5 cm pitkiä. Hieno isona ryhmänä.**Viljely:** Kylvö maaliskuussa. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan ja jätetään melko pintaan. Itää nopeasti n. +20 °C:ssa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan ulos n. 30 cm:n välein.**'Blue Angel'****annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 3134.****Sirokesäkynttilä**

(Sommarljus)

Gaura lindheimeri

1 g = n. 60 siementä.

Yv. Kasvatetaan yksivuotisena. Korkeus n. 85 cm. Ilmeeltään siro ja keveä kasvi romanttisiin istutuksiin! Satumaisen kauniit, tähtimäiset ja valkoiset kukat, jotka vivahtavat nuppujen tavoin ruusunpunaiselta. Kukki heinäkuusta pakkasiin. Maitohorsman sukulainen. Tämä lajike on muita kylmänkestävämpi. On siis mahdollista, että se voi talvehtia otollisissa olosuhteissa.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Itää parhaiten 20–25 °C:ssa. Paras on aurinkoinen, puolivarjojen ja suojaisa kasvupaikka. Kylvöstä kukintaan kestää n. 100 pv.**'Summer Breeze'****annos n. 1 g / 3,20 €****til.no 3503****Tarhakehäkukka**

(Ringblomma)

Calendula officinalis

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Viljelty jo 1300-luvulla. Ollut Suomessa talonpoikaisväestön suosiossa. Korkeus 25–75 cm. Kukat keltaisen ja oranssin eri sävyjä. Pitkä kukinta kesäkuusta pakkasiin. Käytetty nimiä rinkeplumma ja rinkuna. Vanha koriste- ja lääkekasvi. Mehiläiskasvi.**Viljely:** Helppo. Kylvö suoraan avomaalle, kun maan lämpötila n. 14 °C. Riviväli 30 cm, taimiväli 15–20 cm. Kukki 9–10 vk kylvöstä. Voidaan kerätä siemeniä syksyllä. Kylvyytyy.**Käyttö:** Kukista voi valmistaa simaa, teetä ja viiniä. Sopii mausteeksi kalaruokiin, risottoihin, vanukkaisiin ja munakkaisiin. Kehälehdet antavat väriä salaatteihin. Leivonnassa voidaan käyttää mm. pulliin, sämpylöihin sekä pannu- ja hedelmäkakkuihin. Laitakukkia on vanhastaan käytetty voin värjäämiseen ja sahramin korvikkeeksi. Suosittu kasvi myös ihonhoidossa. Terälehdet kuivataan talven varalle. Karkottaa tuholaisia puutarhasta.**'Double Orange King'****annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 3480**

Korkeus n. 60 cm. Voimakkaan oranssinpunainen, kerrannainen kukka. Erittäin näyttävä! Kuivattavaksi. Korkeat vaikuttavat ainepitoisuudet.

'Indian Prince'**annos n. 2 g / 2,50 €****til.no 3323**

Korkeus 60–70 cm. Upea tummanoranssi kukka. Kehälehtien alapinnat ruskehtavanpunaiset. Keskusta tummanruskea. Monen suosikki.

'Pacific Beauty Mix'**annos n. 2 g / 2,20 € til.no 3417**

Korkeus n. 60 cm. Värisekoitus. Kukat puolikerrannaisia. Kasvu aika n. 55 vrk. Kaunis leikko- ja ryhmäkukka.

'Pink Surprise'**annos n. 100 siementä / 2,50 € til.no 3479**

Korkeus n. 45 cm. Kerrotut kukat ihastuttavan lohempunaiset.

'Porcupine'

Perinnelajike

annos n. 110 siementä / 2,50 € til.no 3085

Korkeus n. 45 cm. Aivan uudenlainen ulkonäkö. Tummanoranssi kukka muistuttaa pientä kaktusdaaliaa. Lajikkeella on selvästi erottuvat piikkimäiset kehälehdet. Soveltuu leikkokukaksi ja reunuskasviksi.

'Snow Princess'**annos n. 2 g / 2,70 € til.no 3388**

Korkeus n. 60 cm. Ainutlaatuiset kermanvalkoiset kukat, joissa on joko ruskea tai vaalea keskusta.

Tarhaleukoja, välimerenleukoja (Lövkoja)*Matthiola incana*

1 g = n. 600 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty jo 1200-luvulla Euroopassa. Korkeus n. 45 cm. Kirkkaanvärinen ja sulotuoksuinen seos. Väri vaihtelee kermankeltaisesta valkoiseen ja vaaleanpunaisesta tummanpunaiseen sekä pehmeän laventelinsinisestä tummanvioleettiin. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kaunis leikkokukka. Hyvä ja arvokas mesikasvi perhosille.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Itämisaika 21 °C:ssa 1-2 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa puutarhamaassa.**'Sweetly Scented Mix'****annos n. 200 siementä / 2,50 € til.no 3026****Tarhaneito (Jungfrun i det gröna)***Nigella damascena*

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Kotoisin Lähi-idästä. Viljelty vuodesta 1542. Vanhanajan kesäkukka.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa maassa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä tai syyskylvö 1-2 cm:n syvyyteen. Kovapintaisia siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Itävyysprosentti yleensä 50-60. Taimiväli 10 cm.**Käyttö:** Tuoksuton leikkokukka, siemenkotaa käytetään kuivakukkana. Siemeniä voi syödä ("Damaskon kumina"). Ennen uskottiin, että siemenien hierominen hiuksiin karkottaa täit ja kirput. Hyvä mesikasvi.**'Miss Jekyll'**

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3139

Korkeus n. 65 cm. Kukat kauniin indigonsiniset, lehdet tillimäiset. Kukkii pitkään heinä-elokuussa.

'Persian Jewels Mixed'**annos n. 1,5 g / 2,50 € til.no 3155**

Korkeus n. 40 cm. Ihana, suurikukkainen sekoitus valkeita, sinisiä ja roosanvärisiä kukkia.

Tarhaorvokki (Pensé)*Viola Wittrockiana*-Ryhmä

1 g = n. 800 siementä

Yv. Rakastetuimpia kesäkukkia. Pitkä ja runsas kukinta sekä isot suloiset kukat. Ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.**Viljely:** Esikasvatus tammi-helmikuussa. Itämisaika 15-20 °C:ssa 10-21 vrk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, kosteahkossa mullassa. Kuituneet kukat poistetaan.**'Clear Chrystal Scarlet'****annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 3129**

Korkeus n. 15 cm. Ainutlaatuiset voimakkaan tummanpunaiset kukat, joiden keskustaa koristaa mustat viivat. Kasvutapansa vuoksi sopii erityisen hyvin ruukkuun ja amppeleihin.

'Orange Sun'**annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 3356**

Korkeus n. 15 cm. Upeat hehkuvanoranssit ja suuret kukat.

Tiikerikaunosilmä (Tigeröga)*Coreopsis tinctoria***Yv.** Näyttävä koriste- ja värjäyskasvi, joka kukkii heinäkuusta syyskuuhun. Hyvä leikkokukka ja perhoskasvi.**Viljely:** Kylvö huhtikuussa potteluihin. Taimettumisaika 1-3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa. Myös syyskylvö mahdollinen.**'Incredible Dwarf Mix'****annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3364**

Korkeus noin 50 cm. Kukinnot nousevat tillimäisen

=Uutuu

=Perinnelajike

keveään lehdistön ylle. Sävyttävä sekoitus monivärisiä kukkia, joiden väri vaihtelee keltaisen sävyistä voimakkaaseen mahonginpunaiseen.

'Semi-Tall Red'**Annos 5 g / 2,20 €****til.no 3338**

1 g = noin 2200 siementä

Korkeus 40 cm. Todella upeat punaisena hehkuvat kukat ilahduttavat keskikesästä pitkälle syksyyn

'Tall Varieties Mixed'

Ks. värikasvit, sivu 110.

TSINNIAT*Zinnia***Isotsinnia**

(Zinnia)

Zinnia violacea

1 g = n. 100 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Jäykkien varsien latvoissa isot (5–10 cm) mykerökukinnot. Kukat muistuttavat daaliaa. Kukkii heinä-syyskuussa. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi varsinkin päiväperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 18 °C:ssa 5–10 vrk. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, ravinteikkaassa, multavassa ja vettä läpäisevässä maassa. Etelässä voi suotuisilla paikoilla kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka.

'Double Brilliant Mixed'**annos n. 20 siementä / 3,20 €****til.no 3137**

Korkeus n. 45 cm. Isot kerrannaiset kukat ja kolme upeasti hehkuvaa väriä: oranssi, purppuranpunainen ja keltainen. Kukkii näyttävästi syksyyn saakka, kestäväjuurinen. Sopii ruukkuun ja penkkiin.

'Fabergé Mix'**annos n. 90 siementä / 2,70 €****til.no 3365**

Korkeus 75–80 cm. Vankkarakenteinen. Häikäisevä pastellinen väriseos valkoisista, keltaisista ja punaisen eri sävyisistä kukista. Teriön uloimmat kehälehdet ovat pidemmät ja muodostavat kauniin reunuksen koholla olevan keskustan ympärille. Erinomainen leikkokukka!

'Fireworks Mix'**annos n. 120 siementä / 2,70 €****til.no 3677**

Korkeus 75 cm. Suuret, kerrannaiset kukat keltaisia, oransseja, kirkkaanpunaisia ja ruusunpunaisia.

'Zinderella Lilac'**annos n. 20 siementä / 2,70 €****til.no 3678**

Korkeus n. 75–90 cm. Kukka kuin kuppikakku! Jättiko-

koiset puolikerrannaiset kukat ihastuttavan vaaleanliilat. Erinomainen leikkokukka.

Korutsinnia

(Dvärgzinnia)

Zinnia angustifolia

Biodynaaminen siemen

Annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3028**

1 g = n. 40 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Syksyinen värisekoitus keltaisen, oranssin ja mahongin värisistä pienehköistä puolikerrotuista ja kerrotuista kukista.

Tuoksuherne, hajuserne

(Luktärt)

Lathyrus odoratus

1 g = n. 12 siementä.

Yv. Kotoisin Sisiliasta. Viljelyhistoria alkaa 1600-luvun lopulla, kun palermolainen pappi, Franciscus Cupani, lähetti luonnonvaraisen tuoksuherneen siemeniä Hollantiin ja Englantiin. 1800-luvun lopussa alettiin kiinnostua kasvista ja kehittää lajikkeita. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreeni- maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa haaleassa vedessä pari tuntia ennen kylvöä. Kuorta voi myös hangata kevyesti hiekkapaperilla. Siemenet kylvetään pieniin, mutta korkeisiin ruukkuihin, sillä juuristo on pitkä ja herkkä. Itämisaika 16 °C:ssa 14–18 vrk. Korkeiksi kasvavat lajikkeet on hyvä latvoa 15–20-senttisinä. Latvaversot, joissa on vähintään kaksi lehtiparia, voi juurruttaa vesilasissa pikkutaimiksi. Korkeiksi kasvavat lajikkeet tulee tukea heti alkuvaiheessa. Kuihtuneet kukat poistetaan, jotta kukinta jatkuu pitkään.

Käyttö: Seinustalle, ruukkuun, amppeliin ja leikkokukaksi.

'Cupani'

Perinnelajike

annos n. 20 siementä / 2,70 €**til.no 3434**

Ns. alkuperäinen tuoksuherne, joka tuotiin Englantiin v. 1699. Korkeus 1,5–2,5 m. Kukassa tummanpunaiset venhot violeteilla purjeilla. Suloinen tuoksu!

'Ethel Grace'**annos n. 2 g / 2,50 €****til.no 3478**

Suuret kalpean liilat kukinnot, joissa hivenen vaalea nielu. Voimakas tuoksu. Korkeus noin 2 m.

'Jimmy'**annos n. 2 g / 2,50 €****til.nro 3428**

Voimakkaan kirkkaanpunainen. Korkeus 2,5 m.

Tuoksuhernelajitelma

Perinnelajike

Kukin lajike omassa annospussissaan, jossa on n. 15 siementä.

5 lajiketta 4,60 €**til.no 3436**

Korkeus n. 180 cm. Tuoksuherneiden ykkössarjaa!

'Air Warden'

tumman ruusunpunainen

'Beaujolais'

viininpunainen

'Mrs. R. Bolton'

vaalean ruusunpunainen

'Noel Sutton'

ihastuttavan laventelinsininen

'White Ensign'

puhtaanvalkoinen

'Pink Cupid' -loistosekoitus**annos n. 2 g / 2,50 €****til.no 3481**

Matalakasvuinen, korkeus 20–30 cm. Pienissä kukissa on ihastuttavan vaalean ruusunpunainen purje, venho on valkoinen. Ihana voimakas tuoksu! Kasvu aika n. 90 vrk. Jalostettu erityisesti ruukkuviljelyyn.

'Prince of Orange'

Perinnelajike

annos n. 25 siementä / 2,70 €**til.no 3214**

Korkeus n. 1,8 m. Kukissa oranssia ja malvaa. Kukki runsaasti. Hieno vanha heirloom-lajike on tehnyt paluun.

'Sweetie Mixture'**annos n. 20 siementä / 2,70 €****til.no 3435**

Vaikuttava sekoitus laventelinsinisiä, valkoisia sekä karmiinin-, ruusun-, kirsikan- ja lohenpunaisia kukkia. Jalostettu suositusta Cupani-lajikkeesta erityisesti ampelikasvatukseen.

'True Fragrance'**annos n. 25 siementä / 2,20 €****til.no 3463**

Korkeus n. 1,8 m. Ainutlaatuinen sekoitus perinteisistä juovikkaista kukista. Valkoisella pohjalla punaisen ja sinisen sävyjä. Romantikon unelmasekoitukseen on valittu erityisen tuoksuvia ja suurikukkaisia lajikkeita. Hurmaava leikkokukka.

Tuoksupielus

(Strandkrassing)

Lobularia maritima

1 g = n. 2 500 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 10 cm. Muodostaa matalan, tuuhean maton. Pienet puhtaanvalkoiiset, tuoksuvat kukat. Kukki runsaasti heinä-elokuussa. Reunuskasviksi ja ruukkuun! Sopii erityisen hyvin kivikopuutarhaan. Kuulunut monen lapsuuden kesäkukkiin!

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Ruukkuun kylvetään useampi siemen. Itämisaika 4–6 vrk 18 °C:ssa. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Taimikasvatusvaiheessa lämpötila mielellään 15 °C. Ränstynyt kasvi voidaan leikata alas, jolloin kukki uudelleen. Kestää aurinkoa.

'Snow Carpet'**annos n. 1 400 siementä / 2,20 €****til.no 3218****Tuoksuresseda**

(Luktresseda)

Reseda odorata

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Ei talvehdi Suomessa. Kuivattuja kukkia on löydetty muumioiden hautakammioista. 1700–1800-luvun taitteessa oli yksi Euroopan muotikasveista säätyläisten keskuudessa. Korkeus 30–40 cm. Pystykasvuinen, mutta hieman rentovartinen. Ihana vanhan ajan tuoksukasvi, jolla kevyt, kellanvihreä kukinto ja oranssit heteet. Kukki heinä-syyskuussa. Melko hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö maahan aikaisin keväällä. Pohjoisessa taimikasvatus. Taimiväli 10–15 cm. Kasvu aika 75–85 vrk. Voidaan kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Kuivataan nopeasti kimppuina, kun suurin osa kukista on avoinna.

'Crown Mixture'**annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 3783****TUPAKAT**

(Tobak)

*Nicotiana***Koristetupakka**

(Blomstertobak)

Nicotiana Sanderae-Ryhmä

Yv. Matalakasvuinen, korkeus n. 45 cm. Tanakka. Torvimaiset, tuoksuvat kukat. Sopii ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa maassa. Kukkimisen jatkumiseksi lakastuneet kukat poimitaan pois. Hallanarka.

=Uutuus

=Perinnelajike

'Perfume Mix' F1**annos n. 110 siementä / 2,70 €****til.no 3097**

Väri-sekoitus valkoista ja punaisen eri sävyjä.

Narsissitupakka

(Narcisstobak)

*Nicotiana sylvestris***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3086**

1 g = n. 29 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 150 cm. Lehdet isot ja näyttävät. Valkoiset, tuoksuvat, torvimaiset n. 10 cm:n pituiset kukat. Pitkä kukinta-aika heinä-syyskuussa. Koristeellinen. Monen mielestä kaunein tupakkalaji. Upea ryhmäkasvi. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille! Myrkyllinen.

Viljely: Kasvatetaan kuten koristetupakkaa. Jos kasvatetaan ruukussa, sen on oltava halkaisijaltaan vähintään 11-13 cm.

Palturitupakka (kessu)

(Bondtobak)

Nicotiana rustica

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Kotoisin Yhdysvaltain eteläosista ja Meksikosta. Suomessa vanhin tieto tupakan viljelystä on vuodelta 1671. Mielenkiintoinen kasvi muistuttamassa vanhoista ajoista. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille! Korkeus n. 1 m. Kukki heinä-elokuussa kellanvihrein kukin.

Viljely: Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Kasvupaikka aurinkoinen, kuiva tai tuore, runsasravinteinen. Ei viihdy savimaassa. Karaitut taimet ulos hallojen mentyä. Taimi- ja riviväli 50 cm.

Käyttö: Paitsi tupakan valmistamiseen, kessua on käytetty aikaisemmin tuholaiistorjuntaan. Nyt sen käyttö ei ole enää sallittua luomuviljelyssä! Myrkyllinen!

'Amersfort'**annos n. 0,3 g / 2,50 €****til.no 3095****UNIKOT**

(Vallmo)

Papaver

Yv. Upeita kukkijoita kukkatarhaan ja kasvimaalle. Siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

Viljely: Viihtyvät auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä suoraan maahan. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan, jolloin kylvöksestä tulee riittävän harva.

Pioniunikko

(Pionvallmo)

Papaver somniferum Paeoniflorum-Ryhmä

1 g = n. 2 200 siementä.

'Flemish Antique'**annos n. 0,5g / 2,70 €****til.no 3194**

Ihastuttavat, täysin kerrotut kukat, joissa kirsikan- ja ruusunpunaista valkealla pohjalla. Tanakat varret.

'Lilac Pompom'**annos n. 900 siementä / 2,70 €****til.no 3127**

Valtavat vaaleanliilat ja kerrannaiset kukat.

Yv. Korkeus n. 90 cm. Varret tanakat. Kukinta-aika pidempi kuin muilla unikoilla. Taimiväliksi harvennetaan 10-15 cm. Kaunis leikkokukka. Siemeniä voi käyttää leivonnassa.

Silkkiunikko

(Kornvallmo)

Papaver rhoeas

ks. myös maisemointi- ja maanparannuskasvit.

'Mother of Pearl'**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3871**

Korkeus 40-60 cm. Suloinen sekoitus yksinkertaisia, pastellinsävyisiä kukkia. Kylväytyy.

'Shirley Mix'

Perinnelajike

annos n. 2 500 siementä / 2,20 €**til.no 3387**

1 g = n. 9 000 siementä

Korkeus n. 60 cm. Puolikerrannaisten kukkien väri vaihtelee punaisen eri sävyistä valkoiseen. Terälehtien tyvessä usein musta täplä. Nuokkuva nuppu suoristuu auetessaan. Kukki pitkään heinäkuusta pakkasiin. Viihtyessään kylväytyy! Terälehdistä saadaan väriä viineihin ja lääkkeisiin.

Turkinunikko

(Fläckvallmo)

*Papaver commutatum***'Ladybird'****annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3170**

1 g = n. 7 700 siementä.

Korkeus n. 40 cm. Kasvattaa runsaasti suuria, kirkkaanpunaista kukkia, joissa on keskellä mustat läiskät. Kukan väriytyy muistuttaa leppäkerttua. Tiivis kasvutapa, sopii mainiosti reunakasviksi ja ruukkuun.

Oopiumiunikko

(Opievallmo)

*Papaver somniferum***'Lauren's Grape'**

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3176**

Korkeus n. 85 cm. Hienostunut, purppuranpunainen kukka, jossa tumma täplä. Varma ja suosittu lajike.

MAISEMOINTI- JA MAANPARANNUSKASVIT

Esimerkkiseos (herne & kaura & ruisvirna)

Lajeista voi tehdä oman seoksen maanparannukseen tai kylvää yksittäisiä kasveja.

Herneen, kauran ja ruisvirnan seos sopii myös kovalle savimaalle. Herne ja virna keräävät tyypeä ja mureutavat maata. Kaura toimii herneen tukena ja vähentää tyyppihävikkiä. Kaura on vaatimaton maan laadun suhteen, ja se viihtyy myös tiiviissä savimaassa.

Sato korjataan elokuussa herneen ja kauran tuleentua. Kasvusto voidaan niittää ja käyttää ravintona eläimille ja pikkulintujen talviruokintaan. Seuraavana keväänä sänki ja muu viheraines muokataan maahan. Paikkaan voi kylvää esim. sipulia, porkkanaa, punajuurikasta, kyssäkaalia, lanttua, naurista, persiljaa ja tilliä. Seuraavana keväänä lohkolle voi istuttaa perunaa.

Siementarve aarille n. 1 kg. Kylvöajankohta toukokuun puolivälissä. Kylvösyvyys n. 6 cm.

Aitohunajakukka (Honungsfacelia)

Phacelia tanacetifolia

annos 50 g / 2,70 € **til.no 4077**

annos 200 g / 6,20 € **til.no 4078**

1 g = n. 580 siementä

Yv. Kotoisin läntisestä Pohjois-Amerikasta. Korkeus 20–70 cm. Tuoksuva sininen kukinto.

Viljely: Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Kasvaa kaikenlaisilla mailla. Ei ole hallanarka eikä kaipaa paljon lannoitusta. Kasvaa myös syksyn alhaisissa lämpötiloissa. Siementarve 100–300 g / aari.

Käyttö: Maanparannus- ja koristekasvi. Suosittu maisemointikasvi. Yksi parhaimmista mesikasveista. Lisäksi siitepölyn tuotto on hyvä. Kesantokasvina vähentää ravinteiden huuhtoutumista. Hyvä leikkokukka.

Korjuu: Kuivakukaksi kerätään juuri avautuneena. Sininen väri ja hyvä tuoksu säilyvät pitkälle talveen.

APILAT

(Klöver)

Trifolium

Persianapila

(Stor doftklöver)

Trifolium resupinatum var. *majus*

annos n. 50 g / 2,20 € **til.no 4404**

annos n. 200 g / 4,20 € **til.no 4072**

Yv. Korkeus n. 30–40 cm. Vaaleanpunaiset, tuoksuvat kukat. Matala juuristo, muodostaa tiheän maton.

Siementarve 100 g / aari.

Puna-apila

(Rödklöver)

Trifolium pratense

annos n. 100 g / 4,20 € **til.no 4024**

Mv. Korkeus 15–50 cm. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy kosteutta pidättävässä maassa, mutta syvä paalujuuri kärsii korkeasta pohjavedestä. Kylvetään keväällä, kun maan lämpötila on n. +10 °C. Kylvösyvyys 1–2 cm. Siementarve 200 g / aari. Voidaan kylvää myös seoksena kauran tai raiheinän kanssa (120 g puna-apilaa + 100 g raiheinää aarille).

Käyttö: Palleromaiset kukinnot antavat teehen hunajaista makua. Tuottaa paljon hyönteisille tärkeää mettä ja siitepölyä. Rehukasvi eläimille ja kaunis maanpeitekasvi aurinkoisille tai puolivarjoisille paikoille. Arvokas maanparannuskasvi. Toipuu hyvin niitosta, joten sopii viherkatteeksi. Hyvä maan kuohkeuttaja erityisesti savimailla.

Valkoapila 'Isokallio'

(Vitklöver)

Trifolium repens

annos n. 100 g / 5,60 € **til.no 4022**

annos n. 500 g / 25,00 € **til.no 4023**

Mv. Korkeus n. 5–20 cm. Kotimainen erinomaisesti talvehtiva ja hillittykasvuinen lajike. Tallauksen kestävänsä sopii myös nurmikkosiemenen joukkoon sekä yksinään riviväliin ja käytävälle. Kylvö keväällä n. 1 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa. Hyvä ja tärkeä mesi- ja ravintokasvi perhosille, mehiläisille ja kimalaisille. Kukkia voi lisätä teesekoituksiin.

Siementarve 75 g / aari.

Veriapila

(Blodklöver)

Trifolium incarnatum

annos n. 50 g / 2,70 €

til.no 4405

annos n. 200 g / 6,20 € **til.no 4071**

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Kasvutapa lamoava, joten näyttää matalalta. Tumman verenpunaiset, pitkulaiset kukinnot.

Viljely: Vaatimaton, mutta vaatii lämpimät kasvuolosuhteet. Kasvaa kaikenlaisilla mailla, suosii kalkkia. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Nopeakasvuinen ja hallankestävä. Siementarve 70 g/aari.

Käyttö: Erinomainen viherlannoite- ja maisemointikasvi joko yksinään tai raieheinän kanssa. Sopii koristekasviksi ja esim. kaalimaan aluskasviksi (lisälannoitteeksi). Kaunis leikkokukka, mutta kuivattaessa kukintojen väri haaleenee. Kukat sopivat salaattiin ja siemenet idätettäväksi vihanneskrassin tavoin. Hyvä mehiläiskasvi. Hehtaarialta saadaan n. 250 kg hunajaa ja siitepölyä.

Esparsetti (Esparsett, helghö)

Onobrychis viciifolia

Luomusiemen

annos n. 100 g / 3,20 € **til.no 4030**

Mv. Typpeä keräävä hernekasvi, joka on kotoisin Keski- ja Itä-Euroopasta. Korkeus 30–60 cm. Vaalean ruusunpunaiset kukinnot kesä-elokuussa. Voimakas, kuivuutta kestävä juuristo. Lannoitus-, rehu- ja maanparannuskasvi. Erinomainen mehiläiskasvi: sisältää runsaasti mettä ja siitepölyä.

Viljely: Viihtyy hyvin monilla maalajeilla, myös karuilla hiekkamailla. Parhaiten kasvaa kalkkipitoisilla, hyvin ojitetuilla, aurinkoisilla mailla. Avomaakylvö, kun maa on lämmennyt. Siemeniä on hyvä liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Kylvösyvyys 0,5 cm. Taimiväli 30 cm, riviväli 40 cm. Itää 10–30 vrk:ssa. Siementarve 800–900 g/aari.

Isoauringonkukka (Solros)

Helianthus annuus

annos n. 20 g / 2,50 € **til.no 4073**
annos n. 100 g / 5,60 € **til.no 4074**

1 g = n. 20–50 siementä

Yv. Korkeus n. 1,6 m. Kukat keltaiset, tumma keskus.

Viljely: Kasvaa parhaiten auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Noin 4 viikon kylmäkäsitely ennen kylvöä edistää itämistä. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa 3–4 cm:n syvyyteen. Riviväli 30 cm ja taimiväli 20 cm. Siementarve 100 g/aari.

Korjuu: Kukkinet kukinnot korjataan, kun ne alkavat nuokkua. Kukinnot ripustetaan kuivumaan, kunnes siemenet varisevat. Voidaan jättää myös pellolle, jolloin linnut syövät siemenet suoraan lapakosta.

Käyttö: Maanparannus-, öljy-, mesi-, rehu- ja maise-

mointikasvi. Kuoritut siemenet esim. salaattiin, myslisiin ja leipätaikinaan. Siemenet sisältävät runsaasti E-vitamiinia. Keltaisia terälehtiä on käytetty teenä kuumeen alentamiseen vilustumissairauksissa. Teehen laitetaan 1 tl kuivattuja terälehtiä ja 2,5 dl kiehuvaa vettä ja annetaan hautua 10 min. Kukka kestää pitkään maljakossa. Kukkalapakko siemenineen on näyttävä kuivakukka. Kukista saadaan keltaista väriä. Kasvin poltetuista varista saadaan kaliumia sisältävää maanparannusainetta.

Keltalupiini (Gul-lupin)

Lupinus luteus

annos 10 g / 2,50 € **til.no 4406**
annos 100 g / 3,80 € **til.no 4075**

1 g = n. 6 siementä.

Yv. Viljeltiin jo 4 000 v. sitten. Korkeus n. 30–60 cm. Muistuttaa tavallista lupiinia, mutta on sitä matalampi ja sirompi. Keltaiset hyväntuokuiset kukat heinä-syyskuussa. Koriste- ja viherlannoituskasvi. Sitoo typpeä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskivinteisessä kivennäismaassa. 1–2 tuntia liotetut siemenet kylvetään, kun maan lämpötila on n. +10 astetta. Kylvösyvyys 3–4 cm. Siementarve 300 g/aari. Myrkyllinen.

Keltasinappi (Vitsenap) ★

Sinapis alba

'Iris'

Annos 100 g / 2,50 € **til.no 4021**

Yv. Korkeus noin 1m. Nopeakasvuinen maanparannuskasvi peittää maan nopeasti ja tehokkaasti, torjuu taudinaiheuttajia ja puhdistaa maata. Ei sovellu perunan esikasviksi.

Viljely: Avomaakylvö keväällä tai loppukevällä 1–2 cm syvyyteen. Siementarve 200 g/aari.

Kuitupellava (Spånadslin)

Linum usitatissimum

'Common Flax'

annos n. 50 g / 2,70 € **til.no 4089**
annos n. 200 g / 6,20 € **til.no 4090**

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Pellavakangasta on löydetty kivikautisista paalutuksista, jonka iäksi on arvioitu 3 000–4 000 vuotta. Korkeus 80 cm. Sinikkainen kuitu- ja maisemointikasvi. Voidaan viljellä myös kuivakukaksi.

Viljely: Viljely onnistuu vain Etelä- ja Keski-Suomessa. Maaperän suhteen vaatimaton, paras maalaji on hietasavikko, pH vähintään 6,2. Kylvö toukokuun alussa.

Vanhan kansan perinteinen kylvöpäivä on ollut Eerikin päivä 18.5. Harataan korkeintaan 1,5 cm:n syvyyteen. Kasvuharso jouduttaa tasaista taimettumista. Siementarve 1,2-1,3 kg / aari. .

Korjuu: Nyhdetään maasta aurinkoisella säällä. Kerätään kuiduksi ja siemeneksi yleensä 30-35 päivän kuluessa kukinnasta. Kuivakukaksi kerätään, kun siemenkodat ovat vielä vihreitä. Säilytetään kuivassa, pimeässä ja viileässä.

Peltoherne (Kokärt)

Pisum sativum

'Florida'
annos n. 1 kg / 3,20 € til.no 4100
 Syötäväksi ja maanparannukseen. Hyvä kumppani kauralle. Siementarve n. 1,3 kg / aari.

Peltolinnunjalka (Serradella)

Ornithopus sativus

Luomusiemen
annos n. 200 g / 4,60 € til.no 4076
Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 30-60 cm. Kukkii runsaasti vaaleanpunaisin kukin. Maanparannus- ja rehuksävi. Juurissa ilmakehän tyypeä sitovia nystyräbakteereita, jotka lisäävät maan typpipitoisuutta.
Viljely: Viihtyy happamassa, vettä läpäisevässä hiekkamaassa. Sopii viljeltäväksi köyhillä mailla. Avomaakylvö keväällä. Hyvä esikasvi, aluksi kehitys on hidasta. Kasvaa vielä alkusyksyn alhaisissa lämpötiloissa ja kestää jopa -5 asteen pakkasta. Sopii seoksiin. Siementarve 400 g / a, 6-9 kg / ha. Kokeilijalle!

Ruisvirna (Luddvicker)

Vicia villosa

annos n. 100 g / 2,20 € til.no 4099
 Puolimetrinen ja rentovartinen. Liilakukkainen viljelykasvi, jota kasvatetaan Suomessa viherrehuksi ja kesantopelloilla. Siementarve 500 g / aari.

Silkkiunikko (Kornvallmo)

Papaver rhoeas

1 g = n. 9 000 siementä.
Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukat kirkkaanpunaisia, terälehtien tyvessä musta täplä. Nuokkuvat nuput suoristuvat auetessaan. Kukkii pitkään heinäkuusta pakkasiin.
Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä avomaalle. Pienet

siemenet voi sekoittaa hiekkaan kylvön helpottamiseksi. Viihtyessään kylväytyy itse. Siementarve 20-30 g / aari.

'Corn Poppy' **annos n. 20 g / 6,20 € til.no 4026**

Sinimailanen, alfalfa (Blålusern)

Medicago sativa

annos 50 g / 2,70 € til.no 4271
annos 200 g / 6,20 € til.no 4170

Mv. Suomessa yleensä yksivuotinen nurmipalkokasvi. Voidaan kasvattaa yksivuotisena Kemin seudulle asti. Kasvuston korkeus n. 50-150 cm. Sinikukkainen maanparannus-, mehiläis-, koriste- ja nurmipalkokasvi. Juuri erittäin voimakas ja syvälle tunkeutuva. Maan rakennetta parantava vaikutus voi säilyä useita vuosia. Saat-taa talvehtia Etelä-Suomessa.

Viljely: Viihtyy runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, syvämultaisessa maassa, pH 6,5-7,5. Kylvö aikaisin keväällä tai syksyllä lähelle maan pintaa. Siementarve n. 100 g/aari. Kehittyy aluksi hitaasti. Kestää hyvin kuivuutta. Jos aiotaan saada talvehtimaan, on kasvuston annettava kukkia kerran kesässä. Niitettäessä on jätettävä riittävän pitkä sänki, eikä kasvustoa pidä niittää elokuun puolivälin jälkeen.

Käyttö: Maanparannus-, mehiläis- ja koristekasvi. Sinimailasen siemenen eli alfalfan idut ovat terveystuokaa. Riistapellolla sato maistuu peuroille ja hirville.

Tarhakehäkukka (Ringblomma)

Calendula officinalis

annos n. 250 g / 19,00 € til.no 3329
 1 g = n. 100-150 siementä.

Yv. Korkeus 60 cm. Vanha koriste- ja lääkekasvi, joka sopii myös maisemointikasviksi.

Viljely: Kylvö haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14 astetta. Kukkii 9-10 viikon kuluttua kylvöstä. Vihermassa käännetään myöhään syksyllä maata parantamaan. Siementarve 25-30 g / aari.

Viljatatar, tattari (Bovete)

Fagopyrum esculentum

Luomusiemen
annos n. 50 g / 2,50 € til.no 4079
annos n. 200 g / 4,60 € til.no 4080

1 g = n. 80 siementä.
Yv. Todennäköisesti kotoisin Aasian keskiosista. Kulkeutunut tataarien mukana Eurooppaan. Ollut täällä viljelykasvina 1400-luvulta lähtien. Korkeus

n. 50–80 cm. Lehdet herttamaiset, kukat joko punertavat tai vihertävät. Kukinta alkaa heinäkuun puolenvälin jälkeen. Erinomainen viherlannoituskasvi ja hyvä tukikasvi palkokasville. Hyvä rikkaruohojen tukahduttaja. Sopii vilja-allergikolle. Mehiläiskasvi.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Viihtyy parhaiten multavilla, kalkkipitoisilla kivennäismailla. Kylvetään myöhään keväällä lämpimään maahan 3 cm:n syvyyteen. Riviväli 40 cm, taimiväli 5 cm. Hallanarka. Viherlannoituskasviksi voidaan kylvää heinäkuun loppuun asti. Itää nopeasti. Hyönteispölytteinen. Siementarve 500 g/aari.

Westerwoldinraiheinä (Westerwoldiskt rajgräs)

Lolium Westerwoldicum-Ryhmä

annos n. 500 g / 4,60 € **til.no 4025**

Yv. Kotiviljelijän mainio ruohokatekasvi. Peittää maanpinnan nopeasti. Etelä-Suomessa italianraiheinää satoisampi, Pohjois-Suomessa taas nopeampi. Siementarve n. 1 kg / n. 30 neliömetrille.

Viljely: Vaatii melko ravinteikkaan maan. Kasvaa parhaiten hikevillä hieta- tai hiesumailla, mutta voidaan viljellä myös multamailla. Ei viihdy kosteilla, muttei myöskään kuivilla mailla. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa.

Korjuu: Niitetään ennen tähkimistä. Voidaan niittää useamman kerran.

★ Öljyretikka

(Oljerättika)

Raphanus sativus var. *oleiformis*

'Valencia'

Annos 100 g / 2,50 € **til.no 4019**

Yv. Korkeus jopa 2 m. Voimakasjuurinen ja rotevavartinen maanparannuskasvi muokkaa maata tehokkaasti, puhdistaa maata ja torjuu taudinaiheuttajia. Muodostaa tiheän kasvuston.

Viljely: Avomaakylvö loppukeväällä 1–2 cm syvyyteen. Siementarve 200 g/aari.

VILJAT

(Leipä)vehnä

(Vete)

Triticum aestivum

Luomusiemen

annos n. 1 dl / 2,20 € **til.no 4585**

annos n. 1 kg / 4,60 € **til.no 4586**

Idätykseen, pääsiäisruohoksi ja kissanheinäksi. Vehnäoras on arvostettu ravintokasvi, joka sisältää mineraal-

leja, aminohappoja ja vitamiineja. Yli 90 mineraalista huomattavimpia ovat kalium, magnesium ja rauta.

Ohra

(Korn)

Hordeum vulgare

annos n. 1 dl / 2,50 € **til.no 4901**

annos n. 1 kg / 4,60 € **til.no 4902**

Yv. Lujakortinen, suuriyväinen lajike. Aikaisin tuleentuva. Taudinkestävä eikä kovin vaatelia. Kaksitahoiseksi ohraksi sietää hyvin maan happamuutta.

Käyttö: Kissanheinäksi, pääsiäisruohoksi, rehuksi ja tarkkelyskasviksi. Kimpuiksi kuivattuina myös sidontatöihin.

(Pelto)kaura

(Havre)

Avena sativa

annos n. 100 g / 2,20 € **til.no 4087**

annos n. 500 g / 4,20 € **til.no 4082**

Suhteellisen lyhyt- ja tanakkakortinen lajike. Hyvä maanparannuskasvi herneen kanssa. Kaunis ja käyttökelpoinen myös kukkasidonnassa.

KAURA PARANTAA MAATA

1. Kylvä keväällä tai alkukesällä maanparannuskasviksi herneen kanssa.

2. Kylvä sadonkorjuun jälkeen loppukesällä keräämään maahan jääneitä ravinteita. Jätä kasvusto talveksi maan suojaksi.

IDÄTETTÄVÄT

JA VERSOTETTAVAT SIEMENET

Versokasvatus: Siemenet ripotellaan kosteaan kylvömultaan. Vain versot käytetään. Versojen kasvatus onnistuu ilman lisävaloa helmi-maaliskuulta syys-lokuulle. Talvella lisävalo on eduksi.

Idätys: Siemenet kasvatetaan iduiksi esimerkiksi puhtaassa lasipurkissa. Syödään kokonaisina juuri itäneinä. Siemenet voi idättää esimerkiksi astiakaapissa, joten idätys onnistuu ympäri vuoden. Kasvatusohjeet tulevat siementen mukana

Herne

(Ärt)

Pisum sativum

annos n. 170 g / 3,80 € **til.no 9002**

Nopeakasvuinen ja miedon makuinen laji versokasvatukseen tai idätykseen. Siemeniä liotetaan 1–2 tuntia ennen kylvää.

Isoauringonkukka (Solros)*Helianthus annuus***annos n. 100 g / 4,60 €** **til.no 9001**

Maukas ja nopea, versokasvatukseen.

Maustebasilika (Basilika)*Ocimum basilicum*

'Dark Opal'

annos n. 2 000 siementä / 3,20 € **til.no 9015**

Maukas, värikäs ja terveellinen lajike versokasvatukseen. Kylvetään kostean kylvömullan pinnalle. Pidetään itämisen ajan kosteana ja valoisassa paikassa. Korjuu aloitetaan, kun taimet ovat n. nelisenttisiä.

Mungopapu (Mungoböna)*Vigna radiata***annos n. 20 g / 3,20 €** **til.no 9014**

Nopeakasvuinen, miedon makuinen herkkupapu idätykseen. Siemeniä liotetaan 1-2 tuntia ennen kylvöä. Idätys lasipurkissa, huuhtelu 2-3 krt / vrk.

Parsakaali, brokkoli (Sparriskål, broccoli)*Brassica oleracea Italica-Ryhmä***annos n. 50 g / 4,20 €** **til.no 9003**

Idätykseen ja versotukseen. Mehukas ja raikas maku.

Rohtosarviapila (Bockhornsklöver)*Trigonella foenum-graecum***annos n. 50 g / 3,20 €** **til.no 9021**

Versokasvatukseen. Herkullinen, kaalimainen maku.

Sango-retikka (Rättika)*Raphanus***annos n. 50 g / 3,20 €** **til.no 9004**

Värikäs, helppo ja nopea retiisi idätykseen ja versotukseen. Versot upean punaisia. Intialaisessa keittiössä käytetään siemeniä ja kuivattuja lehtiä.

Sinappikaali (rukola) (Senapskål)*Eruca sativa*

Luomusiemen

annos n. 10 g / 3,20 € **til.no 9007**

Maku pirteän kirpeä. Suosittelemme versokasvatukseen.

Sinimailanen, alfalfa (Blåusern)*Medicago sativa*

Luomusiemen

annos n. 100 g / 3,80 € **til.no 9013**

Idätykseen ja versotukseen.

Tarhaportulakka (Trädgårdsportlak)*Portulaca oleracea subsp. sativa***annos n. 10 g / 3,80 €** **til.no 9010**

Rapea ja maukas laji versotukseen. Runsaasti C-vitamiinia ja omega-3-rasvahappoja.

Vesikrassi, isovesikrassi (Vattenkrasse)*Nasturtium officinale***annos n. 10 g / 4,20 €** **til.no 9016**

Versokasvatukseen ympäri vuoden. Vanhimpia ihmisen hyödyntämiä kasveja. Sisältää paljon K-vitamiinia, huomattavasti myös C-, A- ja B-ryhmän vitamiineja.

Vihanneskrassi (Smörgåskrasse, kryddkrassing)*Lepidium sativum*

Luomusiemen

annos n. 25 g / 4,20 € **til.no 9008**

Versotukseen. Kirpeän pähkinäinen makuelämys salaattiin ja leivän päälle.

VÄRIKASVIT, KORISTEHEINÄT, HUONEKASVIT

Tässä ryhmässä on villalankojen ja kankaiden värjäykseen sopivia kasvilajeja. Monet niistä sopivat myös koristekasveiksi.

Keltasauramo, värisauramo (Färgkulla)*Anthemis tinctoria*

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. tai mv. Tullut meille 1800-luvun loppupuolella heinäsiemenen mukana. Paikoin villiintynyt. Tavataan Lapissakin. Korkeus n. 60 cm. Keltaiset, päiväkakkaramaiset kukat. Näyttävä, kestävä kukinta heinä-lokakuussa. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreeni- ja maassa. Kylvö keväällä tai loppukesällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Itää 1–3 viikossa. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta kylväytyy helposti.

Käyttö: Kaunis leikko- ja kuivakukka. Kukista saa kirkaankeltaista väriä.

'Kelway'**annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 3720****Lännenkermesmarja***(Amerikanskt kermesbär)**Phytolacca americana***annos n. 1 g / 3,20 €****til.no 3496**

1 g = n. 140 siementä.

Mv. Kotoisin Amerikasta. Korkeus 120–150 cm. Valkoiset kukat heinä-elokuussa. Kauniit, tumman sinipunaiset, kiiltävät marjat. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus tammi-maaliskuussa. Kylvös siirretään 4–6 viikoksi jääkaappiin tai syyskylvö suoraan ulos. Siemenet itävät lämpimään otettuna 3–4 viikossa. Siemen vaatii kylmäkäsitelyä.

Käyttö: Marjoista saadaan punaista, ruskeaa ja ruosteena punaista väriä.

Morsinko

(Vejde)

*Isatis tinctoria***annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3474**

1 g = n. 140 siementä.

Kv. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna lehtiruusukkeena, toisena vuonna n. 90 cm korkean kukkavanan. Kukinto keltainen, kukkii kesä-heinäkuussa. Syvälle ulottuva paa-lujuuri. Siemenet lähes mustat. Itävyys säilyy hyvänä 5 vuotta oikein varastoituna. Vanha värikasvi.

Viljely: Aurinkoinen ja suojaista kasvupaikka. Läpäisevä,

kalkkipitoinen ja ravinteikas maa. Esikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle maan lämmentyessä. Itämisaika 15–40 vrk. Taimet istutetaan ulos, kun niissä on 4 kasvulehteä.

Korjuu ja käyttö: Värjäykseen käytetään tuoreita, ensimmäisenä vuonna kasvavia lehtiä. Korjuu aloitetaan alemmista lehdistä. Satoa voi korjata useamman kerran kesässä. Parhaimmillaan yksilö tuottaa satoa n. 250 g kasvukaudessa. Sisältää samaa sinistä väriainetta kuin indigo, mutta määrällisesti vähemmän. Lämpiminä kesinä väriainepitoisuus on suurimmillaan. Mehiläiskasvi!

Pensasväriherne

(Färgginst)

*Genista tinctoria***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3439**

1 g = n. 270 siementä.

Mv. Puuvartinen euraasialainen laji. Korkeus n. 90 cm. Kukkii keskikesällä keltaisin kukin.

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, kuivassa hiekkapitoisessa maassa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä. Itää 2–3 viikossa. Kasvaa aluksi hitaasti. Versot paleltuvat yleensä talvella, mutta pensas kasvattaa uudet, vielä samana kesänä kukkivat versot. Suojattava jäniksiltä!

Käyttö: Kukista ja versoista saadaan kirkaankeltaista väriä. Ravintokasvi monille harvinaisille perhosille!

Värisaflori

(Safflor, färgtistel)

Carthamus tinctorius

1 g = noin 25 siementä.

Yv. Ohdakekasvi, jota viljellään yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 90 cm. Tukeva varsi, piikkikäävät, kiiltävät lehdet ja latvassa voimakkaan oranssi kukka. Kestää väliaikaisesti jopa –15 °C pakkasta.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Etelässä suotuisilla paikoilla myös avomaakylvö. Aurinkoinen, suojaista kasvupaikka. Multava, keskiravinteinen maa. Savessa jää matalaksi.

Korjuu: Värjäykseen kukat kerätään täysin auenneina, kuivakukiksi kukinnan alkuvaiheessa.

Käyttö: Kukista saadaan punertavankeltaista väriä. Kukkia voidaan käyttää myös ruokiin ja teesekoituksiin antamaan väriä. Siemenistä saatava hieno safloriöljy sopii ruuanlaittoon. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

'Zanzibar'**annos n. 5 g / 2,50 €****til.no 3367**

Tiikerikaunosilmä

(Tigeröga)

Coreopsis tinctoria

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Kukat kaksiväriset: tyvestä ruskehtavan punalaikkuiset, kehräkukat lämpimänkeltaiset tai punaruskeat. Kukan Ø n. 5 cm. Kukki heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Kylvö huhtikuussa suoraan ruukkuihin. Itämisaika 1–3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa.

Käyttö: Väri- ja koristekasvi. Kukista saadaan kestävä kellanoranssia väriä. Kestävä leikkokukka. Kukkia voi kuivata teeksi. Käytetty myös kahvin korvikkeena. Hyvä perhoskasvi!

'Incredible Dwarf Mix'

Ks. yksivuotiset kukat, s. 100.

'Tall Varieties Mixed'**annos n. 5 g / 2,20 €****til.no 3337**

Ks. yksivuotiset kukat, s. 100.

Värireseda

(Färgreseda)

*Reseda luteola***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3184**

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Tunnettu värikasvina jo antiikin aikana. 1800-luvulla värireseda vietiin Euroopasta Pohjois-Amerikkaan, missä sitä alettiin viljellä värjäyskasvina. Korkeus 80–120 cm. Korkeat, keltaiset kukinnot toisena kasvukautena heinä–syyskuussa.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä tai loppukesällä ravinteikkaaseen, kalkittuun multaan aurinkoon tai puolivarjoon. Itää nopeasti.

Käyttö: Koko kukkivasta kasvusta saadaan keltaista väriä, joka on yksi kestävimmistä luonnosta saatavista väreistä.

MONIKÄYTTÖISET VÄRIKASVIT

- Antavat langoille kauniin, luonnollisen värin.
- Monet värikasvit, kuten tiikerikaunosilmä, värisaflori, morsinko, keltasauramo ja pensasvärisherne, ovat hyödyllisiä perhosille ja mesipistiäisille.
- Esimerkiksi keltasauramo ja tiikerikaunosilmä ovat viehättäviä leikkokukkia.
- Värisaflori sopii myös ruoan värjäämiseen.
- Keltasauramo sopii kukkaniitylle.

KORISTEHEINÄT**Elefantiheinä** (Glansmiskantus, japanskt gräs)*Miscanthus sinensis*

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kiinassa ja Japanissa. Korkeus n. 250 cm. Kasvattaa tiheitä mättäitä. Kapeissa lehdisissä hopeanharmaa keskisuoni. Röyhymäinen kukinto on hopeanharmaa. Kukki loppukesällä.

Viljely: Esikasvatus helmi–maaliskuussa. Kylmäkäsitely parantaa itämistä. Siemenet kylvetään potteihin muutaman kappaleen ryppeäänä. Viihtyy aurinkoisessa tai lievästi varjoisessa, tuulilta suojatussa paikassa. Suomessa se ei aina ehdi kukkia ja talvenkestävyydskin on vaihteleva. Syksyllä kannattaa suojata tyvet olkipitteellä eikä lehtiä saa leikata. Talvehtimisesta on myös hyviä kokemuksia. Etelä-Suomeen kokeilijoille!

'Early Hybrids'**annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 4165****Isosiniheinä**

(Jättetätel)

*Molinia cearulea var. arundinacea***annos 0,2 g / 3,20 €****til.no 4004**

1 g = 200 siementä.

Korkeus 175 cm. Monivuotinen, kestävä ja näyttävä koristeheinä. Lehdistö vihreä ja kukinto siro ja hopeainen. Hieno talventörröttäjä, jossa kaunis kullanuskea syysväri. Upea yksittäiskasvina, mutta sopii myös yhdistettäväksi muiden kasvien kanssa. Aurinkoinen ja syvämultaisen kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

Isoräpelö

(Italienskt darrgräs)

*Briza maxima***annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 4069**

1 g = n. 400 siementä.

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Siro kasvutapa. Kukinto sydämenmuotoinen roikkuva tähkä. Kukinta heinä–elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa. Kylvetään suoraan ulos matalaan vakoon. Itämisaika 7–14 vrk.

Korjuu: Kukinnan ollessa kauneimmillaan.

Käyttö: Kesäkimpuihin tuoreena ja kuivakukaksi. Kivikotarhan ja kasvimaan koriste.

Italianpantaheinä

(Kolvhirs)

*Setaria italica***annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 4093**

1 g = n. 300–400 siementä.

Yv. Korkeus 70–90 cm. Kevyesti nuokkuvan tähkän pituus 7–15 cm. Muodostaa kukkivia sivuversoja. Nopea-kasvuinen. Tunnetaan myös koristehirssi-nimellä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle kesäkuussa sentin syvyyteen. Hallanarka.

Korjuu: Korjataan, kun tähkä on täysin kehittynyt.

Käyttö: Linnunsiemeniksi ja kuivakukaksi. Ennen myös ihmiset käyttivät siemeniä ravinnoksi. Koristeellinen!

Jänönhätä

(Harsvans)

Lagurus ovatus

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 4070

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 40 cm. Suloinen kukinto pörröinen, vihertävän harmaa tähkä. Kylvöstä kukintaan kuluu n. 3 kk.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle sentin syvyyteen.

Käyttö: Kuivakukaksi.

Koristehirssi

(Prynadshirs)

Panicum miliaceum 'Violaceum'

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 4144

1 g = n. 220 siementä.

Yv. Korkeus n. 70 cm. Koristeelliset, violetinruskeat, puolittain nuokkuvat röyhyt.

Viljely: Paras kasvupaikka on aurinkoinen ja lämmin, maa kevyehköä, vettä läpäisevää ja kohtalaisen ravinteikasta. Esikasvatus huhtikuussa varmistaa kukinnan.

Käyttö: Ryhmäkasviksi ja kuivakukaksi.

★ Nurmilauha

(Tuvtätel)

Deschampsia cespitosa

1 g = n. 1000 siementä

Mv. Korkeus 60 cm. Kirkkaan vihreänhopeaiset lehdet, kullanruskea kukinto. Kompakti, mätästävä kasvutapa. Helppohoitoinen.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, tuore tai kostea kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

'Pixie Fountain'

annos 0,1 g / 2,50 €

til.no 4094

Sininata

(Blåsvingel)

Festuca Glauca-Ryhmä

1 g = n. 950 siementä.

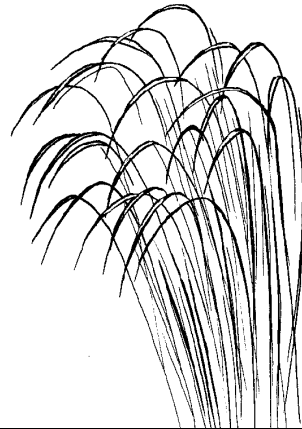
Mv. Korkeus n. 20 cm. Kaunis koristeheinä, jolla on sinertävän harmaanvihreät lehdet. Kukinta kesä–heinäkuussa. Kaunis muiden heinien kanssa ja reunuskasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa tai kuivassa, niukkaravinteisessä moreeni- ja maassa. Kylvö varhain keväällä. Voidaan lisätä jakamalla.

'Varna'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 4002

HUONEKASVIT

Ahkeraliisa

(Flitiga Lisa)

Impatiens walleriana

1 g = n. 1 800 siementä

Mv. Kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin trooppisen Itä-Afrikan vuoristosta ja Sansibarista. Ahkeraliisa löydettiin vuonna 1880, mistä alkoi jalostustyö. Oli meillä yksi jugendtyylin (1890–1915) suosikkikasveista. Uutera kukinta kesäkuusta pakkasiin. Impatiens tarkoittaa herkkää, nimi johtuu siitä, että siemenet sinkoutuvat pienestäkin kosketuksesta. Isojen, yksinkertaisten kukkien kirjo tummanpunaisesta vaaleanpunaiseen ja valkoiseen. Tanakka kasvutapa, korkeus 15 cm. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus tammikuun lopusta maaliskuuhun. Siementä ei peitetä. Itää +20–25 asteessa 7–14 vrk:ssa. Koulinta 3–4 viikon kuluttua kylvöstä. Taimikasvatusaika 8–12 vk. Pitää valosta, mutta kova paahde lopettaa kukinnan ja altistaa tuholaisille. Jos lämpötila on yli +22 astetta, on hyvä sumuttaa huoneilmaa. Tasainen kastelu ja viikoittainen lannoitus takaavat kukinnan. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa siemenpussi varovasti!

'Super Hybrid Mix'

annos n. 60 siementä / 2,50 €

til.no 3497

HIBISKUKSET

(Hibiskus)

Hibiscus

Mv. Huonekasviksi sopivia kukkivia pensaita, jotka ovat kiinanruusun sukulaisia. Voidaan kasvattaa huonekasvina ympäri vuoden ja kesällä parvekkeella sekä ulkona lämpimällä paikalla.

Kasvatus: Kylvö ruukkuihin tammi-toukokuussa. Itämisaika 14–30 vrk. Valoisa paikka, säännöllinen kastelu ja lannoitus. Pitää pohjalämmöstä.

Jättihibiskus

(Prakthibiskus)

*Hibiscus Moscheutos-Ryhmä***'Galaxy' F1****annos n. 0,3 g / 5,60 €****til.no 3528**

Korkeus n. 100 cm. Väri-sekoitus poikkeuksellisen suuria kukkia, Ø saattaa olla jopa 25 cm. Lautasenmallisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta ruusunpunaisen ja punaisen sävyihin. Aikaisin kylvetty kasvi saattaa kukkia jopa ensimmäisenä vuonna heinä-syyskuussa, mutta viimeistään kaksivuotiaana.

Teehibiskus (rosella-tee)

(Rosellhibiskus)

*Hibiscus sabdariffa***annos n. 6 siementä / 5,60 €****til.no 3530**

Näyttävät valkoiset kukat, joilla punainen nielu. Kukkien verhiötä käytetään tuoreena salaateissa ja kypsennettyinä leivonnaisissa ja jälkiruoissa. Tuoreista ja kuivatuista verhiöistä voi myös hauduttaa punaista hauduketta tai jääteetä, joka on erittäin terveellistä. Myös nuoret lehdet ja siemenet sopivat ravinnoksi.

Isokirjopeippi, "värinokkonen"

(Palettblad)

Solenostemon scutellarioides

Mv. Kasvatetaan usein yksivuotisena. Oli jugendtyylin aikaan (1890–1915) suosittu huonekasvi. Korkeus n. 40–60 cm. Samettimaiset lehdet ovat ihastuttavan värikylläisiä, punaisen ja vihreän kirjavia. Soveltuu myös ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Kasvatus: Kylvö helmi-maaliskuussa. Itää parissa viikossa. Koulitaan 5–6 cm:n mittaisina usean taimen rypypäin pienehköön ruukkuun. Pienimmistä ja heikoimmista taimista saattaa kehittyä värikkäimmät yksilöt. Latvaa typistetään silloin tällöin, jotta kasvi pysyy tuuheana ja vaatimaton kukinta estyy. Pitää happamasta mullasta ja viihtyy valoisassa ja lämpimässä paikassa. Kesällä kastellaan runsaasti. Liian voimakas lannoitus vähentää lehdistön värikkyttä. Talvetus viileässä. Helppo lisätä pistokkaista.

'Rainbow Mix'**annos n. 100 siementä / 2,70 €****til.no 3336****Kaktus-sekoitus**

(Kaktus)

Cactaceae-heimo**annos n. 90 siementä / 2,20 €****til.no 3384**

Sekoitus erilaisia kuivakkokasveja.

Kasvatus: Siemenet kylvetään kaktusmultaan tai hiekankaiseen multaan. Kylvös nostetaan valoisaan ja lämpimään paikkaan, mutta ei paahteeseen, ja pidetään tasakosteana. Itäminen vie lajista riippuen 7–150 vrk. Kaikki lajit näyttävät aluksi melko samanlaisilta. Taimet koulitaan pieniin saviruukkuihin, nostetaan valoisaan paikkaan ja kastellaan niukasti.

Kelta-apinankukka, lapinorvokki

(Chilenskt gyckelblomma, kal gyckelblomma)

Mimulus luteus

1 g = n. 25 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan useimmiten yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Amerikasta, Chilestä. Kukki heinä-elokuussa. Sopii sisä- ja ulkokukaksi.

Kasvatus: Viihtyy varjossa -tai puolivarjossa. Kylvö maalishuhtikuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa. Kukki 9–12 viikon kuluttua kylvöstä. Kastellaan ja lannoitetaan säännöllisesti, mutta muuten vaatimaton hoidon suhteen. Latvapistokkaat juurtuvat nopeasti vesilasissa. Voidaan talvettaa viileässä.

'Super Hybrid Mix' F2**annos n. 270 siementä / 3,20 €****til.no 3185**

Korkeus 15–20 cm. Trumpettimaiset, kelta-, puna- ja valkotäpläiset kukat. Pirteä, hieman tiikerimäinen ulkonäkö.

Kärsimyspassio, kärsimyskukka

(Blå passionsblomma, kristikorsblomma)

*Passiflora caerulea***annos n. 35 siementä / 2,50 €****til.no 3031**

1 g = n. 210 siementä.

Mv. Herrasväen huonekasvi jo biedermeier-kaudella (1820–1850). Kasvutapa köynnöstävä, kiipelee kärhien avulla. Kymmenen kehälehteä muodostaa kukan teriön, jossa on sinivioletin sävyjä. Lisäteriö muistuttaa pyhimyksen sädekehää. Kukka kestää vain päivän, mutta nuppuja voi kasvaa jokaiseen lehtihankaan.

Kasvatus: Vaatii aurinkoisen ikkunan. Kylvö helmi-maaliskuussa. Pitkä itämisaika: 20–40 vrk, itämislämpötila + 20 astetta. Talvella pidetään viileässä ja keväällä versot leikataan lyhyiksi. Helppo juurruttaa pistokkaista.

Mustasilmäsusanna

Svartöga)

Thunbergia alata

1 g = n. 40 siementä.

Korkeus n. 120 cm. Kukkii runsaasti valkoisin, keltaisin ja oranssinkeltaisin kukin, joissa musta keskusta.

Yv. Alun perin trooppinen köynnös. Sopii suojaisalle paikalle puutarhaan ja parvekkeelle sekä huonekasviksi.**Kasvatus:** Esikasvatus maaliskuussa. Itää +20-25 asteessa 14-21 vrk:ssa. Pikkutaimet kehittyvät melko hitaasti. Tarvitsee tuennan. Vaatii paljon valoa, viihtyy kosteutta pidättävässä, kalkitusssa, hiekkapitoisessa mullassa. Hallanarka.

'Susie Mixture'

annos n. 20 siementä / 2,50 €**til.no 3032****Oleanteri**

(Oleander, nerium)

*Nerium oleander***annos n. 10 siementä / 2,20 €****til.no 3145**

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Vanhan ajan ruukkukasvi. Punaiset, vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat kehittyvät edellisen vuoden versoihin, mikä on muistettava leikatessa. Kukkii keskikesällä. Myrkyllinen.**Kasvatus:** Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Viihtyy +20-25-asteessa ja täydessä auringonpaisteessa. Viedään kesällä ulos aurinkoiselle seinustalle tai pidetään sisällä etelänpuoleisella ikkunalla. Kesällä runsas kastelu. Hoito-ohjeet kiteytettynä: pää tulella, jalat vedessä. Talveksi viedään viileään (ei alle +5) paikkaan, jossa on hieman valoa. Kastellaan niukasti. Leikkattaessa jätetään edellisesän versoihin kolmannes jäljelle.**PARSAT**

(Sparris)

Asparagus

Kotoisin Euroopan, Afrikan ja Australian lauhkeilta vyöhykkeiltä.

Kasvatus: Kylvö maaliskuussa. Siemeniä on hyvä liottaa 1-2 tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15-30 vrk yli +20 asteessa. Runsaat hajavalot paras, kärsii paahteesta. Vanhoja yksilöitä voi uudistaa leikkaamalla alas.**Unelma**

(Fjädersparris)

*Asparagus setaceus***annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3200**

1 g = n. 25 siementä.

Mv. Kapeat ja sirot lehdykät muistuttavat havupuun neulasia. Nuorena tuuhea ja moniversoinen pensas.

Vanhetessaan kasvattaa lehdettämiä versoja, joten jaettava usein. Arvokas leikkovihreä.

Kasvatus: Ei siedä vetoa, märkyyttä eikä kuivumista. Voidaan suositella huolelliselle hoitajalle!**PELARGONIT**

(Pelargon)

*Pelargonium***Kotipelargoni**

(Zonalpelargon)

Pelargonium Zonale-Ryhmä

1 g = n. 240 siementä.

Mv. Lähes kaikki pelargonit ovat kotoisin Etelä-Afrikasta. Meillä viljely aloitettiin herrasväen kasvihuoneissa jo kustavilaisajalla (1775-1810). Sisäkasviksi kasvi ylennettiin empiretyyliin kaudella (1810-1830). Maa-seudun rahvas alkoi kasvattaa pelargonia uusbarokin ja uusrenessanssin aikaan (1870-1900). Lehdissä luonteenomainen kehä eli vyöhyke, josta tulee vyöhykepelargoni-nimitys.**Kasvatus:** Kylvö tammi-helmikuussa. Itämisaika 7-10 vrk + 22 asteessa. Kasvatusaika 15-20 viikkoa. Tarvitsee runsaasti valoa. Paras ikkuna on etelään tai länteen. Hajavalossa versot kehittyvät hennoiksi ja kukinta jää vähäiseksi. Mullan tulee olla runsasravinteista. Vasta istutettuja kasveja ei saa kastella liikaa, mutta kukinnan alettua pitää kastella usein. Pintamullan on kuitenkin hyvä kuivahtaa kastelujen välillä. Parhaan kasvun ja kukinnan aikana runsas kaliumlannoitus takaa hyvän kasvun ja kukinnan. Liika typpilannoitus kostautuu huonona kukintana ja rehevänä kasvuna.

'Black Velvet Rose'

annos n. 6 siementä / 4,20 €**til.no 3088**

Kasvutapa tiivis. Tummaa, pienehköjä lehtiä kiertää soma vaaleanvihreä reunus. Ihastuttava pinkki kukinto, jossa aavistus valkoista. Ahkera kukkija.

'Border Appleblossom' F1

annos n. 10 siementä / 3,20 €**til.no 3147**

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Yksinkertaiset kukat muistuttavat omenankukkia.

'Border Salmon' F1

annos n. 10 siementä / 3,20 €**til.no 3149**

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Lohenpunaiset, yksinkertaiset kukat.

'Border White' F1

annos n. 20 siementä / 3,20 €**til.no 3204**

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Näyttävät puhtaanvalkoiset ja yksinkertaiset kukat!

Riippapelargoni

(Murgrönspelargon, hängpelargon)

Pelargonium peltatum

1 g = n. 135 siementä.

Mv. Ensimmäiset lajikkeet jalostettiin jo 1800-luvun loppupuolella. Mehevät ja kiiltävät lehdet muistuttavat muratin lehtiä. Riippa- ja vyöhykepelargonin risteytymät ovat kasvutavaltaan vanhempiensa välimuotoja. Kukat ovat suuret.

Viljely: Kuten pelargoni.

'Si Cherry'

annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 3466

Korkeus n. 75 cm. Kirkkaanpunaiset kukat.

Tuntomimosa (tuntokasvi)

(Sensitiva)

Mimosa pudica

annos n. 30 siementä / 2,20 €

til.no 3223

1 g = n. 180 siementä.

Mv. Brasialainen pikkupensas kasvaa kesän aikana n. 50–80 cm:n mittaiseksi. Lehdet sulkeutuvat kosketuksesta ja oikenevat yleensä 5–10 minuutissa riippuen valon määrästä. Kasvia ei kuitenkaan pidä kiusata liikaa! Kukat ovat lehtihangoissa olevissa kukinnoissa. Tavallisesti sinipunainen väri tulee heteistä.

Kasvatus: Kylvetään maaliskuussa 5–6 siementä suoraan pieneen ruukkuun. Taimet kasvavat kauneimmaksi ilman koulintaa. Kun ruukku ei täyty aluksi täyteen mullalla, sitä voi lisätä taimien kasvaessa. Kun taimet ovat 4–5 cm:n mittaisia, 2 heikointa nypitään pois. Ruukutus isompaan ruukkuun 1–2 kertaa. Tarvitsee valoa ja lämpöä, suoraa paahdetta varottava.

Tuoksuheliotrooppi

(Heliotrop)

Heliotropium arborescens

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotisena viljelty vanha huone- ja puutarhakasvi. Kotoisin Perusta. Korkeus n. 40 cm. Pienet, tumman violetin siniset kukat leveissä kukinnoissa. Kukkii heinäkuusta lokakuuhun. Tuoksu hieman vaniljainen. Kasvatetaan hajuvessiteollisuuden tarpeisiin. Hyvä perhoskasvi.

Kasvatus: Kylvö tammi-maaliskuussa. Itää +18 asteessa. Pitkä taimikasvatus. Kasvatustilassa +12–15 astetta. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa maassa.

'Marine'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 3279

Vaahtera-aulio

(Klockmalva)

Abutilon × hybridum

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta. Yli 100 vuotta kasvatettu huonekasvi viihtyy sisällä ikkunalaudalla ja kesäaikaan myös ulkona. Korkeus n. 80–100 cm. Vaaleanvihreät lehdet muistuttavat vaahteranlehtiä. Kellomaiset kukat nuokkuvat, punaiset, oranssit ja keltaiset. Kukat puhkeavat jokaiseen lehtihankaan, joten kukkii miltei ympäri vuoden.

Kasvatus: Kylvö keväällä hiekankesäiseen multaan. Itää parhaiten +20–25 asteen lämpötilassa. Itämisaika 2–3 viikkoa. Typistetään pari kertaa haaroittumisen edistämiseksi. Nopeakasvuinen. Istutetaan joka kevät uuteen multaan. Kesällä runsas kastelu ja viikoittainen lannoitus. Viihtyy huoneenlämmössä, mutta lämpimässä kirvat voivat vaivata. Pitää runsaasta valosta, muttei paahteesta. Helppo lisätä pistokkaista.

'Bellavue Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3146

ALKU & JUURI

Hyötykasviyhdistys
Nyttväxtföreningen

AUKIOLOAJAT 2021

12.1.-26.2.
tiistai-perjantai klo 10-17

1.3.-24.6. arkisin klo 10-18
27.3.-29.5. lauantaisin klo 11-15

Puoti kesätauolla 25.6.-30.8.

Verkkokauppa palvelee ympäri vuoden
<https://hyotukasviyhdistys.fi/shop/>

NEUVONTAA ▪ KOULUTUSTA ▪ PUUTARHAPUOTI ▪ ANNALAN PUUTARHA

Hyötykasviyhdistys ry aloitti toimintansa kesällä 1978. Perusajatuksena oli auttaa ihmisiä kohentamaan luontosuhdettaan opastamalla kasvien hyötykäyttöä ja viljelyä. Yhdistyksen "isä" oli toimittaja Risto Nurmi, ja yksi perustajajäsenistä oli professori Toivo Rautavaara. Tällä hetkellä meitä "hyötyläisiä" on noin 7000 ympäri Suomea. Meitä kaikkia yhdistää rakkaus luontoon ja halu hyödyntää luonnon antimia kestäväen kehityksen periaatteella. Hyötykasviyhdistys edistää luonnonmukaista puutarhanhoitoa kouluttamalla, neuvomalla ja julkaisemalla. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki. Alueosastot toimivat Kuopiossa, Päijät-Hämeessä, Oulun seudulla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. (Kts. yhteystiedot etukannesta).

TOIMISTO JA ALKU & JUURI -PUUTARHAPUOTI

Yhdistyksen toimisto ja puutarhapuoti sijaitsevat Helsingissä, Taka-Töölössä, osoitteessa Mechelininkatu 51. Monipuolisen ja kulttuurihistoriallisesti kiinnostavan siemenvaikoiman lisäksi viherpeukalo löytää sieltä alan kirjallisuutta, työkaluja, ruukkuja, luonnonmukaisia tuholaiсторjuntatuotteita ja paljon muuta puutarhanhoitoon innoittavaa. Postimyyntipalvelun ja verkkokaupan kautta tilata voi ympäri Suomen!

TERVETULO AANNALAN PUUTARHAAN!

Annalan puutarha, joka sijaitsee Helsingin Vanhassakaupungissa (Hämeentie 154) toimii puutarhanhoidon harrastus- ja nautintopaikkana. Monimuotoista puistoaluetta ylläpitää Helsingin kaupunki. Siellä on mm. muotopuutarha, puistometsää sekä Hyötykasviyhdistyksen ylläpitämät teemapuutarhat, josta löytyvät mm. värjäyskasvit, keittiökasvimaa, yrttimaa, perhospuutarha, marjatarha, apteekkarin kasvit. Lisäksi alueella on viljelypalstatoimintaa. Vuonna 1844 rakennettu orangeria kasvilavoineen täydentää historiallista kokonaisuutta vanhoine pelakuineen. Puutarhakulttuurin ylläpitäminen on jatkumoa G.O. Waseniuksen huvilaelämälle 1830-luvulta tähän päivään. Neuvonta-, koulutus- ja näyttelytoiminnalla on tärkeä osa Annalan puutarhan toiminnassa. Keväästä syksyyn tiistai-iltaisin on Annalassa kahvila ja teemailta puutarhanhoitoon liittyvistä aiheista. Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita, myös ryhmät! Katso tapahtumamme: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tapahtumat-ja-kurssit>.

TULE MUKAAN JA LIITY JÄSENEKSI!

Jäsenmaksu on 29 € / henkilö, 59 € / yhteisö. Pähkylä on Hyötykasviyhdistyksen jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lisäksi kalenterivuoden alussa ilmestyy kattava siemenluettelo, joka toimii myös viljelyoppaana. Jäsenyys alkaa kalenterivuoden alusta, mutta mukaan voi tulla myös kesken vuotta, jolloin uusi jäsen saa kuluvan vuoden jo ilmestyneet lehdet takautuvasti. Jäsenetuihimme kuuluvat myös mm. jäsentarjoukset, alennukset joistakin kursseista ja palstamaksuista, Pähkylä-lehtiarkisto sekä maksuton puhelinneuvonta. Katso kaikki edut kotisivuiltamme! Tervetuloa mukaan puutarhan ystävien iloiseen joukkoon

YHTEYSTIETOMME:

Hyötykasviyhdistys ry / Alku & Juuri -puoti

Mechelininkatu 51

00250 Helsinki

040 455 7141 puodinhoitaja

tilaus@hyotykasviyhdistys.fi

040 455 7142 toimistonhoitaja

info@hyotykasviyhdistys.fi

<https://hyotykasviyhdistys.fi>

Annalan puutarha

Hämeentie 154, rakennus J, 00560 Helsinki

040 592 2122 toiminnanjohtaja

044 272 1259 puutarhaneuvonta jäsenille ti-to klo 13-15

044 272 1259 Annalan puutarhurit (touko-syyskuu)

annala@hyotykasviyhdistys.fi